Butlletí del Consell General

Núm. 28/2019 VOLUM 1

Casa de la Vall, 12 de febrer del 2019

SUMARI

3- PROCEDIMENTS ESPECIALS

3.2.1 Projectes de llei qualificada

Publicació de l'informe de la Ponència i l'informe de la Comissió Legislativa d'Afers Socials en relació al **Projecte de llei qualificada dels drets dels infants i els adolescents**, així com les reserves d'esmena presentades. *pàg. 2*

3- PROCEDIMENTS ESPECIALS

3.2.1 Projectes de llei qualificada

Edicte

El síndic general, d'acord amb les previsions de l'article 100.2 del Reglament del Consell General,

Disposa

Publicar l'informe de la Ponència i l'informe de la Comissió Legislativa d'Afers Socials en relació al **Projecte de llei qualificada dels drets dels infants i els adolescents**, així com les reserves d'esmena presentades.

Tot el que es fa públic per a general coneixement i efectes.

Casa de la Vall, 12 de febrer del 2019

Vicenç Mateu Zamora
Síndic General

Informe de la ponència de la Comissió Legislativa d'Afers Socials

La M.I. Sra. Patrícia Riberaygua Marme, del Grup Parlamentari Demòcrata, nomenada ponent per la Comissió Legislativa d'Afers socials el dia 22 de gener del 2019, en relació al Projecte de llei qualificada dels drets dels infants i els adolescents, exposa el següent:

- S'han presentat 42 esmenes a l'articulat: 10 esmenes per part del Grup Parlamentari Demòcrata; 24 esmenes per part del Grup Mixt-PS i finalment 8 per part de la M.I. Consellera General del Grup Mixt, Sra. Sílvia Eloïsa Bonet Perot.

- La Sindicatura, els dies 4 i 22 de gener del 2019, i als efectes determinats per l'article 18.1.d) del Reglament del Consell General, va constatar que les esmenes formulades pels grups parlamentaris no eren contràries a les disposicions de l'article 112 del Reglament del Consell General, i les va admetre a tràmit.

- El dia 22 de gener del 2019 es va trametre el Projecte de llei esmentat i les esmenes a l'articulat presentades a la Comissió Legislativa d'Afers Socials, d'acord amb el que preveu l'article 45 del Reglament del Consell General.

Per aquests fets, el ponent de la Comissió Legislativa d'Afers Socials, en relació al Projecte de llei qualificada dels drets dels infants i els adolescents, proposa, segons el que disposa l'article 97 del Reglament del Consell General, l'informe següent:

Projecte de llei qualificada dels drets dels infants i els adolescents

Esmena 1 **D'addició**

Grup parlamentari Demòcrata (1)

Es proposa addicionar, després del Títol del Projecte de Llei el índex següent:

"Índex

Exposició de motius

Títol I. Disposicions generals

Capítol primer. Disposicions generals, definicions i principis rectors

Secció primera. Disposicions generals

Article 1. Marc general d'aplicació i interpretació de la Llei

Article 2. Àmbit objectiu d'aplicació de la Llei

Article 3. Àmbit subjectiu d'aplicació de la Llei

Article 4. Àmbit territorial d'aplicació de la Llei

Article 5. Òrgans bàsics d'atenció als infants i els adolescents

Article 6. Coordinació

Article 7. Comissió Nacional de la Infància i l'Adolescència

Article 8. Pla Nacional de la infància i l'adolescència

Article 9. Avaluació

Article 10. Prioritat pressupostària

Article 11. Difusió dels drets dels infants i els adolescents

Secció segona. Principis rectors

Article 12. Principi d'igualtat i no-discriminació

Article 13. Principi de l'interès superior de l'infant i l'adolescent

Article 14. Principi del lliure desenvolupament

Article 15. Dret a ser escoltat

Article 16. Dret a la inclusió

Article 17. Drets dels infants i adolescents amb discapacitat

Article 18. Deures dels infants i els adolescents en general

Capítol segon. Drets i llibertats civils, polítics i en l'àmbit familiar

Secció primera. Drets i llibertats civils i polítics

Article 19. Drets i llibertats civils i polítics

Article 20. Raonador del Ciutadà

Article 21. Defensa en l'exercici efectiu dels drets

Article 22. Intervenció en els processos judicials i de mediació

Article 23. Dret a la identitat

Article 24. Dret a la llibertat d'expressió

Article 25. Dret a la informació

Article 26. Dret a la llibertat de pensament, consciència i religió

Article 27. Drets de participació social

Article 28. Consells comunals i Consell Nacional de la Infància i l'Adolescència

Article 29. Dret a la llibertat d'associació i reunió

Article 30. Dret a la protecció de l'honor, la intimitat i la pròpia imatge

Article 31. Dret a la protecció de dades personals

Secció segona. Drets en l'àmbit familiar

Article 32. Responsabilitat en la criança i en el desenvolupament integral

Article 33. Dret de relació i convivència

Article 34. Suport a l'exercici de la parentalitat i a la conciliació de la vida personal, familiar i laboral

Article 35. Sostracció internacional d'infants i adolescents

Article 36. Deures en l'àmbit familiar

Capítol tercer. Drets econòmics, socials i culturals

Secció primera. Dret a la salut bàsica i al benestar

Article 37. Beneficiaris i contingut del dret a la salut

Article 38. Actuacions de promoció, prevenció i protecció de la salut

Article 39. Dret a l'assistència sanitària, a la informació sobre la salut i al consentiment informat

Article 40. Dret a la protecció de la salut mental i en relació amb les conductes addictives

Article 41. Dret a l'hospitalització i l'acompanyament en el procés assistencial

Article 42. Dret al nivell de benestar adequat

Secció segona. Dret a l'educació

Article 43. Dret a l'educació

Article 44. Accés, permanència i èxit en el sistema educatiu

Article 45. Inclusió de continguts en els projectes educatius i els currículums escolars

Article 46. Dret de participació en l'àmbit educatiu

Article 47. Drets en matèria de formació professional i d'accés al món laboral

Article 48. Deures en l'àmbit escolar i de formació

Secció tercera. Dret al lleure i a la cultura

Article 49. Dret al descans, al lleure i a les activitats d'esbarjo, culturals i artístiques

Article 50. Dret a accedir a les activitats d'esbarjo, de joc i esportives

Article 51. Dret a les activitats culturals i artístiques

Secció quarta. Drets com a consumidors i usuaris

Article 52. Protecció i defensa com a consumidors i usuaris

Article 53. Protecció respecte de béns perjudicials per a la salut i el desenvolupament

Article 54. Accés a espais i a serveis

Secció cinquena. Dret al medi urbà i al medi ambient

Article 55. Dret a conèixer el medi urbà i a gaudir-ne

Article 56. Dret a conèixer el medi ambient i a gaudir-ne

Article 57. Deures en l'àmbit social

Títol II. Protecció als infants i els adolescents

Capítol primer. Protecció als infants i els adolescents contra qualsevol tipus de maltractament

Secció primera. Disposicions generals

Article 58. Protecció contra qualsevol tipus de maltractament

Secció segona. Actuacions preventives

Article 59. Prevenció

Article 60. Prevenció de la situació de risc en l'àmbit familiar

Article 61. Prevenció de la situació de risc en l'àmbit comunitari

Article 62. Sensibilització ciutadana

Article 63. Formació i honorabilitat dels professionals

Article 64. Sensibilització als infants i els adolescents

Article 65. Recerca en matèria de maltractaments

Article 66. Coordinació efectiva contra el maltractament

Secció tercera. Actuacions de detecció i derivació

Article 67. Detecció

Article 68. Notificació per part de la ciutadania

Article 69. Notificació i derivació per part dels professionals

Article 70. Registre de maltractament

Secció quarta. Actuacions d'atenció i recuperació

Article 71. Atenció als infants i els adolescents maltractats

Article 72. Recuperació i reinserció social

Article 73. Tractament de la informació per part dels mitjans de comunicació

Article 74. Mesures per evitar la victimització secundària en els processos judicials

Article 75. Equipament per evitar la victimització secundària

Capítol segon. Protecció als infants i els adolescents en situació de risc o de desemparament

Secció primera. Disposicions generals

Article 76. Drets específics dels infants i els adolescents en situació de risc o desemparament

Article 77. Col·laboració dels progenitors, els tutors o els guardadors

Article 78. Criteris d'actuació

Secció segona. Situacions de risc

Article 79. Definició i concepte de situació de risc

Article 80. Tipologia o gradació del risc

Article 81. Valoració de la situació de risc

Article 82. Impugnació de les decisions de la Comissió d'Atenció a la Infància i l'Adolescència

Article 83. Intervenció en la situació de risc

Article 84. Servei de suport puntual amb persona o família col·laboradora

Secció tercera. Situacions de desemparament

Article 85. Definició i concepte de situació de desemparament

Article 86. Procediment de desemparament

Article 87. Actuació cautelar administrativa en cas d'urgència o conformitat

Article 88. Efectes del desemparament

Article 89. Privació de la pàtria potestat

Article 90. Restitució de la pàtria potestat

Article 91. Extinció de les mesures de protecció

Secció quarta. Guardes protectores

Article 92. Guarda administrativa

Article 93. Guarda de fet

Secció cinquena. Mesures de protecció als infants i adolescents en situació de desemparament

Article 94. Tipologia de les mesures de protecció

Article 95. Concepte d'acolliment familiar

Article 96. Modalitats d'acolliment familiar

Article 97. Acolliment en família extensa i acolliment en família aliena

Article 98. Acolliment familiar especialitzat

Article 99. Formalització de l'acolliment familiar

Article 100. Finalització de l'acolliment familiar

Article 101. Compensació econòmica

Article 102. Drets de la persona o la família acollidora

Article 103. Deures de la persona o família acollidora

Article 104. Foment de l'acolliment familiar

Article 105. Concepte d'acolliment residencial

Article 106. Principis de l'acolliment residencial

Article 107. Contingut de l'acolliment residencial

Article 108. Programa de suport i atenció temporal

Article 109. Drets dels infants i els adolescents en acolliment residencial

Article 110. Deures dels infants i els adolescents en acolliment residencial

Article 111. Mesures educatives correctores

Article 112. Criteris per a l'aplicació de les mesures educatives correctores

Article 113. Aplicació de les mesures educatives correctores

Article 114. Acolliment residencial de protecció intensiva

Article 115. Requisits de l'acolliment residencial de protecció intensiva

Article 116. Mesures de seguretat en l'acolliment de protecció intensiva

Article 117. Aïllament en l'acolliment de protecció intensiva

Article 118. Visites i sortides en l'acolliment de protecció intensiva

Article 119. Comunicacions en l'acolliment de protecció intensiva

Article 120. Programes de transició a la vida adulta i de suport a l'autonomia personal

Article 121. Adopció

Article 122. Adopció internacional

Secció sisena. Altres disposicions

Article 123. Acords internacionals en matèria de protecció als infants i els adolescents

Article 124. Infants que cometen infraccions penals

Disposició addicional primera. Normativa en matèria de joventut

Disposició addicional segona. Programa postadoptiu

Disposició final primera. Modificació de la Llei qualificada d'educació

Disposició final segona. Modificació de la Llei qualificada d'associacions

Disposició final tercera. Modificació de la Llei de la seguretat social

Disposició final quarta. Modificació de la Llei del voluntariat d'Andorra

Disposició final cinquena. Modificació de la Llei qualificada de protecció civil als drets a la intimitat, a l'honor i a la pròpia imatge

Disposició final sisena. Modificació de la Llei de drets i deures dels usuaris i dels professionals del sistema sanitari i sobre la història clínica

Disposició final setena Modificació de la Llei de protecció contra el tabaquisme passiu ambiental

Disposició final vuitena. Desplegament reglamentari

Disposició final novena. Reglamentació en l'àmbit del lleure

Disposició final desena. Aprovació del Pla nacional de la infància i l'adolescència

Disposició final onzena. Creació d'un equipament públic per evitar la victimització secundària

Disposició final dotzena. Creació i posada en funcionament del centre residencial de protecció intensiva

Disposició final tretzena. Publicació de textos consolidats

Disposició final catorzena. Entrada en vigor de la Llei"

Motivació.

Per facilitar la lectura de la Llei, s'afegeix el índex.

Esmena 2 **D'addició**

Grup Mixt-PS (2)

Es proposa afegir un índex al Projecte de llei.

MOTIVACIO

Es demana l'addició d'un índex vist el volum d'articles del Projecte de llei.

Exposició de motius

La Llei qualificada dels drets dels infants i dels adolescents s'emmarca en el compromís del Principat d'Andorra de garantir l'efectivitat plena dels drets humans dels infants i els adolescents, la qual cosa requereix disposar d'una legislació que estableixi mesures idònies per resoldre les necessitats reals i garantir el benestar necessari d'aquests segments de la

població. Amb aquesta finalitat, la Llei que ens ocupa pretén ser un instrument destinat no només a cada infant i adolescent, en la seva condició de titular dels drets i deures, i a les seves famílies com a garants principals del seu desenvolupament integral, sinó també a les institucions públiques que s'han d'encarregar de la seva atenció i protecció, i a les entitats privades, als professionals i a la societat en general, en atenció al principi de corresponsabilitat social.

En efecte, aquesta Llei té com a objectiu oferir als professionals, a les entitats i a la ciutadania un cos normatiu complet, conforme a les recomanacions internacionals i que, a més, recull i actualitza la normativa sectorial que s'ha anat aprovant en el passat i que continua vigent. Precisament, en un moment com l'actual en què es compila i modernitza el dret civil andorrà, és necessària una norma homogènia i concordant amb la legislació general de la persona i la família que reconegui i garanteixi el protagonisme destacat dels infants i els adolescents. Per tant, la norma que ens ocupa, en atenció al principi de seguretat jurídica, unifica la normativa sobre els drets concrets i específics de la infància i l'adolescència, d'acord amb uns principis rectors clarament definits, i en especial de conformitat amb el principi del seu interès superior, en connexió amb el seu entorn de relació social.

El Principat d'Andorra ha ratificat la Convenció sobre els drets de l'infant, que fou aprovada per l'Assemblea General de les Nacions Unides el 20 de novembre de 1989, i que constitueix encara avui la norma internacional de més rellevància pel que fa als drets de la infància i l'adolescència. D'altra banda, el nostre país també ha ratificat els protocols facultatius de la Convenció esmentada, així com altres convenis internacionals de les Nacions Unides i del Consell d'Europa que tenen una relació més o menys directa amb la infància i l'adolescència.

Pel que fa a la legislació interna en l'àmbit que ens ocupa, es concreta bàsicament en la Llei qualificada de l'adopció i de les altres formes de protecció del menor desemparat, del 21 de març de 1996. Aquesta Llei, si bé ha permès fins al dia d'avui de disposar d'un marc normatiu útil i necessari, ha quedat tanmateix en part obsoleta i ha esdevingut d'altra banda insuficient, com posen en relleu les Observacions generals del Comitè dels Drets de l'Infant dirigides a l'Estat andorrà.

Des d'aquest punt de vista, calia dotar el nostre país d'un marc legal modern i adaptat a l'atenció precisa de totes les persones menors d'edat, per tal de reconèixer el dret al lliure desenvolupament de la seva personalitat. A més, aquesta Llei és el resultat d'un procés participatiu ampli, en el qual, a partir d'un document de bases redactat per un grup d'experts, s'ha escoltat l'opinió i s'han incorporat les aportacions dels professionals que treballen amb els infants i els adolescents, de les persones que integren les entitats públiques i privades de l'àmbit que ens ocupa, i evidentment també dels mateixos infants i adolescents, que han estat els protagonistes principals del procés i han pogut expressar doncs els seus anhels i les seves reivindicacions en el marc dels tallers participatius que s'han portat a terme en escoles dels tres sistemes educatius d'Andorra.

En primer lloc, l'objecte d'aquesta Llei és establir jurídicament els drets i els deures dels infants i els adolescents de manera acurada i adaptada a la realitat que els envolta actualment, i prioritzant sempre la seva vessant preventiva per afavorir-ne el creixement sa, harmònic i positiu. Tanmateix, pel cas que esdevinguin situacions de necessitat, de risc o de desatenció, també cal regular un marc normatiu de protecció que doni una resposta immediata, segura i determinant per a l'infant o l'adolescent que es trobi o que es pugui trobar en perill, d'acord amb les bones pràctiques i els sistemes més reconeguts i avançats en el dret comparat. Tot plegat des del principi d'igualtat d'oportunitats i no-discriminació, i amb respecte de la diversitat, de la qual cosa aquesta norma participa de manera fonamental, i amb la incorporació de la perspectiva de gènere, que implica la conformació necessària de relacions igualitàries entre les dones i els homes des de la mateixa infància.

Tal com s'ha dit abans, de conformitat amb la Convenció sobre els drets de l'infant i amb les Observacions generals del Comitè dels Drets de l'Infant, l'interès superior dels infants i els adolescents s'ha de fer prevaler i ha de regir qualsevol disposició normativa o resolució administrativa o judicial que s'hi refereixi, així com qualsevol actuació en el si de la seva família, en el centre educatiu o en l'entorn social. Per fer efectiva l'aplicació plena i transversal d'aquest principi, s'estableix la coordinació interactiva amb les entitats ciutadanes i les famílies, comptant sempre amb la participació directa dels infants i els

adolescents, d'acord amb la seva edat i les seves condicions de maduresa, que tenen el dret de ser escoltats.

D'altra banda, atenent el respecte absolut dels drets de la infància i l'adolescència que impera actualment en el nostre context europeu, aquesta Llei para una consideració especial a la resposta que cal donar contra qualsevol tipus de maltractament. L'accent en la prevenció fa que es perfilin els indicadors de risc, delimitats per les disciplines socials, amb la finalitat d'evitar amb antelació suficient situacions d'exclusió social o que puguin esdevenir perjudicials per als infants o els adolescents. En aquest context, s'introdueix un canvi de paradigma que consisteix en la corresponsabilitat social, en el sentit de generar i fiançar la sensibilitat general a l'hora de denunciar qualsevol situació que pugui incidir negativament en la persona, en la vida o en el lliure desenvolupament de la personalitat d'un infant o un adolescent.

Aquesta Llei s'estructura en dos grans títols. El títol I, relatiu a les disposicions generals, es divideix en tres capítols. El primer capítol es desglossa al seu torn en dos seccions, la primera de les quals estableix el marc general d'aplicació i interpretació de la Llei, i els àmbits objectiu, territorial i subjectiu d'aplicació de la norma. També defineix els òrgans bàsics d'atenció als infants i els adolescents que ha de tenir el ministeri encarregat dels afers socials, i garanteix el principi de coordinació de les administracions públiques, les entitats ciutadanes i les famílies en l'atenció dels infants i els adolescents, sempre amb la participació directa dels infants i els adolescents, d'acord amb la seva edat i les seves condicions de maduresa. D'altra banda es crea la Comissió Nacional de la Infància i l'Adolescència per coordinar i promoure l'efectivitat de les polítiques i les mesures adoptades en compliment d'aquesta Llei, i per avaluar la situació real dels infants i els adolescents. I s'estableix la necessitat que el Govern aprovi com a mínim cada quatre anys un pla nacional de la infància i l'adolescència, per desenvolupar en cada moment programes i accions que donin resposta real a les necessitats d'aquesta part de la població. A més, es preveu el principi de prioritat pressupostària en relació amb la infància i l'adolescència, i l'obligació de difusió dels drets dels infants i els adolescents per part de les administracions públiques.

La secció segona del capítol que ens ocupa recull els que s'han identificat com a principis generals i rectors derivats de la Convenció sobre els drets de l'infant, de manera adaptada i ajustada als interessos i a les necessitats del infants i els adolescents d'Andorra. Són el principi d'igualtat i no-discriminació, el principi ja mencionat de l'interès superior de l'infant i l'adolescent, el principi del lliure desenvolupament, el dret a ser escoltat, el dret a la inclusió, amb la regulació específica dels drets dels infants i adolescents amb discapacitat, sense deixar de banda els deures dels infants i els adolescents.

El capítol segon i el tercer fixen els drets dels infants i adolescents d'acord amb la reordenació sistemàtica dels articles de la Convenció sobre els drets de l'infant que ha dut a terme el Comitè dels Drets de l'Infant, amb la triple classificació de drets i llibertats civils i polítics, drets en l'àmbit familiar, i drets econòmics, socials i culturals. Tenint en compte tanmateix el desenvolupament legislatiu anterior al nostre país, que s'ha actualitzat, i amb un enfocament bidireccional, atès que l'exercici responsable dels drets tan sols es pot entendre amb respecte de les altres persones i des de la responsabilitat sobre les conseqüències del comportament propi.

El reconeixement de la plena ciutadania dels infants i els adolescents comporta que es reforci el rol garant del Raonador del Ciutadà en la promoció i en la defensa dels drets de la infància i l'adolescència, i que s'articulin òrgans de participació social activa que ofereixin espais reals, representatius i democràtics per tal que els infants i els adolescents puguin intervenir de manera directa i efectiva en la vida pública i en la presa de decisions que tinguin repercussió en l'àmbit comunal i nacional. És des d'aquesta perspectiva que es crea el Consell Nacional de la Infància i l'Adolescència i que s'estableix la necessitat que els comuns promoguin consells comunals de la infància i l'adolescència. D'altra banda, pel que fa als drets i llibertats civils i polítics, convé destacar l'ampliació dels drets i les garanties que dimanen d'aquesta Llei pel que fa a la intervenció dels infants i els adolescents en els processos judicials, al dret a la informació, al dret d'associació o al dret a l'honor, la intimitat i la pròpia imatge; per aquesta raó, per la via de disposició final es modifiquen també la Llei qualificada d'associacions i la Llei qualificada de protecció civil als drets a la intimitat, a l'honor i a la pròpia imatge.

En relació amb els drets en l'àmbit familiar, es palesa la responsabilitat dels progenitors, tutors o guardadors en la criança i el desenvolupament

integral dels infants i els adolescents, sense perjudici de les obligacions de les administracions públiques de promoure polítiques o serveis de suport a l'exercici de la parentalitat i de conciliació de la vida personal, familiar i laboral.

En tercer lloc, s'incideix particularment sobre els tres pilars fonamentals que sustenten les societats democràtiques més avançades, com ara la salut, el benestar i l'educació inclusiva, adequada i de qualitat. Pel que fa a la salut, escau posar en relleu el fet que es garanteix el dret a la protecció de la salut mental i en relació amb les conductes addictives, i la regulació específica del dret a l'hospitalització i l'acompanyament dels menors en el procés assistencial; això ha requerit la modificació, també mitjançant una disposició final, de la Llei de drets i deures dels usuaris i dels professionals del sistema sanitari i sobre la història clínica. I amb referència al dret a l'educació, la norma que ens ocupa hi dedica una atenció especial, incidint particularment en l'accés, la permanència i l'èxit en el sistema educatiu, la inclusió de determinats continguts en els projectes educatius i els currículums escolars, o el dret de participació en l'àmbit educatiu, entre altres aspectes. Des d'aquest punt de vista, aquesta Llei també modifica puntualment, en virtut d'una disposició final, la Llei qualificada d'educació.

Finalment, el capítol tercer es clou amb tres seccions que desenvolupen el dret al lleure i la cultura, els drets com a consumidors i usuaris, i el dret al medi urbà i al medi ambient dels infants i els adolescents.

El títol II regula un sistema avançat de protecció dels infants i els adolescents contra qualsevol tipus de maltractament, mitjançant l'establiment d'un nou marc d'actuació no centrat únicament en la intervenció derivada de situacions de risc o de desemparament, sinó posant també l'èmfasi en la prevenció i la sensibilització general per assegurar de manera anticipada un context de vida segur i saludable, cosa que requereix la coordinació efectiva dels serveis destinats a la prevenció, la detecció, la notificació i la derivació de les situacions de maltractament. La creació d'un registre unificat de maltractaments també respon a la millora del sistema d'intervenció i prevenció, mitjançant la gestió interprofessional i interinstitucional de les notificacions, comunicacions i informacions sobre situacions de violència. Amb la mateixa finalitat, s'ha previst la difusió de vies directes, telefòniques i telemàtiques, d'assessorament i denúncia, anònimes i reservades, per a tota la ciutadania.

Totes les mesures d'intervenció es dirigeixen, en definitiva, a la recuperació i la reinserció social plenes de les víctimes i, en especial, a evitar la seva victimització secundària. En efecte, es tracta que no tinguin lloc els perjudicis que es poden generar a la víctima després d'un procés judicial, i que són especialment greus en els casos dels infants o adolescents que han estat víctimes d'una agressió sexual, la qual cosa es vol aconseguir amb equipaments i mitjans que en els països més avançats en aquesta matèria han demostrat els millors resultats.

El capítol primer, després d'establir les normes generals de protecció contra qualsevol tipus de maltractament, dedica una secció a la delimitació de les actuacions preventives davant les situacions de risc, tant en l'àmbit familiar com en l'àmbit comunitari. D'altra banda, incideix en les accions de sensibilització ciutadana que cal portar a terme, i en els requisits de formació i honorabilitat que hauran de complir els professionals de l'àmbit de la infància i l'adolescència, de forma que si exerceixen professions que comporten el contacte habitual amb els infants i els adolescents no han de tenir antecedents penals per delictes contra la llibertat sexual. Precisament, aquests nous requisits són els que motiven que, per mitjà d'una disposició final, es modifiqui la Llei del voluntariat d'Andorra. També es preveu que cal promoure i aplicar els resultats obtinguts de la recerca sobre les causes, les conseqüències i les estratègies necessàries per erradicar el maltractament.

Tot seguit, es regulen les actuacions de detecció i derivació en els supòsits de situacions de desprotecció d'infants o adolescents, i en concret les obligacions de notificació i, eventualment, de derivació per part dels professionals i, en general, de la ciutadania. A més, es preveu la creació d'un registre unificat de maltractament.

Pel que fa a les actuacions d'atenció i recuperació, cal destacar les normes que s'estableixen en relació amb el tractament de la informació sobre el maltractament als infants i adolescents per part dels mitjans de comunicació, i les mesures per evitar la victimització secundària, tant en els processos judicials com a través de la creació d'un equipament públic a aquest efecte.

El capítol segon configura un sistema de protecció mixt, d'acord amb els diferents nivells de risc o de desemparament que es puguin presentar en cada cas, a partir de l'experiència acumulada en les actuacions institucionals contra les diverses formes de maltractament infantil. Així, les situacions de risc, que es poden gestionar en el si i amb la col·laboració de la pròpia família de l'infant o l'adolescent, amb una intervenció i supervisió dels serveis socials per superar aquesta situació de desatenció que es qualifica com de risc, a partir d'indicadors objectius, segueixen la via administrativa. D'aquesta manera es dona efectivitat, sempre que sigui possible i adient, al dret de l'infant i l'adolescent de continuar vivint en el seu context familiar. D'altra banda, els casos més greus de desprotecció, en els quals l'infant o l'adolescent requereix una intervenció més intensa i que fan necessària la separació del nucli familiar, segueixen la via judicial, mitjançant els procediments establerts per garantir que totes les parts interessades puguin fer valer els seus drets.

En aquesta línia, es dedica una atenció especial als drets reconeguts legalment als infants i als adolescents que es troben en una situació de risc o de desemparament, comptant, sempre que sigui possible, amb la col·laboració activa dels seus progenitors, tutors o guardadors, i amb la participació expressa de l'infant o l'adolescent, d'acord amb la seva edat i les seves condicions de maduresa. I es regulen detalladament els criteris d'actuació que han de seguir les administracions públiques i els serveis competents en matèria de protecció dels infants i els adolescents.

La delimitació entre situacions de risc i de desemparament també representa una destacada millora del sistema vigent, a partir de la definició dels criteris o indicadors que són d'utilitat destacada per a la intervenció professional des dels serveis socials de l'Administració que tenen com a funció la protecció de la infància i l'adolescència. De la mateixa manera, es perfecciona la regulació de les diligències que han de practicar els batlles de la jurisdicció de menors i el Ministeri Fiscal, i dels processos en què s'emmarquen, en atenció al tractament personalitzat que han de rebre els infants i adolescents en situació de desemparament.

En els casos d'urgència o de conformitat dels progenitors o dels titulars de la tutela o la guarda d'un infant o adolescent en una situació objectiva de desemparament que requereixi una intervenció immediata, es preveu l'actuació cautelar administrativa, sense detriment de la corresponent comunicació al batlle competent, per tramitar, si escau, el procés de desemparament oportú, atesa la gravetat de la situació originada que pot determinar la suspensió o, fins i tot, la privació de la pàtria potestat, la remoció de la tutela o l'extinció de la guarda. La regulació de la guarda, ja sigui administrativa o de fet, es fa en plena concordança amb la legislació civil sobre el dret de la persona i la família.

Per donar resposta a les situacions objectives de desemparament, es preveu un ventall detallat i obert de mesures protectores que s'adaptin a les necessitats concretes que presentin els infants i els adolescents que es troben tutelats per l'Administració, en cada cas, en virtut d'una resolució judicial prèvia. Aquestes mesures pretenen oferir l'atenció assistencial, educativa o terapèutica més adient i adaptada a les seves circumstàncies específiques.

En conseqüència, es determina que l'acolliment residencial en un centre només opera quan sigui imprescindible per al benestar efectiu de l'infant o l'adolescent, i sempre com a darrer recurs i amb caràcter temporal. Així, es prioritza l'acolliment familiar, en les diferents modalitats, com ara l'acolliment en la pròpia família extensa o l'acolliment en família aliena, i es preveu de manera subsidiària l'acolliment residencial. A més, es regula per primera vegada l'acolliment familiar especialitzat o professionalitzat, i s'estableix que cal adoptar mesures de difusió de l'acolliment familiar en les diverses modalitats. A banda de la regulació de les vicissituds relatives a l'acolliment familiar, també s'incorpora com a novetat una regulació dels drets i els deures de la persona o la família acollidora.

Pel que fa a l'acolliment residencial, se'n detallen el concepte, els principis i el contingut, com també els drets i els deures dels infants i adolescents concernits, i les mesures educatives correctores que es poden adoptar i els criteris d'aplicació que se'n deriven. Igualment es regula de forma separada l'acolliment residencial de protecció intensiva en centres amb espais d'escolarització propis reconeguts i que incorporin elements constructius de protecció. Aquesta modalitat, que té vocació residual, té com a objectiu afavorir l'eficàcia dels programes educatius i del tractament psicològic i terapèutic dels adolescents en situació de desemparament que presentin alteracions de conducta recurrents o addiccions

que posin en perill la seva integritat o la de terceres persones. Des d'aquesta perspectiva, s'estableixen les normes i les garanties oportunes quant a les mesures de seguretat i d'aïllament que es poden adoptar, i quant als drets de visites, sortides i comunicacions dels adolescents concernits.

D'altra banda, es regula per primer cop el programa de suport i atenció temporal, que consisteix en l'estada durant períodes de temps curts, durant els caps de setmana o durant les vacances d'un infant o un adolescent en situació de desemparament mitjançant un acolliment residencial o amb una persona o família col·laboradora, i les mesures que són recomanades pels organismes internacionals quant a la transició a la vida adulta i de suport a l'autonomia personal en arribar a la majoria d'edat.

Finalment, la Llei es clou amb una regulació succinta de l'adopció, per a les particularitats de la qual es fa remissió a la legislació civil sobre la persona i la família, i es preveuen les normes oportunes sobre promoció de l'establiment i l'adhesió dels acords internacionals en matèria de protecció als infants i als adolescents i sobre l'atenció protectora que mereixen els infants que puguin cometre una infracció penal, de la qual resultin inimputables d'acord amb la normativa aplicable.

Les dos disposicions addicionals determinen la compatibilitat de la normativa sobre joventut amb els drets reconeguts per aquesta Llei a l'adolescència, i regulen el dret de les persones adoptades, reconegut internacionalment, quant a la recerca i el coneixement dels seus orígens.

Les sis primeres disposicions finals modifiquen les lleis esmentades anteriorment, com també la Llei de la seguretat social, per assimilar al règim especial de què gaudeixen els infants i els adolescents que es troben sota la tutela o guarda de l'Estat els que malgrat no trobar-s'hi no gaudeixen de cobertura sanitària i els seus progenitors, tutors o guardadors no disposen dels ingressos suficients per assumir les despeses corresponents.

Les disposicions finals setena a onzena estableixen les normes sobre el desenvolupament reglamentari de la Llei i, en concret, sobre una reglamentació en l'àmbit del lleure, sobre l'aprovació del primer Pla nacional de la infància i l'adolescència, sobre la creació de l'equipament públic per evitar la victimització secundària dels infants i els adolescents, i sobre la creació i la posada en funcionament del centre residencial de protecció intensiva.

En darrer terme, les disposicions finals dotzena i tretzena preveuen l'obligació de publicar els textos consolidats de les lleis que es modifiquen, i determinen la data de l'entrada en vigor de la Llei, que és qualificada, atès que moltes de les seves disposicions incideixen en els drets que regulen els capítols III i IV del títol II de la Constitució.

Esmena 3 **De modificació**

Grup parlamentari Demòcrata (2)

Es proposa modificar l'exposició de motius, quedant redactada de la manera següent:

"**Exposició de motius**

La Llei qualificada dels drets dels infants i dels adolescents s'emmarca en el compromís del Principat d'Andorra de garantir l'efectivitat plena dels drets humans dels infants i els adolescents, la qual cosa requereix disposar d'una legislació que estableixi mesures idònies per resoldre les necessitats reals i garantir el benestar necessari d'aquests segments de la població. Amb aquesta finalitat, la Llei que ens ocupa pretén ser un instrument destinat no només a cada infant i adolescent, en la seva condició de titular dels drets i deures, i a les seves famílies com a garants principals del seu desenvolupament integral, sinó també a les institucions públiques que s'han d'encarregar de la seva atenció i protecció, i a les entitats privades, als professionals i a la societat en general, en atenció al principi de corresponsabilitat social.

En efecte, aquesta Llei té com a objectiu oferir als professionals, a les entitats i a la ciutadania un cos normatiu complet, conforme a les recomanacions internacionals i que, a més, recull i actualitza la normativa sectorial que s'ha anat aprovant en el passat i que continua vigent. Precisament, en un moment com l'actual en què es compila i modernitza el dret civil andorrà, és necessària una norma homogènia i concordant amb la legislació general de la persona i la família que reconegui i garanteixi el protagonisme destacat dels infants i els adolescents. Per tant, la norma que ens ocupa, en atenció al principi de seguretat jurídica, unifica la normativa sobre els drets concrets i específics de la infància i l'adolescència, d'acord amb uns principis rectors clarament

definits, i en especial de conformitat amb el principi del seu interès superior, en connexió amb el seu entorn de relació social.

El Principat d'Andorra ha ratificat la Convenció sobre els drets de l'infant, que fou aprovada per l'Assemblea General de les Nacions Unides el 20 de novembre de 1989, i que constitueix encara avui la norma internacional de més rellevància pel que fa als drets de la infància i l'adolescència. D'altra banda, el nostre país també ha ratificat els protocols facultatius de la Convenció esmentada, així com altres convenis internacionals de les Nacions Unides i del Consell d'Europa que tenen una relació més o menys directa amb la infància i l'adolescència.

Pel que fa a la legislació interna en l'àmbit que ens ocupa, es concreta bàsicament en la Llei qualificada de l'adopció i de les altres formes de protecció del menor desemparat, del 21 de març de 1996. Aquesta Llei, si bé ha permès fins al dia d'avui de disposar d'un marc normatiu útil i necessari, ha quedat tanmateix en part obsoleta i ha esdevingut d'altra banda insuficient, com posen en relleu les Observacions generals del Comitè dels Drets de l'Infant dirigides a l'Estat andorrà.

Des d'aquest punt de vista, calia dotar el nostre país d'un marc legal modern i adaptat a l'atenció precisa de totes les persones menors d'edat, per tal de reconèixer el dret al lliure desenvolupament de la seva personalitat. A més, aquesta Llei és el resultat d'un procés participatiu ampli, en el qual, a partir d'un document de bases redactat per un grup d'experts, s'ha escoltat l'opinió i s'han incorporat les aportacions dels professionals que treballen amb els infants i els adolescents, de les persones que integren les entitats públiques i privades de l'àmbit que ens ocupa, i evidentment també dels mateixos infants i adolescents, que han estat els protagonistes principals del procés i han pogut expressar doncs els seus anhels i les seves reivindicacions en el marc dels tallers participatius que s'han portat a terme en escoles dels tres sistemes educatius d'Andorra.

En primer lloc, l'objecte d'aquesta Llei és establir jurídicament els drets i els deures dels infants i els adolescents de manera acurada i adaptada a la realitat que els envolta actualment, i prioritzant sempre la seva vessant preventiva per afavorir-ne el creixement sa, harmònic i positiu. Tanmateix, pel cas que esdevinguin situacions de necessitat, de risc o de desatenció, també cal regular un marc normatiu de protecció que doni una resposta immediata, segura i determinant per a l'infant o l'adolescent que es trobi o que es pugui trobar en perill, d'acord amb les bones pràctiques i els sistemes més reconeguts i avançats en el dret comparat. Tot plegat des del principi d'igualtat d'oportunitats i no-discriminació, i amb respecte de la diversitat, de la qual cosa aquesta norma participa de manera fonamental, i amb la incorporació de la perspectiva de gènere, que implica la conformació necessària de relacions igualitàries entre les dones i els homes des de la mateixa infància.

Tal com s'ha dit abans, de conformitat amb la Convenció sobre els drets de l'infant i amb les Observacions generals del Comitè dels Drets de l'Infant, l'interès superior dels infants i els adolescents s'ha de fer prevaler i ha de regir qualsevol disposició normativa o resolució administrativa o judicial que s'hi refereixi, així com qualsevol actuació en el si de la seva família, en el centre educatiu o en l'entorn social. Per fer efectiva l'aplicació plena i transversal d'aquest principi, s'estableix la coordinació interactiva amb les entitats ciutadanes i les famílies, comptant sempre amb la participació directa dels infants i els adolescents, d'acord amb la seva edat i les seves condicions de maduresa, que tenen el dret de ser escoltats.

D'altra banda, atenent el respecte absolut dels drets de la infància i l'adolescència que impera actualment en el nostre context europeu, aquesta Llei para una consideració especial a la resposta que cal donar contra qualsevol tipus de maltractament. L'accent en la prevenció fa que es perfilin els indicadors de risc, delimitats per les disciplines socials, amb la finalitat d'evitar amb antelació suficient situacions d'exclusió social o que puguin esdevenir perjudicials per als infants o els adolescents. En aquest context, s'introdueix un canvi de paradigma que consisteix en la corresponsabilitat social, en el sentit de generar i fiançar la sensibilitat general a l'hora de denunciar qualsevol situació que pugui incidir negativament en la persona, en la vida o en el lliure desenvolupament de la personalitat d'un infant o un adolescent.

Aquesta Llei s'estructura en dos grans títols. El títol I, relatiu a les disposicions generals, es divideix en tres capítols. El primer capítol es desglossa al seu torn en dos seccions, la primera de les quals estableix el marc general d'aplicació i interpretació de la Llei, i els àmbits objectiu, territorial i subjectiu d'aplicació de la norma. També defineix els òrgans bàsics d'atenció als infants i els adolescents que ha de tenir el ministeri encarregat dels afers socials, i garanteix el principi de coordinació de les administracions públiques, les entitats ciutadanes i les famílies en l'atenció dels infants i els adolescents, sempre amb la participació directa dels infants i els adolescents, d'acord amb la seva edat i les seves condicions de maduresa. D'altra banda es crea la Comissió Nacional de la Infància i l'Adolescència per coordinar i promoure l'efectivitat de les polítiques i les mesures adoptades en compliment d'aquesta Llei, i per avaluar la situació real dels infants i els adolescents. I s'estableix la necessitat que el Govern aprovi com a mínim cada quatre anys un pla nacional de la infància i l'adolescència, per desenvolupar en cada moment programes i accions que donin resposta real a les necessitats d'aquesta part de la població. A més, es preveu el principi de prioritat pressupostària en relació amb la infància i l'adolescència, i l'obligació de difusió dels drets dels infants i els adolescents per part de les administracions públiques.

La secció segona del capítol que ens ocupa recull els que s'han identificat com a principis generals i rectors derivats de la Convenció sobre els drets de l'infant, de manera adaptada i ajustada als interessos i a les necessitats del infants i els adolescents d'Andorra. Són el principi d'igualtat i no-discriminació, el principi ja mencionat de l'interès superior de l'infant i l'adolescent, el principi del lliure desenvolupament, el dret a ser escoltat, el dret a la inclusió, amb la regulació específica dels drets dels infants i adolescents amb discapacitat, sense deixar de banda els deures dels infants i els adolescents.

El capítol segon i el tercer fixen els drets dels infants i adolescents d'acord amb la reordenació sistemàtica dels articles de la Convenció sobre els drets de l'infant que ha dut a terme el Comitè dels Drets de l'Infant, amb la triple classificació de drets i llibertats civils i polítics, drets en l'àmbit familiar, i drets econòmics, socials i culturals. Tenint en compte tanmateix el desenvolupament legislatiu anterior al nostre país, que s'ha actualitzat, i amb un enfocament bidireccional, atès que l'exercici responsable dels drets tan sols es pot entendre amb respecte de les altres persones i des de la responsabilitat sobre les conseqüències del comportament propi.

El reconeixement de la plena ciutadania dels infants i els adolescents comporta que es reforci el rol garant del Raonador del Ciutadà en la promoció i en la defensa dels drets de la infància i l'adolescència, i que s'articulin òrgans de participació social activa que ofereixin espais reals, representatius i democràtics per tal que els infants i els adolescents puguin intervenir de manera directa i efectiva en la vida pública i en la presa de decisions que tinguin repercussió en l'àmbit comunal i nacional. És des d'aquesta perspectiva que es crea el Consell Nacional de la Infància i l'Adolescència i que s'estableix la necessitat que els comuns promoguin consells comunals de la infància i l'adolescència. D'altra banda, pel que fa als drets i llibertats civils i polítics, convé destacar l'ampliació dels drets i les garanties que dimanen d'aquesta Llei pel que fa a la intervenció dels infants i els adolescents en els processos judicials, al dret a la informació, al dret d'associació o al dret a l'honor, la intimitat i la pròpia imatge; per aquesta raó, per la via de disposició final es modifiquen també la Llei qualificada d'associacions i la Llei qualificada de protecció civil als drets a la intimitat, a l'honor i a la pròpia imatge.

En relació amb els drets en l'àmbit familiar, es palesa la responsabilitat dels progenitors, tutors o guardadors en la criança i el desenvolupament integral dels infants i els adolescents, sense perjudici de les obligacions de les administracions públiques de promoure polítiques o serveis de suport a l'exercici de la parentalitat i de conciliació de la vida personal, familiar i laboral.

En tercer lloc, s'incideix particularment sobre els tres pilars fonamentals que sustenten les societats democràtiques més avançades, com ara la salut, el benestar i l'educació inclusiva, adequada i de qualitat. Pel que fa a la salut, escau posar en relleu el fet que es garanteix el dret a la protecció de la salut mental i en relació amb les

conductes addictives, i la regulació específica del dret a l'hospitalització i l'acompanyament dels menors en el procés assistencial; això ha requerit la modificació, també mitjançant una disposició final, de la Llei de drets i deures dels usuaris i dels professionals del sistema sanitari i sobre la història clínica. I amb referència al dret a l'educació, la norma que ens ocupa hi dedica una atenció especial, incidint particularment en l'accés, la permanència i l'èxit en el sistema educatiu, la inclusió de determinats continguts en els projectes educatius i els currículums escolars, o el dret de participació en l'àmbit educatiu, entre altres aspectes. Des d'aquest punt de vista, aquesta Llei també modifica puntualment, en virtut d'una disposició final, la Llei qualificada d'educació.

Finalment, el capítol tercer es clou amb tres seccions que desenvolupen el dret al lleure i la cultura, els drets com a consumidors i usuaris, i el dret al medi urbà i al medi ambient dels infants i els adolescents.

El títol II regula un sistema avançat de protecció dels infants i els adolescents contra qualsevol tipus de maltractament, mitjançant l'establiment d'un nou marc d'actuació no centrat únicament en la intervenció derivada de situacions de risc o de desemparament, sinó posant també l'èmfasi en la prevenció i la sensibilització general per assegurar de manera anticipada un context de vida segur i saludable, cosa que requereix la coordinació efectiva dels serveis destinats a la prevenció, la detecció, la notificació i la derivació de les situacions de maltractament. La creació d'un registre unificat de maltractaments també respon a la millora del sistema d'intervenció i prevenció, mitjançant la gestió interprofessional i interinstitucional de les notificacions, comunicacions i informacions sobre situacions de violència. Amb la mateixa finalitat, s'ha previst la difusió de vies directes, telefòniques i telemàtiques, d'assessorament i denúncia, anònimes i reservades, per a tota la ciutadania.

Totes les mesures d'intervenció es dirigeixen, en definitiva, a la recuperació i la reinserció social plenes de les víctimes i, en especial, a evitar la seva victimització secundària. En efecte, es tracta que no tinguin lloc els perjudicis que es poden generar a la víctima després d'un procés judicial, i que són especialment greus en els casos dels infants o adolescents que han estat víctimes d'una agressió sexual, la qual cosa es vol aconseguir amb equipaments i mitjans que en els països més avançats en aquesta matèria han demostrat els millors resultats.

El capítol primer, després d'establir les normes generals de protecció contra qualsevol tipus de maltractament, dedica una secció a la delimitació de les actuacions preventives davant les situacions de risc, tant en l'àmbit familiar com en l'àmbit comunitari. D'altra banda, incideix en les accions de sensibilització ciutadana que cal portar a terme, i en els requisits de formació i honorabilitat que hauran de complir els professionals de l'àmbit de la infància i l'adolescència, de forma que si exerceixen professions que comporten el contacte habitual amb els infants i els adolescents no han de tenir antecedents penals per delictes contra la llibertat sexual. Precisament, aquests nous requisits són els que motiven que, per mitjà d'una disposició final, es modifiqui la Llei del voluntariat d'Andorra. També es preveu que cal promoure i aplicar els resultats obtinguts de la recerca sobre les causes, les conseqüències i les estratègies necessàries per erradicar el maltractament.

Tot seguit, es regulen les actuacions de detecció i derivació en els supòsits de situacions de desprotecció d'infants o adolescents, i en concret les obligacions de notificació i, eventualment, de derivació per part dels professionals i, en general, de la ciutadania. A més, es preveu la creació d'un registre unificat de maltractament.

Pel que fa a les actuacions d'atenció i recuperació, cal destacar les normes que s'estableixen en relació amb el tractament de la informació sobre el maltractament als infants i adolescents per part dels mitjans de comunicació, i les mesures per evitar la victimització secundària, tant en els processos judicials com a través de la creació d'un equipament públic a aquest efecte.

El capítol segon configura un sistema de protecció mixt, d'acord amb els diferents nivells de risc o de desemparament que es puguin presentar en cada cas, a partir de l'experiència acumulada en les actuacions institucionals contra les diverses formes de maltractament infantil. Així, les situacions de risc, que es poden gestionar en el si i amb la col·laboració de la pròpia família de

l'infant o l'adolescent, amb una intervenció i supervisió dels serveis socials per superar aquesta situació de desatenció que es qualifica com de risc, a partir d'indicadors objectius, segueixen la via administrativa. D'aquesta manera es dona efectivitat, sempre que sigui possible i adient, al dret de l'infant i l'adolescent de continuar vivint en el seu context familiar. D'altra banda, els casos més greus de desprotecció, en els quals l'infant o l'adolescent requereix una intervenció més intensa i que fan necessària la separació del nucli familiar, segueixen la via judicial, mitjançant els procediments establerts per garantir que totes les parts interessades puguin fer valer els seus drets.

En aquesta línia, es dedica una atenció especial als drets reconeguts legalment als infants i als adolescents que es troben en una situació de risc o de desemparament, comptant, sempre que sigui possible, amb la col·laboració activa dels seus progenitors, tutors o guardadors, i amb la participació expressa de l'infant o l'adolescent, d'acord amb la seva edat i les seves condicions de maduresa. I es regulen detalladament els criteris d'actuació que han de seguir les administracions públiques i els serveis competents en matèria de protecció dels infants i els adolescents.

La delimitació entre situacions de risc i de desemparament també representa una destacada millora del sistema vigent, a partir de la definició dels criteris o indicadors que són d'utilitat destacada per a la intervenció professional des dels serveis socials de l'Administració que tenen com a funció la protecció de la infància i l'adolescència. De la mateixa manera, es perfecciona la regulació de les diligències que han de practicar els batlles de la jurisdicció de menors i el Ministeri Fiscal, i dels processos en què s'emmarquen, en atenció al tractament personalitzat que han de rebre els infants i adolescents en situació de desemparament.

En els casos d'urgència o de conformitat dels progenitors o dels titulars de la tutela o la guarda d'un infant o adolescent en una situació objectiva de desemparament que requereixi una intervenció immediata, es preveu l'actuació cautelar administrativa, sense detriment de la corresponent comunicació al batlle competent, per tramitar, si escau, el procés de desemparament oportú, atesa la gravetat de la situació originada que pot determinar la suspensió o, fins i tot, la privació de la pàtria potestat, la remoció de la tutela o l'extinció de la guarda. La regulació de la guarda, ja sigui administrativa o de fet, es fa en plena concordança amb la legislació civil sobre el dret de la persona i la família.

Per donar resposta a les situacions objectives de desemparament, es preveu un ventall detallat i obert de mesures protectores que s'adaptin a les necessitats concretes que presentin els infants i els adolescents que es troben tutelats per l'Administració, en cada cas, en virtut d'una resolució judicial prèvia. Aquestes mesures pretenen oferir l'atenció assistencial, educativa o terapèutica més adient i adaptada a les seves circumstàncies específiques.

En conseqüència, es determina que l'acolliment residencial en un centre només opera quan sigui imprescindible per al benestar efectiu de l'infant o l'adolescent, i sempre com a darrer recurs i amb caràcter temporal. Així, es prioritza l'acolliment familiar, en les diferents modalitats, com ara l'acolliment en la pròpia família extensa o l'acolliment en família aliena, i es preveu de manera subsidiària l'acolliment residencial. A més, es regula per primera vegada l'acolliment familiar especialitzat o professionalitzat, i s'estableix que cal adoptar mesures de difusió de l'acolliment familiar en les diverses modalitats. A banda de la regulació de les vicissituds relatives a l'acolliment familiar, també s'incorpora com a novetat una regulació dels drets i els deures de la persona o la família acollidora.

Pel que fa a l'acolliment residencial, se'n detallen el concepte, els principis i el contingut, com també els drets i els deures dels infants i adolescents concernits, i les mesures educatives correctores que es poden adoptar i els criteris d'aplicació que se'n deriven. Igualment es regula de forma separada l'acolliment residencial de protecció intensiva en centres amb espais d'escolarització propis reconeguts i que incorporin elements constructius de protecció. Aquesta modalitat, que té vocació residual, té com a objectiu afavorir l'eficàcia dels programes educatius i del tractament psicològic i terapèutic dels adolescents en situació de desemparament que presentin alteracions de conducta recurrents o addiccions que posin en perill la seva integritat o la de terceres persones. Des d'aquesta perspectiva, s'estableixen les

normes i les garanties oportunes quant a les mesures de seguretat i d'aïllament que es poden adoptar, i quant als drets de visites, sortides i comunicacions dels adolescents concernits.

D'altra banda, es regula per primer cop el programa de suport i atenció temporal, que consisteix en l'estada durant períodes de temps curts, durant els caps de setmana o durant les vacances d'un infant o un adolescent en situació de desemparament mitjançant un acolliment residencial o amb una persona o família col·laboradora, i les mesures que són recomanades pels organismes internacionals quant a la transició a la vida adulta i de suport a l'autonomia personal en arribar a la majoria d'edat.

Finalment, la Llei es clou amb una regulació succinta de l'adopció, per a les particularitats de la qual es fa remissió a la legislació civil sobre la persona i la família, i es preveuen les normes oportunes sobre promoció de l'establiment i l'adhesió dels acords internacionals en matèria de protecció als infants i als adolescents i sobre l'atenció protectora que mereixen els infants que puguin cometre una infracció penal, de la qual resultin inimputables d'acord amb la normativa aplicable.

Les dos disposicions addicionals determinen la compatibilitat de la normativa sobre joventut amb els drets reconeguts per aquesta Llei a l'adolescència, i regulen el dret de les persones adoptades, reconegut internacionalment, quant a la recerca i el coneixement dels seus orígens.

Les **set** ~~**sis**~~ primeres disposicions finals modifiquen les lleis esmentades anteriorment, com també la Llei de la seguretat social, per assimilar al règim especial de què gaudeixen els infants i els adolescents que es troben sota la tutela o guarda de l'Estat els que malgrat no trobar-s'hi no gaudeixen de cobertura sanitària i els seus progenitors, tutors o guardadors no disposen dels ingressos suficients per assumir les despeses corresponents, **com també la Llei de protecció contra el tabaquisme passiu ambiental per protegir els infants i adolescents contra les noves tendències amb els derivats del tabac.**

Les disposicions finals **vuitena a dotzena** ~~**setena a onzena**~~ estableixen les normes sobre el desenvolupament reglamentari de la Llei i, en concret, sobre una reglamentació en l'àmbit del lleure, sobre l'aprovació del primer Pla nacional de la infància i l'adolescència, sobre la creació de l'equipament públic per evitar la victimització secundària dels infants i els adolescents, i sobre la creació i la posada en funcionament del centre residencial de protecció intensiva.

En darrer terme, les disposicions finals **tretzena i catorzena** ~~**dotzena i tretzena**~~ preveuen l'obligació de publicar els textos consolidats de les lleis que es modifiquen, i determinen la data de l'entrada en vigor de la Llei, que és qualificada, atès que moltes de les seves disposicions incideixen en els drets que regulen els capítols III i IV del títol II de la Constitució."

Motivació.

Per coherència amb les esmenes presentades.

Esmena 4 **De modificació**

Grup Mixt-PS (1)

Es proposa la modificació del redactat de l'Exposició de motius, adaptant el text segons les esmenes a l'articulat aprovades.

MOTIVACIO

Per modificar l'Exposició de motius per coherència amb les esmenes proposades.

Títol I. Disposicions generals

Capítol primer. *Disposicions generals, definicions i principis rectors*

Secció primera. *Disposicions generals*

Article 1. *Marc general d'aplicació i interpretació de la Llei*

1. Les normes d'aquesta Llei i les que en siguin complementàries, així com la resta de disposicions jurídiques sobre els drets dels infants i els adolescents, s'han d'interpretar en concordança amb els convenis internacionals ratificats per l'Estat andorrà, especialment la Convenció de les Nacions Unides sobre els drets de l'infant, del 20 de novembre de 1989, els seus protocols facultatius i les Observacions generals del Comitè dels Drets de l'Infant, i també d'acord amb els principis establerts en la Constitució i en la resta de la normativa que forma part de l'ordenament jurídic andorrà.

2. Aquesta Llei fixa el marc en el qual es consolida un principi de corresponsabilitat social entre les administracions públiques, la família i la ciutadania, amb el protagonisme destacat dels infants i els adolescents, amb l'objectiu de promoure i garantir el respecte i el compliment efectius dels seus drets i deures, i l'exercici responsable dels drets esmentats per part de les persones que en són titulars.

Article 2. ***Àmbit objectiu d'aplicació de la Llei***

1. Aquesta Llei s'adreça a garantir l'efectivitat real dels principis i drets de titularitat individual reconeguts a qualsevol infant i adolescent que es trobi en el territori del Principat d'Andorra, d'acord amb la normativa internacional i nacional. A més, aquesta Llei va dirigida a promoure les actuacions adients a aquest efecte, tant si són públiques o privades, com si són de prevenció general, atenció integral o protecció puntual, des de la corresponsabilitat social i amb la participació activa dels infants i els adolescents.

2. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han d'aprovar les normes i establir les mesures administratives per donar efectivitat als drets reconeguts en aquesta Llei, d'acord amb els convenis internacionals vigents i amb l'assignació pressupostària específica, i, quan sigui necessari, dins del marc de la cooperació internacional en matèria dels drets dels infants i els adolescents.

Article 3. ***Àmbit subjectiu d'aplicació de la Llei***

1. Les normes d'aquesta Llei i les que en siguin complementàries s'han d'entendre referides als drets dels quals són titulars els infants i els adolescents, des que neixen fins que són majors d'edat.

2. Atesa la capacitat progressiva dels infants i els adolescents per exercir de manera responsable els drets dels quals són titulars, i en consonància amb el lliure desenvolupament de la seva personalitat, s'entén que els infants són les persones amb una edat compresa entre el naixement i els onze anys, i que els adolescents són les persones amb una edat compresa entre els dotze anys i la majoria d'edat que estableixin les lleis aplicables.

Article 4. ***Àmbit territorial d'aplicació de la Llei***

Aquesta Llei és aplicable a qualsevol infant o adolescent que es trobi eventualment o resideixi habitualment al Principat d'Andorra, en garantia dels seus drets reconeguts per les normes que formen part de l'ordenament jurídic andorrà.

Article 5. ***Òrgans bàsics d'atenció als infants i els adolescents***

El ministeri encarregat dels afers socials ha de disposar dels òrgans bàsics següents:

a) Servei especialitzat d'atenció a la infància i l'adolescència: és el servei social, depenent del ministeri competent en matèria d'afers socials, adreçat a la valoració, l'orientació, l'assessorament i el seguiment dels infants i adolescents en situació de risc i desemparament.

b) Servei especialitzat d'adopcions: és el servei social, depenent del ministeri competent en matèria d'afers socials, adreçat a la valoració, l'orientació, l'assessorament i el seguiment de les persones i les famílies adoptants i dels infants i adolescents adoptats.

c) Servei especialitzat d'acolliments familiars: és el servei social, depenent del ministeri competent en matèria d'afers socials, adreçat a la valoració, l'orientació, l'assessorament i el seguiment de les persones i les famílies acollidores i dels infants i els adolescents acollits.

d) Servei social d'atenció primària: és el servei social de caràcter públic, integrat per equips tècnics i interdisciplinaris que actuen a cada parròquia i garanteixen la igualtat de l'atenció bàsica i la proximitat d'atenció als usuaris i als àmbits familiar i social.

e) Comissió d'Atenció a la Infància i l'Adolescència: és la comissió presidida per un alt càrrec del ministeri competent en matèria d'afers socials que té com a funció l'estudi i l'avaluació dels expedients, i l'aprovació de les propostes tècniques d'intervenció en casos de risc greu dels infants i els adolescents, i de les propostes d'intervenció i protecció prop dels òrgans judicials en casos de desemparament dels infants i els adolescents. La composició i el funcionament d'aquesta Comissió es determinen reglamentàriament.

Article 6. ***Coordinació***

Les administracions públiques amb competències en matèria dels drets dels infants

i els adolescents han d'actuar de manera coordinada entre si i amb les entitats ciutadanes i les famílies, per garantir la millor atenció conduent a la realització plena dels drets i el benestar dels infants i els adolescents. Aquesta actuació coordinada s'ha de fer comptant sempre amb la participació directa dels infants i els adolescents, d'acord amb la seva edat i les seves condicions de maduresa.

Article 7. ***Comissió Nacional de la Infància i l'Adolescència***

1. La Comissió Nacional de la Infància i l'Adolescència és l'organisme col·legiat responsable de la coordinació de les polítiques i les mesures adoptades pels òrgans del Govern i dels comuns amb la finalitat d'acomplir les previsions contingudes en aquesta Llei, així com de promoure'n l'efectivitat.

2. La Comissió Nacional de la Infància i l'Adolescència s'adscriu conjuntament als ministeris competents en matèria d'afers socials i educació, i la seva composició i el seu funcionament es determinen per la via reglamentària.

Esmena 5 **De modificació**

Grup Mixt-PS (3)

Es proposa modificar l'apartat 2 de l'article 7 del Projecte de llei.

"**Article 7.** ***Comissió Nacional de la Infància i l'Adolescència***

1. La Comissió Nacional de la Infància i l'Adolescència és l'organisme col·legiat responsable de la coordinació de les polítiques i les mesures adoptades pels òrgans del Govern i dels comuns amb la finalitat d'acomplir les previsions contingudes en aquesta Llei, així com de promoure'n l'efectivitat.

2. La Comissió Nacional de la Infància i l'Adolescència s'adscriu conjuntament als ministeris competents en matèria d'afers socials**, sanitat** i educació, i la seva composició i el seu funcionament es determinen per la via reglamentària."

MOTIVACIO

Afegim adscripció també al ministeri de sanitat, ja que en aquesta llei es recull el dret a l'assistència sanitària, a la informació sobre la salut dels infants i adolescents. A més, existeix el Servei de Salut Escolar que depèn del ministeri de sanitat.

Article 8. ***Pla Nacional de la infància i l'adolescència***

1. El Govern ha d'aprovar el Pla nacional de la infància i l'adolescència, que ha d'establir les estratègies d'actuació i els objectius a assolir en relació amb les polítiques destinades als infants i els adolescents, i que ha de garantir la coordinació de les actuacions portades a terme des dels diferents nivells d'intervenció.

2. El Pla nacional de la infància i l'adolescència l'ha d'elaborar, coordinar i desenvolupar la Comissió Nacional de la Infància i l'Adolescència, amb la participació de totes les administracions públiques implicades, directament o indirectament, en l'atenció i la promoció dels drets dels infants i els adolescents; de les organitzacions socials vinculades a aquest àmbit, i dels mateixos infants i adolescents a través de les seves estructures de participació social previstes en aquesta Llei.

3. El Pla nacional de la infància i l'adolescència ha de tenir una durada mínima de quatre anys, revisables periòdicament, amb la finalitat de poder desenvolupar en cada moment programes i accions que donin resposta real a les necessitats dels infants i els adolescents.

Article 9. ***Avaluació***

1. La Comissió Nacional de la Infància i l'Adolescència té la missió d'avaluar periòdicament i de manera permanent la situació real dels infants i els adolescents i, en especial, l'impacte de les polítiques, els plans, els programes i els protocols que s'implementin en aplicació d'aquesta Llei.

2. Amb caràcter previ a l'aprovació dels textos normatius i les polítiques, els plans i els programes que incideixin, directament o indirectament, en els drets dels infants i els adolescents, la Comissió Nacional de la Infància i l'Adolescència o l'organisme en qui delegui aquesta funció ha d'elaborar una memòria d'anàlisi de l'impacte que poden tenir respecte dels drets dels infants i els adolescents, en els termes que s'estableixin reglamentàriament.

Article 10. ***Prioritat pressupostària***

Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de tenir entre les seves prioritats pressupostàries les activitats de promoció, prevenció, protecció, formació, integració, reinserció i participació dels infants i els adolescents. Aquest pressupost ha de ser específic i amb una fonamentació clara i

estable, així com d'identificació, seguiment i avaluació fàcils.

Article 11. *Difusió dels drets dels infants i els adolescents*

1. A l'efecte de garantir el millor coneixement dels drets dels infants i els adolescents i afavorir l'exercici responsable d'aquests drets, les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, s'han d'encarregar de difondre'ls permanentment a tota la població, i especialment als mateixos infants i adolescents, als seus progenitors o titulars de la tutela o de la guarda, als mitjans de comunicació i a les persones que treballen professionalment en la promoció dels seus drets i en la seva atenció.

2. Per tal que els infants i els adolescents coneguin els seus drets i deures, els programes i les activitats dels sistemes educatius han d'incorporar i desenvolupar els continguts relatius a aquests drets i deures.

3. Correspon al Govern, d'acord amb les seves competències, garantir que en els itineraris formatius que rebin els professionals que tinguin incidència sobre els infants i els adolescents s'hi incloguin els aspectes vinculats als drets i deures d'aquests infants i adolescents. Aquests aspectes també han de formar part dels temaris i els programes dels concursos públics per proveir llocs de treball.

Secció segona. *Principis rectors*

Article 12. *Principi d'igualtat i no-discriminació*

1. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de garantir el ple respecte al principi d'igualtat de tracte i d'oportunitats en la diversitat social dels infants i els adolescents, en el sentit d'evitar o eliminar qualsevol obstacle injustificat en termes d'equitat i de prohibir-ne la discriminació per causa de naixement, edat, raça, ètnia, gènere, orientació sexual, identitat o expressió de gènere, llengua, religió, opinió, estat de salut, condicions físiques o psíquiques, discapacitat, o qualssevol altra situació o circumstància social, econòmica o personal o de les seves famílies.

2. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, tenen la funció d'establir les mesures adients per evitar i eliminar els factors discriminatoris que impedeixin l'exercici efectiu dels drets regulats en aquesta Llei.

Article 13. *Principi de l'interès superior de l'infant i l'adolescent*

1. L'interès superior de l'infant i l'adolescent ha de regir qualsevol disposició normativa o resolució administrativa o judicial que es refereixi als infants i els adolescents, així com qualsevol actuació duta a terme en el si de la seva família, el seu centre educatiu o el seu entorn social.

2. S'ha d'entendre per *interès superior de l'infant i l'adolescent* la consideració i la supremacia imperativa de les condicions més adients per garantir el ple respecte i l'acompliment efectiu dels drets de cada infant o adolescent, així com de les circumstàncies que afavoreixin el lliure desenvolupament de la seva personalitat.

3. D'acord amb les Observacions generals del Comitè dels Drets de l'Infant, s'ha d'aplicar de manera primordial el principi de l'interès superior dels infants i els adolescents, des de la triple vessant:

a) Com a dret substantiu, fet que suposa una garantia per a l'infant i l'adolescent, ja que tota decisió que l'afecti ha de considerar fonamentalment els seus millors interessos.

b) Com a principi interpretatiu i de resolució de conflictes, en el sentit que si una disposició jurídica admet diverses interpretacions, s'ha d'escollir la que sigui més favorable des de la perspectiva de la garantia dels drets dels infants i els adolescents.

c) Com a regla processal, en el sentit que qualsevol decisió que s'hagi de prendre en relació amb un infant o adolescent ha de seguir el raonament i la fonamentació basats en el seu interès superior, i ha de comptar, sempre que sigui possible, amb la seva opinió.

Article 14. *Principi del lliure desenvolupament*

1. D'acord amb els drets universals a la vida, a la supervivència i a la integritat física de tots els infants i els adolescents, es reconeix la prevalença del principi del lliure desenvolupament de la personalitat dels infants i els adolescents. Aquest principi implica que la maduració física, mental, espiritual i social ha de ser lliure, plena i harmònica, potenciant les seves capacitats d'aprenentatge i garantint el seu benestar en general.

2. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de garantir una atenció especial als programes de detecció precoç dels trastorns que puguin afectar el

lliure desenvolupament de la personalitat dels infants i adolescents. Així mateix, han de vetllar per l'existència de programes i serveis que garanteixin la detecció de qualsevol tipus d'addicció o trastorn del comportament que en pugui afectar el benestar i el lliure desenvolupament.

3. Qualsevol infant o adolescent ha de ser protegit de manera determinant davant de tot tipus de violència i maltractament, els quals constitueixen una vulneració directa dels seus drets i un greu obstacle per al lliure desenvolupament de la seva personalitat. Aquesta protecció s'ha de materialitzar en mesures adients i efectives d'acord amb la situació particular viscuda per cada un.

Article 15. *Dret a ser escoltat*

1. L'infant o l'adolescent, d'acord amb la seva capacitat progressiva i la seva evolució personal i, en tot cas, a partir dels dotze anys, té dret a ser escoltat de manera activa, és a dir, amb respecte i consideració de la seva opinió, en els seus àmbits de relació familiar, escolar i social, així com en els processos judicials o administratius que puguin incidir en la seva situació personal.

2. El dret a ser escoltat ho és sense perjudici de la pràctica de les proves que concerneixen l'infant o l'adolescent i s'ha de garantir de manera que es pugui fer lliurement i en condicions adients al seu grau de maduresa. Aquest dret s'ha d'exercir, a més, en un entorn adient, en clau d'intimitat, reserva i seguretat, i, en tot cas, amb ple respecte de la seva opinió, de manera que pugui rebre una resposta adequada, en consideració a la situació concreta, i d'acord amb la seva personalitat i el seu interès superior.

Article 16. *Dret a la inclusió*

1. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han d'establir les mesures necessàries per facilitar la realització personal completa i la inclusió social i educativa de tots els infants i els adolescents i, en especial, dels que per les seves circumstàncies físiques o psíquiques, o per qualsevol altra situació o circumstància personal, familiar, social o econòmica, puguin ser susceptibles de rebre un tracte discriminatori.

2. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de garantir l'acollida i la inclusió social dels infants i els adolescents nouvinguts.

3. Els infants i els adolescents estrangers que es trobin al Principat d'Andorra, amb independència de la seva situació administrativa, han de gaudir dels mateixos drets que els infants i els adolescents nacionals.

Esmena 6 De modificació

Grup parlamentari Demòcrata (3)

Es proposa modificar l'article 16 eliminant de l'apartat 3, quedant redactat de la manera següent:

"**Article 16. Dret a la inclusió**

1. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han d'establir les mesures necessàries per facilitar la realització personal completa i la inclusió social i educativa de tots els infants i els adolescents i, en especial, dels que per les seves circumstàncies físiques o psíquiques, o per qualsevol altra situació o circumstància personal, familiar, social o econòmica, puguin ser susceptibles de rebre un tracte discriminatori.

Entenem per inclusió tota acció que proporcioni la disminució o l'eliminació de les barreres a l'aprenentatge, a la participació i a la socialització.

2. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de garantir l'acollida i la inclusió social dels infants i els adolescents nouvinguts.

3. Els infants i els adolescents estrangers que es trobin al Principat d'Andorra, amb independència de la seva situació administrativa, han de gaudir dels mateixos drets que els infants i els adolescents nacionals."

Motivació.

Es defineix la incluaió.

El drets reconeguts al apartat 3 ja estan garantits amb l'article 4 de la Llei (Àmbit territorial d'aplicació de la Llei), aplicable a tots els drets de la Llei.

Article 17. *Drets dels infants i adolescents amb discapacitat*

1. Els infants i els adolescents amb discapacitat tenen el dret de gaudir d'una participació i inclusió social plena, efectiva i en igualtat d'oportunitats, amb unes condicions que els permetin assolir una vida social, escolar i laboral inclusiva i de qualitat, i amb garantia de l'accessibilitat i la provisió dels suports

necessaris, d'acord amb el Conveni relatiu als drets de les persones amb discapacitat, fet a Nova York el 13 de desembre del 2006, i amb la normativa restant que desenvolupa aquest Conveni.

2. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de garantir que els infants i els adolescents amb discapacitat puguin exercir el dret a expressar lliurement la seva opinió pel que fa a les qüestions que els afecten, així com a rebre l'assistència adequada d'acord amb la seva discapacitat per poder exercir aquest dret de manera efectiva.

3. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de prestar una atenció especial per prevenir i eliminar les actituds discriminatòries envers els infants i els adolescents amb discapacitat.

4. Les administracions públiques han de crear mesures protectores i procediments efectius, com també indicadors de qualitat, per tal de donar el suport necessari als infants i adolescents amb discapacitat, així com als seus progenitors i als titulars de la tutela o la guarda. Aquestes mesures s'han d'aplicar particularment en els àmbits més importants, com ara la salut, l'educació i els serveis socials, d'acord amb la normativa aplicable.

5. Les administracions públiques han de vetllar perquè els centres i els serveis identifiquin les capacitats dels infants i adolescents amb discapacitat i en potenciïn el desenvolupament.

Article 18. *Deures dels infants i els adolescents en general*

La configuració dels drets dels infants i els adolescents s'ha d'entendre des de la idea general de potenciar la cultura del deure com a exercici responsable dels drets esmentats, del respecte cap a la resta de ciutadans, i de l'assumpció de les conseqüències dels comportaments propis, de forma que darrere de cada dret sempre hi ha un deure.

Capítol segon. *Drets i llibertats civils, polítics i en l'àmbit familiar*

Secció primera. *Drets i llibertats civils i polítics*

Article 19. Drets i llibertats civils i polítics

1. Els infants i els adolescents tenen el dret a exercir els drets i les llibertats civils i polítics dels quals són titulars sense més limitacions que les establertes per la normativa aplicable.

2. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han d'adoptar totes les mesures legislatives, administratives i d'altre tipus que siguin adequades per facilitar als infants i els adolescents l'exercici ple dels drets i les llibertats civils i polítics, d'acord amb el que estableix l'apartat 1 anterior.

Article 20. *Raonador del Ciutadà*

1. El Raonador del Ciutadà, d'acord amb la llei que regula aquesta institució, té la missió de promoure i defensar els drets i les llibertats dels infants i els adolescents i de vetllar pel ple compliment de les condicions del seu desenvolupament integral.

2. També correspon al Raonador del Ciutadà, d'acord amb la llei que regula aquesta institució, elaborar d'ofici informes o recomanacions sobre qüestions d'interès general en matèria d'infància i adolescència; fomentar la divulgació dels drets dels infants i els adolescents, tot promovent-ne l'exercici; orientar les administracions públiques en relació amb les polítiques d'infància i adolescència, i proposar reformes legislatives i administratives a favor dels drets esmentats.

3. El Raonador del Ciutadà ha d'incloure en el seu informe anyal un capítol específic relatiu a les seves actuacions per promoure, fer respectar i protegir els drets dels infants i els adolescents.

Article 21. *Defensa en l'exercici efectiu dels drets*

1. Per fer efectiu l'exercici dels seus drets, els infants i els adolescents poden, d'acord amb la seva edat i les seves condicions de maduresa, i de conformitat amb el que estableixi la normativa aplicable:

a) Dirigir-se a les administracions públiques per sol·licitar l'assistència necessària per fer possible aquest exercici, o per reclamar la protecció dels seus drets en els casos d'una situació de risc o de desemparament.

b) Comunicar al Cos de Policia les situacions o les actuacions que puguin suposar un menyscabament dels seus drets, o demanar l'assistència del mateix Cos.

c) Comunicar al batlle competent de la jurisdicció de menors o al Ministeri Fiscal les situacions o les actuacions esmentades a la lletra *b* anterior.

d) Presentar queixes davant el Raonador del Ciutadà.

e) Formular denúncies davant el Comitè dels Drets de l'Infant o els altres organismes

internacionals competents, en particular segons el que disposa el Protocol opcional tercer a la Convenció dels drets de l'infant, relatiu a un procediment de comunicacions.

2. En cas que els infants o els adolescents no tinguin la capacitat suficient per actuar de manera autònoma, poden fer-ho en representació seva els progenitors o els titulars de la tutela o la guarda, sempre que no hi hagi contraposició d'interessos.

Article 22. ***Intervenció en els processos judicials i de mediació***

1. La intervenció dels infants i els adolescents en un procés judicial davant qualsevol jurisdicció o en un procés de mediació s'ha de fer en un entorn favorable i en unes condicions que permetin prendre en consideració la seva edat, el seu grau de maduresa i desenvolupament, i les seves dificultats de comunicació eventuals.

2. Les autoritats i els professionals que participen en processos judicials o de mediació en què intervinguin infants i adolescents han d'haver rebut una formació específica per comunicar-se d'una forma amigable i evitar perjudicis ulteriors a l'infant o l'adolescent.

Article 23. ***Dret a la identitat***

1. Tots els infants i els adolescents tenen el dret, des del moment del naixement, a tenir un nom i una nacionalitat, a cercar i conèixer els seus propis orígens, a preservar les seves relacions familiars d'acord amb el que estableixin les lleis aplicables, que els sigui respectada la cultura del seu lloc d'origen i, en general, a preservar i desenvolupar la seva pròpia identitat i idiosincràsia.

2. Els infants i els adolescents tenen el dret a ser inscrits en un registre públic des del seu naixement i a sol·licitar a les administracions públiques competents la documentació que els permeti acreditar la seva identitat.

3. Les persones que hagin estat adoptades han de poder cercar i conèixer els seus propis orígens per si mateixes si ja han arribat a la majoria d'edat i, en cas contrari, a través de les persones que en tinguin atribuïda la pàtria potestat. El servei especialitzat d'adopcions ha de prendre les mesures oportunes per conservar la documentació relativa als orígens dels infants o adolescents concernits. Així mateix, els ha de proporcionar l'assessorament, la possibilitat de mediació confidencial i l'ajuda oportunes per fer efectiu el dret a conèixer els seus orígens. Les previsions d'aquest apartat s'han de desplegar per la via reglamentària.

Esmena 7 **De modificació**

Grup Mixt-PS (4)

Es proposa afegir un nou apartat 2 a l'article 23 del Projecte de llei.

"**Article 23.** ***Dret a la identitat***

1. Tots els infants i els adolescents tenen el dret, des del moment del naixement, a tenir un nom i una nacionalitat, a cercar i conèixer els seus propis orígens, a preservar les seves relacions familiars d'acord amb el que estableixin les lleis aplicables, que els sigui respectada la cultura del seu lloc d'origen i, en general, a preservar i desenvolupar la seva pròpia identitat i idiosincràsia.

2. Tots els infants i els adolescents tenen el dret a l'autodeterminació de la seva identitat de gènere. Les persones transgènere i intersexuals han de ser tractades i anomenades d'acord amb el nom i el gènere amb què s'identifiquen i han de poder modificar aquesta informació en els registres i en els documents d'identitat emesos per les administracions públiques.

3. Els infants i els adolescents tenen el dret a ser inscrits en un registre públic des del seu naixement i a sol·licitar a les administracions públiques competents la documentació que els permeti acreditar la seva identitat.

4. Les persones que hagin estat adoptades han de poder cercar i conèixer els seus propis orígens per si mateixes si ja han arribat a la majoria d'edat i, en cas contrari, a través de les persones que en tinguin atribuïda la pàtria potestat. El servei especialitzat d'adopcions ha de prendre les mesures oportunes per conservar la documentació relativa als orígens dels infants o adolescents concernits. Així mateix, els ha de proporcionar l'assessorament, la possibilitat de mediació confidencial i l'ajuda oportunes per fer efectiu el dret a conèixer els seus orígens. Les previsions d'aquest apartat s'han de desplegar per la via reglamentària."

MOTIVACIO

S'afegeix un nou apartat 2 per recollir el dret dels infants i els adolescents a

l'autodeterminació de la seva identitat de gènere seguint el Principi 3 de Yogyakarta.

Esmena 8 **D'addició**

Grup Mixt-PS (5)

Es proposa afegir un nou article X al Projecte de llei amb el següent text:

"Article X. Drets sexuals

Cap menor no pot ser sotmès a pressions per ocultar, suprimir o negar la seva orientació sexual, expressió de gènere o identitat de gènere. Les administracions públiques han d'emprendre programes amb l'objectiu d'oferir suport social a totes les persones que estan en transició o un procés de reassignació de gènere."

MOTIVACIO

Es recullen disposicions del tercer principi de Yogyakarta.

Article 24. ***Dret a la llibertat d'expressió***

1. Els infants i els adolescents tenen el dret a expressar i difondre lliurement les seves opinions, sense cap tipus de censura prèvia, a través de qualsevol mitjà i en els termes legalment establerts. Aquesta llibertat d'expressió té el seu límit en la protecció de l'honor, la intimitat i la imatge del mateix infant o adolescent i de terceres persones.

2. El dret a la llibertat d'expressió dels infants i els adolescents s'estén especialment a la publicació i la difusió de les seves opinions, a l'edició i producció de mitjans de difusió i a l'accés als ajuts que les administracions públiques estableixin amb aquesta finalitat.

Article 25. Dret a la informació

1. Els infants i els adolescents tenen el dret a ser informats, d'acord amb la seva edat i les seves condicions de maduresa, sobre qualsevol actuació o mesura que pugui afectar l'exercici efectiu dels seus drets, sense cap mena de discriminació. Aquesta informació s'ha de facilitar en un format accessible i en un llenguatge comprensible per als infants i els adolescents, atenent la seva edat i les seves condicions de maduresa.

2. Els infants i els adolescents tenen el dret a cercar, accedir, rebre i utilitzar la informació adequada a la seva edat i les seves condicions de maduresa, en qualsevol format, sense cap altre tipus de limitació que les que estableixi la normativa aplicable, en benefici del seu desenvolupament físic, mental, espiritual i social ple. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de garantir que els infants i els adolescents tinguin una alfabetització crítica i responsable en les tecnologies de la informació i la comunicació i han de tenir una cura especial en aquest sentit, perquè puguin aprofitar les oportunitats que ofereix el món digital.

3. Els progenitors, els titulars de la tutela o de la guarda i les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de vetllar perquè la informació que rebin els infants i els adolescents sigui veraç, plural i respectuosa amb els principis constitucionals. Així mateix, els han de protegir de la informació i el material informatiu perjudicials.

4. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han d'incentivar la producció i la difusió de materials informatius dirigits als infants i els adolescents, adequats a la seva edat i al seu nivell de desenvolupament, i han de promoure la seva participació en els mateixos materials. Així mateix, han de facilitar el seu accés als serveis d'informació i documentació, les bases de dades i les biblioteques, així com a la resta de serveis culturals, i han de promoure una sensibilització adequada sobre l'oferta de lleure i cultura a Internet i sobre la defensa dels drets de propietat intel·lectual.

5. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de vetllar perquè els mitjans de comunicació, en els seus missatges dirigits als infants i els adolescents, promoguin els valors de la igualtat, la solidaritat, la diversitat i el respecte, tot evitant imatges i continguts nocius, de caràcter violent, pornogràfic o d'explotació en les relacions de caràcter personal, o que reflecteixin un tracte degradant, sexista o discriminatori. En concret, les administracions públiques han de promoure l'existència de codis ètics de conducta relatius als continguts emesos pels mitjans de comunicació.

6. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, i els prestadors de serveis han de promoure el gaudiment ple de la comunicació audiovisual als infants i els adolescents que presentin qualsevol tipus de discapacitat.

7. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de promoure accions dirigides a facilitar als infants i als adolescents una informació acurada sobre els

seus drets, així com dels mitjans de què disposen per fer-los efectius, i n'han d'instar la protecció adequada.

Esmena 9 De modificació

Grup Mixt-Sílvia Eloïsa Bonet (1)

Es modifica l'article 25 que queda redactat en els termes següents:

"Article 25. Dret a la informació

1. Els infants i els adolescents tenen el dret a ser informats, d'acord amb la seva edat i les seves condicions de maduresa, sobre qualsevol actuació o mesura que pugui afectar l'exercici efectiu dels seus drets, sense cap mena de discriminació. Aquesta informació s'ha de facilitar en un format accessible i en un llenguatge comprensible per als infants i els adolescents, atenent la seva edat i les seves condicions de maduresa.

2. Els infants i els adolescents tenen el dret a cercar, accedir, rebre i utilitzar la informació adequada a la seva edat i les seves condicions de maduresa, en qualsevol format, sense cap altre tipus de limitació que les que estableixi la normativa aplicable, en benefici del seu desenvolupament físic, mental, espiritual i social ple. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de garantir que els infants i els adolescents tinguin una alfabetització crítica i responsable en les tecnologies de la informació i la comunicació i han de tenir una cura especial en aquest sentit, perquè puguin aprofitar les oportunitats que ofereix el món digital **i prestar especial atenció a l'alfabetització digital i mediàtica, de manera adaptada a cada etapa evolutiva, que permeti als menors, actuar en línia amb seguretat i responsabilitat i, identificar situacions de risc derivades de la utilització de noves tecnologies de la informació, i la comunicació, així com les eines i estratègies per afrontar aquests riscos i protegir-se'n.**

3. Els progenitors, els titulars de la tutela o de la guarda i les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de vetllar perquè la informació que rebin els infants i els adolescents sigui veraç, plural i respectuosa amb els principis constitucionals. Així mateix, els han de protegir de la informació i el material informatiu perjudicials.

4. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han d'incentivar la producció i la difusió de materials informatius dirigits als infants i els adolescents, adequats a la seva edat i al seu nivell de desenvolupament, i han de promoure la seva participació en els mateixos materials. Així mateix, han de facilitar el seu accés als serveis d'informació i documentació, les bases de dades i les biblioteques, així com a la resta de serveis culturals, i han de promoure una sensibilització adequada sobre l'oferta de lleure i cultura a Internet i sobre la defensa dels drets de propietat intel·lectual.

5. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de vetllar perquè els mitjans de comunicació, en els seus missatges dirigits als infants i els adolescents, promoguin els valors de la igualtat, la solidaritat, la diversitat i el respecte, tot evitant imatges i continguts nocius, de caràcter violent, pornogràfic o d'explotació en les relacions de caràcter personal, o que reflecteixin un tracte degradant, sexista **o un tracte** discriminatori **cap a les persones amb discapacitat**. En concret, les administracions públiques han de promoure l'existència de codis ètics de conducta relatius als continguts emesos pels mitjans de comunicació.

6. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, i els prestadors de serveis han de promoure el gaudiment ple de la comunicació audiovisual als infants i els adolescents que presentin qualsevol tipus de discapacitat.

7. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de promoure accions dirigides a facilitar als infants i als adolescents una informació acurada sobre els seus drets, així com dels mitjans de què disposen per fer-los efectius, i n'han d'instar la protecció adequada. "

MOTIVACIÓ: es millora el redactat i es concreta amb els temes relacionats amb les tecnologies.

Article 26. *Dret a la llibertat de pensament, consciència i religió*

1. Els infants i els adolescents tenen dret a la llibertat de pensament, de consciència i de religió, en els termes que estableixi la normativa aplicable, i sempre respectant els

drets i les llibertats fonamentals de la resta de ciutadans.

2. Els progenitors i els titulars de la tutela o de la guarda tenen el dret i el deure prioritari d'afavorir i de cooperar perquè els infants i els adolescents exerceixin aquesta llibertat, d'acord amb la seva edat i les seves condicions de maduresa, de manera que contribueixin al seu desenvolupament integral, sempre en consonància amb el seu interès superior.

Article 27. *Drets de participació social*

1. Els infants i els adolescents tenen el dret a participar plenament en els nuclis de convivència més propers i en la vida social, cultural, artística i recreativa del seu entorn, així com a incorporar-se progressivament a la ciutadania activa, d'acord amb el seu grau de desenvolupament personal.

2. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de promoure mesures destinades a facilitar i garantir la participació dels infants i els adolescents en espais destinats a recollir les seves opinions amb relació a les normes, les polítiques, els projectes, els programes o les decisions que els afectin, així com en l'avaluació que se'n dugui a terme.

Article 28. *Consells comunals i Consell Nacional de la Infància i l'Adolescència*

1. Els comuns han de promoure la creació i la posada en funcionament de consells comunals de la infància i l'adolescència, per tal de donar als infants i als adolescents de les parròquies respectives un espai per canalitzar les seves reivindicacions i punts de vista, i incidir en les matèries que els afecten.

2. Es crea el Consell Nacional de la Infància i l'Adolescència amb la mateixa finalitat esmentada a l'apartat 1 anterior, en l'àmbit nacional.

3. La composició, l'estructura i les funcions dels consells comunals i del Consell Nacional de la Infància i l'Adolescència s'han d'establir per la via reglamentària.

Article 29. *Dret a la llibertat d'associació i reunió*

1. Els infants i els adolescents tenen el dret a constituir associacions i a ser-ne membres d'acord amb el que estableix la normativa aplicable.

2. Els infants i els adolescents tenen el dret a constituir associacions infantils i juvenils i a ser-ne membres d'acord amb el que estableixi la normativa aplicable en aquesta matèria. També tenen el dret a ser membres d'organitzacions juvenils de partits polítics i sindicals, d'acord amb la normativa aplicable, i a participar-ne activament d'acord amb les seves condicions de maduresa.

3. Cap infant o adolescent no pot ser obligat a ingressar en una associació ni a romandre-hi contra la seva voluntat.

4. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han d'adoptar totes les mesures necessàries per garantir la protecció adequada dels interessos dels infants i els adolescents en cas que hi hagi indicis raonables que la pertinença d'un infant o adolescent o dels seus representants legals a una associació dificulti o perjudiqui el seu desenvolupament integral.

5. Els infants i els adolescents tenen el dret a prendre part en reunions públiques i manifestacions pacífiques convocades d'acord amb el que estableixi la normativa aplicable. Així mateix, i en les mateixes condicions, també tenen dret a promoure'n i convocar-ne amb el consentiment exprés dels seus progenitors o dels titulars de la tutela o de la guarda.

Esmena 10 De modificació

Grup Mixt-Sílvia Eloïsa Bonet (2)

Es modifica l'article 29 que queda redactat en els termes següents:

"Article 29. Dret a la llibertat d'associació i reunió

1. Els infants i els adolescents tenen el dret a constituir associacions i a ser-ne membres **i tenen el dret a formar part dels òrgans directius d'aquestes associacions** d'acord amb el que estableix la normativa aplicable.

2. Els infants i els adolescents tenen el dret a constituir associacions infantils i juvenils i a ser-ne membres d'acord amb el que estableixi la normativa aplicable en aquesta matèria. També tenen el dret a ser membres d'organitzacions juvenils de partits polítics i sindicals, d'acord amb la normativa aplicable, i a participar-ne activament d'acord amb les seves condicions de maduresa.

3. Cap infant o adolescent no pot ser obligat a ingressar en una associació ni a romandre-hi contra la seva voluntat.

4. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han d'adoptar totes les mesures necessàries per garantir la protecció adequada dels interessos dels infants i els adolescents en cas que hi hagi indicis raonables que la pertinença d'un infant o adolescent o dels seus representants legals a una associació dificulti o perjudiqui el seu desenvolupament integral.

5. Els infants i els adolescents tenen el dret a prendre part en reunions públiques i manifestacions pacífiques convocades d'acord amb el que estableixi la normativa aplicable. Així mateix, i en les mateixes condicions, també tenen dret a promoure'n i convocar-ne amb el consentiment exprés dels seus progenitors o dels titulars de la tutela o de la guarda. "

MOTIVACIÓ: s'incorpora que poden formar part dels òrgans directius de les associacions de les que formin part.

Article 30. ***Dret a la protecció de l'honor, la intimitat i la pròpia imatge***

1. Els infants i els adolescents tenen el dret a la protecció de l'honor, la intimitat personal i familiar, i la pròpia imatge. Aquests drets comprenen també la inviolabilitat del domicili familiar i de la correspondència, així com el secret de les comunicacions, incloses les comunicacions produïdes a través de les tecnologies de la informació i la comunicació.

2. L'exercici del dret a la protecció de l'honor, la intimitat i la pròpia imatge correspon a l'infant o a l'adolescent d'acord amb la seva edat i les seves condicions de maduresa, i sempre en atenció al seu interès superior. En cas contrari, correspon als seus progenitors o als titulars de la tutela o de la guarda, un cop escoltada sempre l'opinió de l'infant o l'adolescent si té la suficient capacitat natural i en atenció al seu interès superior.

3. Es presumeix que tota persona major de setze anys té la capacitat suficient per poder exercir per si mateixa la protecció de l'honor, la intimitat i la pròpia imatge, llevat que la normativa aplicable, atenent els seus propis interessos, estableixi el contrari.

4. S'ha de preservar els infants i els adolescents de la difusió de les seves dades personals, d'imatges que atemptin contra la seva dignitat i de l'explotació econòmica de la seva imatge, molt especialment en les comunicacions produïdes a través de les tecnologies de la informació i la comunicació. El seu consentiment per utilitzar-ne el nom, la veu o la imatge amb finalitats publicitàries, promocionals, comercials o anàlogues no es pot prestar mitjançant contractes en massa o d'adhesió.

5. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de prestar una atenció especial al compliment de les disposicions de l'apartat 4 anterior en cas que els infants i els adolescents hagin estat objecte de violència o estiguin involucrats en qualsevol procés judicial o administratiu que els afecti. El Ministeri Fiscal i el servei especialitzat d'atenció a la infància i l'adolescència poden iniciar d'ofici les accions corresponents perquè s'adoptin les mesures oportunes per protegir els infants i els adolescents d'aquestes ingerències.

Article 31. ***Dret a la protecció de dades personals***

1. Els infants i els adolescents tenen el dret a la protecció de les seves dades personals, així com a impedir-ne el tractament o la cessió sense el seu consentiment o, si escau, dels seus representants legals, segons el que estableixi la normativa aplicable.

2. Es presumeix que tota persona major de setze anys té la capacitat suficient per poder consentir per si mateixa el tractament de les seves dades de caràcter personal, llevat que la normativa aplicable exigeixi per prestar aquest consentiment l'assistència dels seus representants legals. En aquest darrer cas sempre s'ha d'escoltar l'infant o l'adolescent si té capacitat natural suficient.

3. En cap cas no es poden obtenir de l'infant o l'adolescent dades que permetin accedir a informació sobre la resta dels membres del grup familiar, o sobre les seves característiques, com ara les dades professionals dels progenitors o els titulars de la tutela o la guarda, informació econòmica, dades sociològiques o qualsevol altra dada del mateix estil, sense el consentiment dels titulars d'aquestes dades.

4. Quan el tractament estigui referit a dades d'infants o adolescents, la informació dirigida a aquests infants i adolescents s'ha d'expressar en un llenguatge que sigui fàcilment comprensible per a ells.

5. Les autoritats, els funcionaris, els professionals i qualsevol altra persona que tingui accés a dades personals d'infants o adolescents assumeixen el deure de reserva i de confidencialitat en relació amb aquestes dades.

Secció segona. *Drets en l'àmbit familiar*

Article 32. *Responsabilitat en la criança i en el desenvolupament integral*

1. La millor atenció a les necessitats dels infants i els adolescents es dona de manera natural en el si de la seva família. La responsabilitat primordial de la cura, la criança i la formació integral dels infants i els adolescents correspon als progenitors o a les persones que en tinguin atribuïda la tutela o la guarda, d'acord amb el que disposa la normativa aplicable.

2. Els progenitors i les persones que tenen atribuïda la tutela o la guarda dels infants i els adolescents han de garantir el seu benestar i han de procurar-los un entorn de vida adequat i saludable, sempre d'acord amb les seves possibilitats.

3. Els progenitors o les persones que tenen atribuïda la tutela o la guarda dels infants i els adolescents tenen l'obligació d'exercir responsablement les seves funcions, sense perjudici de l'actuació subsidiària de les administracions públiques, en els termes que estableixi la normativa aplicable.

Article 33. *Dret de relació i convivència*

1. Els infants i els adolescents tenen el dret a créixer i viure amb els seus progenitors en un entorn familiar adequat i lliure de violència, llevat dels casos en què, atenent el seu interès superior, la separació resulti necessària. També tenen el dret a conviure i relacionar-se amb altres parents i persones pròximes, molt especialment amb els avis i els germans. En tot cas, les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de promoure i facilitar relacions sanes i participatives entre les diverses generacions, especialment amb la gent gran.

2. Els infants i els adolescents tenen el dret a mantenir un contacte directe amb els progenitors amb els quals no convisquin, sempre en els termes establerts per la normativa aplicable i d'acord amb el seu interès superior.

3. El batlle competent de la jurisdicció de menors ha de prendre les mesures adequades per garantir els drets de visita als infants i adolescents que resideixin habitualment a l'estranger o que es trobin separats temporalment dels progenitors en aplicació d'una mesura protectora, tenint en compte sempre el seu interès superior.

Article 34. *Suport a l'exercici de la parentalitat i a la conciliació de la vida personal, familiar i laboral*

1. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de promoure les mesures més adients de col·laboració i protecció de la família, en atenció a la seva funció socialitzadora, per tal que es pugui garantir el benestar material i espiritual, així com l'efectivitat dels drets dels infants i els adolescents.

2. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de promoure polítiques d'ús del temps i mesures per conciliar la vida personal, familiar i laboral que permetin als progenitors, o a les persones que tinguin atribuïda la tutela o la guarda d'un infant o adolescent, disposar del temps que la seva criança i educació requereixen, en funció de les seves necessitats.

3. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de promoure un exercici positiu de la parentalitat fonamentat en l'interès superior de l'infant i l'adolescent, que sigui respectuós amb els seus drets, que afavoreixi un estil d'afecció segur, que estimuli el desenvolupament de les seves capacitats i li ofereixi suport i orientació, i que eviti, en tot cas, qualsevol ús de la violència o qualsevol tracte degradant, però sense excloure l'establiment de límits.

4. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de fomentar la creació de serveis públics i prestar suport als serveis de cura i educatius adreçats als infants d'entre zero i tres anys, d'acord amb la normativa aplicable. Les administracions públiques han d'adoptar mesures per fomentar l'assistència a aquests serveis dels infants en situació de vulnerabilitat social o econòmica, i a les famílies amb una major dificultat de conciliació de la vida laboral i familiar.

5. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han d'oferir als progenitors i a les persones que tenen atribuïda la tutela o la guarda dels infants i els adolescents els mitjans d'informació i formació adequats amb la finalitat de fer possible el compliment de les seves responsabilitats, tenint sempre en compte les característiques de l'infant o l'adolescent concernit i fonamentant actituds educatives i de respecte dels seus drets i de compliment dels seus deures. En particular, les administracions públiques han de promoure campanyes de formació en habilitats a les

famílies i als infants i els adolescents amb discapacitat, tenint sempre en compte la perspectiva de gènere, i disposar de programes de suport per a aquestes famílies, d'acord amb la normativa aplicable.

Article 35. ***Sostracció internacional d'infants i adolescents***

1. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han d'adoptar les mesures necessàries per lluitar contra els trasllats i les retencions il·lícits d'infants i adolescents a l'estranger, tant si els porta a terme un dels progenitors com una tercera persona.

2. Als efectes establerts a l'apartat 1 anterior, les administracions públiques han de promoure l'establiment de nous acords bilaterals o multilaterals, o l'adhesió a acords ja existents en aquestes matèries.

Article 36. ***Deures en l'àmbit familiar***

1. Els infants i els adolescents han de participar en la vida de família i han de respectar i potenciar una relació personal i familiar sana i afectiva en relació amb els seus progenitors, els titulars de la tutela o la guarda, els germans i els altres familiars i persones que visquin a la llar, d'acord amb el que estableixi la normativa aplicable.

2. Els infants i adolescents han de col·laborar en les tasques domèstiques de la llar on visquin, d'acord amb la seva edat, el seu grau de desenvolupament i la seva capacitat, i amb independència del seu gènere.

Capítol tercer. *Drets econòmics, socials i culturals*

Secció primera. *Dret a la salut bàsica i al benestar*

Article 37. ***Beneficiaris i contingut del dret a la salut***

1. Els infants i els adolescents, amb independència de la seva edat o situació administrativa, tenen dret a l'accés efectiu, a la promoció, a la prevenció i a la protecció de la seva salut, a l'assistència sanitària de qualitat i a l'accés a les actuacions, programes de salut pública i prestacions d'assistència sanitària que els permetin créixer i desenvolupar-se de manera integral fins a adquirir el nivell més alt de salut possible. L'accés a què es fa referència en aquest apartat s'ha de garantir d'acord amb els mecanismes establerts en la normativa sanitària, sociosanitària i de la seguretat social aplicable.

2. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de dur a terme programes de detecció i atenció precoç i d'assistència sanitària oportuna, inclosa la rehabilitació, la provisió de suports necessaris, el transport sanitari i sociosanitari i les altres prestacions i serveis necessaris, dels infants i els adolescents amb discapacitat, d'acord amb la normativa de garantia dels drets de les persones amb discapacitat aplicable.

Esmena 11 **De modificació**

Grup Mixt-PS (6)

Es proposa modificar l'article 37 del Projecte de llei amb el següent text:

"**Article 37.** ***Beneficiaris i contingut del dret a la salut***

1. Els infants i els adolescents, amb independència de la seva edat o situació administrativa, tenen dret a l'accés efectiu, a la promoció, a la prevenció i a la protecció de la seva salut, a l'assistència sanitària de qualitat i a l'accés a les actuacions, programes de salut pública i prestacions d'assistència sanitària que els permetin créixer i desenvolupar-se de manera integral fins a adquirir el nivell més alt de salut possible. ~~**L'accés a què es fa referència en aquest apartat s'ha de garantir d'acord amb els mecanismes establerts en la normativa sanitària, sociosanitària i de la seguretat social aplicable.**~~

2. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de dur a terme programes de detecció i atenció precoç i d'assistència sanitària oportuna, inclosa la rehabilitació, la provisió de suports necessaris, el transport sanitari i sociosanitari i les altres prestacions i serveis necessaris, dels infants i els adolescents amb discapacitat, d'acord amb la normativa de garantia dels drets de les persones amb discapacitat aplicable."

MOTIVACIO

S'elimina la frase, no aporta res.

Article 38. ***Actuacions de promoció, prevenció i protecció de la salut***

1. Es reconeix als infants i als adolescents, en els termes establerts en la normativa aplicable:

a) El dret a gaudir d'actuacions de promoció de la salut i de la qualitat de vida que tinguin en compte les seves necessitats i especificitats, perquè puguin adoptar estils de vida saludable.

b) El dret a gaudir d'actuacions relatives a la seva salut segons les seves necessitats específiques.

c) El dret a rebre actuacions de protecció en l'àmbit de la salut per desenvolupar-se en un ambient saludable.

2. Els ministeris competents per raó de la matèria han de promoure programes i mesures transversals i coordinades per difondre la informació i formar en matèria de salut els infants i dels adolescents. Aquests programes han de permetre orientar-los en la presa de decisions responsables respecte de la seva pròpia salut.

3. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han d'adoptar les mesures necessàries per prevenir i, si escau, eliminar les pràctiques tradicionals perjudicials per a la salut dels infants i adolescents, tals com la mutilació genital femenina.

Esmena 12 **D'addició**

Grup Mixt-PS (7)

Es proposa afegir un nou apartat 1. d) a l'article 38 del Projecte de llei amb el següent text:

"**Article 38.** ***Actuacions de promoció, prevenció i protecció de la salut***

1. Es reconeix als infants i als adolescents, en els termes establerts en la normativa aplicable:

a) El dret a gaudir d'actuacions de promoció de la salut i de la qualitat de vida que tinguin en compte les seves necessitats i especificitats, perquè puguin adoptar estils de vida saludable.

b) El dret a gaudir d'actuacions relatives a la seva salut segons les seves necessitats específiques.

c) El dret a rebre actuacions de protecció en l'àmbit de la salut per desenvolupar-se en un ambient saludable.

d) El dret a rebre informació sobre salut sexual i reproductiva i accés a totes les mesures de planificació familiar."

MOTIVACIO

Aquests drets son importantíssims i han d'estar recollits en aquesta llei.

Esmena 13 **De modificació**

Grup Mixt-PS (8)

Es proposa modificar l'apartat 3 a l'article 38 del Projecte de llei amb el següent text:

"**Article 38.** ***Actuacions de promoció, prevenció i protecció de la salut***

[...]

3. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han d'adoptar les mesures necessàries per prevenir i, si escau, eliminar les pràctiques tradicionals perjudicials per a la salut dels infants i adolescents**~~, tals com la mutilació genital femenina~~**."

MOTIVACIO

Sobta aquesta precisió.

Article 39. ***Dret a l'assistència sanitària, a la informació sobre la salut i al consentiment informat***

1. Els infants i els adolescents tenen el dret a rebre assistència sanitària integral i de qualitat, inclosa l'assistència farmacèutica, d'acord amb la normativa aplicable.

2. Els infants i els adolescents tenen el dret a obtenir informació completa sobre la seva salut i el seu desenvolupament, així com sobre el procés assistencial que han de rebre. També tenen el dret que aquesta informació i la seva història clínica siguin confidencials, i a participar en les decisions que els afectin a través del consentiment informat, d'acord amb la normativa aplicable. Aquesta informació ha de comunicar-se en un llenguatge comprensible i adequat i en un format accessible d'acord amb la seva edat i el seu grau de maduresa.

3. Els infants i els adolescents només poden sotmetre's a experiments de recerca biomèdica quan no suposin un perjudici per a la seva integritat o salut. La prestació del consentiment per als actes de recerca biomèdica s'ha de fer d'acord amb la normativa aplicable.

Esmena 14 **De modificació**

Grup Mixt-PS (9)

Es proposa modificar l'article 39 del Projecte de llei amb el següent text:

"Article 39. ***Dret a l'assistència sanitària, a la informació sobre la salut i al consentiment informat***

1. Els infants i els adolescents tenen el dret a rebre assistència sanitària integral i de qualitat, inclosa l'assistència farmacèutica~~, d'acord amb la normativa aplicable~~.

2. Els infants i els adolescents tenen el dret a obtenir informació completa sobre la seva salut i el seu desenvolupament, així com sobre el procés assistencial que han de rebre. També tenen el dret que aquesta informació i la seva història clínica siguin confidencials, i a participar en les decisions que els afectin a través del consentiment informat, d'acord amb la normativa aplicable. Aquesta informació ha de comunicar-se en un llenguatge comprensible i adequat i en un format accessible d'acord amb la seva edat i el seu grau de maduresa.

3. Els infants i els adolescents només poden sotmetre's a experiments de recerca biomèdica quan no suposin un perjudici per a la seva integritat o salut. La prestació del consentiment per als actes de recerca biomèdica s'ha de fer d'acord amb la normativa aplicable."

MOTIVACIO

Eliminem la referència a la normativa aplicable. No aporta res.

Article 40. ***Dret a la protecció de la salut mental i en relació amb les conductes addictives***

1. Els infants i els adolescents tenen el dret a accedir als serveis i recursos de prevenció, atenció i recuperació en l'àmbit de la salut mental, i als establiments sanitaris i sociosanitaris específics en aquest mateix àmbit i adaptats a les seves necessitats particulars, d'acord amb la normativa aplicable.

2. Els centres i els serveis assistencials que atenguin les addiccions a certes substàncies, tals com les begudes alcohòliques, el tabac i les altres drogues, així com certes conductes que poden ser addictives, tals com els jocs d'atzar o l'ús abusiu de les tecnologies de la informació i la comunicació, han de dur a terme intervencions terapèutiques especialitzades i coordinades amb altres serveis, tenint en compte les característiques pròpies dels infants i els adolescents i adequant-se al perfil d'aquests pacients.

3. Els infants i els adolescents que siguin fills de persones amb una manca de cura sobre la seva salut o atenció personal, incloses les addiccions a certes substàncies i altres conductes addictives, tenen el dret a una atenció i reeducació adequades.

4. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han d'incloure dins les estratègies de planificació en l'àmbit de la salut mental un capítol específic relatiu als infants i els adolescents, amb previsions específiques per als que estan en situació de vulnerabilitat.

Article 41. ***Dret a l'hospitalització i l'acompanyament en el procés assistencial***

1. En tot el procés assistencial a un infant o un adolescent, s'ha de potenciar l'atenció ambulatòria o en el seu domicili, de forma que l'hospitalització sigui l'últim recurs. Si l'hospitalització és inevitable, ha de durar el temps més breu possible.

2. Els infants i els adolescents tenen dret a ser acompanyats pels seus progenitors o els titulars de la tutela o la guarda en tot el procés assistencial i, si escau, durant l'hospitalització, llevat que això perjudiqui la seva salut o la dels seus progenitors o titulars de la tutela o la guarda.

3. Durant l'hospitalització o durant l'atenció de la malaltia en el seu domicili que duri més d'un mes, els infants i els adolescents tenen el dret a prosseguir la formació escolar, llevat que això suposi un perjudici o un obstacle per a la seva salut, d'acord amb el que s'estableixi per la via reglamentària. Així mateix, s'ha de permetre a aquests infants i adolescents l'accés al lleure, a les activitats d'esbarjo i a la cultura en la mesura que sigui possible.

4. En la mesura que sigui possible, l'atenció ambulatòria i l'hospitalització dels infants i els adolescents s'han de fer en espais separats dels adults, adaptats a les seves necessitats concretes, i, en el cas de l'hospitalització, que facilitin la seva relació personal, familiar i social.

Esmena 15 **De modificació**

Grup Mixt-PS (10)

Es proposa modificar l'apartat 3 de l'article 41 del Projecte de llei amb el següent text:

"Article 41. ***Dret a l'hospitalització i l'acompanyament en el procés assistencial***

1. En tot el procés assistencial a un infant o un adolescent, s'ha de potenciar l'atenció ambulatòria o en el seu domicili, de forma que l'hospitalització sigui l'últim recurs. Si

l'hospitalització és inevitable, ha de durar el temps més breu possible.

2. Els infants i els adolescents tenen dret a ser acompanyats pels seus progenitors o els titulars de la tutela o la guarda en tot el procés assistencial i, si escau, durant l'hospitalització, llevat que això perjudiqui la seva salut o la dels seus progenitors o titulars de la tutela o la guarda.

3. Durant l'hospitalització o durant l'atenció de la malaltia en el seu domicili que duri més ~~**d'un mes**~~ **de quinze dies**, els infants i els adolescents tenen el dret a prosseguir la formació escolar, llevat que això suposi un perjudici o un obstacle per a la seva salut, d'acord amb el que s'estableixi per la via reglamentària. **En el cas d'infants i adolescents amb una malaltia crònica reconeguda o que es manifesta per brots, s'atendrà la formació escolar del jove de manera immediata sense període de carència, sempre que el seu estat de salut ho permeti.** Així mateix, s'ha de permetre a aquests infants i adolescents l'accés al lleure, a les activitats d'esbarjo i a la cultura en la mesura que sigui possible.

4. En la mesura que sigui possible, l'atenció ambulatòria i l'hospitalització dels infants i els adolescents s'han de fer en espais separats dels adults, adaptats a les seves necessitats concretes, i, en el cas de l'hospitalització, que facilitin la seva relació personal, familiar i social."

MOTIVACIO

Un mes és un període massa llarg sense escolarització quan l'estat de salut de l'infant o l'adolescent no l'impedeix continuar la seva escolaritat. En els casos de malalties cròniques o que es manifesten per brots, no és acceptable que hi hagin períodes de carència.

Article 42. *Dret al nivell de benestar adequat*

1. Els infants i els adolescents tenen el dret a un nivell bàsic de benestar adequat al seu desenvolupament integral. Els progenitors, o els titulars de la tutela o la guarda, han d'oferir aquest nivell de benestar, i les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han d'oferir-los els programes, les prestacions i els ajuts de protecció social necessaris per assolir-lo.

2. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han d'emprendre actuacions dirigides a reduir la taxa d'infants i adolescents que es troben en situació de vulnerabilitat socioeconòmica.

3. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han d'establir els criteris que determinin el nivell bàsic de benestar dels infants i els adolescents, tant material com emocional.

4. Els infants i adolescents tenen el dret a viure de forma estable en un habitatge i a accedir als subministraments bàsics, d'acord amb el que estableixi la normativa aplicable.

5. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han d'assegurar a tots els infants i els adolescents l'accés a una alimentació suficient, saludable, nutritiva i adequada a la seva edat i al seu estat de desenvolupament, d'acord amb el que estableixi la normativa aplicable.

Esmena 16 **D'addició**

Grup Mixt-PS (11)

Es proposa afegir un nou article X després de l'article 42 del Projecte de llei amb el següent text:

"Article X

Els infants i els adolescents, tinguin l'edat que tinguin i estiguin en edat escolar o no, tenen el dret a beneficiar-se de la seguretat social, àdhuc de les assegurances socials."

MOTIVACIO

Segons article 26 de la Convenció sobre els Drets de l'Infant ratificada per Andorra, el 22-11-95. Hi ha antecedents en que s'ha refusar aquest dret als infants de temporers, que han vingut a Andorra amb els seus pares i els quals, a més, cotitzaven a la CASS.

Secció segona. *Dret a l'educació*

Article 43. *Dret a l'educació*

1. Els infants i els adolescents tenen, des que neixen, el dret al major grau d'educació possible que els permeti desenvolupar la seva personalitat, aptituds i capacitats fins al nivell màxim de les seves possibilitats.

2. Els infants i els adolescents tenen el dret a rebre i l'obligació de seguir l'educació bàsica obligatòria, la qual comprèn la primera i la segona ensenyances, i també tenen el dret a rebre l'ensenyament en els nivells educatius no

obligatoris. L'ensenyança ha de ser de qualitat i gratuïta, en els termes establerts en la normativa aplicable.

3. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de vetllar per una formació inclusiva, i que atengui de forma equitativa les necessitats educatives específiques dels infants i els adolescents per raó de qualsevol condició o circumstància personal, familiar o social. En concret, els infants i adolescents amb discapacitat tenen el dret a gaudir d'una educació en igualtat de condicions amb la resta de l'alumnat, en entorns inclusius, amb els suports adequats i els ajustos raonables necessaris en tots els nivells educatius, segons el que estableixi la normativa aplicable.

Esmena 17 **D'addició**

Grup Mixt-PS (12)

Es proposa afegir un nou apartat 4 a l'article 43 del Projecte de llei amb el següent text:

"Article 43. *Dret a l'educació*

1. Els infants i els adolescents tenen, des que neixen, el dret al major grau d'educació possible que els permeti desenvolupar la seva personalitat, aptituds i capacitats fins al nivell màxim de les seves possibilitats.

2. Els infants i els adolescents tenen el dret a rebre i l'obligació de seguir l'educació bàsica obligatòria, la qual comprèn la primera i la segona ensenyances, i també tenen el dret a rebre l'ensenyament en els nivells educatius no obligatoris. L'ensenyança ha de ser de qualitat i gratuïta, en els termes establerts en la normativa aplicable.

3. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de vetllar per una formació inclusiva, i que atengui de forma equitativa les necessitats educatives específiques dels infants i els adolescents per raó de qualsevol condició o circumstància personal, familiar o social. En concret, els infants i adolescents amb discapacitat tenen el dret a gaudir d'una educació en igualtat de condicions amb la resta de l'alumnat, en entorns inclusius, amb els suports adequats i els ajustos raonables necessaris en tots els nivells educatius, segons el que estableixi la normativa aplicable.

4. Els infants i adolescents tenen dret al respecte de la persona sense patir discriminacions, injustícies, humiliacions o vexacions dins l'àmbit educatiu."

MOTIVACIO

Els infants i adolescents estan en fase de construcció com a persones adultes i un tracte inadequat pot marcar-los per sempre. Entenem necessària l'addició d'aquest nou apartat.

Article 44. *Accés, permanència i èxit en el sistema educatiu*

1. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de garantir un nombre de places suficient als centres educatius per assegurar l'ensenyança a què els infants i els adolescents tenen dret.

2. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de garantir el dret dels progenitors i dels titulars de la tutela o la guarda a escollir el sistema educatiu per als seus fills, o per a les persones que estan sota la seva tutela o guarda, d'entre els sistemes educatius que coexisteixen al Principat d'Andorra. També han de garantir que els infants i els adolescents es mantinguin en aquest sistema educatiu si aquesta permanència és conforme al seu interès superior. En tot cas, en l'elecció del sistema educatiu també s'ha de prendre en consideració l'opinió de l'infant i l'adolescent, d'acord amb la seva edat i les seves condicions de maduresa.

3. Els infants i adolescents en situació de desemparament tenen el dret a continuar escolaritzats en el mateix centre educatiu on estaven escolaritzats amb anterioritat, llevat que això sigui contrari al seu interès superior.

4. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de proporcionar els mitjans materials, humans i de transport que assegurin una atenció escolar de qualitat i en condicions d'equitat quan la situació de l'infant o l'adolescent ho requereixi, d'acord amb el que estableixi la normativa aplicable.

5. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de garantir l'assistència dels infants i els adolescents als centres educatius. Amb aquesta finalitat, han d'adoptar les mesures corresponents i coordinades per evitar la no escolarització o l'absentisme escolar en les etapes d'escolarització obligatòria, d'acord amb el que estableixi la normativa aplicable.

6. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de vetllar per prevenir l'abandonament prematur dels estudis

i, si escau, cercar els suports complementaris per erradicar-lo.

7. Les pràctiques culturals i religioses dels infants i els adolescents no han de suposar una discriminació, una limitació o una exclusió en el dret a l'educació o a les activitats extraescolars, de lleure, d'esbarjo, esportives o culturals, d'acord amb el Conveni de les Nacions Unides relatiu a la lluita contra la discriminació en l'àmbit de l'ensenyament, del 14 de desembre de 1960.

Article 45. ***Inclusió de continguts en els projectes educatius i els currículums escolars***

Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de vetllar perquè els projectes educatius dels centres de tots els nivells i els currículums escolars incloguin de forma transversal continguts relatius a l'educació en drets humans, en concret dels drets reconeguts en la Convenció sobre els drets de l'infant, del 20 de novembre de 1989; la violència de gènere; la violència domèstica o familiar; la diversitat funcional o la discapacitat; la promoció i la prevenció en l'àmbit de la salut, inclosa la salut sexual i reproductiva; les formes de maltractament, inclòs l'abús sexual, i la seva prevenció i protecció; la promoció de la cultura de pau i de la no-violència, inclosa la prevenció de l'assetjament entre l'alumnat, i la igualtat de tracte i la no-discriminació.

Esmena 18 **De modificació**

Grup Mixt-PS (13)

Es proposa modificar l'article 45 del Projecte de llei.

"**Article 45.** ***Inclusió de continguts en els projectes educatius i els currículums escolars***

Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de vetllar perquè els projectes educatius dels centres **de tots els sistemes educatius del país** de tots els nivells i els currículums escolars incloguin de forma transversal continguts relatius a l'educació en drets humans, en concret dels drets reconeguts en la Convenció sobre els drets de l'infant, del 20 de novembre de 1989; la violència de gènere; la violència domèstica o familiar; la diversitat funcional o la discapacitat; la promoció i la prevenció en l'àmbit de la salut, inclosa la salut sexual i reproductiva; les formes de maltractament, inclòs l'abús sexual, i la seva prevenció i protecció; la promoció de la cultura de pau i de la no-violència, inclosa la prevenció de l'assetjament entre l'alumnat, i la igualtat de tracte i la no-discriminació."

MOTIVACIO

Pensem que és important precisar que la norma s'ha d'aplicar a tots els centres educatius. El Govern d'Andorra té eines per incidir en l'educació de tots els alumnes del país.

Article 46. ***Dret de participació en l'àmbit educatiu***

1. Els infants i els adolescents tenen el dret a la participació activa en el seu propi procés formatiu a través d'associacions i estructures participatives democràtiques concretes de l'àmbit educatiu.

2. Els progenitors o els titulars de la tutela o la guarda tenen el dret a fer el seguiment de l'educació dels seus fills, o de les persones que estan sota la seva tutela o guarda, i a participar en el seu procés educatiu.

3. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de promoure i garantir les condicions necessàries per tal que els infants i els adolescents puguin fer efectiva la seva participació activa en l'àmbit educatiu.

Article 47. ***Drets en matèria de formació professional i d'accés al món laboral***

1. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han d'incentivar l'existència de programes de formació i inserció laboral per a adolescents en edat laboral que afavoreixin la transició a un treball digne. En aquests programes, s'ha de prestar una atenció especial als infants i adolescents en situació de vulnerabilitat.

2. S'ha de garantir als adolescents en edat laboral la informació i l'orientació oportunes, lliure d'estereotips per raó de gènere, sobre les possibilitats educatives i professionals existents, se'ls ha d'oferir un ensenyament i una formació adequats, i s'ha de fomentar la vessant pràctica d'aquesta formació sempre que sigui possible.

Article 48. ***Deures en l'àmbit escolar i de formació***

1. Els infants i els adolescents tenen l'obligació d'assistir als centres educatius en les etapes d'ensenyança obligatòria, així com de mantenir

una actitud positiva i proactiva durant tot el procés d'aprenentatge.

2. Els infants i els adolescents han de respectar les normes del centre educatiu, el seu professorat, la resta de companys i els altres membres de la comunitat educativa, i han d'evitar situacions de conflicte.

Esmena 19 **De modificació**

Grup parlamentari Demòcrata (4)

Es proposa modificar l'article 48, afegint un punt 3 al Projecte de Llei amb el redactat següent:

"**Article 48. Deures en l'àmbit escolar i de formació**

1. Els infants i els adolescents tenen l'obligació d'assistir als centres educatius en les etapes d'ensenyança obligatòria, així com de mantenir una actitud positiva i proactiva durant tot el procés d'aprenentatge.

2. Els infants i els adolescents han de respectar les normes del centre educatiu, el seu professorat, la resta de companys i els altres membres de la comunitat educativa, i han d'evitar situacions de conflicte.

3. Els infants i els adolescents han de gestionar les situacions de conflicte via el debat. En cap cas han de fer servir l'agressió física o verbal."

Motivació

El conflicte en sí, no és dolent, i fàcilment és present en les relacions socials. El que cal, és educar en la gestió del conflicte.

Secció tercera. *Dret al lleure i a la cultura*

Article 49. *Dret al descans, al lleure i a les activitats d'esbarjo, culturals i artístiques*

1. Els infants i els adolescents tenen el dret al descans i a les activitats de lleure, d'esbarjo i al joc, incloses les activitats esportives, culturals i artístiques, d'acord amb la seva edat i les seves necessitats de desenvolupament.

2. Les activitats escolars requerides i les activitats programades per als infants i als adolescents han de permetre el descans i la possibilitat de dur a terme activitats de lleure.

3. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de promocionar i donar suport a les associacions i les altres entitats culturals, esportives i socials dedicades a oferir aquestes activitats, i assegurar que l'oferta de lleure sigui suficient, variada i estable.

4. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de promocionar i fomentar la intervenció dels infants i els adolescents en programes i activitats de voluntariat, a través d'entitats públiques o privades, d'acord amb el que estableixi la normativa aplicable.

5. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de facilitar l'accés equitatiu a les activitats de lleure i d'esbarjo, al joc, i a les activitats esportives, culturals i artístiques, i han de promoure que es proveeixin els ajustos necessaris segons la diversitat de capacitats.

Esmena 20 **D'addició**

Grup Mixt-PS (14)

Es proposa afegir un nou apartat 6 a l'article 49 del Projecte de llei amb el següent text:

"**Article 49. *Dret al descans, al lleure i a les activitats d'esbarjo, culturals i artístiques***

1. Els infants i els adolescents tenen el dret al descans i a les activitats de lleure, d'esbarjo i al joc, incloses les activitats esportives, culturals i artístiques, d'acord amb la seva edat i les seves necessitats de desenvolupament.

2. Les activitats escolars requerides i les activitats programades per als infants i als adolescents han de permetre el descans i la possibilitat de dur a terme activitats de lleure.

3. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de promocionar i donar suport a les associacions i les altres entitats culturals, esportives i socials dedicades a oferir aquestes activitats, i assegurar que l'oferta de lleure sigui suficient, variada i estable.

4. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de promocionar i fomentar la intervenció dels infants i els adolescents en programes i activitats de voluntariat, a través d'entitats públiques o privades, d'acord amb el que estableixi la normativa aplicable.

5. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de facilitar l'accés equitatiu a les activitats de lleure i d'esbarjo, al joc, i a les activitats esportives, culturals i artístiques, i han de promoure que

es proveeixin els ajustos necessaris segons la diversitat de capacitats.

6. Les administracions públiques han de vetllar per la conciliació familiar i perquè els infants i adolescents puguin gaudir de moments compartits amb els seus progenitors o tutors legals."

MOTIVACIO

Els infants i adolescents han de créixer amb la presència dels seus pares, mares o tutors tenint l'oportunitat de compartir moments de lleure i d'esbarjo per poder-se construir de manera equilibrada.

Article 50. *Dret a accedir a les activitats d'esbarjo, de joc i esportives*

1. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de fomentar l'educació en el lleure com a forma d'aprenentatge, i l'organització d'activitats de lleure, que comprèn les activitats de joc, d'esbarjo i esportives. Aquestes activitats han de ser conformes a la diversitat de necessitats dels infants i els adolescents, sense que impliquin cap tipus de discriminació, i amb el foment de les relacions intergeneracionals.

2. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de fomentar les activitats de lleure actiu i potenciar l'activitat física i esportiva com a hàbit de salut i millora de la qualitat de vida dels infants i els adolescents.

3. La participació dels infants i dels adolescents en esports de competició ha de ser en tot cas voluntària. Els horaris, els mètodes i els plans d'entrenament han de ser conformes al seu grau de desenvolupament i la seva condició física, a les seves necessitats educatives, i sempre tenint en compte el seu interès superior.

4. En concret, els jocs, les joguines i els videojocs han de reunir les condicions de seguretat dels productes, adequar-se a l'edat i al nivell de desenvolupament de l'infant o l'adolescent, i no contenir missatges violents ni incitar a la violència o a la discriminació per raó de gènere, identitat, naixement o qualsevol altra raó o condició, d'acord amb el que estableixi la normativa aplicable.

Article 51. *Dret a les activitats culturals i artístiques*

1. Els infants i els adolescents tenen el dret a rebre una formació cultural i artística, a disposar dels recursos i els mitjans que els permetin desenvolupar les seves capacitats intel·lectuals i plàstiques, a participar en les manifestacions culturals i artístiques com a forma d'expressió de la seva identitat pròpia i de la seva comunitat, i que es respectin les seves opcions culturals.

2. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de fomentar la creació de manifestacions culturals i artístiques dirigides particularment als infants i als adolescents i a estimular el seu interès pel patrimoni cultural i les pràctiques artístiques.

3. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de promoure i garantir l'accés obert i equitatiu als béns culturals i patrimonials, així com als serveis d'informació, arxius, biblioteques, museus i altres serveis i equipaments culturals.

Secció quarta. *Drets com a consumidors i usuaris*

Article 52. *Protecció i defensa com a consumidors i usuaris*

1. Els infants i els adolescents tenen el dret que les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, vetllin per la protecció i la defensa dels seus drets i interessos com a consumidors i usuaris, tenint en compte les seves necessitats i característiques concretes, i d'acord amb el que estableixi la normativa aplicable.

2. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de fomentar la sensibilització i l'educació dels infants i els adolescents sobre el consum sostenible i responsable.

3. Els productes, els béns o els serveis destinats als infants i adolescents han de contenir de forma llegible informació sobre la composició, les característiques, l'ús i l'edat recomanada per utilitzar-los, segons correspongui.

Article 53. *Protecció respecte de béns perjudicials per a la salut i el desenvolupament*

1. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de vetllar pel compliment de la normativa relativa a la publicitat i a la prohibició en la venda, el subministrament o el consum de begudes alcohòliques i de tabac, o de qualsevol altra substància que els imitin o indueixin els infants i els adolescents a consumir-ne. Aquestes prohibicions de venda, subministrament i

consum s'han de fer constar de forma visible en els locals on es venguin o subministrin.

2. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de vetllar per la protecció en relació amb les conductes addictives tals com els jocs d'atzar o l'ús abusiu de les tecnologies de la informació i la comunicació.

3. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han d'establir mesures efectives per impedir l'accés per qualsevol mitjà a les substàncies que puguin causar dependència, ja sigui física o psíquica, als infants o els adolescents, en concret a les substàncies estupefaents i psicotròpiques.

4. El subministrament de medicaments i altres productes sanitaris a infants i adolescents i la seva publicitat s'ha d'efectuar d'acord amb el que estableixi la normativa aplicable.

5. Les administracions públiques han de vetllar perquè no es venguin, exposin ni difonguin als infants i adolescents publicacions amb contingut pornogràfic, que incitin a la violència o que continguin qualsevol tipus de discriminació perjudicial per al seu desenvolupament o que sigui contrària als seus drets i llibertats. Les administracions públiques també han de vetllar perquè no es vengui, exposi, difongui ni projecti material audiovisual amb el contingut a què es refereix aquest apartat.

6. Es prohibeix la publicitat de begudes alcohòliques, tabac o qualsevol altra substància que els imitin o indueixin, i d'altres substàncies nocives per a la salut, en les activitats dirigides als infants i els adolescents.

Esmena 21 **De modificació**

Grup Mixt-Sílvia Eloïsa Bonet (3)

Es modifica l'article 53 que queda redactat en els termes següents:

"Article 53. Protecció respecte de béns perjudicials per a la salut i el desenvolupament

1. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de vetllar pel compliment de la normativa relativa a la publicitat i a la prohibició en la venda, el subministrament o el consum de begudes alcohòliques i de tabac, o de qualsevol altra substància que els imitin o indueixin els infants i els adolescents a consumir-ne. Aquestes prohibicions de venda, subministrament i consum s'han de fer constar de forma visible en els locals on es venguin o subministrin.

2. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de vetllar per la protecció en relació amb les conductes addictives tals com els jocs d'atzar o l'ús abusiu de les tecnologies de la informació i la comunicació.

3. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han d'establir mesures efectives per impedir l'accés per qualsevol mitjà a les substàncies que puguin causar dependència, ja sigui física o psíquica, als infants o els adolescents, en concret a les substàncies estupefaents i psicotròpiques.

4. El subministrament de medicaments i altres productes sanitaris a infants i adolescents i la seva publicitat s'ha d'efectuar d'acord amb el que estableixi la normativa aplicable.

5. Les administracions públiques han de vetllar perquè no es venguin, exposin ni difonguin als infants i adolescents publicacions amb contingut pornogràfic, que incitin a la violència o que continguin qualsevol tipus de discriminació perjudicial per al seu desenvolupament o que sigui contrària als seus drets i llibertats. Les administracions públiques també han de vetllar perquè no es vengui, exposi, difongui ni projecti material audiovisual amb el contingut a què es refereix aquest apartat.

6. Es prohibeix la publicitat de begudes alcohòliques, tabac o qualsevol altra substància que els imitin o indueixin, i d'altres substàncies nocives per a la salut, en les activitats dirigides als infants i els adolescents.

7. Les administracions públiques han de vetllar per protegir als menors d'edat al fum del tabac consumit per altres. En atenció a la promoció i la defensa de la salut individual i col·lectiva, el dret a la salut dels menors, en les circumstàncies en què pugui ésser afectada, preval sobre el dret a consumir productes del tabac.

8. Es prohibeix de vendre a menors d'edat productes destinats a ésser fumats, inhalats, xuclats o mastegats constituïts totalment o parcialment per tabac, ni tampoc els productes

que l'imiten o que indueixen a l'hàbit de fumar i són nocius per a la salut. Aquesta prohibició ha d'ésser advertida, en forma i lloc perfectament visible de la manera que sigui determinada per reglament, en els establiments on s'expedeixen productes de tabac."

MOTIVACIÓ: L'Organització Mundial de la Salut considera que l'exposició involuntària i perjudicial que pateixen els nens per l'exposició passiva al fum del tabac ambiental es pot considerar una violació dels drets recollits a la Convenció de les Nacions Unides sobre els Drets del Nen (1989).

Article 54. *Accés a espais i a serveis*

1. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de vetllar perquè els espais d'esbarjo, esportius i oberts al públic, i els serveis de què són usuaris habitualment els infants i els adolescents, disposin de les condicions físiques, ambientals, sanitàries, higièniques, d'accessibilitat i de seguretat adequades, d'acord amb el que estableixi la normativa aplicable.

2. Les activitats de lleure i els espectacles públics en què assisteixin com a usuaris o espectadors els infants i adolescents han de comptar amb el personal suficient i degudament qualificat per evitar accidents. Els requisits que han de reunir aquest tipus d'activitats i espectacles s'han de desenvolupar reglamentàriament.

3. Es prohibeix l'accés a les sales de joc i la participació dels infants i adolescents en jocs d'atzar, d'acord amb el que estableixi la normativa aplicable.

Secció cinquena. *Dret al medi urbà i al medi ambient*

Article 55. *Dret a conèixer el medi urbà i a gaudir-ne*

1. Els infants i els adolescents tenen el dret a conèixer la seva parròquia i a gaudir del seu entorn i dels espais públics i equipaments destinats al seu ús.

2. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de prendre en consideració les necessitats concretes dels infants i adolescents en la planificació urbanística, a l'efecte de destinar el sòl als usos, espais i equipaments que els siguin menester, així com adaptar el mobiliari urbà a les seves necessitats. En tot cas, aquests espais i equipaments han de tenir en compte la diversitat de necessitats dels grups d'edat, de gènere i de capacitats.

3. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de promoure l'ús del transport públic entre els infants i els adolescents, facilitar-ne l'accés i promoure'n una oferta àmplia.

4. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de fomentar que les zones limítrofs a espais i equipaments destinats als infants i adolescents siguin per a vianants. Així mateix, han de mantenir i fomentar el traçat de camins escolars per permetre que es puguin desplaçar de forma autònoma i responsable entre les seves llars i l'escola o a altres espais de formació, esbarjo o lleure.

5. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de garantir la participació activa dels infants i els adolescents en el disseny i la configuració dels espais i equipaments a què fa referència l'apartat 2 anterior, a través dels consells comunals de la infància i l'adolescència.

Esmena 22 **De modificació**

Grup parlamentari Demòcrata (5)

Es proposa modificar l'article 55, quedant redactat de la manera següent:

"**Article 55. Dret a conèixer el medi urbà i a gaudir-ne**

1. Els infants i els adolescents tenen el dret a conèixer la seva parròquia i a gaudir del seu entorn i dels espais públics i equipaments destinats al seu ús.

2. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de prendre en consideració les necessitats concretes dels infants i adolescents en la planificació urbanística, a l'efecte de destinar el sòl als usos, espais i equipaments que els siguin menester, així com adaptar el mobiliari urbà a les seves necessitats. En tot cas, aquests espais i equipaments han de tenir en compte la diversitat de necessitats dels grups d'edat, de gènere i de capacitats.

3. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de promoure l'ús del transport públic entre els infants i els adolescents, facilitar-ne l'accés i promoure'n una oferta àmplia.

4. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de fomentar que les zones limítrofs a espais i

equipaments destinats als infants i adolescents siguin per a vianants. Així mateix, han de mantenir i fomentar el traçat de camins escolars per permetre que es puguin desplaçar de forma autònoma i responsable entre les seves llars i l'escola o a altres espais de formació, esbarjo o lleure.

5. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de garantir la participació activa dels infants i els adolescents en el disseny i la configuració dels espais i equipaments a què fa referència l'apartat 2 anterior, a través dels consells comunals de la infància i l'adolescència**, entre altres**."

Motivació.

Perquè no són instruments exclusius de les formes de participació.

Article 56. ***Dret a conèixer el medi ambient i a gaudir-ne***

1. Els infants i els adolescents tenen el dret a viure en un medi ambient i natural saludable i sostenible, a conèixer-lo i a gaudir-ne. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han d'adoptar les mesures adequades per a la protecció, la conservació i la millora d'aquest medi ambient i natural.

2. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de promoure programes de sensibilització i educació mediambiental per a l'ús sostenible i responsable dels recursos naturals, l'adquisició d'hàbits positius de conservació del medi ambient i de mitigació dels efectes del canvi climàtic.

3. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de garantir la participació activa dels infants i els adolescents en la col·laboració i en el compromís per a la protecció, la conservació i la millora del medi ambient a través i del Consell Nacional de la Infància i l'Adolescència i dels consells comunals de la infància i l'adolescència.

Esmena 23 **De modificació**

Grup parlamentari Demòcrata (6)

Es proposa modificar l'article 56, quedant redactat de la manera següent:

"**Article 56. Dret a conèixer el medi ambient i a gaudir-ne**

1. Els infants i els adolescents tenen el dret a viure en un medi ambient i natural saludable i sostenible, a conèixer-lo i a gaudir-ne. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han d'adoptar les mesures adequades per a la protecció, la conservació i la millora d'aquest medi ambient i natural.

2. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de promoure programes de sensibilització i educació mediambiental per a l'ús sostenible i responsable dels recursos naturals, l'adquisició d'hàbits positius de conservació del medi ambient i de mitigació dels efectes del canvi climàtic.

3. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de garantir la participació activa dels infants i els adolescents en la col·laboració i en el compromís per a la protecció, la conservació i la millora del medi ambient a través i del Consell Nacional de la Infància i l'Adolescència i dels consells comunals de la infància i l'adolescència, **entre altres**."

Motivació.

Es corregeix un error ("i"). I s'afegeix al últim apartat "entre altres perquè no són instruments exclusius de les formes de participació

Article 57. ***Deures en l'àmbit social***

1. Els infants i els adolescents han d'exercir el seu rol com a ciutadans actius en la societat, de forma participativa i responsable. A aquest efecte, han de respectar les persones amb qui es relacionen en l'àmbit social amb independència de qualsevol circumstància personal o social.

2. Els infants i els adolescents han de fer un bon ús dels espais i els equipaments públics i privats, el mobiliari urbà i qualsevol altre espai on desenvolupin les seves activitats, respectar-los i conservar-los.

3. Els infants i els adolescents han de conèixer i respectar el medi ambient i natural i col·laborar en la seva protecció, conservació i millora.

Títol II. Protecció als infants i els adolescents

Capítol primer. *Protecció als infants i els adolescents contra qualsevol tipus de maltractament*

Secció primera. *Disposicions generals*

Article 58. *Protecció contra qualsevol tipus de maltractament*

1. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de protegir els infants i els adolescents contra qualsevol tipus de maltractament, per garantir el seu benestar i el seu desenvolupament sa i ple.

2. El sistema de protecció dels infants i els adolescents comprèn el conjunt d'actuacions, mesures i serveis dirigits a prevenir, detectar, notificar, derivar, intervenir, prestar atenció i facilitar la recuperació i la reinserció social, segons correspongui, de qualsevol forma de maltractament que pateixin aquests infants i adolescents.

3. S'entén per *maltractament* qualsevol tipus de violència, física o psicològica, com ara els càstigs corporals, la negligència, els abusos sexuals, la violència de gènere, domèstica o familiar i l'explotació sexual, laboral o amb qualsevol altra finalitat, incloent-hi quan es du a terme mitjançant les tecnologies de la informació i la comunicació, amb independència de l'entorn o la persona o la institució que el genera.

4. Les administracions públiques, les altres entitats públiques i privades i els professionals que intervenen en el sistema de protecció als infants i els adolescents han de col·laborar i actuar de forma coordinada i transversal per garantir una actuació integral contra qualsevol tipus de maltractament.

5. Constitueixen situacions de desprotecció social dels infants i els adolescents en l'àmbit familiar les situacions de risc i de desemparament, que es desenvolupen en el capítol segon d'aquest títol.

Esmena 24 **De modificació**

Grup Mixt-Sílvia Eloïsa Bonet (4)

Es modifica l'article 58 que queda redactat en els termes següents:

"Article 58. Protecció contra qualsevol tipus de maltractament

1. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de protegir els infants i els adolescents contra qualsevol tipus de maltractament, per garantir el seu benestar i el seu desenvolupament sa i ple.

2. El sistema de protecció dels infants i els adolescents comprèn el conjunt d'actuacions, mesures i serveis dirigits a prevenir, detectar, notificar, derivar, intervenir, prestar atenció i facilitar la recuperació i la reinserció social, segons correspongui, de qualsevol forma de maltractament que pateixin aquests infants i adolescents.

3. S'entén per maltractament qualsevol tipus de violència, física o psicològica, com ara els càstigs corporals, la negligència, els abusos sexuals, la violència de gènere, domèstica o familiar i l'explotació sexual, laboral o amb qualsevol altra finalitat, incloent-hi quan es du a terme mitjançant les tecnologies de la informació i la comunicació, amb independència de l'entorn o la persona o la institució que el genera. **També ho és si pateix una manca d'atencions de manera activa que amenaça el seu desenvolupament.**

4. Les administracions públiques, les altres entitats públiques i privades i els professionals que intervenen en el sistema de protecció als infants i els adolescents han de col·laborar i actuar de forma coordinada i transversal per garantir una actuació integral contra qualsevol tipus de maltractament.

5. Constitueixen situacions de desprotecció social dels infants i els adolescents en l'àmbit familiar les situacions de risc i de desemparament, que es desenvolupen en el capítol segon d'aquest títol."

MOTIVACIÓ: S'amplia els conceptes de maltractaments amb la manca d'atenció de forma activa.

Secció segona. *Actuacions preventives*

Article 59. *Prevenció*

1. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de desenvolupar de forma prioritària, i amb l'assignació pressupostària específica, les actuacions preventives necessàries per abordar els indicadors i els factors de risc i per prevenir les situacions que puguin posar els infants i els adolescents en una situació de desprotecció.

2. Les actuacions preventives a què fa referència l'apartat 1 anterior suposen també considerar les causes estructurals que poden donar lloc a la desprotecció, ja siguin individuals, familiars o socials, i relatives a la salut pública, la pobresa, la vulnerabilitat socioeconòmica o la discriminació per diferents causes, entre d'altres.

3. Per desenvolupar actuacions de prevenció dels maltractaments als infants i els adolescents, les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, poden subscriure acords de col·laboració amb altres entitats públiques i privades.

4. En l'elaboració de polítiques i programes de sensibilització i educació per prevenir el maltractament als infants i els adolescents, s'ha de fomentar la participació dels mateixos infants i adolescents, així com de la societat civil i del sector privat que incideixi en aquestes matèries.

Article 60. ***Prevenció de la situació de risc en l'àmbit familiar***

1. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de vetllar perquè els progenitors o les persones que tenen atribuïda la tutela o la guarda dels infants o els adolescents portin a terme, d'acord amb el que estableix l'article 34, apartat 5, les seves responsabilitats de criança de forma apropiada. També els han de proporcionar els serveis de prevenció, informació, orientació i acompanyament en tots els àmbits que afectin el benestar i el desenvolupament integral dels infants i els adolescents.

2. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències i d'acord amb la normativa aplicable, han de promoure programes socioeducatius de suport familiar per subvenir a les possibles dificultats que les famílies puguin trobar-se en l'exercici de les seves responsabilitats, així com potenciar les habilitats parentals i la promoció de pautes de criança i disciplina positiva, no violenta i participativa dels infants i els adolescents.

3. Els programes de suport familiar a què fa referència l'apartat 2 anterior han d'anar especialment dirigits a donar suport als progenitors o els titulars de la tutela o de la guarda que exerceixen responsabilitats parentals en situacions especialment difícils, com ara els progenitors primerencs, els progenitors o titulars de la tutela o la guarda d'adolescents, les famílies monoparentals o que tinguin necessitats especials, els progenitors o els titulars de la tutela o la guarda d'infants i adolescents amb discapacitat o amb trastorns greus de conducta i les famílies amb dificultats econòmiques o que no comptin amb el suport necessari d'altres parents.

4. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de fomentar les visites domiciliàries a les famílies amb infants i adolescents per identificar possibles situacions de risc, sobretot en la primera infància.

Esmena 25 **De modificació**

Grup Mixt-Sílvia Eloïsa Bonet (5)

Es modifica l'article 60 que queda redactat en els termes següents:

"Article 60. Prevenció de la situació de risc en l'àmbit familiar

1. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de vetllar perquè els progenitors o les persones que tenen atribuïda la tutela o la guarda dels infants o els adolescents portin a terme, d'acord amb el que estableix l'article 34, apartat 5, les seves responsabilitats de criança de forma apropiada. També els han de proporcionar els serveis de prevenció, informació, orientació i acompanyament en tots els àmbits que afectin el benestar i el desenvolupament integral dels infants i els adolescents.

2. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències i d'acord amb la normativa aplicable, han de promoure programes socioeducatius de suport familiar per subvenir a les possibles dificultats que les famílies puguin trobar-se en l'exercici de les seves responsabilitats, així com potenciar les habilitats parentals i la promoció de pautes de criança~~, i disciplina~~ **afavorint el desenvolupament de la convivència i prevenint la marginació social positiva, i la gestió dels conflictes familiars de forma no violenta.** ~~i participativa dels infants i els adolescents.~~

3. Els programes de suport familiar a què fa referència l'apartat 2 anterior han d'anar especialment dirigits a donar suport als progenitors o els titulars de la tutela o de la guarda que exerceixen responsabilitats parentals en situacions especialment difícils, com ara els progenitors primerencs, els progenitors o titulars de la tutela o la guarda d'adolescents, les famílies monoparentals o que tinguin necessitats especials, els

progenitors o els titulars de la tutela o la guarda d'infants i adolescents amb discapacitat o amb trastorns greus de conducta i les famílies amb dificultats econòmiques o que no comptin amb el suport necessari d'altres parents.

4. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de fomentar les visites domiciliàries a les famílies amb infants i adolescents per identificar possibles situacions de risc, sobretot en la primera infància."

MOTIVACIÓ: millora el redactat

Article 61. ***Prevenció de la situació de risc en l'àmbit comunitari***

1. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de dur a terme campanyes informatives d'abast comunitari sobre els factors de risc que poden comportar situacions de maltractament, així com sobre les actuacions necessàries per evitar aquestes situacions.

2. En particular, la identificació d'indicadors o factors de risc específics respecte d'un conjunt d'infants o adolescents amb unes característiques socials, culturals o d'origen concretes, i amb una concentració de desigualtat més gran, requereix l'elaboració de plans d'intervenció social preventiva i comunitària dirigits especialment a aquest col·lectiu, que no estigmatitzin i si escau amb l'ajut de mediadors culturals.

Article 62. ***Sensibilització ciutadana***

1. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de dur a terme accions concretes de sensibilització i informació dirigides a la ciutadania sobre el bon tracte que han de rebre els infants i els adolescents, a l'efecte de garantir la seva dignitat i el seu benestar. També han de desenvolupar programes formatius i de sensibilització sobre les formes de maltractament que poden patir els infants i els adolescents, amb una atenció particular a l'explotació i l'abús sexuals, als efectes nocius del maltractament i a les mesures de prevenció de tots els tipus de maltractament.

2. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de vetllar perquè els mitjans de comunicació incorporin en els canals de ràdio i televisió públics continguts específics de sensibilització i informació en els termes que estableix l'apartat 1 anterior.

Esmena 26 **De modificació**

Grup Mixt-Sílvia Eloïsa Bonet (6)

Es modifica l'article 62 que queda redactat en els termes següents:

"Article 62. Sensibilització ciutadana

1. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de dur a terme accions concretes de sensibilització i informació dirigides a la ciutadania sobre el bon tracte que han de rebre els infants i els adolescents, a l'efecte de garantir la seva dignitat i el seu benestar. També han de desenvolupar programes formatius i de sensibilització sobre **totes** les formes de maltractament que poden patir els infants i els adolescents, amb una atenció particular a l'explotació i l'abús sexuals, als efectes nocius del maltractament i a les mesures de prevenció de tots els tipus de maltractament.

2. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de vetllar perquè els mitjans de comunicació incorporin en els canals de ràdio i televisió públics continguts específics de sensibilització i informació en els termes que estableix l'apartat 1 anterior."

MOTIVACIÓ: Cal incorporar el concepte "totes" per donar cabuda a les noves formes de maltractament o abusos que pateixen els infants i adolescents. Si s'accepta l'esmena caldrà analitzar la resta del text per incloure el terme "totes" o "totes les formes de" a on es consideri necessari.

Article 63. ***Formació i honorabilitat dels professionals***

1. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de vetllar perquè els professionals que treballen pels infants i els adolescents i en contacte amb ells, en particular en el sector de l'educació, la salut, els afers socials, la joventut, la justícia, la seguretat, els esports, el lleure, la cultura i els mitjans de comunicació, rebin una formació inicial i continuada integral i especialitzada sobre els maltractaments a aquests col·lectius, per prevenir, detectar i respondre a aquests maltractaments de forma efectiva. Aquesta obligació també és exigible al personal voluntari que estigui en contacte habitual amb els infants i els adolescents o que hi col·labori.

2. Per accedir i exercir professions que comportin el contacte habitual amb els infants i els adolescents o que puguin tenir accés a dades personals i imatges d'infants o adolescents, els

professionals han de demostrar que no tenen antecedents penals per delictes contra la llibertat sexual, d'acord amb el que s'estableixi per la via reglamentària.

Esmena 27 **De modificació**

Grup Mixt-Sílvia Eloïsa Bonet (7)

Es modifica l'article 63 que queda redactat en els termes següents:

"Article 63. Formació i honorabilitat dels professionals

1. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de vetllar perquè els professionals que treballen pels infants i els adolescents i en contacte amb ells, en particular en el sector de l'educació, la salut, els afers socials, la joventut, la justícia, la seguretat, els esports, el lleure, la cultura i els mitjans de comunicació, rebin una formació inicial i continuada integral i especialitzada sobre els maltractaments a aquests col•lectius, per prevenir, detectar **totes les formes de maltractaments perpetrades pels progenitors o qualsevol altra persona** i respondre a aquests maltractaments de forma efectiva. Aquesta obligació també és exigible al personal voluntari que estigui en contacte habitual amb els infants i els adolescents o que hi col•labori.

2. Per accedir i exercir professions que comportin el contacte habitual amb els infants i els adolescents o que puguin tenir accés a dades personals i imatges d'infants o adolescents, els professionals han de demostrar que no tenen antecedents penals per delictes contra la llibertat sexual, d'acord amb el que s'estableixi per la via reglamentària."

MOTIVACIÓ: en coherència amb l'esmena anterior.

Article 64. ***Sensibilització als infants i els adolescents***

1. Els sistemes educatius i de formació, en l'àmbit de les seves competències i en totes les etapes educatives, han de desplegar programes de sensibilització i educació adaptats a les franges d'edat i, en particular, en matèria afectivosexual, que permetin als infants i els adolescents identificar els factors de risc als quals poden veure's exposats, àdhuc a través de les tecnologies de la informació i la comunicació, i que expliquin les mesures al seu abast per protegir-se'n.

2. La sensibilització en les matèries a què es refereix l'apartat 1 anterior també correspon als progenitors i als titulars de la tutela i la guarda, que les han de desplegar en el marc de les seves funcions educatives.

Esmena 28 **De modificació**

Grup Mixt-Sílvia Eloïsa Bonet (8)

Es modifica l'article 64 que queda redactat en els termes següents:

"Article 64. Sensibilització als infants i els adolescents

1. Els sistemes educatius i de formació, en l'àmbit de les seves competències i en totes les etapes educatives, han de desplegar programes de sensibilització i educació adaptats a les franges d'edat i, en particular, en matèria afectivosexual, **d'assetjament en l'àmbit dels centres educatius, de ciberassetjament i d'abusos sexuals a infants i adolescents** que **els** permetin als infants i els adolescents identificar els factors de risc als quals poden veure's exposats, àdhuc a través de les tecnologies de la informació i la comunicació, i que expliquin les mesures al seu abast per protegir-se'n.

2. La sensibilització en les matèries a què es refereix l'apartat 1 anterior també correspon als progenitors i als titulars de la tutela i la guarda, que les han de desplegar en el marc de les seves funcions educatives."

MOTIVACIÓ: s'amplia per donar cobertura al bullying escolar i al cyberbulling.

Article 65. ***Recerca en matèria de maltractaments***

Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de promoure la recerca sobre el maltractament dels infants i els adolescents. Aquesta recerca ha de comportar l'anàlisi de les causes, les conseqüències i les estratègies necessàries per erradicar el maltractament, i ha d'incloure la recopilació de dades i una difusió oportuna dels resultats.

Article 66. ***Coordinació efectiva contra el maltractament***

1. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han d'establir els mecanismes de coordinació necessaris per garantir una cooperació efectiva en la prevenció, la detecció, la notificació i la derivació del maltractament als infants i els adolescents. Aquesta coordinació ha de

permetre l'atenció immediata i la recuperació física i psíquica, així com la reinserció social i la intervenció judicial corresponent.

2. La cooperació a què fa referència l'apartat anterior concerneix les administracions públiques, els serveis públics i privats i els professionals competents i especialitzats en la matèria, en concret dels àmbits sanitari, educatiu, dels afers socials, de la joventut, dels esports, del lleure, de la cultura, policial i judicial, i ha d'incloure l'atorgament de protocols d'actuació i de col·laboració. Aquests protocols han de preveure el procediment que s'ha de seguir en cas que es constati o es tingui la sospita fonamentada que s'ha comès una infracció penal o que cal adoptar mesures cautelars.

3. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de proporcionar la formació inicial i continuada en matèria de maltractaments als professionals que treballen en l'àmbit de la infància i l'adolescència, per donar difusió als mecanismes de coordinació existents, inclosos els protocols d'actuació i col·laboració.

4. Els professionals competents, en l'exercici de les seves activitats, tant en l'àmbit públic com en el privat, han d'aplicar obligatòriament els protocols d'actuació i col·laboració pactats per les entitats concernides en matèria de maltractament dels infants i els adolescents.

Secció tercera. *Actuacions de detecció i derivació*

Article 67. *Detecció*

1. Les administracions públiques, les altres entitats públiques i privades i els professionals que intervenen en el sistema de protecció dels infants i els adolescents han d'establir programes i protocols i donar suport al seu desplegament, i també han de garantir la detecció eficient dels casos de maltractament, mitjançant la identificació dels indicadors i la constatació dels supòsits de desprotecció.

2. Els professionals esmentats a l'apartat 1 anterior s'han de responsabilitzar de la detecció de les situacions que donen llocs a supòsits de desprotecció, i tenen l'obligació de complir i actuar segons els programes i els protocols establerts.

3. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de vetllar per establir programes de detecció precoç de qualsevol forma de maltractament als infants i els adolescents.

Article 68. *Notificació per part de la ciutadania*

1. Els ciutadans que tinguin coneixement o sospites fonamentades d'una situació de desprotecció en què es troba un infant o adolescent, i en particular d'una situació de risc o de desemparament, han de comunicar-ho al ministeri encarregat dels afers socials, al Cos de Policia, a l'Administració de Justícia, al Ministeri Fiscal o al Raonador del Ciutadà. Aquestes administracions o serveis han de garantir la confidencialitat de la informació i de la identitat de la persona que fa la comunicació.

2. El deure de comunicació a què fa referència l'apartat 1 anterior no eximeix de l'obligació de prestar l'ajuda corresponent als infants o als adolescents concernits.

3. El ministeri encarregat dels afers socials ha d'establir una línia telefònica gratuïta i permanent, i els mitjans i les aplicacions telemàtiques que permetin la col·laboració de la ciutadania en la notificació de les situacions o les possibles situacions de desprotecció, i en particular les situacions de risc o de desemparament, en què poden trobar-se els infants i els adolescents.

4. Els infants i els adolescents poden fer saber a qualsevol persona una situació de maltractament que estiguin patint, sense necessitat de comptar amb el consentiment dels seus progenitors o dels titulars de la tutela o de la guarda, però aquests darrers n'han de ser informats quan això no sigui contrari a l'interès dels infants o adolescents.

Article 69. *Notificació i derivació per part dels professionals*

1. Tots els professionals, especialment els que treballen en els àmbits dels afers socials, la salut, l'educació, la justícia, la cultura i el lleure, i les autoritats que per raó de la seva professió o el seu càrrec tinguin coneixement o sospites fonamentades d'una situació de desprotecció en què es troba un infant o un adolescent, en particular d'una situació de risc o de desemparament, ho han de notificar o denunciar als òrgans competents segons els protocols que s'estableixin.

2. Els professionals i les autoritats a què fa referència l'apartat 1 anterior han de facilitar la informació i la documentació relatives a l'infant o l'adolescent concernit, i al seu entorn familiar o social, que siguin necessàries per valorar la situació. No cal l'autorització de la persona interessada per obtenir la informació o la

documentació facilitada, la qual només es pot utilitzar per protegir l'infant o l'adolescent, d'acord amb el seu interès superior.

3. L'obligació dels professionals i les autoritats a què fa referència l'apartat 1 d'aquest article s'anteposa a les normes que els puguin ser aplicables en relació amb el secret professional. L'advocat està obligat a respectar el secret professional, si bé el pot aixecar en els casos establerts en la Llei 48/2014, del 18 de desembre, de l'exercici de la professió d'advocat i del Col·legi Oficial d'Advocats d'Andorra.

Article 70. *Registre de maltractament*

1. El ministeri encarregat dels afers socials ha de crear un registre unificat de maltractament als infants i els adolescents, per prevenir-ne casos o per intervenir-hi. El registre també ha de desenvolupar funcions estadístiques.

2. El registre de maltractament té la funció de centralitzar totes les notificacions i les informacions que qualsevol administració o servei conegui o detecti en relació amb el maltractament als infants i els adolescents, en qualsevol moment.

3. La creació, el funcionament, les funcions i les altres normes relatives al registre de maltractament es fan per la via reglamentària.

4. En la gestió de la informació del Registre de maltractament s'ha de garantir la confidencialitat i la privacitat de les dades, i que l'accés, la utilització i la transmissió d'aquestes dades sigui conforme a la normativa aplicable en la matèria. No obstant això, no és necessari comptar amb el consentiment de les persones interessades per valorar la situació individual, familiar o social de l'infant o l'adolescent concernit, sempre que això es faci d'acord amb el seu interès superior.

Secció quarta. *Actuacions d'atenció i recuperació*

Article 71. *Atenció als infants i els adolescents maltractats*

1. Els infants i els adolescents víctimes de qualsevol tipus de maltractament han de rebre orientació, assessorament i atenció integral, immediata, especialitzada i coordinada entre les administracions i serveis intervinents.

2. El ministeri encarregat dels afers socials ha d'establir una línia telefònica vinculada als mitjans i les aplicacions telemàtiques, gratuïta, permanent i especialitzada, per oferir als infants i els adolescents orientació, assessorament i atenció en relació amb el maltractament, i per permetre'ls de denunciar qualsevol tipus de maltractament, garantint sempre el seu anonimat.

Article 72. *Recuperació i reinserció social*

1. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de prendre totes les mesures necessàries per aconseguir la recuperació física i psicològica i la reinserció social dels infants o els adolescents que han estat en qualsevol situació de risc, sense perjudici de la protecció establerta per a les situacions de desemparament.

2. Els infants i adolescents que han estat en una situació de risc o de desemparament tenen el dret a un accés prioritari als serveis i programes que els facilitin la recuperació i la reinserció, com ara els relatius a la salut mental, l'assessorament psicològic i legal, o qualsevol altre recurs que els ajudi a aquest efecte.

3. Per desenvolupar actuacions de recuperació i reinserció social dels infants i adolescents en situació de risc o desemparament, les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, poden subscriure acords de col·laboració amb altres entitats públiques i privades, d'acord amb la normativa aplicable.

Article 73. *Tractament de la informació per part dels mitjans de comunicació*

1. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de vetllar perquè els mitjans de comunicació facin un tractament rigorós dels continguts informatius relacionats amb els maltractaments dels infants i els adolescents, tant si en són víctimes com si en són agressors o testimonis, amb respecte a l'honor, la intimitat i la pròpia imatge d'aquests infants i adolescents.

2. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de promoure que, juntament amb la publicació o l'emissió dels continguts informatius a què fa referència l'apartat 1 anterior, es faci esment dels programes i els serveis de prevenció, atenció i protecció existents i es visibilitzi el telèfon gratuït d'atenció als infants i els adolescents.

Article 74. *Mesures per evitar la victimització secundària en els processos judicials*

1. Les declaracions i l'obtenció de proves en un procés judicial o en qualsevol altre procés en què intervingui un infant o un adolescent no els ha d'ocasionar una victimització secundària.

2. La declaració dels infants i els adolescents víctimes, denunciants o testimonis es pot dur a terme evitant la confrontació visual amb l'inculpat, per reduir o evitar els perjudicis que se'n puguin derivar. A aquest efecte, el batlle o el tribunal pot ordenar la utilització de qualsevol mitjà tècnic per practicar la prova, inclòs qualsevol mitjà apte per gravar i reproduir el so i la imatge que asseguri, en tot cas, la contradicció de les parts.

3. En els processos penals, s'ha d'informar els infants i els adolescents dels drets que els concerneixen, i en concret del dret a la defensa i l'assistència tècnica lletrades gratuïtes, dels serveis a què poden accedir i de com es desenvoluparà el procés.

Article 75. *Equipament per evitar la victimització secundària*

1. El ministeri encarregat dels afers socials ha d'establir un equipament públic que eviti la victimització secundària dels infants i els adolescents víctimes o possibles víctimes, o testimonis de maltractaments.

2. L'equipament a què fa referència l'apartat 1 anterior ha de servir per possibilitar la pràctica de la prova preconstituïda, oferir l'atenció i el suport necessaris als infants i els adolescents concernits, i facilitar la coordinació dels professionals interdisciplinaris intervinents.

3. L'estructura i les funcions de l'equipament a què fa referència l'apartat 1 d'aquest article es despleguen per la via reglamentària.

Capítol segon. *Protecció als infants i els adolescents en situació de risc o de desemparament*

Secció primera. *Disposicions generals*

Article 76. *Drets específics dels infants i els adolescents en situació de risc o desemparament*

Tots els infants i els adolescents que es trobin en una situació de risc o de desemparament juntament amb els altres drets que els reconeix aquesta Llei són, segons correspongui, titulars dels drets específics següents:

a) Ser protegits, fins i tot amb l'oposició dels seus progenitors o de les persones que en tenen atribuïda la tutela o la guarda, una vegada es constati la situació de risc o de desemparament.

b) Que el seu interès superior sigui valorat i considerat com a prioritari en totes les actuacions i les decisions que es derivin de l'acció protectora.

c) Rebre, d'acord amb la seva edat i el seu grau de maduresa, informació respecte de la seva situació personal, de les mesures que es volen adoptar i de la seva durada i el seu contingut, i dels drets que els corresponen. La informació ha de ser veraç, comprensible, adequada a les condicions de l'infant o l'adolescent concernit, contínua i tan completa com sigui possible durant tot el procés d'intervenció.

d) Ser escoltats i, sempre que tinguin dotze anys complerts o la maduresa i la capacitat suficients, participar en la presa de decisions sobre la seva situació, sense perjudici dels supòsits en què hagi de prestar el seu consentiment de conformitat amb el que estableix la normativa aplicable.

e) Proporcionar-los la seguretat jurídica i emocional necessàries mitjançant una tramitació tan eficaç i ràpida com sigui possible de la intervenció. En aquest sentit, s'ha d'impedir la prolongació innecessària de les mesures de caràcter provisional, evitar les intromissions en l'esfera de la intimitat de l'infant o l'adolescent més enllà del que sigui estrictament imprescindible i restringir tant com sigui possible les interferències en la seva vida personal i familiar.

f) Comptar amb un professional de referència que determini el ministeri encarregat dels afers socials, el qual ha de disposar de la informació conjunta de la situació, i poder accedir amb facilitat al professional esmentat perquè informi i escolti l'infant o l'adolescent.

g) Que es respecti la seva identitat i idiosincràsia.

h) Ser beneficiaris dels drets establerts en l'article 5 de la Llei 1/2015, de 15 de gener, per l'erradicació de la violència de gènere i de la violència domèstica, quan el risc derivi d'una situació de violència de gènere o domèstica.

i) Que es respecti la confidencialitat total i la reserva sobre les seves circumstàncies personals i de la seva família, llevat del que sigui estrictament necessari per assegurar una intervenció eficaç, i sempre d'acord amb el seu interès superior.

j) Relacionar-se directament amb el batlle competent de la jurisdicció de menors, el Ministeri Fiscal, i els responsables tècnics i administratius de la seva protecció.

k) En els supòsits d'acolliment, i sempre d'acord amb la seva edat i les seves condicions

de maduresa, conèixer la seva història personal i familiar en els termes establerts en aquesta Llei.

l) Fer saber al Ministeri fiscal o al Raonador del Ciutadà les queixes i reclamacions oportunes en relació amb les mesures de protecció que s'hagin adoptat i que els afectin.

Article 77. *Col·laboració dels progenitors, els tutors o els guardadors*

1. Els progenitors, tutors o guardadors de l'infant o l'adolescent en situació de risc estan obligats a col·laborar activament, segons la seva capacitat, en l'execució de les intervencions o les mesures establertes per part del servei competent a aquest efecte.

2. Si no s'obté la col·laboració dels progenitors o de les persones que tinguin atribuïda la tutela o la guarda de l'infant o l'adolescent, o si es neguen a participar en l'execució de les intervencions o mesures establertes, sense que això comporti un perill per al desenvolupament o el benestar personal de l'infant o l'adolescent, el servei especialitzat d'atenció a la infància i l'adolescència pot demanar al batlle competent de la jurisdicció de menors que en promogui la col·laboració oportuna.

3. Si no s'obté la col·laboració d'aquests progenitors, tutors o guardadors, o si es neguen a participar en l'execució de les intervencions o les mesures establertes, i això comporta un perill per al desenvolupament o el benestar personal de l'infant o l'adolescent, el servei especialitzat d'atenció a la infància i l'adolescència ha d'elaborar un informe acreditatiu d'aquesta circumstància i elevar-lo al batlle competent de la jurisdicció de menors perquè valori, en cas que ho consideri convenient, una possible situació de desemparament i, si escau, l'inici del procés corresponent.

4. Si una vegada analitzada la situació de l'infant o l'adolescent i dels progenitors, tutors o guardadors, el batlle competent de la jurisdicció de menors considera que no hi ha indicis que aquest infant o adolescent es trobi en una situació de desemparament, no inicia el procés corresponent.

Article 78. *Criteris d'actuació*

Les actuacions de les administracions públiques i, en concret, del servei especialitzat d'atenció a la infància i l'adolescència s'han de dur a terme respectant els principis rectors que estableix aquesta Llei i, segons correspongui, els criteris següents:

a) El respecte del que estableixin els convenis internacionals i les normes restants que formen part de l'ordenament jurídic andorrà, i les mesures administratives vigents.

b) El respecte a l'autonomia personal, a la llibertat i a la dignitat dels infants i els adolescents.

c) La intervenció mínima i proporcionada per interferir tan poc com sigui possible en la vida dels infants i els adolescents i de la seva família, la qual cosa exigeix modular la intensitat de la intervenció en funció de la gravetat i la periodicitat de la situació de desprotecció.

d) La prevenció i la detecció primerenca de les situacions de desprotecció per evitar-les o reduir-ne al màxim els efectes negatius.

e) L'equitat i la inclusió de qualsevol grup social d'infants o d'adolescents en situació de desavantatge, mitjançant l'adopció de les mesures necessàries perquè no siguin discriminats i accedeixin en condicions d'igualtat a l'acció protectora.

f) La participació dels infants i els adolescents, d'acord amb la seva edat i el seu estat de maduresa, en la presa de decisions sobre les mesures i les actuacions que cal aplicar, així com en el desenvolupament i l'avaluació d'aquestes mesures i actuacions.

g) L'abordatge integral de la situació de risc i l'actuació coordinada de tots els agents que intervinguin directament o indirectament en l'acció protectora.

h) La prioritat de la intervenció en l'entorn familiar per facilitar el manteniment de l'infant o de l'adolescent en el seu medi sociofamiliar.

i) La recerca de solucions estables que garanteixin a llarg termini l'atenció integral de les necessitats de l'infant o l'adolescent protegit i l'exercici ple dels seus drets.

j) L'enfortiment de les capacitats de l'infant o l'adolescent protegit per superar les conseqüències adverses de les situacions de risc o de desemparament.

k) L'objectivitat, la imparcialitat i la seguretat jurídica en l'actuació protectora.

l) La confidencialitat en la tramitació dels expedients de l'acció protectora.

m) La sensibilització del conjunt de la societat davant les situacions de risc i de desemparament dels infants i els adolescents, i la promoció de la participació i la solidaritat social en la prevenció, la identificació i la correcció d'aquestes situacions.

Secció segona. *Situacions de risc*

Article 79. *Definició i concepte de situació de risc*

1. S'entén per *situació de risc* la situació que afecta el desenvolupament i el benestar dels infants o els adolescents, quan es veuen limitats o perjudicats per qualsevol circumstància personal, familiar o social, sempre que per protegir efectivament l'infant o l'adolescent no calgui la separació del nucli familiar però sigui necessària la intervenció de les administracions públiques competents per eliminar, reduir o compensar les dificultats que estiguin travessant.

2. En qualsevol cas, es consideren com a situacions de risc:

a) La manca d'atenció física o psíquica de l'infant o l'adolescent per part dels seus progenitors o de les persones que en tenen atribuïda la tutela o la guarda que suposi un perjudici lleu per a la seva salut física o emocional, o l'obstaculització de l'exercici dels seus drets.

b) La utilització del càstig físic o emocional sobre l'infant o l'adolescent que no constitueixi un episodi sever o un patró crònic de maltractament.

c) Les mancances de qualsevol tipus que afavoreixin una situació de marginació o inadaptació de l'infant o l'adolescent, encara que sigui de tipus indiciari o lleu.

d) La manca d'escolarització o l'abandonament escolar, així com l'absentisme escolar habitual o sense justificació durant el període obligatori.

e) Les dificultats dels progenitors o de les persones que en tenen atribuïda la tutela o la guarda de controlar la conducta de l'infant o l'adolescent.

f) Les pràctiques discriminatòries per qualsevol de les causes establertes en l'article 12, per part dels progenitors o les persones que tenen atribuïda la tutela o la guarda cap als infants o els adolescents, i que comportin un perjudici per al seu desenvolupament i benestar.

g) La manca de planificació de l'embaràs i de consciència del que suposa aquest fet, amb un control ginecològic inferior al mínim establert i amb una conducta que pot perjudicar el fetus.

h) Els comportaments dels progenitors, tutors o guardadors que prioritzen de manera habitual les seves necessitats materials, emocionals o físiques en lloc de les de l'infant o l'adolescent.

i) Els comportaments dels progenitors, tutors o guardadors que instrumentalitzen l'infant o l'adolescent en els seus conflictes relacionals, hagin estat o no judicialitzats.

j) La situació en què un adolescent és víctima de violència de gènere.

k) Qualsevol altra circumstància que afecti el desenvolupament adequat i el benestar de l'infant o adolescent.

3. Davant de qualsevol situació de risc, la intervenció de les administracions públiques competents ha de garantir el respecte dels drets de l'infant i l'adolescent, i s'ha d'orientar a reduir o eliminar els indicadors de risc que afectin la seva situació personal, familiar i social, i a promoure les mesures necessàries per protegir-los i preservar el seu context familiar.

Esmena 29 **De supressió**

Grup Mixt-PS (15)

Es proposa eliminar l'apartat 2. g) de l'article 79 del Projecte de llei.

"**Article 79. *Definició i concepte de situació de risc***

[..]

g) La manca de planificació de l'embaràs i de consciència del que suposa aquest fet, amb un control ginecològic inferior al mínim establert i amb una conducta que pot perjudicar el fetus."

MOTIVACIO

L'apartat g) és esperpèntic. Aquesta situació no permet en cap cas pressuposar la manca d'atenció de la mare cap al seu infant (manca de planificació de l'embaràs). La manca de consciència tampoc ho justifica i a més es una valoració més que subjectiva.

Esmena 30 **D'addició**

Grup Mixt-PS (16)

Es proposa afegir un nou apartat 4 a l'article 79 del Projecte de llei.

"4. No es poden considerar mancances d'atenció aquelles situacions provocades per la manca de recursos econòmics de les famílies. En aquells casos en que les famílies tinguin dificultats econòmiques per accedir a un habitatge adequat a les necessitats dels infants o adolescents o per assumir despeses de guarderies, esplais o altres mesures d'atenció als

infants, el Govern té l'obligació de subvenir a aquestes necessitats."

MOTIVACIO

No es pot acceptar de cap manera que es considerin infants o adolescents desatesos quan la situació prové d'una manca de recursos econòmics de les famílies. L'Estat ha de proporcionar els mitjans necessaris per les famílies restin unides.

Article 80. ***Tipologia o gradació del risc***

1. El risc pot graduar-se en risc lleu, moderat i greu.

2. En cas de risc lleu i moderat, la valoració, la intervenció i el seguiment corresponen al servei social d'atenció primària.

3. En cas de risc greu i en els casos en què hi hagi una situació de desemparament, la valoració, la intervenció i el seguiment correspon al servei especialitzat d'atenció a la infància i l'adolescència. A més, les situacions de desemparament requereixen sempre la intervenció del batlle competent de la jurisdicció de menors.

Esmena 31 **De modificació**

Grup Mixt-PS (17)

Es proposa modificar l'article 80 del Projecte de llei amb el següent text:

"Article 80. ***Tipologia o gradació del risc***

1. El risc pot graduar-se en risc lleu, moderat i greu.

2. En cas de risc lleu i moderat, la valoració, la intervenció i el seguiment corresponen al servei social d'atenció primària **que ha de disposar d'un assistent social i d'un psicòleg a temps complet en tots els seus centres.**

3. En cas de risc greu i en els casos en què hi hagi una situació de desemparament, la valoració, la intervenció i el seguiment correspon al servei especialitzat d'atenció a la infància i l'adolescència **que ha de disposar d'un servei de permanència totes les hores i tots els dies de l'any**. A més, les situacions de desemparament requereixen sempre la intervenció del batlle competent de la jurisdicció de menors."

MOTIVACIO

L'atenció primària ha de tenir recursos per assumir aquestes funcions. Les situacions greus no poden esperar a què s'acabi el cap de setmana, dies de festa o a les nits.

Article 81. ***Valoració de la situació de risc***

1. El servei social d'atenció primària ha de valorar l'existència d'una situació de risc i promoure, si escau, l'aplicació d'intervencions o recursos d'atenció social i educativa que permetin disminuir o eliminar aquesta situació de risc, amb la col·laboració dels progenitors o de les persones que tinguin atribuïda la tutela o la guarda de l'infant o l'adolescent, sempre d'acord amb el seu interès superior.

2. El ministeri encarregat d'afers socials, d'acord amb el que estableix la lletra *f* de l'article 76, ha de designar un professional de referència de l'infant o l'adolescent per a cada cas, al qual correspon avaluar-ne la situació i fer-ne el seguiment corresponent.

3. La valoració de la situació de risc ha de comportar l'elaboració d'un pla d'intervenció familiar en el qual s'han de fer constar els objectius, els recursos i les intervencions dissenyades per respondre a les necessitats detectades, així com una previsió de temporalitat. En l'elaboració d'aquest pla s'ha de procurar la participació dels progenitors o de les persones que tinguin atribuïda la tutela o la guarda de l'infant o l'adolescent i s'ha d'escoltar l'infant o l'adolescent, d'acord amb la seva edat i el grau de maduresa. Un cop elaborat el pla, l'han de signar totes les parts interessades, després d'haver estat informades del seu contingut de manera comprensible i en format accessible.

4. En cas que el servei social d'atenció primària consideri que hi ha un risc greu o que no aconsegueix disminuir o controlar la situació de risc amb la seva intervenció, eleva un informe amb la valoració de la situació de risc i el resultat de la seva intervenció a la Comissió d'Atenció a la Infància i l'Adolescència, la qual, si ho considera oportú, pot fer la derivació oportuna al servei especialitzat d'atenció a la infància i l'adolescència.

5. El servei especialitzat d'atenció a la infància i l'adolescència, d'acord amb els informes i les actuacions realitzats pel servei social d'atenció primària o per altres administracions públiques, ha de completar i actualitzar la valoració. En cas que es tracti d'una situació de risc greu, ha d'exposar els indicadors de risc existents i fer una proposta tècnica a la Comissió d'Atenció a la Infància i l'Adolescència

amb les intervencions o les mesures que es considerin necessàries per reconduir la situació de risc detectada i protegir l'infant o l'adolescent. Aquesta proposta tècnica és valorada per la Comissió d'Atenció a la Infància i l'Adolescència, que ha d'emetre la resolució corresponent.

Esmena 32 **De modificació**

Grup Mixt-PS(18)

Es proposa modificar l'apartat 1 de l'article 81 del Projecte de llei amb el següent text:

"**Article 81.** ***Valoració de la situació de risc***

1. El servei social d'atenció primària ha de valorar l'existència d'una situació de risc i promoure, si escau, l'aplicació d'intervencions o recursos d'atenció social i educativa que permetin disminuir o eliminar aquesta situació de risc, amb la col·laboració dels progenitors o de les persones que tinguin atribuïda la tutela o la guarda de l'infant o l'adolescent, sempre d'acord amb el seu interès superior **en el període de temps més curt possible des del moment en què s'ha rebut l'alerta d'aquesta situació**."

MOTIVACIO

Es necessari fixar terminis curts d'actuació ja que les situacions de risc no poden durar pels perjudicis que poden provocar en els infants i adolescents.

Article 82. ***Impugnació de les decisions de la Comissió d'Atenció a la Infància i l'Adolescència***

Les decisions que adopta la Comissió d'Atenció a la Infància i l'Adolescència, a proposta del servei especialitzat d'atenció a la infància i l'adolescència, i que no hagin estat ratificades mitjançant un aute del batlle competent de la jurisdicció de menors, poden ser impugnades davant el batlle esmentat en el termini màxim d'un mes a comptar de la data en què es notifiqui la decisió impugnada, sense que calgui haver exhaurit prèviament la via administrativa.

Article 83. ***Intervenció en la situació de risc***

1. Les intervencions socioeducatives que es poden establir en situacions de risc són les següents:

a) L'orientació, l'assessorament i el suport a la família. El suport a la família inclou les actuacions de contingut tècnic, econòmic o tecnològic dirigides a millorar l'entorn familiar i fer-hi possible la permanència de l'infant o l'adolescent.

b) La intervenció familiar mitjançant l'establiment de programes de capacitació parental per als progenitors o les persones que tinguin atribuïda la tutela o la guarda de l'infant o l'adolescent, amb la finalitat que assoleixin capacitats i estratègies alternatives per tenir-ne cura i educar-los.

c) El fet de garantir l'assistència de l'infant o l'adolescent als centres educatius o a altres activitats, i el suport psicològic o els ajuts a l'estudi corresponents.

d) La prestació del servei d'atenció domiciliària.

e) L'atenció en serveis socioeducatius.

f) L'atenció sanitària, que pot incloure la intervenció psicoterapèutica o el tractament familiar, tant per als progenitors o les persones que tenen atribuïda la tutela o la guarda de l'infant o l'adolescent, com per al mateix infant o adolescent.

g) Els programes formatius de suport per als infants i adolescents que hagin abandonat el sistema escolar.

h) El suport mitjançant prestacions de respir als progenitors o a les persones que tinguin atribuïda la tutela o la guarda amb discapacitat, i que els permeti assumir de manera autònoma les seves obligacions d'atenció i cura dels infants i els adolescents.

i) El suport als infants i els adolescents amb discapacitat que els permeti superar la situació de risc.

j) Qualsevol altra mesura de caràcter social i educatiu que contribueixi a la desaparició de la situació de risc i que prevegi la Cartera de serveis socials i sociosanitaris.

2. En cas de risc greu, les mesures de protecció decidides per la Comissió d'Atenció a la Infància i l'Adolescència i que han de ser ratificades pel batlle competent de la jurisdicció de menors són les següents:

a) La supervisió de les visites de l'infant o adolescent amb els progenitors, els tutors, els guardadors o els altres familiars a través del Servei de Trobada Familiar.

b) La suspensió de les visites de l'infant o adolescent amb els progenitors, els tutors, els guardadors o els altres familiars.

Article 84. ***Servei de suport puntual amb persona o família col·laboradora***

1. L'acompanyament i el suport d'un infant o un adolescent en situació de risc durant períodes curts per una persona o una família col·laboradora o de l'àmbit del voluntariat han de tenir lloc en les condicions que s'estableixin reglamentàriament.

2. La persona o la família col·laboradora o de l'àmbit del voluntariat ha de vetllar per l'infant o l'adolescent en situació de risc, tenir-lo en la seva companyia i assistir-lo durant els períodes esmentats a l'apartat 1 anterior, sempre sota la supervisió i amb l'acompanyament del servei especialitzat d'atenció a la infància i l'adolescència.

Secció tercera. ***Situacions de desemparament***

Article 85. ***Definició i concepte de situació de desemparament***

1. S'entén per *situació de desemparament* la situació que afecta el desenvolupament i el benestar de l'infant o l'adolescent, en el sentit que es veu limitat o perjudicat greument per qualsevol circumstància personal, familiar o social, sempre que per protegir-lo de forma efectiva calgui separar-lo imprescindiblement del seu nucli familiar com a mesura adient per garantir la seva atenció adequada, d'acord amb el que estableix la normativa vigent.

2. En qualsevol cas, es consideren situacions de desemparament les següents:

a) La manca d'atenció física, psíquica o emocional de l'infant o l'adolescent per part dels seus progenitors o de les persones que en tenen atribuïda la tutela o la guarda que suposi un perjudici greu per a la seva salut física o mental, o una desatenció crònica de les seves necessitats principals, o quan s'obstaculitzi l'exercici dels seus drets d'una manera reiterada i agreujada.

b) La dificultat greu per proporcionar l'atenció física i psíquica adequada a l'infant o l'adolescent, malgrat la voluntat de fer-ho dels progenitors o de les persones que en tenen atribuïda la tutela o guarda.

c) L'abandonament de l'infant o l'adolescent per part dels seus progenitors o de les persones que en tenen atribuïda la tutela o la guarda, com a demostració de la manca de voluntat evident d'atendre o de seguir atenent les seves necessitats.

d) Els maltractaments físics o psíquics i els abusos sexuals dels infants o els adolescents fets pels seus progenitors o les persones que en tenen atribuïda la tutela o la guarda, o executats amb la seva complaença, així com les relacions familiars amb patrons de comportament violent.

e) Les mancances en les funcions parentals o de guarda que comportin un greu perjudici per a l'infant o l'adolescent i que no puguin ser tractades adequadament sense una separació del seu nucli familiar.

f) La manca de cura en la salut o l'atenció personal, o les addiccions dels progenitors o dels titulars de la tutela o guarda de l'infant o adolescent que repercuteixin greument en el seu benestar o en el lliure desenvolupament de la seva personalitat.

g) La manca de col·laboració persistent i constatada dels progenitors o dels titulars de la tutela o guarda de l'infant o l'adolescent en relació amb l'atenció dels seus drets, o la mateixa impossibilitat de garantir-los com a conseqüència de l'obstaculització o la manca de resposta a les indicacions adoptades per resoldre situacions de risc agreujades.

h) La manca de capacitat o la impossibilitat dels progenitors o de les persones que en tenen atribuïda la tutela o la guarda de controlar la conducta de l'infant o l'adolescent que generi un perill evident de fer-se mal o de perjudicar els mateixos progenitors, les persones que en tenen atribuïda la tutela o la guarda, o terceres persones, sense perjudici de les obligacions que els corresponguin.

i) La cronificació, la reiteració o la persistència de situacions de risc que derivin en una situació de privació a l'infant o l'adolescent de la cobertura de les seves necessitats bàsiques per garantir el lliure desenvolupament de la seva personalitat.

j) La utilització de l'infant o l'adolescent per cometre delictes greus, la mendicitat, la prostitució, el consum d'estupefaents o situacions d'una gravetat anàloga que siguin contràries al lliure desenvolupament de la seva personalitat, per part dels seus progenitors o dels titulars de la tutela o guarda, o amb la seva complaença.

k) La violència de gènere o domèstica que perjudiqui el desenvolupament de l'infant o l'adolescent d'acord amb el reconeixement dels seus drets i del seu lliure exercici.

l) El maltractament prenatal que pugui originar greus seqüeles al futur naixement d'un infant, a causa de la manca d'atenció o cura durant el procés de gestació.

m) Qualsevol altra circumstància que atempti contra la integritat física o psíquica de l'infant o l'adolescent i que requereixi objectivament la separació del seu nucli familiar per oferir-li una atenció adequada al seu desenvolupament integral.

3. Davant de qualsevol situació de desemparament, la intervenció de les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, ha de garantir el respecte ple dels drets dels infants i els adolescents concernits, i s'ha d'orientar a resoldre de la manera més adequada els indicadors que afectin la seva situació personal, familiar i social, i a promoure les mesures adients per protegir-los.

Article 86. *Procediment de desemparament*

1. La situació de desemparament la declara el batlle competent de la jurisdicció de menors, d'ofici o a instància del Ministeri Fiscal, del servei especialitzat d'atenció a la infància i l'adolescència, dels progenitors o de la persona que en tingui atribuïda la tutela o la guarda, o de qualsevol altre familiar de l'infant o l'adolescent. La suspensió de la pàtria potestat també la pot decidir un batlle o un tribunal mitjançant una sentència dictada en un procés penal.

2. La decisió judicial mitjançant la qual es declara la situació de desemparament comporta, si escau, la suspensió de la pàtria potestat a un o ambdós progenitors. En aquest cas, el batlle competent de la jurisdicció de menors pot atribuir la tutela de l'infant o l'adolescent al ministeri encarregat dels afers socials o a persones que, per la seva relació amb l'infant o l'adolescent, garanteixin que poden exercir adequadament les funcions tutelars.

3. Abans d'admetre a tràmit la sol·licitud en què es demana que es declari el desemparament de l'infant o l'adolescent o, en cas que s'hagi admès a tràmit, durant tota la tramitació del procés, el batlle competent de la jurisdicció de menors pot practicar les diligències que consideri oportunes. També pot requerir els informes socials i sociosanitaris que escaiguin en relació amb la situació de l'infant o l'adolescent, amb la finalitat de conèixer les circumstàncies del cas concret.

4. L'inici del procés de desemparament s'ha de notificar al Ministeri Fiscal i als progenitors de l'infant o l'adolescent o a les persones que en tinguin atribuïda la tutela o guarda. També se'ls ha d'informar del seu dret a comparèixer durant la tramitació del procés per efectuar les al·legacions i proposar les proves que considerin oportunes a l'efecte de defensar els seus drets i interessos.

5. Quan l'adolescent tingui dotze anys o més ha de ser escoltat en tots els casos durant la tramitació del procés de desemparament. També es pot escoltar l'infant que tingui maduresa i capacitat suficients en un context adequat per garantir la seva privacitat i amb el suport psicològic adient.

6. El procés de desemparament finalitza mitjançant un aute motivat que declara el desemparament i decideix la suspensió de la pàtria potestat o, en cas contrari, arxiva el procés, sense perjudici de la derivació o el retorn eventual al servei especialitzat d'atenció a la infància i l'adolescència, amb la finalitat que es faci un seguiment de les situacions de risc detectades o que es puguin detectar en el futur i sobre les quals calgui intervenir en el nucli familiar. Aquest aute es notifica al Ministeri Fiscal, al servei especialitzat d'atenció a la infància i l'adolescència, als progenitors o als titulars de la tutela o la guarda i a l'adolescent que tingui dotze anys o més, amb la indicació de les vies d'impugnació o recurs existents i els terminis processals establerts a aquest efecte.

7. En concret, el ministeri encarregat dels afers socials pot impugnar qualsevol aute que declari el desemparament d'un infant o adolescent o que arxivi el procés corresponent, així com les decisions que modifiquin aquesta declaració o que incideixin en aspectes accessoris de la declaració de desemparament.

Article 87. *Actuació cautelar administrativa en cas d'urgència o conformitat*

1. Els professionals, especialment els que treballen en l'àmbit dels afers socials, l'educació i els altres que tinguin una implicació directa en els drets dels infants i els adolescents tenen l'obligació de donar una atenció immediata a l'infant o l'adolescent que estigui en una situació de desemparament.

2. El servei especialitzat d'atenció a la infància i l'adolescència pot decidir en cas d'urgència la separació de l'infant o l'adolescent del seu nucli

familiar quan consideri raonadament que és la mesura de protecció més adequada d'acord amb els seus drets i interessos. Aquesta decisió s'ha de comunicar al batlle competent de la jurisdicció de menors en el termini màxim de vint-i-quatre hores des del moment en què s'ha adoptat perquè es pugui tramitar, si escau, el procés de desemparament corresponent, i es pot impugnar en els termes que estableix l'article 82.

3. El Cos de Policia, en cas que intervingui i evidenciï una situació d'urgència que suposi un perill greu i imminent per a l'infant o l'adolescent, o per a terceres persones, pot separar l'infant o l'adolescent del seu nucli familiar i adoptar la mesura de protecció que consisteix en l'acolliment residencial. Aquesta decisió s'ha de comunicar en el termini més breu possible al batlle competent de la jurisdicció de menors i al Ministeri Fiscal, i s'ha de notificar als progenitors o a les persones que tinguin o tenien atribuïda la tutela o la guarda de l'infant i l'adolescent. A més, s'ha de tenir en compte l'opinió de l'adolescent o de l'infant que tingui capacitat i maduresa suficients. En qualsevol cas, la decisió esmentada ha de ser validada eventualment pel Ministeri Fiscal en el termini màxim de dotze hores, i pot ser revocada en qualsevol moment pel batlle competent de la jurisdicció de menors.

4. En cas que els progenitors o els titulars de la tutela o la guarda estiguin conformes amb la separació de l'infant o l'adolescent del nucli familiar, el servei especialitzat d'atenció a la infància i l'adolescència pot assumir la tutela d'aquest infant o adolescent. Aquesta decisió s'ha de comunicar al batlle competent de la jurisdicció de menors en el termini màxim de setanta-dos hores des del moment en què s'ha adoptat perquè es pugui tramitar, si escau, el procés de desemparament corresponent.

5. En totes les actuacions cautelars a què fa referència aquest article, l'adolescent que tingui dotze anys o més ha de ser escoltat. També es pot escoltar l'infant que tingui maduresa i capacitat suficients en un context adequat per garantir la seva privacitat i amb el suport psicològic adient.

Article 88. ***Efectes del desemparament***

1. La suspensió de la pàtria potestat determina que la guarda de l'infant o l'adolescent l'assumeixi provisionalment un dels progenitors, un familiar o una tercera persona, o bé sigui confiada al ministeri encarregat dels afers socials, que té atribuïda la seva tutela mentre duri aquesta suspensió, d'acord amb el que estableix la normativa vigent.

2. El batlle competent de la jurisdicció de menors, en aplicació de l'interès superior de l'infant o l'adolescent, pot decidir una suspensió parcial de la pàtria potestat, limitada a alguns drets i funcions que hi són inherents, de manera específica i raonada en virtut de l'aute corresponent.

3. El batlle competent de la jurisdicció de menors pot decidir la suspensió de la pàtria potestat només pel que fa a un o a alguns dels fills. Tanmateix, si es tracta de germans, s'ha d'intentar que es mantingui la seva unitat i la relació fraternal en la convivència, sempre que no sigui contraproduent d'acord amb el seu interès superior.

4. L'aute mitjançant el qual es declara el desemparament i es decideix la suspensió de la pàtria potestat estableix la relació, les comunicacions i les trobades de l'infant o l'adolescent amb els seus progenitors, la persona que en tenia la tutela o la guarda o els altres parents, i com es porten a terme. També decideix en relació amb l'obligació d'aliments en sentit ampli i, si escau, pel que fa a la possibilitat que el ministeri encarregat dels afers socials es pugui rescabalar de les despeses que es puguin originar.

Article 89. ***Privació de la pàtria potestat***

Els progenitors poden ser privats de la pàtria potestat totalment o parcialment d'acord amb els supòsits, els requisits i el procediment que estableix la Llei qualificada de la persona i de la família.

Esmena 33 **De modificació**

Grup Mixt-PS (19)

Es proposa eliminar l'apartat 4, lletra a) de l'article 89 del Projecte de llei.

"**Article 89.** ***Privació de la pàtria potestat***

Els progenitors poden ser privats de la pàtria potestat totalment o parcialment ~~**d'acord amb els supòsits, els requisits i el procediment que estableix la Llei qualificada de la persona i de la família**~~."

MOTIVACIO

La Llei qualificada de la persona i de la família no està aprovada. No es pot acceptar aquest redactat.

Article 90. *Restitució de la pàtria potestat*

1. El servei especialitzat d'atenció a la infància i l'adolescència, els progenitors, els titulars de la tutela o la guarda o el Ministeri Fiscal poden sol·licitar al batlle competent de la jurisdicció de menors la restitució de la pàtria potestat suspesa, si les circumstàncies que concorren justifiquen la reintegració familiar. Aquesta sol·licitud només es pot plantejar mentre l'infant o l'adolescent no hagi estat preadoptat i si encara no han transcorregut dos anys des de la data en què es va notificar l'aute mitjançant el qual es va declarar el desemparament i es va suspendre la pàtria potestat.

2. Si els progenitors han cessat la convivència o estan separats o divorciats, i només es donen les condicions adequades per procedir a la reintegració familiar amb un d'ells, el batlle competent de la jurisdicció de menors pot deixar sense efecte parcialment la declaració de desemparament i restituir la pàtria potestat només pel que fa a un dels progenitors.

3. En virtut de l'aute mitjançant el qual deixa sense efecte la declaració de desemparament i restitueix la pàtria potestat, el batlle competent de la jurisdicció de menors pot decidir la supervisió periòdica, i com a mínim semestral, per part del servei especialitzat d'atenció a la infància i l'adolescència, del restabliment de les relacions familiars. El servei esmentat ha de lliurar els informes de seguiment que li siguin requerits i, eventualment, ha de fer les propostes que consideri oportunes d'acord amb l'interès superior de l'infant o l'adolescent. Aquest aute es notifica en els termes que estableix l'apartat 6 de l'article 86.

Article 91. *Extinció de les mesures de protecció*

Les mesures de protecció s'extingeixen per qualsevol de les causes següents:

a) En arribar l'adolescent que és subjecte d'aquestes mesures a la majoria d'edat, sense perjudici del seguiment eventual mitjançant els programes de transició a la vida adulta i de suport a l'autonomia personal que hagi acceptat voluntàriament o de la derivació a l'efecte que s'adoptin altres mesures, d'acord amb la normativa aplicable.

b) En fer-se efectiva l'emancipació de l'adolescent que és subjecte d'aquestes mesures, llevat que de forma excepcional calgui continuar fent-ne el seguiment mitjançant els programes de transició a la vida adulta i de suport a l'autonomia personal que hagi acceptat voluntàriament o de la derivació a l'efecte que s'adoptin altres mesures, d'acord amb la normativa aplicable.

c) En constituir-se l'adopció de l'infant o l'adolescent que és subjecte d'aquestes mesures.

d) En constituir-se la tutela ordinària de l'infant o l'adolescent que és subjecte d'aquestes mesures, excepte que procedeixi mantenir-les d'acord amb l'interès superior de l'infant o l'adolescent.

e) En deixar sense efecte el batlle competent de la jurisdicció de menors la declaració de desemparament i en restituir la pàtria potestat, sempre que aquesta decisió justifiqui l'extinció de totes les mesures de protecció adoptades.

f) En cas que sigui convenient substituir les mesures de protecció adoptades per altres mesures que es considerin més adients per part del servei especialitzat d'atenció a la infància i l'adolescència, tenint en compte el canvi motivat degudament de les circumstàncies que van motivar l'adopció de les mesures originàries. Aquesta proposta s'ha de comunicar al batlle competent de la jurisdicció de menors i al Ministeri Fiscal, i s'ha de notificar als progenitors o a les persones que tinguin o tenien atribuïda la tutela o la guarda. A més, s'ha de tenir en compte l'opinió de l'adolescent o de l'infant que tingui capacitat i maduresa suficients.

g) En autoritzar el batlle competent de la jurisdicció de menors l'extinció de les mesures de protecció adoptades, a proposta del servei especialitzat d'atenció a la infància i l'adolescència.

h) Per la mort o la declaració de mort de l'infant o l'adolescent que és subjecte d'aquestes mesures.

Secció quarta. *Guardes protectores*

Article 92. *Guarda administrativa*

1. El ministeri encarregat dels afers socials, mitjançant el servei especialitzat d'atenció a la infància i l'adolescència, és l'encarregat de gestionar la guarda i les mesures de protecció més adequades dels infants i adolescents que es trobin sota la seva tutela en virtut d'un aute dictat pel batlle competent de la jurisdicció de menors; de manera cautelar en els casos d'urgència, i a sol·licitud dels progenitors o de la persona que tingui atribuïda la tutela o la guarda.

2. La forma en què s'exerceix la guarda i les seves modificacions s'ha d'exposar i motivar mitjançant un informe del servei especialitzat d'atenció a la infància i l'adolescència, d'acord amb l'aute que hagi dictat el batlle competent de la jurisdicció de menors. Aquest informe s'ha de comunicar al batlle competent de la jurisdicció de menors, al Ministeri Fiscal, als progenitors o a la persona que tingui o tenia atribuïda la tutela o la guarda, i a l'adolescent o l'infant que tingui capacitat i maduresa suficients.

3. La guarda administrativa derivada de la sol·licitud dels progenitors o de la persona que té atribuïda la tutela o la guarda de l'infant o l'adolescent, per circumstàncies greus i transitòries que els impedeixin acomplir les seves funcions, s'ha de consensuar per escrit entre ells i el servei especialitzat d'atenció a la infància i l'adolescència. Aquesta guarda comporta que els progenitors o les persones que tenen atribuïda la tutela o la guarda conservin la pàtria potestat, i es pot desenvolupar durant un període màxim d'un any, prorrogable excepcionalment un any més, sempre que l'interès de l'infant o l'adolescent així ho aconselli i la reintegració familiar dins d'aquests terminis sigui previsible.

4. En cas que només un dels dos progenitors sol·liciti la guarda administrativa, el ministeri encarregat dels afers socials només pot accedir-hi si l'altre progenitor hi ha prestat el seu consentiment o no s'hi ha oposat en el termini de tretze dies hàbils des que se li notifica la sol·licitud plantejada. En cas contrari, la sol·licitud s'ha de traslladar al batlle competent de la jurisdicció de menors a l'efecte que inicií, si escau, el procés de desemparament corresponent.

5. L'assumpció de la tutela de l'infant o l'adolescent per part del ministeri encarregat dels afers socials es porta a terme mitjançant un pla individualitzat, en el qual s'han d'establir els objectius de la intervenció administrativa, les mesures de protecció més adequades, la delegació eventual de les funcions, la previsió o no de la reintegració familiar, les relacions de l'infant o l'adolescent amb els parents i les persones properes, i els terminis previstos per executar aquest pla.

6. La guarda administrativa ha de prendre en consideració l'atenció integral de les necessitats de l'infant o l'adolescent, i s'ha orientar, sempre que sigui possible i conforme al seu interès superior, a la reintegració familiar. Aquesta reintegració s'ha de fer en un termini màxim de dos anys, prorrogable excepcionalment un any més, d'acord amb l'acompliment dels compromisos de col·laboració establerts.

7. Els plans individualitzats s'han d'avaluar i, si escau, revisar almenys cada nou mesos, a fi de valorar el progrés en relació amb els objectius fixats i la conveniència de mantenir o modificar les mesures de protecció. Tanmateix, en el cas dels infants de fins a sis anys, els plans individualitzats s'han d'avaluar i, si escau, revisar almenys cada sis mesos.

8. L'adolescent en tot cas i l'infant amb capacitat i maduresa suficients han de ser informats pel servei especialitzat d'atenció a la infància i l'adolescència sobre els seus drets i la seva situació personal, el tipus, la durada i el contingut de les mesures de protecció adoptades i de les actuacions que cal seguir, i les persones de referència a les quals es poden dirigir. Aquesta informació s'ha de donar d'una manera comprensible i adequada a les condicions i a l'edat de l'infant o l'adolescent. A més, si la seva edat i les condicions de maduresa de l'infant o l'adolescent ho fan possible, se l'ha de fer participar en relació amb el seu pla individualitzat.

9. El ministeri encarregat dels afers socials, tot i assumir la tutela dels infants i els adolescents i gestionar-ne la guarda, pot delegar tanmateix l'exercici d'aquesta guarda en persones, famílies o institucions que compleixin les condicions necessàries per adequar-se a les necessitats dels infants i els adolescents. Aquestes condicions i la forma de valoració de les famílies, les persones i les institucions esmentades es determinen per la via reglamentària.

Esmena 34 **De supressió**

Grup Mixt-PS (20)

Es proposa eliminar l'apartat 9 de l'article 92 del Projecte de llei.

"**Article 92.** ***Guarda administrativa***

[...]

~~**9. El ministeri encarregat dels afers socials, tot i assumir la tutela dels infants i els adolescents i gestionar-ne la guarda, pot delegar tanmateix l'exercici d'aquesta guarda en persones, famílies o institucions que compleixin les condicions necessàries per adequar-se a les necessitats dels infants i els adolescents. Aquestes condicions i la forma de valoració de**~~

~~**les famílies, les persones i les institucions esmentades es determinen per la via reglamentària."**~~

MOTIVACIO

Aquesta qüestió és molt important i per tant no pot ser delegable.

Article 93. ***Guarda de fet***

1. La persona, la família o la institució que exerceix la guarda de fet d'un infant o un adolescent ha d'atendre les seves necessitats de manera peremptòria i d'acord amb el seu interès superior, i ha d'acomplir les obligacions i els deures que estableix la Llei qualificada de la persona i de la família pel que fa als tutors.

2. Si la guarda de fet no obeeix a una situació esporàdica o puntual, de forma que pot haver-hi una situació objectiva de desemparament per manca d'atenció efectiva dels progenitors o de les persones que tenen atribuïda la tutela o la guarda de l'infant o l'adolescent, la persona, la família o la institució que exerceix la guarda de fet ha de comunicar-ho a l'Administració de Justícia, al Ministeri Fiscal o al ministeri encarregat dels afers socials perquè es pugui instar el procés de desemparament corresponent i es puguin establir les mesures de protecció més adequades, si escau.

3. La persona, la família o la institució que ha exercit la guarda de fet d'un infant o un adolescent pot ser considerada a l'efecte de delegar-li l'exercici de la guarda administrativa o d'exercir-ne la tutela, si és conforme a l'interès superior de l'infant o l'adolescent i s'acredita la seva idoneïtat per atendre les seves necessitats.

Secció cinquena. ***Mesures de protecció als infants i adolescents en situació de desemparament***

Article 94. ***Tipologia de les mesures de protecció***

1. Les mesures de protecció que es poden adoptar en el cas d'un infant o un adolescent en situació de desemparament, en virtut d'una resolució judicial motivada, són les següents:

a) La suspensió de la pàtria potestat del progenitor que posa en perill l'infant o l'adolescent i l'atribució exclusiva a l'altre progenitor.

b) L'acolliment familiar temporal per una persona o una família.

c) L'acolliment familiar permanent per una persona o una família.

d) L'acolliment familiar especialitzat.

e) L'acolliment residencial.

f) La supervisió de les visites de l'infant o adolescent amb els progenitors, el tutor, el guardador o altres familiars a través del Servei de Trobada Familiar.

g) La suspensió de les visites de l'infant o l'adolescent amb els progenitors, el tutor, el guardador o altres familiars.

h) L'adopció com a filiació constituïda judicialment, que pot ser la conseqüència de l'adopció prèvia d'altres mesures de protecció.

i) Qualsevol altra mesura de tipus social, educatiu o terapèutic que sigui aconsellable d'acord amb les circumstàncies de l'infant o l'adolescent, així com les mesures de transició a la vida adulta i de suport a l'autonomia personal.

2. Les mesures d'acolliment familiar, sempre que sigui possible, tenen preferència respecte de les mesures d'acolliment residencial, especialment en la primera infància.

Article 95. ***Concepte d'acolliment familiar***

S'entén per *acolliment familiar* la mesura de protecció d'un infant o un adolescent en situació de desemparament en virtut de la qual es produeix la plena participació d'aquest infant o adolescent en la vida d'una família, que assumeix les obligacions de vetllar per ell, tenir-lo en la seva companyia, alimentar-lo, educar-lo i procurar-li una formació completa en un entorn afectiu estable que faci possible el desenvolupament integral de la seva personalitat.

Article 96. ***Modalitats d'acolliment familiar***

1. L'acolliment familiar pot ser temporal o permanent.

2. L'acolliment familiar temporal s'ha de decidir si es preveu que la situació de desemparament sigui transitòria. La durada i les tipologies de l'acolliment familiar temporal s'estableixen per la via reglamentària, tenint en compte els criteris específics següents:

a) La durada màxima no pot excedir dos anys, prorrogable excepcionalment un any més mitjançant una resolució motivada del servei especialitzat d'atenció a la infància i l'adolescència, que s'ha de comunicar i notificar en els termes que estableix la lletra *f* de l'article 91.

b) S'ha de garantir la comunicació, la relació i les trobades de l'infant o l'adolescent amb els seus familiars i altres persones properes, llevat que l'interès superior de l'infant o l'adolescent en faci aconsellable la limitació o fins i tot l'exclusió. Si fos el cas de forma prolongada, cal adoptar una mesura de protecció que sigui més adequada d'acord amb l'interès superior de l'infant o l'adolescent.

3. L'acolliment familiar permanent s'ha de decidir si es preveu que la situació de desemparament sigui definitiva i no es donen les circumstàncies apropiades o no és possible, d'acord amb l'interès superior de l'infant o l'adolescent, de procedir a la preadopció, en els termes que estableixi la normativa aplicable.

4. L'acolliment familiar d'un grup de germans, temporal o permanent, s'ha d'intentar confiar a una mateixa persona o família, llevat que hi hagi circumstàncies que en justifiquin la separació. També s'han de facilitar les relacions entre l'infant o l'adolescent i la seva família quan sigui possible el reintegrament familiar, per tal d'afavorir-lo, i sempre que aquestes relacions puguin beneficiar l'infant o l'adolescent.

Esmena 35 **De supressió**

Grup Mixt-PS (21)

Es proposa eliminar l'apartat 2.a) de l'article 96 del Projecte de llei.

"**Article 96.** ***Modalitats d'acolliment familiar***

1. L'acolliment familiar pot ser temporal o permanent.

2. L'acolliment familiar temporal s'ha de decidir si es preveu que la situació de desemparament sigui transitòria. La durada i les tipologies de l'acolliment familiar temporal s'estableixen per la via reglamentària, tenint en compte els criteris específics següents:

~~**a) La durada màxima no pot excedir dos anys, prorrogable excepcionalment un any més mitjançant una resolució motivada del servei especialitzat d'atenció a la infància i l'adolescència, que s'ha de comunicar i notificar en els termes que estableix la lletra *f* de l'article 91.**~~

~~b)~~ S'ha de garantir la comunicació, la relació i les trobades de l'infant o l'adolescent amb els seus familiars i altres persones properes, llevat que l'interès superior de l'infant o l'adolescent en faci aconsellable la limitació o fins i tot l'exclusió. Si fos el cas de forma prolongada, cal adoptar una mesura de protecció que sigui més adequada d'acord amb l'interès superior de l'infant o l'adolescent.

3. L'acolliment familiar permanent s'ha de decidir si es preveu que la situació de desemparament sigui definitiva i no es donen les circumstàncies apropiades o no és possible, d'acord amb l'interès superior de l'infant o l'adolescent, de procedir a la preadopció, en els termes que estableixi la normativa aplicable.

4. L'acolliment familiar d'un grup de germans, temporal o permanent, s'ha d'intentar confiar a una mateixa persona o família, llevat que hi hagi circumstàncies que en justifiquin la separació. També s'han de facilitar les relacions entre l'infant o l'adolescent i la seva família quan sigui possible el reintegrament familiar, per tal d'afavorir-lo, i sempre que aquestes relacions puguin beneficiar l'infant o l'adolescent."

MOTIVACIO

Preferim eliminar l'apartat 2.a).

Article 97. ***Acolliment en família extensa i acolliment en família aliena***

1. L'acolliment familiar, temporal o permanent, es pot constituir per raó del seu vincle en família extensa o en família aliena de l'infant o l'adolescent.

2. L'acolliment temporal o permanent en família extensa es dona quan hi ha una relació de parentiu, sigui per consanguinitat o afinitat, entre l'infant o l'adolescent acollit i la persona o la família acollidora, o bé quan, malgrat no haver-hi una relació de parentiu, hi ha una relació afectiva prèvia consolidada entre aquest infant o adolescent i la persona o la família acollidora.

3. L'acolliment en família extensa té preferència, sempre que sigui possible, respecte de l'acolliment en família aliena, tenint en compte l'interès superior de l'infant o l'adolescent.

4. L'elecció dels familiars en l'acolliment en família extensa ha de prendre en consideració les condicions personals i educatives d'aquests familiars i de les altres persones que hi conviuen, la relació o el vincle afectiu existent entre ells i l'infant o l'adolescent i la capacitat de preservar-lo de les condicions que van

generar la situació de desemparament. En aquesta elecció, l'adolescent ha de mostrar la seva conformitat i l'infant ha de ser escoltat si té la capacitat i la maduresa suficients.

Article 98. ***Acolliment familiar especialitzat***

1. L'acolliment familiar especialitzat és el que es porta a terme en casos d'infants o adolescents que, tenint en compte la seva situació particular, requereixen una atenció específica o terapèutica.

2. L'acolliment familiar especialitzat pot ser temporal o permanent i requereix que les persones que el porten a terme al seu domicili disposin de la formació, la capacitació i l'experiència suficients a aquest efecte. Aquestes persones reben una remuneració com a treballadors per compte propi o com a treballadors d'una entitat pública o privada, i se'ls han de rescabalar d'altra banda les despeses de tot tipus que comporti l'acolliment.

3. El nombre màxim d'infants o adolescents que poden ser beneficiaris d'un mateix acolliment familiar especialitzat, els requisits de titulació, capacitació o formació i experiència de les persones acollidores, el règim i l'import de la remuneració i les altres particularitats de l'acolliment familiar especialitzat es desenvolupen per la via reglamentària.

Article 99. ***Formalització de l'acolliment familiar***

1. L'acolliment familiar, temporal o permanent, s'ha de formalitzar per escrit, i hi ha de constar el consentiment de la persona o la família acollidora i de l'adolescent acollit. En el cas dels infants, han de ser escoltats abans de formalitzar l'acolliment si tenen la capacitat i la maduresa suficients.

2. En el moment de formalitzar l'acolliment, el servei especialitzat d'acolliments familiars ha de facilitar a la persona o la família acollidora tota la documentació i la informació necessàries per exercir adequadament la guarda de l'infant o l'adolescent.

3. Els criteris de valoració de les persones o les famílies acollidores s'han d'establir per la via reglamentària, i han de tenir en compte en tot cas l'edat, l'aptitud educadora, la situació familiar i les altres circumstàncies que incideixin en l'interès superior de l'infant o l'adolescent acollit.

Article 100. ***Finalització de l'acolliment familiar***

L'acolliment familiar pot finalitzar pels supòsits següents:

a) Per la mort, l'emancipació o la majoria d'edat de l'infant o l'adolescent acollit.

b) Per una resolució del servei especialitzat d'acolliments familiars com a resultat de la voluntat expressa i raonada de l'infant o l'adolescent de finalitzar l'acolliment.

c) Per l'incompliment per part de la persona o la família acollidora de les obligacions derivades de l'acolliment i que siguin determinants per posar-hi fi.

d) Per la falsedat acreditada de les dades que ha de declarar de forma obligatòria la persona o la família acollidora.

e) Per la presència d'indicadors de risc prop del nucli familiar de la persona o la família acollidora.

f) Per la mort o la renúncia a l'acolliment de la persona o la família acollidora.

e) Pel retorn de l'infant o l'adolescent acollit amb els progenitors, el tutor o el guardador.

f) Per les altres circumstàncies justificades degudament i que el servei especialitzat d'acolliments familiars consideri determinants per posar fi a l'acolliment familiar, d'acord amb l'interès superior de l'infant o adolescent.

Article 101. ***Compensació econòmica***

1. Les persones o les famílies acollidores tenen el dret de rebre una prestació econòmica com a compensació per les despeses d'alimentació i d'educació i per les altres despeses de l'infant o l'adolescent acollit, i per la tasca que porten a terme i, en concret, per la disponibilitat que comporta l'acolliment.

2. L'import de la compensació s'ha de determinar reglamentàriament, d'acord amb les previsions de la Cartera de serveis socials i sociosanitaris. Tanmateix, es poden fixar diferents imports en funció de la qualificació i la disponibilitat requerida, segons la modalitat d'acolliment de què es tracti, de les necessitats de l'infant o l'adolescent acollit, o d'altres circumstàncies que afectin de manera notable la quantia de les despeses ocasionades o a la seva incidència en la situació econòmica familiar.

3. El dret de percebre la compensació econòmica s'extingeix quan finalitza l'acolliment familiar d'acord amb el que estableix l'article 100.

Article 102. ***Drets de la persona o la família acollidora***

La persona o la família acollidora té els drets següents:

a) Rebre informació sobre la naturalesa i els efectes de l'acolliment, així com la formació prèvia, el seguiment i el suport tècnic especialitzat durant i en finalitzar el procés acollidor. En cas que aculli infants o adolescents amb discapacitat, té el dret de rebre orientació, acompanyament i suport tècnic adaptat a la situació específica de cada infant o adolescent acollit.

b) Ser escoltat pel servei especialitzat d'atenció a la infància i l'adolescència abans que adopti qualsevol resolució que afecti l'infant o l'adolescent acollit, especialment abans de modificar o suspendre de manera temporal el règim de trobades, de relació o de comunicació amb els familiars o les altres persones properes.

c) Ser informat del pla individualitzat de protecció dissenyat per atendre l'infant o l'adolescent acollit.

d) Ser part de tots els processos que es tramitin pel que fa al desemparament o a les mesures de protecció de l'infant o l'adolescent acollit.

e) Cooperar amb el servei especialitzat d'acolliments familiars en el desenvolupament dels plans d'actuació i de seguiment de l'acolliment.

f) Disposar de la documentació identificativa, sanitària i educativa, i de la resta de la documentació necessària de l'infant o l'adolescent acollit.

g) Exercir tots els drets inherents a la guarda de l'infant o l'adolescent acollit. En cas que es tracti d'un acolliment familiar permanent, aquests drets es fan extensius a la tutela.

h) Ser respectat per l'infant o l'adolescent acollit.

i) Sol·licitar l'auxili del servei especialitzat d'acolliments familiars en l'exercici de les funcions que se li encomana.

j) Rebre una compensació econòmica d'acord amb el que estableix l'article 101 i, si escau, qualsevol altre ajut que estableixi la normativa aplicable.

k) Relacionar-se amb l'infant o l'adolescent acollit un cop ha finalitzat l'acolliment, si el servei especialitzat d'acolliments familiars ho considera convenient per a l'interès superior de l'infant o l'adolescent.

l) Ser protegit pel que fa a les seves dades personals en relació amb la família d'origen de l'infant o l'adolescent acollit, d'acord amb el que estableixi la normativa aplicable.

m) Rebre de qualsevol administració pública el mateix tracte des d'un punt de vista prestacional que qualsevol altra unitat familiar.

Article 103. ***Deures de la persona o família acollidora***

La persona o la família acollidora té els deures i les obligacions següents:

a) Vetllar pel benestar, la salut i l'interès superior de l'infant o l'adolescent acollit, tenir-lo en la seva companyia, alimentar-lo, educar-lo i procurar-li una formació completa en un entorn afectiu estable que faci possible el desenvolupament integral de la seva personalitat.

b) Escoltar l'adolescent o l'infant acollit, d'acord amb la seva edat i la seva maduresa, abans de prendre qualsevol decisió que l'afecti, així com transmetre al servei especialitzat d'acolliments familiars les peticions que faci l'infant o l'adolescent.

c) Assegurar la plena participació de l'infant o l'adolescent en la vida familiar.

d) Informar el servei especialitzat d'acolliments familiars de qualsevol acte transcendent vinculat a l'infant o l'adolescent acollit.

e) Respectar i afavorir les relacions amb la família d'origen i amb les persones properes a l'infant o l'adolescent acollit, garantint, en tot cas, el marc relacional dissenyat d'acord amb el seu interès superior.

f) Col·laborar activament amb el servei especialitzat d'acolliments familiars en el desenvolupament i el seguiment del pla individualitzat dissenyat per atendre l'infant o l'adolescent acollit.

g) Respectar la confidencialitat de les dades relatives als antecedents personals i familiars de l'infant o l'adolescent acollit.

h) Comunicar al servei especialitzat d'acolliments familiars qualsevol canvi en la situació personal o familiar que pugui afectar el benestar o el desenvolupament integral de l'infant o l'adolescent acollit.

i) Garantir el dret a la intimitat i a la identitat de l'infant o l'adolescent acollit, i el respecte a la seva pròpia imatge, així com vetllar pel respecte dels seus altres drets fonamentals.

j) Participar en les accions formatives que es proposin.

k) Col·laborar activament en el procés de reintegració de l'infant o l'adolescent acollit en el seu nucli familiar d'origen, en el canvi de modalitat d'acolliment familiar o en l'adopció, segons el cas.

l) Qualsevol altre deure o obligació respecte de l'infant o l'adolescent acollit que la normativa aplicable estableixi per als titulars de la pàtria potestat.

Article 104. ***Foment de l'acolliment familiar***

1. El ministeri encarregat dels afers socials ha d'adoptar mesures de difusió de l'acolliment familiar en les diverses modalitats, amb la finalitat de sensibilitzar la ciutadania sobre la seva funció social important.

2. El ministeri encarregat dels afers socials ha de donar suport a les actuacions de promoció de l'acolliment familiar en les diverses modalitats que duguin a terme les altres administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, així com les altres entitats públiques i privades dedicades a l'atenció i la protecció dels infants i els adolescents.

3. Per promoure i incentivar l'acolliment familiar en les diverses modalitats, les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han d'atorgar a les persones i les famílies acollidores, d'acord amb la normativa aplicable, els mateixos drets de preferència i les mateixes exempcions i bonificacions de les taxes i els preus públics que es reconeixen a les famílies nombroses.

4. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de tenir en compte la situació de les persones o les famílies acollidores en la implementació de les polítiques tributàries i d'habitatge, amb la finalitat de compensar les necessitats més importants que poden tenir pel fet d'acollir infants o adolescents en situació de desemparament.

Article 105. ***Concepte d'acolliment residencial***

1. L'acolliment en un centre residencial s'ha de decidir quan es prevegi que la situació de desemparament o la necessitat de separació de la pròpia família són transitoris, i no ha estat possible o aconsellable l'acolliment familiar per part d'una persona o família, o quan les necessitats de l'adolescent així ho requereixin. També és aplicable quan, malgrat que s'acompleixen els requisits per a la preadopció, aquesta preadopció no s'ha pogut constituir.

2. L'acolliment en un centre residencial consisteix en el fet que l'infant o l'adolescent resideixi en un centre adequat a les seves característiques per tal que rebi l'atenció i l'educació necessàries.

3. Els centres on es porta a terme l'acolliment residencial han de ser oberts, integrats en un barri o en una comunitat, i s'han d'organitzar sempre en unitats que permetin un tracte afectiu i una vida quotidiana personalitzats.

4. L'acolliment en un centre residencial es constitueix mitjançant un aute del batlle competent de la jurisdicció de menors.

Article 106. ***Principis de l'acolliment residencial***

L'acolliment residencial s'ha de portar a terme d'acord amb els principis següents:

a) Desinstitucionalització: s'han de reduir al màxim possible els períodes d'estada dels infants i els adolescents en el centre, i s'han de promoure models de funcionament en nuclis reduïts, on la convivència es desenvolupi en condicions similars a les famílies.

b) Participació dels infants i els adolescents acollits en la presa de decisions que els afectin: tots els centres han de disposar d'òrgans interns de participació que promoguin la intervenció dels infants i els adolescents en la gestió del centre.

c) Formació en el lleure: s'han de portar a terme activitats socials, culturals, esportives, mediambientals i de lleure que propiciïn el benestar i el desenvolupament integral de l'infant i l'adolescent acollit, i que el formin en hàbits de participació i en valors de compromís i inclusió social.

d) Emancipació: s'ha de promoure l'autonomia personal, la formació educativa i la integració sociolaboral dels infants i adolescents acollits.

e) Coordinació: en el desenvolupament de les seves funcions, els centres han d'actuar de forma coordinada amb el servei especialitzat d'atenció a la infància i l'adolescència, amb la resta d'administracions públiques i d'entitats públiques i privades i, si escau, amb la família d'origen de l'infant o l'adolescent acollit.

f) Inclusió: s'ha d'adaptar el funcionament, l'equipament i els espais dels centres a la diversitat funcional dels infants i adolescents acollits.

Article 107. ***Contingut de l'acolliment residencial***

1. La Direcció del centre d'acolliment residencial exerceix, per delegació del ministeri encarregat dels afers socials, les facultats inherents a la guarda dels infants i els adolescents acollits.

2. El centre d'acolliment residencial ha de dispensar als infants i els adolescents acollits un tracte afectiu i l'atenció i l'educació necessàries per garantir el seu benestar, la seva salut i el desenvolupament integral de la seva personalitat.

3. El personal del centre ha de tenir la titulació acadèmica corresponent a la seva professió, així com la competència i la preparació adequades, d'acord amb el que estableixi la normativa aplicable.

4. Cal procurar que els germans siguin acollits en el mateix centre residencial, llevat que sigui contrari al seu interès superior.

5. Com a mínim durant l'any següent a la finalització de l'acolliment residencial, el servei especialitzat d'atenció a la infància i l'adolescència ha de fer el seguiment dels infants i els adolescents acollits prèviament, amb la finalitat de comprovar que la seva integració social sigui correcta. El servei esmentat pot demanar la col·laboració de les altres administracions públiques i les altres entitats públiques o privades amb aquesta finalitat.

6. No poden ser atesos en un centre d'acolliment residencial els infants i adolescents que puguin posar en perill la seva integritat o la de terceres persones, o que impedeixin la convivència en el centre. Els infants i els adolescents amb necessitats especials han de disposar dels suports i els recursos tècnics i humans necessaris i específics en funció d'aquestes necessitats.

Article 108. ***Programa de suport i atenció temporal***

1. L'estada durant períodes de temps curts, durant els caps de setmana o durant les vacances d'un infant o un adolescent en situació de desemparament mitjançant un acolliment residencial o amb una persona o família col·laboradora, es porta a terme en les condicions que s'estableixin reglamentàriament, atenent de manera prioritària els infants o adolescents en situacions que dificultin l'establiment d'un acolliment familiar, temporal o permanent.

2. La persona o la família col·laboradora ha de vetllar per l'infant o l'adolescent, tenir-lo en la seva companyia, alimentar-lo i assistir-lo, sempre sota la supervisió i amb l'acompanyament del servei especialitzat d'atenció a la infància i l'adolescència.

Article 109. ***Drets dels infants i els adolescents en acolliment residencial***

Els infants i els adolescents acollits en centres residencials tenen els drets següents:

a) Ser informats pel personal del centre dels seus drets i obligacions, així com de la seva situació legal.

b) Ser escoltats en les decisions que els afecten, d'acord amb la seva edat i el seu estat de maduresa.

c) Ser atesos sense cap tipus de discriminació.

d) Tenir cobertes les necessitats bàsiques de la vida quotidiana que garanteixin el seu benestar, la seva salut i el desenvolupament integral de la seva personalitat.

e) Participar en l'elaboració i en l'avaluació periòdica del seu projecte individual.

f) Gaudir en el seu dia a dia de períodes equilibrats d'activitat, lleure i descans.

g) Rebre un tracte digne del personal del centre i de la resta de residents.

h) Veure respectada la confidencialitat de les seves dades personals.

i) Mantenir relacions amb els seus familiars i les altres persones properes, llevat que això sigui contrari al seu interès superior.

j) Veure respectada la seva intimitat i la de les seves pertinences individuals en el centre. També tenen el dret a la inviolabilitat de la seva correspondència i a rebre i fer trucades telefòniques en privat, llevat que això posi en risc la seva protecció o sigui contrari al seu interès superior.

k) Participar de manera activa en l'elaboració o la modificació de les normes de convivència interna recollides en el reglament de règim intern del centre residencial, així com en la programació i el desenvolupament de les activitats internes o externes del centre.

l) Ser escoltats en cas de queixa i ser informats de tots els sistemes d'atenció i reclamació que tenen a l'abast.

m) Participar en els processos d'avaluació i inspecció de què sigui objecte el centre.

n) No ser separats dels seus germans, sempre que això no sigui contrari al seu interès superior.

Article 110. ***Deures dels infants i els adolescents en acolliment residencial***

Els infants o els adolescents acollits en centres residencials tenen els deures següents:

a) Respectar i complir les normes de funcionament i de convivència del centre.

b) Respectar la dignitat i les funcions de totes les persones que treballen i viuen al centre.

c) Desenvolupar les activitats escolars i laborals, o qualsevol altra activitat orientada a la seva formació i al seu desenvolupament integral.

d) Fer un ús adequat de les instal·lacions i dels mitjans materials que es posin al seu abast.

e) Complir les mesures educatives correctores i les mesures de seguretat imposades d'acord amb el que estableixen els articles 111 i 116, respectivament.

f) Col·laborar i complir el programa educatiu i terapèutic que els professionals estableixin.

Article 111. ***Mesures educatives correctores***

1. L'incompliment dels deures que estableix l'article 110 pot donar lloc a l'aplicació de mesures educatives correctores. Aquestes mesures han de tenir un contingut i unes funcions essencialment educatius i no poden implicar, directament o indirectament, càstigs corporals, la privació de l'alimentació, la privació del dret de visita i relació amb els familiars o les altres persones properes, la intervenció de les comunicacions orals o escrites, la privació del dret a l'educació i d'assistència al centre educatiu, la privació del dret a l'assistència sanitària, o qualsevol altra mesura que atempti contra la dignitat de l'infant o l'adolescent acollit.

2. Les conductes que poden ser objecte de mesures educatives correctores i el seu contingut, els quals han d'estar necessàriament vinculats als deures que estableix l'article 110, i les pautes d'aplicació de les mesures esmentades es desenvolupen, d'acord amb els criteris establerts en aquest article, per la via reglamentària.

3. Entre les mesures educatives correctores s'ha de donar una rellevància especial a la realització d'activitats d'interès per a la col·lectivitat en el mateix centre i a la reparació dels danys causats.

4. Les mesures educatives correctores com a resposta als incompliments dels deures per part dels infants i els adolescents han de garantir sempre el dret d'aquests infants o adolescents de ser informats i escoltats amb relació als fets considerats com a incompliments dels deures.

Article 112. ***Criteris per a l'aplicació de les mesures educatives correctores***

Per aplicar les mesures educatives correctores, s'han de tenir en compte els criteris següents:

a) L'edat i les característiques de l'infant o l'adolescent.

b) El projecte educatiu individual.

c) El grau d'intencionalitat o de negligència.

d) La reiteració de la conducta.

e) La pertorbació del funcionament del centre.

f) Els perjudicis causats als altres residents, al personal o als béns o les instal·lacions del centre.

Article 113. ***Aplicació de les mesures educatives correctores***

1. En funció de la seva naturalesa, l'aplicació de les mesures educatives correctores correspon al professional que té al seu càrrec l'infant o l'adolescent.

2. Quan es tracti de conductes o fets greument perjudicials per a la convivència del centre, correspon a la Direcció aplicar la mesura educativa correctora mitjançant la instrucció d'un expedient disciplinari, en què s'ha de nomenar un instructor.

Article 114. ***Acolliment residencial de protecció intensiva***

1. En cas que sigui necessari, el ministeri encarregat dels afers socials pot crear centres amb espais d'escolarització propis reconeguts pel ministeri encarregat de l'educació, i que incorporin en la seva configuració arquitectònica elements constructius de protecció, amb l'objecte d'afavorir l'eficàcia dels programes educatius i del tractament psicològic i terapèutic dels adolescents.

2. El centres de protecció intensiva tenen com a objectiu oferir un acolliment residencial i un tractament social, psicològic i terapèutic als adolescents en situació de desemparament que presentin alteracions de conducta recurrents o addiccions que posin en perill la seva integritat o la de terceres persones.

3. L'acolliment residencial de protecció intensiva només s'ha de dur a terme quan no sigui possible la intervenció mitjançant altres mesures de protecció, i té com a finalitat proporcionar a l'adolescent un marc educatiu de referència, incidir en les seves alteracions conductuals, reintegrar-lo a la seva família d'origen quan això sigui possible, i promoure el desenvolupament lliure i harmònic de la seva personalitat.

Esmena 36 **De modificació**

Grup Mixt-PS (21)

Es proposa modificar l'article 114 del Projecte de llei.

"**Article 114.** ***Acolliment residencial de protecció intensiva***

1. ~~**En cas que sigui necessari, el**~~ **El** ministeri encarregat dels afers socials ~~**pot**~~ **ha de** crear centres amb espais d'escolarització propis reconeguts pel ministeri encarregat de l'educació, i que incorporin en la seva configuració arquitectònica elements constructius de protecció, amb l'objecte d'afavorir l'eficàcia dels programes educatius i del tractament psicològic i terapèutic dels adolescents.

2. El centres de protecció intensiva tenen com a objectiu oferir un acolliment residencial i un tractament social, psicològic i terapèutic als adolescents en situació de desemparament que presentin alteracions de conducta recurrents o addiccions que posin en perill la seva integritat o la de terceres persones.

3. L'acolliment residencial de protecció intensiva només s'ha de dur a terme quan no sigui possible la intervenció mitjançant altres mesures de protecció, i té com a finalitat proporcionar a l'adolescent un marc educatiu de referència, incidir en les seves alteracions conductuals, reintegrar-lo a la seva família d'origen quan això sigui possible, i promoure el desenvolupament lliure i harmònic de la seva personalitat."

MOTIVACIO

Els infants i adolescents amb aquestes necessitats han de ser atesos al país per poder estar prop de les seves famílies. Aquesta necessitat ja hi és des de fa temps.

Article 115. ***Requisits de l'acolliment residencial de protecció intensiva***

1. El ministeri encarregat dels afers socials, quan se li hagi atribuït la tutela o la guarda d'un adolescent, i el Ministeri Fiscal estan legitimats per sol·licitar al batlle competent de la jurisdicció de menors l'acolliment d'un adolescent en un centre de protecció intensiva. Aquesta sol·licitud s'ha de fonamentar en informes psicosocials que aconsellin l'adopció d'aquesta mesura de protecció.

2. No es poden acollir en els centres de protecció intensiva els adolescents que requereixin un tractament específic per part dels serveis de salut.

3. L'acolliment d'un adolescent en un centre de protecció intensiva requereix l'autorització del batlle competent de la jurisdicció de menors, que ha de garantir prèviament i en tot cas el dret de l'adolescent de ser escoltat. En cas que decideixi l'acolliment esmentat, la resolució del batlle s'ha de pronunciar també i eventualment sobre la necessitat d'aplicar mesures de seguretat i sobre la restricció temporal de les visites, les comunicacions i les sortides de l'adolescent acollit.

4. L'acolliment en els centres de protecció intensiva i les mesures de contenció que s'hagin d'aplicar han de respectar en tot cas els drets fonamentals dels adolescents i es regeixen per la normativa aplicable, sense perjudici del desplegament reglamentari que es pugui portar a terme.

5. Els adolescents acollits en els centres de protecció intensiva han de rebre des de l'inici informació escrita sobre els seus drets i deures, les normes de funcionament intern del centre, el règim educatiu, el règim disciplinari i les vies per formular peticions, queixes i recursos. Aquesta informació ha de ser facilitada en un format accessible i en un llenguatge comprensible, atenent la seva edat i les seves condicions de maduresa.

Article 116. ***Mesures de seguretat en l'acolliment de protecció intensiva***

1. Les mesures de seguretat que s'apliquin en l'acolliment de protecció intensiva han de tenir una finalitat educativa i han de respondre als principis d'excepcionalitat, necessitat, proporcionalitat i provisionalitat. Així, només s'han d'aplicar durant el temps estrictament necessari i amb la mínima intensitat possible, respectant en tot cas els drets i la dignitat de l'adolescent acollit.

2. Les mesures de seguretat s'han d'aplicar per personal especialitzat i com a darrer recurs de contenció de l'adolescent, en defensa pròpia o en casos d'intents de fuga, de risc directe d'autolesió o de lesions a terceres persones o de danys greus a la propietat.

3. Correspon al director del centre de protecció intensiva o a la persona en qui s'hagi delegat aquesta funció la decisió d'adoptar mesures de seguretat. Aquestes mesures s'han d'adoptar de manera motivada i s'han de notificar en el termini més breu possible a l'adolescent concernit, al batlle competent de la jurisdicció de menors, al Ministeri Fiscal i al ministeri encarregat dels afers socials. El batlle competent de la jurisdicció de menors, d'ofici o a instància del Ministeri Fiscal, pot revocar en qualsevol moment la mesura de seguretat adoptada, després d'haver escoltat el director del centre i l'adolescent concernit.

4. Correspon al director del centre de protecció intensiva o a la persona en qui s'hagi delegat aquesta funció fer el seguiment de les mesures de seguretat adoptades. S'ha de dur un registre d'aquestes mesures i informar-ne com a mínim un cop al mes mentre siguin vigents el batlle competent de la jurisdicció de menors, el Ministeri Fiscal i el ministeri encarregat dels afers socials.

Article 117. *Aïllament en l'acolliment de protecció intensiva*

1. L'aïllament d'un adolescent en l'acolliment de protecció intensiva, mitjançant la seva permanència en un espai adequat en què se'n limiti la sortida, només es pot portar a terme en els casos en què sigui imprescindible per prevenir actes violents, autolesions o lesions a terceres persones, així com per evitar danys greus a les instal·lacions del centre de protecció intensiva.

2. L'aïllament no es pot aplicar en cap cas com una mesura disciplinària i s'ha de dur a terme preferentment en la mateixa habitació de l'adolescent o, en cas que no sigui possible, en un altre espai habilitat degudament amb aquesta finalitat. No pot excedir cinc hores consecutives i, mentre dura l'aïllament, l'adolescent ha de ser supervisat per personal especialitzat.

3. S'apliquen a l'aïllament les disposicions dels apartats 3 i 4 de l'article 116, sempre que no contradiguin les disposicions d'aquest article.

Article 118. *Visites i sortides en l'acolliment de protecció intensiva*

1. Les visites dels adolescents en l'acolliment de protecció intensiva es poden suspendre o limitar en atenció al seu interès superior, sempre de manera motivada, quan el tractament educatiu així ho aconselli. Aquesta suspensió o limitació s'ha de decidir de mutu acord pel servei especialitzat d'atenció a la infància i l'adolescència i el director del centre de protecció intensiva o la persona en qui s'hagi delegat aquesta funció.

2. Les visites no poden ser suspeses ni limitades com a conseqüència de l'aplicació d'una mesura disciplinària.

3. El director del centre de protecció intensiva o la persona en qui s'hagi delegat aquesta funció pot restringir o suprimir les sortides dels adolescents per un període màxim d'un mes, de manera que es puguin desenvolupar programes intensius d'atenció individual. La restricció o la supressió de les sortides s'han de revisar setmanalment com a mínim.

4. S'apliquen a les visites i les sortides les disposicions dels apartats 3 i 4 de l'article 116, sempre que no contradiguin les disposicions d'aquest article.

Article 119. *Comunicacions en l'acolliment de protecció intensiva*

1. Els adolescents acollits en un centre de protecció intensiva tenen el dret de comunicar-se lliurement i amb privacitat amb els seus familiars i les altres persones properes. El dret de l'adolescent de mantenir comunicacions i el secret d'aquestes comunicacions no es poden suspendre ni limitar com a conseqüència de l'aplicació d'una mesura disciplinària.

2. No obstant el que estableix l'apartat anterior, les comunicacions de l'adolescent en l'acolliment de protecció intensiva es poden restringir o limitar quan ho decideixin de mutu acord el servei especialitzat d'atenció a la infància i l'adolescència i el director del centre de protecció intensiva o la persona en qui s'hagi delegat aquesta funció, en atenció al seu interès superior i sempre de manera motivada, quan el tractament educatiu així ho exigeixi.

3. S'apliquen a les comunicacions les disposicions dels apartats 3 i 4 de l'article 116, sempre que no contradiguin les disposicions d'aquest article.

Article 120. ***Programes de transició a la vida adulta i de suport a l'autonomia personal***

1. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han d'oferir programes de transició a la vida adulta i de suport a l'autonomia personal que incloguin, entre d'altres, mesures de formació, inserció sociolaboral, ajuts econòmics, allotjament o suport psicològic.

2. Aquests programes s'han d'adaptar a les necessitats de cada adolescent i jove, i són de participació voluntària. Els destinataris d'aquests programes són adolescents a partir dels setze anys i joves que, més enllà de la majoria d'edat, es trobin en una situació vulnerable, fonamentalment els que estan o han estat subjectes d'una mesura de protecció.

Article 121. ***Adopció***

1. L'adopció es constitueix mitjançant un aute del batlle competent de la jurisdicció de menors i té en compte sempre l'interès superior de l'infant o l'adolescent adoptat i la idoneïtat de la persona o les persones adoptants per exercir la pàtria potestat.

2. Les actuacions administratives exigides durant la tramitació d'un procés d'adopció s'han d'ajustar en tots els casos a la normativa aplicable.

3. Per iniciar la tramitació d'un procés d'adopció és necessària la proposta del servei especialitzat d'adopcions a favor de la persona o les persones adoptants, les quals han d'haver estat valorades favorablement a aquest efecte. Aquesta proposta ha de reunir els requisits que estableix la Llei qualificada de la persona i de la família.

4. Les particularitats relatives als processos d'adopció nacional o internacional s'estableixen reglamentàriament.

Esmena 37 **De modificació**

Grup Mixt-PS (23)

Es proposa eliminar l'apartat 2 de l'article 121 del Projecte de llei.

"**Article 121.** ***Adopció***

1. L'adopció es constitueix mitjançant un aute del batlle competent de la jurisdicció de menors i té en compte sempre l'interès superior de l'infant o l'adolescent adoptat i la idoneïtat de la persona o les persones adoptants per exercir la pàtria potestat.

2. Les actuacions administratives exigides durant la tramitació d'un procés d'adopció s'han d'ajustar en tots els casos a la normativa aplicable.

3. Per iniciar la tramitació d'un procés d'adopció és necessària la proposta del servei especialitzat d'adopcions a favor de la persona o les persones adoptants, les quals han d'haver estat valorades favorablement a aquest efecte~~. **Aquesta proposta ha de reunir els requisits que estableix la Llei qualificada de la persona i de la família.**~~

4. Les particularitats relatives als processos d'adopció nacional o internacional s'estableixen reglamentàriament."

MOTIVACIO

La Llei qualificada de la persona i de la família no està aprovada. No es pot acceptar aquest redactat.

Article 122. ***Adopció internacional***

En matèria d'adopció internacional s'apliquen les disposicions de la Llei qualificada de la persona i de la família i la normativa que la desenvolupi, com també el Conveni relatiu a la protecció dels infants i a la cooperació en matèria d'adopció internacional, fet a l'Haia el 29 de maig de 1993.

Secció sisena. ***Altres disposicions***

Article 123. ***Acords internacionals en matèria de protecció als infants i els adolescents***

Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de promoure l'establiment de nous acords bilaterals o multilaterals, o l'adhesió a acords ja existents, en l'àmbit de la protecció als infants i els adolescents.

Article 124. ***Infants que cometen infraccions penals***

1. Quan un infant hagi comès un fet delictiu pel qual és inimputable per raó d'edat, d'acord amb el que estableix la normativa aplicable, s'ha de posar l'infant a disposició dels seus progenitors o dels titulars de la tutela o la guarda, i comunicar aquest fet al ministeri encarregat dels afers socials, que ha de valorar, entre d'altres, si hi ha una situació de risc o desemparament de l'infant o l'adolescent.

2. En cas que es consideri que hi ha una situació de desemparament de l'infant que ha comès una infracció penal que aconselli, conforme al

seu interès superior, un acolliment familiar o residencial, aquest acolliment ha de ser especialitzat i ha d'atendre les necessitats concretes i les característiques específiques de l'infant.

Disposició addicional primera. ***Normativa en matèria de joventut***

Els drets reconeguts en aquesta Llei als adolescents s'entenen sense perjudici de la normativa aplicable en matèria de joventut.

Disposició addicional segona. ***Programa postadoptiu***

El Programa postadoptiu ha d'incloure, dins les seves actuacions de suport a les persones adoptades i a les seves famílies, la cerca i el coneixement dels orígens així com qualsevol altra actuació que sigui necessària per assegurar el creixement i el benestar d'aquestes persones i famílies.

Esmena 38 **D'addició**

Grup parlamentari Demòcrata (10)

Es proposa addicionar una disposició derogatòria amb el redactat següent:

"Disposició derogatòria única

1. Es deroga la Llei qualificada de l'adopció i de les altres formes de protecció del menor desemparat, del 21 de març de 1996, excepte el capítol primer relatiu a l'adopció, que quedarà derogat quan es reguli aquesta matèria mitjançant una llei posterior.

2. Amb caràcter general, es deroguen totes les normes de rang igual o inferior en tot el que s'oposin a aquesta Llei. No obstant això, queden en vigor els reglaments anteriors sempre que no s'oposin a aquesta Llei i fins que el Govern els modifiqui o substitueixi."

Motivació.

Es tracta de reforçar la seguretat jurídica i evitar dubtes legal en cas que s'aprovi la aquesta llei i no la Llei qualificada de la persona i família, en l'àmbit de l'adopció.

Si s'accepta aquesta esmena i l'esmena presentada pel grup parlamentari del Grup Demòcrata sobre l'índex de la Llei, s'haurà d'afegir aquest disposició derogatòria a l'índex.

Disposició final primera. ***Modificació de la Llei qualificada d'educació***

Es modifica l'article 4 de la Llei qualificada d'educació, del 3 de setembre de 1993, el qual queda redactat en els termes següents:

"Article 4

L'educació bàsica és obligatòria i gratuïta per a tots els ciutadans, els naturals i els estrangers que visquin efectivament al Principat d'Andorra, independentment de la seva situació administrativa, en els nivells que estableix l'article 7 d'aquesta Llei. L'Estat garanteix aquest dret a través dels centres públics.

[...]."

Esmena 39 **De modificació**

Grup parlamentari Demòcrata (7)

Es proposa modificar la Disposició final primera, quedant redactat de la manera següent:

"**Disposició final primera. Modificació de la Llei qualificada d'educació**

Es modifica **l'apartat 1 de** l'article 4 de la Llei qualificada d'educació, del 3 de setembre de 1993, el qual queda redactat en els termes següents:

"Article 4

1. L'educació bàsica és obligatòria i gratuïta per a tots els ciutadans, els naturals i els estrangers que visquin efectivament al Principat d'Andorra, independentment de la seva situació administrativa, en els nivells que estableix l'article 7 d'aquesta Llei. L'Estat garanteix aquest dret a través dels centres públics.

[...]."

Motivació.

La intenció era només de modificar el apartat 1 de l'article 4 de la Llei qualificada d'educació, del 3 de setembre de 1993.

Disposició final segona. ***Modificació de la Llei qualificada d'associacions***

1. Es modifica l'apartat 1 de l'article 4 de la Llei qualificada d'associacions, del 29 de desembre del 2000, el qual queda redactat en els termes següents:

"Article 4. *Titulars del dret d'associació i requisits personals*

1. Per constituir una associació, llevat de les associacions infantils i juvenils regulades a l'article 33, cal que la persona compti amb capacitat d'obrar o que tingui almenys catorze anys i actuï amb l'assistència dels representants legals si no està emancipada. Els menors d'edat poden ser membres de les associacions existents, si així ho preveuen expressament els seus estatuts i en els termes que s'hi estableixin. Els menors d'edat, sempre que no estiguin emancipats, no poden elegir ni ser elegits per als òrgans directius de les associacions de les quals formin part, excepte de les associacions infantils i juvenils.

[...]."

2. Es modifica l'article 33 de la Llei qualificada d'associacions, del 29 de desembre del 2000, el qual fou modificat al seu torn per la Llei 32/2007, del 20 de desembre, qualificada de modificació de l'article 33 de la Llei qualificada d'associacions, del 15 de desembre del 2000, i que queda redactat en els termes següents:

"Article 33. *Associacions infantils i juvenils*

1. Són associacions infantils i juvenils les que, en virtut del seu objecte i de les seves finalitats socials, són idònies per agrupar persones amb una edat màxima de vint-i-nou anys. En la denominació s'hi ha d'expressar aquesta condició mitjançant els termes *infantil* o *juvenil*, *d'infants* o *de joves*, o qualsevol altre terme similar.

2. Les associacions infantils i juvenils es regeixen per les normes d'aquesta Llei, amb les especificitats següents:

a) Els membres poden ser persones de l'edat determinada pels estatuts, que en tot cas han de tenir com a màxim vint-i-nou anys.

b) Per constituir-les és suficient la capacitat natural. Tanmateix, per fer-hi aportacions o assumir obligacions patrimonials, cal la capacitat necessària per portar a terme aquests actes. En tot cas, en la seva constitució hi ha de participar almenys una persona major d'edat o emancipada, amb plenitud de drets.

c) En la junta directiva hi ha de figurar almenys un membre major d'edat o emancipat, que ha de fer-se càrrec dels actes d'administració que requereixin plena capacitat d'obrar.

d) En el Registre s'ha d'anotar el caràcter infantil o juvenil de l'associació."

Esmena 40 **De modificació**

Grup parlamentari Demòcrata (8)

Es proposa modificar el apartat 1 de la Disposició final segona, quedant redactat de la manera següent:

"**Disposició final segona. Modificació de la Llei qualificada d'associacions**

1. Es modifica l'apartat ~~1~~ **3** de l'article 4 de la Llei qualificada d'associacions, del 29 de desembre del 2000, el qual queda redactat en els termes següents:

"Article 4. Titulars del dret d'associació i requisits personals

~~1.~~ **3**. Per constituir una associació, llevat de les associacions infantils i juvenils regulades a l'article 33, cal que la persona compti amb capacitat d'obrar o que tingui almenys catorze anys i actuï amb l'assistència dels representants legals si no està emancipada. Els menors d'edat poden ser membres de les associacions existents, si així ho preveuen expressament els seus estatuts i en els termes que s'hi estableixin. Els menors d'edat, sempre que no estiguin emancipats, no poden elegir ni ser elegits per als òrgans directius de les associacions de les quals formin part, excepte de les associacions infantils i juvenils.

[...]."

Motivació.

La intenció era modificar el apartat 3 de l'article 4 de la Llei qualificada d'associacions, del 29 de desembre del 2000.

Esmena 41 **De modificació**

Grup Mixt-PS (24)

Es proposa modificar la disposició final segona del Projecte de llei.

"**Disposició final segona. *Modificació de la Llei qualificada d'associacions***

1. Es modifica l'apartat 1 de l'article 4 de la Llei qualificada d'associacions, del 29 de desembre del 2000, el qual queda redactat en els termes següents:

"Article 4. *Titulars del dret d'associació i requisits personals*

1. Per constituir una associació, llevat de les associacions infantils i juvenils regulades a l'article 33, cal que la persona compti amb capacitat d'obrar o que tingui almenys catorze anys i actuï amb l'assistència dels representants legals si no està emancipada.

Els menors d'edat poden ser membres de les associacions existents, si així ho preveuen expressament els seus estatuts i en els termes que s'hi estableixin. Els menors d'edat, sempre que no estiguin emancipats, no poden elegir ni ser elegits per als òrgans directius de les associacions de les quals formin part, excepte de les associacions infantils i juvenils.

[...]."

2. Es modifica l'article 33 de la Llei qualificada d'associacions, del 29 de desembre del 2000, el qual fou modificat al seu torn per la Llei 32/2007, del 20 de desembre, qualificada de modificació de l'article 33 de la Llei qualificada d'associacions, del 15 de desembre del 2000, i que queda redactat en els termes següents:

"Article 33. *Associacions infantils i juvenils*

1. Són associacions infantils i juvenils les que, en virtut del seu objecte i de les seves finalitats socials, són idònies per agrupar persones amb una edat màxima de ~~vint i nou~~ **trenta-cinc** anys. En la denominació s'hi ha d'expressar aquesta condició mitjançant els termes *infantil* o *juvenil*, *d'infants* o *de joves*, o qualsevol altre terme similar.

2. Les associacions infantils i juvenils es regeixen per les normes d'aquesta Llei, amb les especificitats següents:

a) Els membres poden ser persones de l'edat determinada pels estatuts, que en tot cas han de tenir com a màxim ~~**vint-i-nou**~~ **trenta-cinc** anys.

b) Per constituir-les és suficient la capacitat natural. Tanmateix, per fer-hi aportacions o assumir obligacions patrimonials, cal la capacitat necessària per portar a terme aquests actes. En tot cas, en la seva constitució hi ha de participar almenys una persona major d'edat o emancipada, amb plenitud de drets.

c) En la junta directiva hi ha de figurar almenys un membre major d'edat o emancipat, que ha de fer-se càrrec dels actes d'administració que requereixin plena capacitat d'obrar.

d) En el Registre s'ha d'anotar el caràcter infantil o juvenil de l'associació."

MOTIVACIO

Posem 35 anys de manera a equiparar l'edat amb el que considera Europa.

Disposició final tercera. *Modificació de la Llei de la seguretat social*

1. Es modifica la lletra *d* de l'apartat 6 de l'article 139 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, el qual fou modificat al seu torn per l'article 45 de la Llei 18/2014, del 24 de juliol, de modificació de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, i que queda redactada en els termes següents:

"Article 139. *Reembossament de les prestacions*

[...]

6. També tenen dret a un reembossament del 100% de les tarifes de responsabilitat les persones següents:

[...]

d) Les persones que resten sota la tutela del Govern i els infants i adolescents que hi són assimilats, en els termes establerts a l'article 220 d'aquesta Llei.

[...]."

2. Es modifiquen l'enunciat i els apartats 1, 4 i 5 de l'article 220 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, els quals foren modificats al seu torn per l'article 87 de la Llei 18/2014, del 24 de juliol, de modificació de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, i que queden redactats en els termes següents:

"Article 220. *Orfes de pare i mare, altres persones la tutela o guarda de les quals es confia a l'Estat i infants i adolescents assimilats*

1. Es troben incloses dins d'aquest règim especial les persones menors d'edat la tutela o guarda de les quals es confia a l'Estat per decisió judicial o administrativa, i els infants i adolescents que hi són assimilats.

Els infants i els adolescents que no es trobin sota la tutela o guarda de l'Estat però que no gaudeixin de cobertura sanitària, i els seus progenitors, tutors o guardadors no disposin dels ingressos suficients per assumir les despeses corresponents relatives a l'infant o adolescent, poden ser assimilats i inclosos en aquest règim especial, sense perjudici dels deures que tenen atribuïts i que es poden exigir als progenitors, tutors o guardadors. Per accedir a aquest dret, el ministeri competent en matèria d'afers socials ha d'iniciar un expedient administratiu que ha d'incloure un informe de valoració de la situació familiar i, si escau, l'informe corresponent del Servei d'Immigració.

A partir dels resultats d'aquests informes, el ministeri esmentat dicta una resolució que, en cas que sigui favorable, té una vigència de com a màxim sis mesos, prorrogables només amb la revisió prèvia corresponent.

[...]

4. L'alta s'ha de sol·licitar a partir de la data de la resolució ferma, judicial o administrativa, que confia la tutela o la guarda a l'Estat d'acord amb la normativa aplicable en matèria de menors i organismes tutelars. Així mateix, en el supòsit previst al segon paràgraf de l'apartat 1 d'aquest article, l'alta s'ha de sol·licitar a partir de la data de la resolució administrativa favorable emesa pel ministeri competent en matèria d'afers socials.

5. La baixa s'ha de cursar en el moment en què es dicta una resolució ferma, judicial o administrativa, que deixa sense efecte o revoca la tutela o la guarda de la persona menor d'edat a càrrec de l'Estat o fins que la persona assoleix la majoria d'edat. Així mateix, en el supòsit previst al segon paràgraf de l'apartat 1 d'aquest article, la baixa s'ha de cursar quan finalitza la vigència de la resolució administrativa favorable emesa pel ministeri competent en matèria d'afers socials, o quan el ministeri esmentat dicti una resolució en què deixa sense efecte el dret a la cobertura sanitària.

[...]."

Disposició final quarta. *Modificació de la Llei del voluntariat d'Andorra*

S'afegeix un nou paràgraf al final de l'article 8 de la Llei 90/2010, del 16 de desembre, del voluntariat d'Andorra, el qual queda redactat com segueix:

"Article 8. *Deures de la persona voluntària*

[...]

Per accedir i exercir com a persona voluntària, en cas que es tingui contacte habitual amb els infants i els adolescents, cal demostrar que no concorren antecedents penals per delictes contra la llibertat sexual, d'acord amb el que s'estableixi per la via reglamentària."

Disposició final cinquena. *Modificació de la Llei qualificada de protecció civil als drets a la intimitat, a l'honor i a la pròpia imatge*

Es modifica l'apartat 3 de l'article 5 de la Llei 30/2014, de 27 de novembre, qualificada de protecció civil als drets a la intimitat, a l'honor i a la pròpia imatge, el qual queda redactat en els termes següents:

"Article 5. *Consentiment*

[...]

3. En el cas d'una persona menor d'edat, només es pot prestar el consentiment per a l'accés legítim en la intimitat o la pròpia imatge, i s'ha de prestar per ella mateixa, si les seves condicions de maduresa li ho permeten. En aquest sentit, es presumeix que tota persona major de setze anys té aquestes condicions de maduresa. En cas contrari, el consentiment l'han de prestar els seus representants legals.

En tot cas, és nul el consentiment per a l'accés legítim en el dret a la intimitat o la pròpia imatge de la persona menor d'edat si la utilització del seu nom o imatge produeixen un perjudici de la seva reputació, o si és contrària als seus interessos. Quan un operador de mitjans de comunicació o un proveïdor de continguts hagin actuat diligentment en la sol·licitud del consentiment d'una persona menor d'edat, ni aquests darrers, ni terceres persones per ells autoritzades, ni prestadors de serveis d'intermediació no són responsables en el cas que, amb posterioritat, es declari nul el consentiment. El consentiment per a l'accés legítim en el dret a l'honor de la persona menor d'edat és nul en tots els casos.

[...]."

Disposició final sisena. *Modificació de la Llei de drets i deures dels usuaris i dels professionals del sistema sanitari i sobre la història clínica*

Es modifica l'article 24 de la Llei 20/2017, del 27 d'octubre, de drets i deures dels usuaris i dels professionals del sistema sanitari i sobre la història clínica, el qual queda redactat en els termes següents:

"Article 24. *Drets del menor hospitalitzat*

A un menor hospitalitzat no se li pot refusar la presència dels seus pares, tutors o guardadors, de dia o de nit, tingui l'edat que tingui i sigui quin sigui el seu estat de salut, sempre que no hi hagi un risc per a la salut del menor i dels pares, tutors o guardadors."

Disposició final setena. *Desplegament reglamentari*

1. El Govern ha de desenvolupar per la via reglamentària les previsions contingudes a l'article 7, relatives a la Comissió Nacional de la Infància i l'Adolescència, en el termini màxim

de sis mesos a comptar de l'entrada en vigor d'aquesta Llei.

2. El Govern ha de desenvolupar reglamentàriament les disposicions restants d'aquesta Llei en el termini màxim d'un any a comptar de l'entrada en vigor d'aquesta Llei.

Esmena 42 **D'addició**

Grup parlamentari Demòcrata (9)

Es proposa addicionar una disposició final setena, si s'accepta aquesta esmena s'hauran de renumerar les disposicions finals:

"**Disposició final setena. Modificació de la Llei de protecció contra el tabaquisme passiu ambiental**

Es modifica l'apartat 2 del article 1 de la Llei 7/2012, del 17 de maig, de protecció contra el tabaquisme passiu:

"Article 1

Objecte

[...]

2. A l'efecte d'aquesta Llei s'entén per:

- Producte de tabac: qualsevol substància o manufacturat compost totalment o parcialment de tabac, que inclou fulles de tabac i/o concentrats de tabac.

- Derivats de producte de tabac : Qualsevol producte que imita o indueixen al consum de tabac.

- Fumar: consumir els fums de la combustió, o sostenir en combustió qualsevol producte de tabac directament o per mitjà d'estris destinats a l'efecte**, o utilitzar derivats de producte de tabac.**

- Fumador passiu: persona que, sense fumar voluntàriament, inhala el fum del tabac.

- Edificis públics: els immobles coberts i els seus annexos, encara que no es trobin coberts, així com les instal·lacions i equipaments de l'Administració pública i de les entitats parapúbliques incloses les zones no destinades al públic, amb excepció dels parcs i jardins en les zones no destinades als menors d'edat.

- Establiments privats: les zones d'ús comú dels clients i aquelles d'accés al públic dels immobles coberts i annexos coberts, amb excepció de les terrasses, així com les instal·lacions i equipaments coberts de les persones o entitats privades on es desenvolupi una activitat comercial, industrial o de serveis, així com les instal·lacions esportives encara que no es trobin cobertes i les instal·lacions culturals i lúdiques no cobertes, si en aquestes darreres es permet l'accés a menors.

- Zones de treball: els espais laborals tancats que no siguin d'accés al públic.

- Mitjans de transport col·lectiu: els taxis, les camionetes, els autobusos, els helicòpters, els ascensors i elevadors, els funiculars i telefèrics i qualsevol altre mitjà que serveixi per transportar persones de manera col·lectiva, amb excepció dels mitjans de transport d'ús particular."

Motivació

Es detecta la necessitat d'incorporar aquesta disposició per protegir els menors davant les noves maneres de vendre noves fórmules de fumar, que si bé es venen com a poc nocives, no deixen de ser incitatives a l'acte de fumar.

Disposició final vuitena. *Reglamentació en l'àmbit del lleure*

El Govern ha d'aprovar un reglament que desenvolupi la matèria del lleure en el termini màxim d'un any a comptar de l'entrada en vigor d'aquesta Llei.

Disposició final novena. *Aprovació del Pla nacional de la infància i l'adolescència*

El Govern ha d'aprovar el primer Pla nacional de la infància i l'adolescència a què fa referència l'article 8 en el termini màxim de dos anys a comptar de l'entrada en vigor d'aquesta Llei.

Disposició final desena. *Creació d'un equipament públic per evitar la victimització secundària*

L'equipament públic per evitar la victimització secundària dels infants i els adolescents a què es refereix l'article 75 d'aquesta Llei s'ha de posar en funcionament com a programa pilot en el termini màxim d'un any a comptar de l'entrada en vigor d'aquesta Llei.

Disposició final onzena. *Creació i posada en funcionament del centre residencial de protecció intensiva*

El centre residencial de protecció intensiva a què fan referència els articles 114 i següents d'aquesta Llei s'ha de crear i posar en funcionament com a programa pilot en el termini màxim d'un any a comptar de l'entrada en vigor d'aquesta Llei.

Disposició final dotzena. *Publicació de textos consolidats*

S'encomana al Govern que, en el termini màxim de sis mesos des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, publiqui al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra* el text consolidat de la Llei qualificada d'educació, del 3 de setembre de 1993; la Llei qualificada d'associacions, del 29 de desembre del 2000; la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social; la Llei 90/2010, del 16 de desembre, del voluntariat d'Andorra; la Llei 30/2014, de 27 de novembre, qualificada de protecció civil als drets a la intimitat, a l'honor i a la pròpia imatge, i la Llei 20/2017, del 27 d'octubre, de drets i deures dels usuaris i dels professionals del sistema sanitari i sobre la història clínica, que incloguin les modificacions introduïdes fins a l'actualitat en aquestes sis lleis.

Disposició final tretzena. *Entrada en vigor de la Llei*

Aquesta Llei entrarà en vigor l'endemà de ser publicada al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

M.I. Sra. Patrícia Riberaygua Marme

Informe de la Comissió Legislativa d'Afers Socials relatiu al Projecte de llei qualificada dels drets dels infants i els adolescents

La Comissió Legislativa d'Afers Socials ha examinat, en el decurs de les reunions celebrades els dies 29 de gener , 5 i 11 de febrer del 2019, l'informe del ponent relatiu al Projecte de llei qualificada dels drets dels infants i els adolescents, d'acord amb els articles 98 i 99 del Reglament del Consell General, del qual se'n desprèn el següent:

Esmenes aprovades per unanimitat

Esmena 13 *(*Grup Mixt-PS) de modificació a l'article 38.

Esmena 22 *(*Grup parlamentari Demòcrata) de modificació a l'article 55.

Esmena 23 (Grup parlamentari Demòcrata) de modificació a l'article 56.

Esmena 26 (Grup Mixt-PS) de modificació a l'article 62.

Esmena 29 (Grup Mixt-PS) de supressió a l'article 79.

Esmena 32 *(*Grup Mixt-PS) de modificació a l'article 81.

Esmena 39 (Grup parlamentari Demòcrata) de modificació a la Disposició final primera.

Esmena 40 (Grup parlamentari Demòcrata) de modificació la Disposició final segona.

Esmenes no aprovades

Esmena 5 (Grup Mixt-PS) de modificació a l'article 7.

Esmena 11 (Grup Mixt-PS) de modificació a l'article 37.

Esmena 12 (Grup Mixt-PS) d'addició a l'article 38.

Esmena 14 (Grup Mixt-PS) de modificació a l'article 39.

Esmena 18 (Grup Mixt-PS) de modificació a l'article 45.

Esmena 20 (Grup Mixt-PS) d'addició a l'article 49.

Esmena 25 (Grup Mixt-Sílvia Eloïsa Bonet) de modificació a l'article 60.

Esmena 31 (Grup Mixt-PS) de modificació a l'article 80.

Esmena 41 (Grup Mixt-PS) de modificació a la Disposició final segona.

Esmenes retirades per transacció i aprovades per unanimitat

Esmena 1 (Grup parlamentari Demòcrata) d'addició d'un índex.

Esmena 2 (Grup Mixt-PS) d'addició d'un índex.

Esmena 3 (Grup parlamentari Demòcrata) de modificació a l'Exposició de motius.

Esmena 4 (Grup Mixt-PS) de modificació a l'Exposició de motius.

Esmena 6 (Grup parlamentari Demòcrata) de modificació a l'article 16.

Esmena 7 (Grup Mixt-PS) de modificació a l'article 23.

Esmena 8 (Grup Mixt-PS) d'addició d'un article.

Esmena 9 *(*Grup Mixt-Sílvia Eloïsa Bonet) de modificació a l'article 25.

Esmena 15 (Grup Mixt-PS) de modificació a l'article 41.

Esmena 16 (Grup Mixt-PS) d'addició a un article.

Esmena 17 (Grup Mixt-PS) d'addició a l'article 43.

Esmena 19 (Grup parlamentari Demòcrata) de modificació a l'article 48.

Esmena 24 (Grup Mixt-Sílvia Eloïsa Bonet) de modificació a l'article 58.

Esmena 27 (Grup Mixt-Sílvia Eloïsa Bonet) de modificació a l'article 63.

Esmena 28 (Grup Mixt-Sílvia Eloïsa Bonet) de modificació a l'article 64.

Esmena 30 (Grup Mixt-PS) d'addició a l'article 79.

Esmena 33 (Grup Mixt-PS) de modificació a l'article 89.

Esmena 35 (Grup Mixt-PS) de supressió a l'article 96.

Esmena 36 *(*Grup Mixt-PS) de modificació a l'article 114.

Esmena 37 (Grup Mixt-PS) de modificació a l'article 121.

Esmena 38 (Grup parlamentari Demòcrata) d'addició d'una disposició derogatòria.

Esmena 42 (Grup parlamentari Demòcrata) d'addició d'una Disposició final setena.

Esmenes retirades per transacció i aprovades per majoria

Esmena 21 (Grup Mixt-Sílvia Eloïsa Bonet) de modificació a l'article 53.

Esmenes retirades

Esmena 10 (Grup Mixt-Sílvia Eloïsa Bonet) de modificació a l'article 29.

Esmena 34 (Grup Mixt-PS) de supressió a l'article 92.

Projecte de llei qualificada dels drets dels infants i els adolescents

Índex

Exposició de motius

Títol I. *Disposicions generals*

Capítol primer. *Disposicions generals, definicions i principis rectors*

Secció primera. *Disposicions generals*

Article 1. *Marc general d'aplicació i interpretació de la Llei*

Article 2. *Àmbit objectiu d'aplicació de la Llei*

Article 3. *Àmbit subjectiu d'aplicació de la Llei*

Article 4. *Àmbit territorial d'aplicació de la Llei*

Article 5. *Òrgans bàsics d'atenció als infants i els adolescents*

Article 6. *Coordinació*

Article 7. *Comissió Nacional de la Infància i l'Adolescència*

Article 8. *Pla Nacional de la infància i l'adolescència*

Article 9. Avaluació

Article 10. *Prioritat pressupostària*

Article 11. *Difusió dels drets dels infants i els adolescents*

Secció segona. *Principis rectors*

Article 12. *Principi d'igualtat i no-discriminació*

Article 13. *Principi de l'interès superior de l'infant i l'adolescent*

Article 14. *Principi del lliure desenvolupament*

Article 15. *Dret a ser escoltat*

Article 16. *Dret a la inclusió*

Article 17. *Drets dels infants i adolescents amb discapacitat*

Article 18. *Deures dels infants i els adolescents en general*

Capítol segon. *Drets i llibertats civils, polítics i en l'àmbit familiar*

Secció primera. *Drets i llibertats civils i polítics*

Article 19. *Drets i llibertats civils i polítics*

Article 20. *Raonador del Ciutadà*

Article 21. *Defensa en l'exercici efectiu dels drets*

Article 22. *Intervenció en els processos judicials i de mediació*

Article 23. *Dret a la identitat*

Article 24. *Drets sexuals*

Article 25. *Dret a la llibertat d'expressió*

Article 26. *Dret a la informació*

Article 27. *Dret a la llibertat de pensament, consciència i religió*

Article 28. *Drets de participació social*

Article 29. *Consells comunals i Consell Nacional de la Infància i l'Adolescència*

Article 30. *Dret a la llibertat d'associació i reunió*

Article 31. *Dret a la protecció de l'honor, la intimitat i la pròpia imatge*

Article 32. *Dret a la protecció de dades personals*

Secció segona. *Drets en l'àmbit familiar*

Article 33. *Responsabilitat en la criança i en el desenvolupament integral*

Article 34. *Dret de relació i convivència*

Article 35. *Suport a l'exercici de la parentalitat i a la conciliació de la vida personal, familiar i laboral*

Article 36. *Sostracció internacional d'infants i adolescents*

Article 37. *Deures en l'àmbit familiar*

Capítol tercer. Drets econòmics, socials i culturals

Secció primera. *Dret a la salut bàsica i al benestar*

Article 38. *Beneficiaris i contingut del dret a la salut*

Article 39. *Actuacions de promoció, prevenció i protecció de la salut*

Article 40. *Dret a l'assistència sanitària, a la informació sobre la salut i al consentiment informat*

Article 41. *Dret a la protecció de la salut mental i en relació amb les conductes addictives*

Article 42. *Dret a l'hospitalització i l'acompanyament en el procés assistencial*

Article 43. *Dret al nivell de benestar adequa*t

Secció segona. *Dret a l'educació*

Article 44. *Dret a l'educació*

Article 45. *Accés, permanència i èxit en el sistema educatiu*

Article 46. *Inclusió de continguts en els projectes educatius i els currículums escolars*

Article 47. *Dret de participació en l'àmbit educatiu*

Article 48. *Drets en matèria de formació professional* i *d'accés al món laboral*

Article 49. *Deures en l'àmbit escolar i de formació*

Secció tercera. *Dret al lleure i a la cultura*

Article 50. *Dret al descans, al lleure i a les activitats d'esbarjo, culturals i artístiques*

Article 51. *Dret a accedir a les activitats d'esbarjo, de joc i esportives*

Article 52. *Dret a les activitats culturals i artístiques*

Secció quarta. *Drets com a consumidors i usuaris*

Article 53. *Protecció i defensa com a consumidors i usuaris*

Article 54. *Protecció respecte de béns perjudicials per a la salut i el desenvolupament*

Article 55. *Accés a espais i a serveis*

Secció cinquena. *Dret al medi urbà i al medi ambient*

Article 56. *Dret a conèixer el medi urbà i a gaudir-ne*

Article 57. *Dret a conèixer el medi ambient i a gaudir-ne*

Article 58. *Deures en l'àmbit social*

Títol II. *Protecció als infants i els adolescents*

Capítol primer. *Protecció als infants i els adolescents contra qualsevol tipus de maltractament*

Secció primera. *Disposicions generals*

Article 59. *Protecció contra qualsevol tipus de maltractament*

Secció segona. *Actuacions preventives*

Article 60. *Prevenció*

Article 61. *Prevenció de la situació de risc en l'àmbit familiar*

Article 62. Prevenció de la situació de risc en l'àmbit comunitari

Article 63. *Sensibilització ciutadana*

Article 64. *Formació i honorabilitat dels professionals*

Article 65. *Sensibilització als infants i els adolescents*

Article 66. *Recerca en matèria de maltractaments*

Article 67. *Coordinació efectiva contra el maltractament*

Secció tercera. *Actuacions de detecció i derivació*

Article 68. *Detecció*

Article 69. *Notificació per part de la ciutadania*

Article 70. *Notificació i derivació per part dels professionals*

Article 71. *Registre de maltractament*

Secció quarta. *Actuacions d'atenció i recuperació*

Article 72. *Atenció als infants i els adolescents maltractats*

Article 73. *Recuperació i reinserció social*

Article 74. *Tractament de la informació per part dels mitjans de comunicació*

Article 75. *Mesures per evitar la victimització secundària en els processos judicials*

Article 76. *Equipament per evitar la victimització secundària*

Capítol segon. *Protecció als infants i els adolescents en situació de risc o de desemparament*

Secció primera. *Disposicions generals*

Article 77. *Drets específics dels infants i els adolescents en situació de risc o desemparamen*t

Article 78. *Col·laboració dels progenitors, els tutors o els guardadors*

Article 79. *Criteris d'actuació*

Secció segona. *Situacions de risc*

Article 80. *Definició i concepte de situació de risc*

Article 81. *Tipologia o gradació del risc*

Article 82. *Valoració de la situació de risc*

Article 83. *Impugnació de les decisions de la Comissió d'Atenció a la Infància i l'Adolescència*

Article 84. *Intervenció en la situació de risc*

Article 85. *Servei de suport puntual amb persona o família col·laboradora*

Secció tercera. *Situacions de desemparament*

Article 86. *Definició i concepte de situació de desemparament*

Article 87. *Procediment de desemparament*

Article 88. *Actuació cautelar administrativa en cas d'urgència o conformitat*

Article 89. *Efectes del desemparament*

Article 90. *Privació de la pàtria potestat*

Article 91. *Restitució de la pàtria potestat*

Article 92. *Extinció de les mesures de protecció*

Secció quarta. *Guardes protectores*

Article 93. *Guarda administrativa*

Article 94. *Guarda de fet*

Secció cinquena. *Mesures de protecció als infants i adolescents en situació de desemparament*

Article 95. *Tipologia de les mesures de protecció*

Article 96. Concepte d'acolliment familiar

Article 97. Modalitats d'acolliment familiar

Article 98. *Acolliment en família extensa i acolliment en família aliena*

Article 99. *Acolliment familiar especialitzat*

Article 100. *Formalització de l'acolliment familiar*

Article 101. *Finalització de l'acolliment familiar*

Article 102. *Compensació econòmica*

Article 103. *Drets de la persona o la família acollidora*

Article 104. *Deures de la persona o família acollidora*

Article 105. *Foment de l'acolliment familiar*

Article 106. *Concepte d'acolliment residencial*

Article 107. *Principis de l'acolliment residencial*

Article 108. *Contingut de l'acolliment residencial*

Article 109. *Programa de suport i atenció temporal*

Article 110. *Drets dels infants i els adolescents en acolliment residencial*

Article 111. *Deures dels infants i els adolescents en acolliment residencial*

Article 112. *Mesures educatives correctores*

Article 113. *Criteris per a l'aplicació de les mesures educatives correctores*

Article 114. *Aplicació de les mesures educatives correctores*

Article 115. *Acolliment residencial de protecció intensiva*

Article 116. *Requisits de l'acolliment residencial de protecció intensiva*

Article 117. *Mesures de seguretat en l'acolliment de protecció intensiva*

Article 118. *Aïllament en l'acolliment de protecció intensiva*

Article 119. *Visites i sortides en l'acolliment de protecció intensiva*

Article 120. *Comunicacions en l'acolliment de protecció intensiva*

Article 121. *Programes de transició a la vida adulta i de suport a l'autonomia personal*

Article 122. *Adopció*

Article 123. *Adopció internacional*

Secció sisena. *Altres disposicions*

Article 124. *Acords internacionals en matèria de protecció als infants i els adolescents*

Article 125. *Infants que cometen infraccions penals*

Disposició addicional primera. *Normativa en matèria de joventut*

Disposició addicional segona. *Programa postadoptiu*

Disposició derogatòria

Disposició final primera. *Modificació de la Llei qualificada d'educació*

Disposició final segona. *Modificació de la Llei qualificada d'associacions*

Disposició final tercera. *Modificació de la Llei de la seguretat social*

Disposició final quarta. *Modificació de la Llei del voluntariat d'Andorra*

Disposició final cinquena. *Modificació de la Llei qualificada de protecció civil als drets a la intimitat, a l'honor i a la pròpia imatge*

Disposició final sisena. *Modificació de la Llei de drets i deures dels usuaris i dels professionals del sistema sanitari i sobre la història clínica*

Disposició final setena *Modificació de la Llei de protecció contra el tabaquisme passiu ambiental*

Disposició final vuitena. *Desplegament reglamentari*

Disposició final novena. *Reglamentació en l'àmbit del lleure*

Disposició final desena. *Aprovació del Pla nacional de la infància i l'adolescència*

Disposició final onzena. *Creació d'un equipament públic per evitar la victimització secundària*

Disposició final dotzena. *Creació i posada en funcionament del centre residencial de protecció intensiva*

Disposició final tretzena. *Publicació de textos consolidats*

Disposició final catorzena. *Entrada en vigor de la Llei*

Exposició de motius

La Llei qualificada dels drets dels infants i dels adolescents s'emmarca en el compromís del Principat d'Andorra de garantir l'efectivitat plena dels drets humans dels infants i els adolescents, la qual cosa requereix disposar d'una legislació que estableixi mesures idònies per resoldre les necessitats reals i garantir el benestar necessari d'aquests segments de la població. Amb aquesta finalitat, la Llei que ens ocupa pretén ser un instrument destinat no només a cada infant i adolescent, en la seva condició de titular dels drets i deures, i a les seves famílies com a garants principals del seu desenvolupament integral, sinó també a les institucions públiques que s'han d'encarregar de la seva atenció i protecció, i a les entitats privades, als professionals i a la societat en general, en atenció al principi de corresponsabilitat social.

En efecte, aquesta Llei té com a objectiu oferir als professionals, a les entitats i a la ciutadania un cos normatiu complet, conforme a les recomanacions internacionals i que, a més, recull i actualitza la normativa sectorial que s'ha anat aprovant en el passat i que continua vigent. Per tant, la norma que ens ocupa, en atenció al principi de seguretat jurídica, unifica la normativa sobre els drets concrets i específics de la infància i l'adolescència, d'acord amb uns principis rectors clarament definits, i en especial de conformitat amb el principi del seu interès superior, en connexió amb el seu entorn de relació social.

El Principat d'Andorra ha ratificat la Convenció sobre els drets de l'infant, que fou aprovada per l'Assemblea General de les Nacions Unides el 20 de novembre de 1989, i que constitueix encara avui la norma internacional de més rellevància pel que fa als drets de la infància i l'adolescència. D'altra banda, el nostre país també ha ratificat els protocols facultatius de la Convenció esmentada, així com altres convenis internacionals de les Nacions Unides i del Consell d'Europa que tenen una relació més o menys directa amb la infància i l'adolescència.

Pel que fa a la legislació interna en l'àmbit que ens ocupa, es concreta bàsicament en la Llei qualificada de l'adopció i de les altres formes de protecció del menor desemparat, del 21 de març de 1996. Aquesta Llei, si bé ha permès fins al dia d'avui de disposar d'un marc normatiu útil i necessari, ha quedat tanmateix en part obsoleta i ha esdevingut d'altra banda insuficient, com posen en relleu les Observacions generals del Comitè dels Drets de l'Infant dirigides a l'Estat andorrà.

Des d'aquest punt de vista, calia dotar el nostre país d'un marc legal modern i adaptat a l'atenció precisa de totes les persones menors d'edat, per tal de reconèixer el dret al lliure desenvolupament de la seva personalitat. A més, aquesta Llei és el resultat d'un procés participatiu ampli, en el qual, a partir d'un document de bases redactat per un grup d'experts, s'ha escoltat l'opinió i s'han incorporat les aportacions dels professionals que treballen amb els infants i els adolescents, de les persones que integren les entitats públiques i privades de l'àmbit que ens ocupa, i evidentment també dels mateixos infants i adolescents, que han estat els protagonistes principals del procés i han pogut expressar doncs els seus anhels i les seves reivindicacions en el marc dels tallers participatius que s'han portat a terme en escoles dels tres sistemes educatius d'Andorra.

En primer lloc, l'objecte d'aquesta Llei és establir jurídicament els drets i els deures dels infants i els adolescents de manera acurada i adaptada a la realitat que els envolta actualment, i prioritzant sempre la seva vessant preventiva per afavorir-ne el creixement sa, harmònic i positiu. Tanmateix, pel cas que esdevinguin situacions de necessitat, de risc o de desatenció, també cal regular un marc

normatiu de protecció que doni una resposta immediata, segura i determinant per a l'infant o l'adolescent que es trobi o que es pugui trobar en perill, d'acord amb les bones pràctiques i els sistemes més reconeguts i avançats en el dret comparat. Tot plegat des del principi d'igualtat d'oportunitats i no-discriminació, i amb respecte de la diversitat, de la qual cosa aquesta norma participa de manera fonamental, i amb la incorporació de la perspectiva de gènere, que implica la conformació necessària de relacions igualitàries entre les dones i els homes des de la mateixa infància.

Tal com s'ha dit abans, de conformitat amb la Convenció sobre els drets de l'infant i amb les Observacions generals del Comitè dels Drets de l'Infant, l'interès superior dels infants i els adolescents s'ha de fer prevaler i ha de regir qualsevol disposició normativa o resolució administrativa o judicial que s'hi refereixi, així com qualsevol actuació en el si de la seva família, en el centre educatiu o en l'entorn social. Per fer efectiva l'aplicació plena i transversal d'aquest principi, s'estableix la coordinació interactiva amb les entitats ciutadanes i les famílies, comptant sempre amb la participació directa dels infants i els adolescents, d'acord amb la seva edat i les seves condicions de maduresa, que tenen el dret de ser escoltats.

D'altra banda, atenent el respecte absolut dels drets de la infància i l'adolescència que impera actualment en el nostre context europeu, aquesta Llei para una consideració especial a la resposta que cal donar contra qualsevol tipus de maltractament. L'accent en la prevenció fa que es perfilin els indicadors de risc, delimitats per les disciplines socials, amb la finalitat d'evitar amb antelació suficient situacions d'exclusió social o que puguin esdevenir perjudicials per als infants o els adolescents. En aquest context, s'introdueix un canvi de paradigma que consisteix en la corresponsabilitat social, en el sentit de generar i fiançar la sensibilitat general a l'hora de denunciar qualsevol situació que pugui incidir negativament en la persona, en la vida o en el lliure desenvolupament de la personalitat d'un infant o un adolescent.

Aquesta Llei s'estructura en dos grans títols. El títol I, relatiu a les disposicions generals, es divideix en tres capítols. El primer capítol es desglossa al seu torn en dos seccions, la primera de les quals estableix el marc general d'aplicació i interpretació de la Llei, i els àmbits objectiu, territorial i subjectiu d'aplicació de la norma. També defineix els òrgans bàsics d'atenció als infants i els adolescents que ha de tenir el ministeri encarregat dels afers socials, i garanteix el principi de coordinació de les administracions públiques, les entitats ciutadanes i les famílies en l'atenció dels infants i els adolescents, sempre amb la participació directa dels infants i els adolescents, d'acord amb la seva edat i les seves condicions de maduresa. D'altra banda es crea la Comissió Nacional de la Infància i l'Adolescència per coordinar i promoure l'efectivitat de les polítiques i les mesures adoptades en compliment d'aquesta Llei, i per avaluar la situació real dels infants i els adolescents. I s'estableix la necessitat que el Govern aprovi com a mínim cada quatre anys un pla nacional de la infància i l'adolescència, per desenvolupar en cada moment programes i accions que donin resposta real a les necessitats d'aquesta part de la població. A més, es preveu el principi de prioritat pressupostària en relació amb la infància i l'adolescència, i l'obligació de difusió dels drets dels infants i els adolescents per part de les administracions públiques.

La secció segona del capítol que ens ocupa recull els que s'han identificat com a principis generals i rectors derivats de la Convenció sobre els drets de l'infant, de manera adaptada i ajustada als interessos i a les necessitats del infants i els adolescents d'Andorra. Són el principi d'igualtat i no-discriminació, el principi ja mencionat de l'interès superior de l'infant i l'adolescent, el principi del lliure desenvolupament, el dret a ser escoltat, el dret a la inclusió, amb la regulació específica dels drets dels infants i adolescents amb discapacitat, sense deixar de banda els deures dels infants i els adolescents.

El capítol segon i el tercer fixen els drets dels infants i adolescents d'acord amb la reordenació sistemàtica dels articles de la Convenció sobre els drets de l'infant que ha dut a terme el Comitè dels Drets de l'Infant, amb la triple classificació de drets i llibertats civils i polítics, drets en l'àmbit familiar, i drets econòmics, socials i culturals. Tenint en compte tanmateix el desenvolupament legislatiu anterior al nostre país, que s'ha actualitzat, i amb un enfocament bidireccional, atès que l'exercici responsable dels drets tan sols es pot entendre amb respecte de les altres persones i des de la responsabilitat sobre les conseqüències del comportament propi.

El reconeixement de la plena ciutadania dels infants i els adolescents comporta que es reforci el rol garant del Raonador del Ciutadà en la

promoció i en la defensa dels drets de la infància i l'adolescència, i que s'articulin òrgans de participació social activa que ofereixin espais reals, representatius i democràtics per tal que els infants i els adolescents puguin intervenir de manera directa i efectiva en la vida pública i en la presa de decisions que tinguin repercussió en l'àmbit comunal i nacional. És des d'aquesta perspectiva que es crea el Consell Nacional de la Infància i l'Adolescència i que s'estableix la necessitat que els comuns promoguin consells comunals de la infància i l'adolescència. D'altra banda, pel que fa als drets i llibertats civils i polítics, convé destacar l'ampliació dels drets i les garanties que dimanen d'aquesta Llei pel que fa a la intervenció dels infants i els adolescents en els processos judicials, al dret a la informació, al dret d'associació o al dret a l'honor, la intimitat i la pròpia imatge; per aquesta raó, per la via de disposició final es modifiquen també la Llei qualificada d'associacions i la Llei qualificada de protecció civil als drets a la intimitat, a l'honor i a la pròpia imatge.

En relació amb els drets en l'àmbit familiar, es palesa la responsabilitat dels progenitors, tutors o guardadors en la criança i el desenvolupament integral dels infants i els adolescents, sense perjudici de les obligacions de les administracions públiques de promoure polítiques o serveis de suport a l'exercici de la parentalitat i de conciliació de la vida personal, familiar i laboral.

En tercer lloc, s'incideix particularment sobre els tres pilars fonamentals que sustenten les societats democràtiques més avançades, com ara la salut, el benestar i l'educació inclusiva, adequada i de qualitat. Pel que fa a la salut, escau posar en relleu el fet que es garanteix el dret a la protecció de la salut mental i en relació amb les conductes addictives, i la regulació específica del dret a l'hospitalització i l'acompanyament dels menors en el procés assistencial; això ha requerit la modificació, també mitjançant una disposició final, de la Llei de drets i deures dels usuaris i dels professionals del sistema sanitari i sobre la història clínica. I amb referència al dret a l'educació, la norma que ens ocupa hi dedica una atenció especial, incidint particularment en l'accés, la permanència i l'èxit en el sistema educatiu, la inclusió de determinats continguts en els projectes educatius i els currículums escolars, o el dret de participació en l'àmbit educatiu, entre altres aspectes. Des d'aquest punt de vista, aquesta Llei també modifica puntualment, en virtut d'una disposició final, la Llei qualificada d'educació.

Finalment, el capítol tercer es clou amb tres seccions que desenvolupen el dret al lleure i la cultura, els drets com a consumidors i usuaris, i el dret al medi urbà i al medi ambient dels infants i els adolescents.

El títol II regula un sistema avançat de protecció dels infants i els adolescents contra qualsevol tipus de maltractament, mitjançant l'establiment d'un nou marc d'actuació no centrat únicament en la intervenció derivada de situacions de risc o de desemparament, sinó posant també l'èmfasi en la prevenció i la sensibilització general per assegurar de manera anticipada un context de vida segur i saludable, cosa que requereix la coordinació efectiva dels serveis destinats a la prevenció, la detecció, la notificació i la derivació de les situacions de maltractament. La creació d'un registre unificat de maltractaments també respon a la millora del sistema d'intervenció i prevenció, mitjançant la gestió interprofessional i interinstitucional de les notificacions, comunicacions i informacions sobre situacions de violència. Amb la mateixa finalitat, s'ha previst la difusió de vies directes, telefòniques i telemàtiques, d'assessorament i denúncia, anònimes i reservades, per a tota la ciutadania.

Totes les mesures d'intervenció es dirigeixen, en definitiva, a la recuperació i la reinserció social plenes de les víctimes i, en especial, a evitar la seva victimització secundària. En efecte, es tracta que no tinguin lloc els perjudicis que es poden generar a la víctima després d'un procés judicial, i que són especialment greus en els casos dels infants o adolescents que han estat víctimes d'una agressió sexual, la qual cosa es vol aconseguir amb equipaments i mitjans que en els països més avançats en aquesta matèria han demostrat els millors resultats.

El capítol primer, després d'establir les normes generals de protecció contra qualsevol tipus de maltractament, dedica una secció a la delimitació de les actuacions preventives davant les situacions de risc, tant en l'àmbit familiar com en l'àmbit comunitari. D'altra banda, incideix en les accions de sensibilització ciutadana que cal portar a terme, i en els requisits de formació i honorabilitat que hauran de complir els professionals de l'àmbit de la infància i l'adolescència, de forma que si exerceixen professions que comporten el contacte habitual amb els infants i els

adolescents no han de tenir antecedents penals per delictes contra la llibertat sexual. Precisament, aquests nous requisits són els que motiven que, per mitjà d'una disposició final, es modifiqui la Llei del voluntariat d'Andorra. També es preveu que cal promoure i aplicar els resultats obtinguts de la recerca sobre les causes, les conseqüències i les estratègies necessàries per erradicar el maltractament.

Tot seguit, es regulen les actuacions de detecció i derivació en els supòsits de situacions de desprotecció d'infants o adolescents, i en concret les obligacions de notificació i, eventualment, de derivació per part dels professionals i, en general, de la ciutadania. A més, es preveu la creació d'un registre unificat de maltractament.

Pel que fa a les actuacions d'atenció i recuperació, cal destacar les normes que s'estableixen en relació amb el tractament de la informació sobre el maltractament als infants i adolescents per part dels mitjans de comunicació, i les mesures per evitar la victimització secundària, tant en els processos judicials com a través de la creació d'un equipament públic a aquest efecte.

El capítol segon configura un sistema de protecció mixt, d'acord amb els diferents nivells de risc o de desemparament que es puguin presentar en cada cas, a partir de l'experiència acumulada en les actuacions institucionals contra les diverses formes de maltractament infantil. Així, les situacions de risc, que es poden gestionar en el si i amb la col·laboració de la pròpia família de l'infant o l'adolescent, amb una intervenció i supervisió dels serveis socials per superar aquesta situació de desatenció que es qualifica com de risc, a partir d'indicadors objectius, segueixen la via administrativa. D'aquesta manera es dona efectivitat, sempre que sigui possible i adient, al dret de l'infant i l'adolescent de continuar vivint en el seu context familiar. D'altra banda, els casos més greus de desprotecció, en els quals l'infant o l'adolescent requereix una intervenció més intensa i que fan necessària la separació del nucli familiar, segueixen la via judicial, mitjançant els procediments establerts per garantir que totes les parts interessades puguin fer valer els seus drets.

En aquesta línia, es dedica una atenció especial als drets reconeguts legalment als infants i als adolescents que es troben en una situació de risc o de desemparament, comptant, sempre que sigui possible, amb la col·laboració activa dels seus progenitors, tutors o guardadors, i amb la participació expressa de l'infant o l'adolescent, d'acord amb la seva edat i les seves condicions de maduresa. I es regulen detalladament els criteris d'actuació que han de seguir les administracions públiques i els serveis competents en matèria de protecció dels infants i els adolescents.

La delimitació entre situacions de risc i de desemparament també representa una destacada millora del sistema vigent, a partir de la definició dels criteris o indicadors que són d'utilitat destacada per a la intervenció professional des dels serveis socials de l'Administració que tenen com a funció la protecció de la infància i l'adolescència. De la mateixa manera, es perfecciona la regulació de les diligències que han de practicar els batlles de la jurisdicció de menors i el Ministeri Fiscal, i dels processos en què s'emmarquen, en atenció al tractament personalitzat que han de rebre els infants i adolescents en situació de desemparament.

En els casos d'urgència o de conformitat dels progenitors o dels titulars de la tutela o la guarda d'un infant o adolescent en una situació objectiva de desemparament que requereixi una intervenció immediata, es preveu l'actuació cautelar administrativa, sense detriment de la corresponent comunicació al batlle competent, per tramitar, si escau, el procés de desemparament oportú, atesa la gravetat de la situació originada que pot determinar la suspensió o, fins i tot, la privació de la pàtria potestat, la remoció de la tutela o l'extinció de la guarda.

Per donar resposta a les situacions objectives de desemparament, es preveu un ventall detallat i obert de mesures protectores que s'adaptin a les necessitats concretes que presentin els infants i els adolescents que es troben tutelats per l'Administració, en cada cas, en virtut d'una resolució judicial prèvia. Aquestes mesures pretenen oferir l'atenció assistencial, educativa o terapèutica més adient i adaptada a les seves circumstàncies específiques.

En conseqüència, es determina que l'acolliment residencial en un centre només opera quan sigui imprescindible per al benestar efectiu de l'infant o l'adolescent, i sempre com a darrer recurs i amb caràcter temporal. Així, es prioritza l'acolliment familiar, en les diferents modalitats, com ara l'acolliment en la pròpia família extensa o l'acolliment en família aliena, i es preveu de manera subsidiària l'acolliment

residencial. A més, es regula per primera vegada l'acolliment familiar especialitzat o professionalitzat, i s'estableix que cal adoptar mesures de difusió de l'acolliment familiar en les diverses modalitats. A banda de la regulació de les vicissituds relatives a l'acolliment familiar, també s'incorpora com a novetat una regulació dels drets i els deures de la persona o la família acollidora.

Pel que fa a l'acolliment residencial, se'n detallen el concepte, els principis i el contingut, com també els drets i els deures dels infants i adolescents concernits, i les mesures educatives correctores que es poden adoptar i els criteris d'aplicació que se'n deriven. Igualment es regula de forma separada l'acolliment residencial de protecció intensiva en centres amb espais d'escolarització propis reconeguts i que incorporin elements constructius de protecció. Aquesta modalitat, que té vocació residual, té com a objectiu afavorir l'eficàcia dels programes educatius i del tractament psicològic i terapèutic dels adolescents en situació de desemparament que presentin alteracions de conducta recurrents o addiccions que posin en perill la seva integritat o la de terceres persones. Des d'aquesta perspectiva, s'estableixen les normes i les garanties oportunes quant a les mesures de seguretat i d'aïllament que es poden adoptar, i quant als drets de visites, sortides i comunicacions dels adolescents concernits.

D'altra banda, es regula per primer cop el programa de suport i atenció temporal, que consisteix en l'estada durant períodes de temps curts, durant els caps de setmana o durant les vacances d'un infant o un adolescent en situació de desemparament mitjançant un acolliment residencial o amb una persona o família col·laboradora, i les mesures que són recomanades pels organismes internacionals quant a la transició a la vida adulta i de suport a l'autonomia personal en arribar a la majoria d'edat.

Finalment, la Llei es clou amb una regulació succinta de l'adopció, i es preveuen les normes oportunes sobre promoció de l'establiment i l'adhesió dels acords internacionals en matèria de protecció als infants i als adolescents i sobre l'atenció protectora que mereixen els infants que puguin cometre una infracció penal, de la qual resultin inimputables d'acord amb la normativa aplicable.

Les dos disposicions addicionals determinen la compatibilitat de la normativa sobre joventut amb els drets reconeguts per aquesta Llei a l'adolescència, i regulen el dret de les persones adoptades, reconegut internacionalment, quant a la recerca i el coneixement dels seus orígens.

Les set primeres disposicions finals modifiquen les lleis esmentades anteriorment, com també la Llei de la seguretat social, per assimilar al règim especial de què gaudeixen els infants i els adolescents que es troben sota la tutela o guarda de l'Estat els que malgrat no trobar-s'hi no gaudeixen de cobertura sanitària i els seus progenitors, tutors o guardadors no disposen dels ingressos suficients per assumir les despeses corresponents, com també la Llei de protecció contra el tabaquisme passiu ambiental per protegir els infants i adolescents contra les noves tendències amb els derivats del tabac.

Les disposicions finals vuitena a dotzena estableixen les normes sobre el desenvolupament reglamentari de la Llei i, en concret, sobre una reglamentació en l'àmbit del lleure, sobre l'aprovació del primer Pla nacional de la infància i l'adolescència, sobre la creació de l'equipament públic per evitar la victimització secundària dels infants i els adolescents, i sobre la creació i la posada en funcionament del centre residencial de protecció intensiva.

En darrer terme, les disposicions finals tretzena i catorzena preveuen l'obligació de publicar els textos consolidats de les lleis que es modifiquen, i determinen la data de l'entrada en vigor de la Llei, que és qualificada, atès que moltes de les seves disposicions incideixen en els drets que regulen els capítols III i IV del títol II de la Constitució.

Títol I. Disposicions generals

Capítol primer. *Disposicions generals, definicions i principis rectors*

Secció primera. *Disposicions generals*

Article 1. *Marc general d'aplicació i interpretació de la Llei*

1. Les normes d'aquesta Llei i les que en siguin complementàries, així com la resta de disposicions jurídiques sobre els drets dels infants i els adolescents, s'han d'interpretar en concordança amb els convenis internacionals ratificats per l'Estat andorrà, especialment la Convenció de les Nacions Unides sobre els drets de l'infant, del 20 de novembre de 1989, els

seus protocols facultatius i les Observacions generals del Comitè dels Drets de l'Infant, i també d'acord amb els principis establerts en la Constitució i en la resta de la normativa que forma part de l'ordenament jurídic andorrà.

2. Aquesta Llei fixa el marc en el qual es consolida un principi de corresponsabilitat social entre les administracions públiques, la família i la ciutadania, amb el protagonisme destacat dels infants i els adolescents, amb l'objectiu de promoure i garantir el respecte i el compliment efectius dels seus drets i deures, i l'exercici responsable dels drets esmentats per part de les persones que en són titulars.

Article 2. ***Àmbit objectiu d'aplicació de la Llei***

1. Aquesta Llei s'adreça a garantir l'efectivitat real dels principis i drets de titularitat individual reconeguts a qualsevol infant i adolescent que es trobi en el territori del Principat d'Andorra, d'acord amb la normativa internacional i nacional. A més, aquesta Llei va dirigida a promoure les actuacions adients a aquest efecte, tant si són públiques o privades, com si són de prevenció general, atenció integral o protecció puntual, des de la corresponsabilitat social i amb la participació activa dels infants i els adolescents.

2. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han d'aprovar les normes i establir les mesures administratives per donar efectivitat als drets reconeguts en aquesta Llei, d'acord amb els convenis internacionals vigents i amb l'assignació pressupostària específica, i, quan sigui necessari, dins del marc de la cooperació internacional en matèria dels drets dels infants i els adolescents.

Article 3. ***Àmbit subjectiu d'aplicació de la Llei***

1. Les normes d'aquesta Llei i les que en siguin complementàries s'han d'entendre referides als drets dels quals són titulars els infants i els adolescents, des que neixen fins que són majors d'edat.

2. Atesa la capacitat progressiva dels infants i els adolescents per exercir de manera responsable els drets dels quals són titulars, i en consonància amb el lliure desenvolupament de la seva personalitat, s'entén que els infants són les persones amb una edat compresa entre el naixement i els onze anys, i que els adolescents són les persones amb una edat compresa entre els dotze anys i la majoria d'edat que estableixin les lleis aplicables.

Article 4. ***Àmbit territorial d'aplicació de la Llei***

Aquesta Llei és aplicable a qualsevol infant o adolescent que es trobi eventualment o resideixi habitualment al Principat d'Andorra, en garantia dels seus drets reconeguts per les normes que formen part de l'ordenament jurídic andorrà.

Article 5. ***Òrgans bàsics d'atenció als infants i els adolescents***

El ministeri encarregat dels afers socials ha de disposar dels òrgans bàsics següents:

a) Servei especialitzat d'atenció a la infància i l'adolescència: és el servei social, depenent del ministeri competent en matèria d'afers socials, adreçat a la valoració, l'orientació, l'assessorament i el seguiment dels infants i adolescents en situació de risc i desemparament.

b) Servei especialitzat d'adopcions: és el servei social, depenent del ministeri competent en matèria d'afers socials, adreçat a la valoració, l'orientació, l'assessorament i el seguiment de les persones i les famílies adoptants i dels infants i adolescents adoptats.

c) Servei especialitzat d'acolliments familiars: és el servei social, depenent del ministeri competent en matèria d'afers socials, adreçat a la valoració, l'orientació, l'assessorament i el seguiment de les persones i les famílies acollidores i dels infants i els adolescents acollits.

d) Servei social d'atenció primària: és el servei social de caràcter públic, integrat per equips tècnics i interdisciplinaris que actuen a cada parròquia i garanteixen la igualtat de l'atenció bàsica i la proximitat d'atenció als usuaris i als àmbits familiar i social.

e) Comissió d'Atenció a la Infància i l'Adolescència: és la comissió presidida per un alt càrrec del ministeri competent en matèria d'afers socials que té com a funció l'estudi i l'avaluació dels expedients, i l'aprovació de les propostes tècniques d'intervenció en casos de risc greu dels infants i els adolescents, i de les propostes d'intervenció i protecció prop dels òrgans judicials en casos de desemparament dels infants i els adolescents. La composició i el funcionament d'aquesta Comissió es determinen reglamentàriament.

Article 6. ***Coordinació***

Les administracions públiques amb competències en matèria dels drets dels infants i els adolescents han d'actuar de manera coordinada entre si i amb les entitats ciutadanes i les famílies, per garantir la millor atenció conduent a la realització plena dels drets i el benestar dels infants i els adolescents. Aquesta actuació coordinada s'ha de fer comptant sempre amb la participació directa dels infants i els adolescents, d'acord amb la seva edat i les seves condicions de maduresa.

Article 7. ***Comissió Nacional de la Infància i l'Adolescència***

1. La Comissió Nacional de la Infància i l'Adolescència és l'organisme col·legiat responsable de la coordinació de les polítiques i les mesures adoptades pels òrgans del Govern i dels comuns amb la finalitat d'acomplir les previsions contingudes en aquesta Llei, així com de promoure'n l'efectivitat.

2. La Comissió Nacional de la Infància i l'Adolescència s'adscriu conjuntament als ministeris competents en matèria d'afers socials i educació, i la seva composició i el seu funcionament es determinen per la via reglamentària.

Article 8. ***Pla Nacional de la infància i l'adolescència***

1. El Govern ha d'aprovar el Pla nacional de la infància i l'adolescència, que ha d'establir les estratègies d'actuació i els objectius a assolir en relació amb les polítiques destinades als infants i els adolescents, i que ha de garantir la coordinació de les actuacions portades a terme des dels diferents nivells d'intervenció.

2. El Pla nacional de la infància i l'adolescència l'ha d'elaborar, coordinar i desenvolupar la Comissió Nacional de la Infància i l'Adolescència, amb la participació de totes les administracions públiques implicades, directament o indirectament, en l'atenció i la promoció dels drets dels infants i els adolescents; de les organitzacions socials vinculades a aquest àmbit, i dels mateixos infants i adolescents a través de les seves estructures de participació social previstes en aquesta Llei.

3. El Pla nacional de la infància i l'adolescència ha de tenir una durada mínima de quatre anys, revisables periòdicament, amb la finalitat de poder desenvolupar en cada moment programes i accions que donin resposta real a les necessitats dels infants i els adolescents.

Article 9. ***Avaluació***

1. La Comissió Nacional de la Infància i l'Adolescència té la missió d'avaluar periòdicament i de manera permanent la situació real dels infants i els adolescents i, en especial, l'impacte de les polítiques, els plans, els programes i els protocols que s'implementin en aplicació d'aquesta Llei.

2. Amb caràcter previ a l'aprovació dels textos normatius i les polítiques, els plans i els programes que incideixin, directament o indirectament, en els drets dels infants i els adolescents, la Comissió Nacional de la Infància i l'Adolescència o l'organisme en qui delegui aquesta funció ha d'elaborar una memòria d'anàlisi de l'impacte que poden tenir respecte dels drets dels infants i els adolescents, en els termes que s'estableixin reglamentàriament.

Article 10. ***Prioritat pressupostària***

Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de tenir entre les seves prioritats pressupostàries les activitats de promoció, prevenció, protecció, formació, integració, reinserció i participació dels infants i els adolescents. Aquest pressupost ha de ser específic i amb una fonamentació clara i estable, així com d'identificació, seguiment i avaluació fàcils.

Article 11. ***Difusió dels drets dels infants i els adolescents***

1. A l'efecte de garantir el millor coneixement dels drets dels infants i els adolescents i afavorir l'exercici responsable d'aquests drets, les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, s'han d'encarregar de difondre'ls permanentment a tota la població, i especialment als mateixos infants i adolescents, als seus progenitors o titulars de la tutela o de la guarda, als mitjans de comunicació i a les persones que treballen professionalment en la promoció dels seus drets i en la seva atenció.

2. Per tal que els infants i els adolescents coneguin els seus drets i deures, els programes i les activitats dels sistemes educatius han d'incorporar i desenvolupar els continguts relatius a aquests drets i deures.

3. Correspon al Govern, d'acord amb les seves competències, garantir que en els itineraris formatius que rebin els professionals que tinguin incidència sobre els infants i els adolescents s'hi incloguin els aspectes vinculats als drets i deures d'aquests infants i adolescents. Aquests aspectes també han de

formar part dels temaris i els programes dels concursos públics per proveir llocs de treball.

Secció segona. *Principis rectors*

Article 12. *Principi d'igualtat i no-discriminació*

1. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de garantir el ple respecte al principi d'igualtat de tracte i d'oportunitats en la diversitat social dels infants i els adolescents, en el sentit d'evitar o eliminar qualsevol obstacle injustificat en termes d'equitat i de prohibir-ne la discriminació per causa de naixement, edat, raça, ètnia, gènere, orientació sexual, identitat o expressió de gènere, llengua, religió, opinió, estat de salut, condicions físiques o psíquiques, discapacitat, o qualssevol altra situació o circumstància social, econòmica o personal o de les seves famílies.

2. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, tenen la funció d'establir les mesures adients per evitar i eliminar els factors discriminatoris que impedeixin l'exercici efectiu dels drets regulats en aquesta Llei.

Article 13. *Principi de l'interès superior de l'infant i l'adolescent*

1. L'interès superior de l'infant i l'adolescent ha de regir qualsevol disposició normativa o resolució administrativa o judicial que es refereixi als infants i els adolescents, així com qualsevol actuació duta a terme en el si de la seva família, el seu centre educatiu o el seu entorn social.

2. S'ha d'entendre per interès superior de l'infant i l'adolescent la consideració i la supremacia imperativa de les condicions més adients per garantir el ple respecte i l'acompliment efectiu dels drets de cada infant o adolescent, així com de les circumstàncies que afavoreixin el lliure desenvolupament de la seva personalitat.

3. D'acord amb les Observacions generals del Comitè dels Drets de l'Infant, s'ha d'aplicar de manera primordial el principi de l'interès superior dels infants i els adolescents, des de la triple vessant:

a) Com a dret substantiu, fet que suposa una garantia per a l'infant i l'adolescent, ja que tota decisió que l'afecti ha de considerar fonamentalment els seus millors interessos.

b) Com a principi interpretatiu i de resolució de conflictes, en el sentit que si una disposició jurídica admet diverses interpretacions, s'ha d'escollir la que sigui més favorable des de la perspectiva de la garantia dels drets dels infants i els adolescents.

c) Com a regla processal, en el sentit que qualsevol decisió que s'hagi de prendre en relació amb un infant o adolescent ha de seguir el raonament i la fonamentació basats en el seu interès superior, i ha de comptar, sempre que sigui possible, amb la seva opinió.

Article 14. *Principi del lliure desenvolupament*

1. D'acord amb els drets universals a la vida, a la supervivència i a la integritat física de tots els infants i els adolescents, es reconeix la prevalença del principi del lliure desenvolupament de la personalitat dels infants i els adolescents. Aquest principi implica que la maduració física, mental, espiritual i social ha de ser lliure, plena i harmònica, potenciant les seves capacitats d'aprenentatge i garantint el seu benestar en general.

2. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de garantir una atenció especial als programes de detecció precoç dels trastorns que puguin afectar el lliure desenvolupament de la personalitat dels infants i adolescents. Així mateix, han de vetllar per l'existència de programes i serveis que garanteixin la detecció de qualsevol tipus d'addicció o trastorn del comportament que en pugui afectar el benestar i el lliure desenvolupament.

3. Qualsevol infant o adolescent ha de ser protegit de manera determinant davant de tot tipus de violència i maltractament, els quals constitueixen una vulneració directa dels seus drets i un greu obstacle per al lliure desenvolupament de la seva personalitat. Aquesta protecció s'ha de materialitzar en mesures adients i efectives d'acord amb la situació particular viscuda per cada un.

Article 15. *Dret a ser escoltat*

1. L'infant o l'adolescent, d'acord amb la seva capacitat progressiva i la seva evolució personal i, en tot cas, a partir dels dotze anys, té dret a ser escoltat de manera activa, és a dir, amb respecte i consideració de la seva opinió, en els seus àmbits de relació familiar, escolar i social, així com en els processos judicials o administratius que puguin incidir en la seva situació personal.

2. El dret a ser escoltat ho és sense perjudici de la pràctica de les proves que concerneixen l'infant o l'adolescent i s'ha de garantir de

manera que es pugui fer lliurement i en condicions adients al seu grau de maduresa. Aquest dret s'ha d'exercir, a més, en un entorn adient, en clau d'intimitat, reserva i seguretat, i, en tot cas, amb ple respecte de la seva opinió, de manera que pugui rebre una resposta adequada, en consideració a la situació concreta, i d'acord amb la seva personalitat i el seu interès superior.

Article 16. ***Dret a la inclusió***

1. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han d'establir les mesures necessàries per facilitar la realització personal completa i la inclusió social i educativa de tots els infants i els adolescents i, en especial, dels que per les seves circumstàncies físiques o psíquiques, o per qualsevol altra situació o circumstància personal, familiar, social o econòmica, puguin ser susceptibles de rebre un tracte discriminatori. S'entén per inclusió tota acció que proporcioni la disminució o l'eliminació de les barreres per a l'aprenentatge, la participació i la socialització.

2. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de garantir l'acollida i la inclusió social dels infants i els adolescents nouvinguts.

3. Els infants i els adolescents estrangers que es trobin al Principat d'Andorra, amb independència de la seva situació administrativa, han de gaudir dels mateixos drets que els infants i els adolescents nacionals.

Article 17. ***Drets dels infants i adolescents amb discapacitat***

1. Els infants i els adolescents amb discapacitat tenen el dret de gaudir d'una participació i inclusió social plena, efectiva i en igualtat d'oportunitats, amb unes condicions que els permetin assolir una vida social, escolar i laboral inclusiva i de qualitat, i amb garantia de l'accessibilitat i la provisió dels suports necessaris, d'acord amb el Conveni relatiu als drets de les persones amb discapacitat, fet a Nova York el 13 de desembre del 2006, i amb la normativa restant que desenvolupa aquest Conveni.

2. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de garantir que els infants i els adolescents amb discapacitat puguin exercir el dret a expressar lliurement la seva opinió pel que fa a les qüestions que els afecten, així com a rebre l'assistència adequada d'acord amb la seva discapacitat per poder exercir aquest dret de manera efectiva.

3. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de prestar una atenció especial per prevenir i eliminar les actituds discriminatòries envers els infants i els adolescents amb discapacitat.

4. Les administracions públiques han de crear mesures protectores i procediments efectius, com també indicadors de qualitat, per tal de donar el suport necessari als infants i adolescents amb discapacitat, així com als seus progenitors i als titulars de la tutela o la guarda. Aquestes mesures s'han d'aplicar particularment en els àmbits més importants, com ara la salut, l'educació i els serveis socials, d'acord amb la normativa aplicable.

5. Les administracions públiques han de vetllar perquè els centres i els serveis identifiquin les capacitats dels infants i adolescents amb discapacitat i en potenciïn el desenvolupament.

Article 18. ***Deures dels infants i els adolescents en general***

La configuració dels drets dels infants i els adolescents s'ha d'entendre des de la idea general de potenciar la cultura del deure com a exercici responsable dels drets esmentats, del respecte cap a la resta de ciutadans, i de l'assumpció de les conseqüències dels comportaments propis, de forma que darrere de cada dret sempre hi ha un deure.

Capítol segon. *Drets i llibertats civils, polítics i en l'àmbit familiar*

Secció primera. *Drets i llibertats civils i polítics*

Article 19. ***Drets i llibertats civils i polítics***

1. Els infants i els adolescents tenen el dret a exercir els drets i les llibertats civils i polítics dels quals són titulars sense més limitacions que les establertes per la normativa aplicable.

2. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han d'adoptar totes les mesures legislatives, administratives i d'altre tipus que siguin adequades per facilitar als infants i els adolescents l'exercici ple dels drets i les llibertats civils i polítics, d'acord amb el que estableix l'apartat 1 anterior.

Article 20. ***Raonador del Ciutadà***

1. El Raonador del Ciutadà, d'acord amb la llei que regula aquesta institució, té la missió de promoure i defensar els drets i les llibertats dels infants i els adolescents i de vetllar pel ple

compliment de les condicions del seu desenvolupament integral.

2. També correspon al Raonador del Ciutadà, d'acord amb la llei que regula aquesta institució, elaborar d'ofici informes o recomanacions sobre qüestions d'interès general en matèria d'infància i adolescència; fomentar la divulgació dels drets dels infants i els adolescents, tot promovent-ne l'exercici; orientar les administracions públiques en relació amb les polítiques d'infància i adolescència, i proposar reformes legislatives i administratives a favor dels drets esmentats.

3. El Raonador del Ciutadà ha d'incloure en el seu informe anyal un capítol específic relatiu a les seves actuacions per promoure, fer respectar i protegir els drets dels infants i els adolescents.

Article 21. ***Defensa en l'exercici efectiu dels drets***

1. Per fer efectiu l'exercici dels seus drets, els infants i els adolescents poden, d'acord amb la seva edat i les seves condicions de maduresa, i de conformitat amb el que estableixi la normativa aplicable:

a) Dirigir-se a les administracions públiques per sol·licitar l'assistència necessària per fer possible aquest exercici, o per reclamar la protecció dels seus drets en els casos d'una situació de risc o de desemparament.

b) Comunicar al Cos de Policia les situacions o les actuacions que puguin suposar un menyscabament dels seus drets, o demanar l'assistència del mateix Cos.

c) Comunicar al batlle competent de la jurisdicció de menors o al Ministeri Fiscal les situacions o les actuacions esmentades a la lletra *b)* anterior.

d) Presentar queixes davant el Raonador del Ciutadà.

e) Formular denúncies davant el Comitè dels Drets de l'Infant o els altres organismes internacionals competents, en particular segons el que disposa el Protocol opcional tercer a la Convenció dels drets de l'infant, relatiu a un procediment de comunicacions.

2. En cas que els infants o els adolescents no tinguin la capacitat suficient per actuar de manera autònoma, poden fer-ho en representació seva els progenitors o els titulars de la tutela o la guarda, sempre que no hi hagi contraposició d'interessos.

Article 22. ***Intervenció en els processos judicials i de mediació***

1. La intervenció dels infants i els adolescents en un procés judicial davant qualsevol jurisdicció o en un procés de mediació s'ha de fer en un entorn favorable i en unes condicions que permetin prendre en consideració la seva edat, el seu grau de maduresa i desenvolupament, i les seves dificultats de comunicació eventuals.

2. Les autoritats i els professionals que participen en processos judicials o de mediació en què intervinguin infants i adolescents han d'haver rebut una formació específica per comunicar-se d'una forma amigable i evitar perjudicis ulteriors a l'infant o l'adolescent.

Article 23. ***Dret a la identitat***

1. Tots els infants i els adolescents tenen el dret, des del moment del naixement, a tenir un nom i una nacionalitat, a cercar i conèixer els seus propis orígens, a preservar les seves relacions familiars d'acord amb el que estableixin les lleis aplicables, que els sigui respectada la cultura del seu lloc d'origen i, en general, a preservar i desenvolupar la seva pròpia identitat i idiosincràsia.

2. Tots els infants i els adolescents tenen el dret d'ésser respectats i acompanyats en la determinació de la seva identitat de gènere.

3. Els infants i els adolescents tenen el dret a ser inscrits en un registre públic es del seu naixement i a sol·licitar a les administracions públiques competents la documentació que els permeti acreditar la seva identitat.

4. Les persones que hagin estat adoptades han de poder cercar i conèixer els seus propis orígens per si mateixes si ja han arribat a la majoria d'edat i, en cas contrari, a través de les persones que en tinguin atribuïda la pàtria potestat. El servei especialitzat d'adopcions ha de prendre les mesures oportunes per conservar la documentació relativa als orígens dels infants o adolescents concernits. Així mateix, els ha de proporcionar l'assessorament, la possibilitat de mediació confidencial i l'ajuda oportunes per fer efectiu el dret a conèixer els seus orígens. Les previsions d'aquest apartat s'han de desplegar per la via reglamentària.

Article 24. ***Drets sexuals***

Els infants i adolescents seran protegits envers qualsevol mena de coacció que tingui un mòbil discriminatori per raons sexuals o de gènere. Les administracions públiques han

d'emprendre programes que fomentin els drets sexuals i el respecte a la diversitat dels infants i adolescents, que incloguin, si escau, l'acompanyament social als que ho demanin.

Article 25. ***Dret a la llibertat d'expressió***

1. Els infants i els adolescents tenen el dret a expressar i difondre lliurement les seves opinions, sense cap tipus de censura prèvia, a través de qualsevol mitjà i en els termes legalment establerts. Aquesta llibertat d'expressió té el seu límit en la protecció de l'honor, la intimitat i la imatge del mateix infant o adolescent i de terceres persones.

2. El dret a la llibertat d'expressió dels infants i els adolescents s'estén especialment a la publicació i la difusió de les seves opinions, a l'edició i producció de mitjans de difusió i a l'accés als ajuts que les administracions públiques estableixin amb aquesta finalitat.

Article 26. ***Dret a la informació***

1. Els infants i els adolescents tenen el dret a ser informats, d'acord amb la seva edat i les seves condicions de maduresa, sobre qualsevol actuació o mesura que pugui afectar l'exercici efectiu dels seus drets, sense cap mena de discriminació. Aquesta informació s'ha de facilitar en un format accessible i en un llenguatge comprensible per als infants i els adolescents, atenent la seva edat i les seves condicions de maduresa.

2. Els infants i els adolescents tenen el dret a cercar, accedir, rebre i utilitzar la informació adequada a la seva edat i les seves condicions de maduresa, en qualsevol format, sense cap altre tipus de limitació que les que estableixi la normativa aplicable, en benefici del seu desenvolupament físic, mental, espiritual i social ple. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de garantir que els infants i els adolescents tinguin una alfabetització crítica i responsable en les tecnologies de la informació i la comunicació. A més cal tenir cura especial en aquest sentit, perquè puguin aprofitar les oportunitats que ofereix el món digital, puguin identificar situacions de risc derivades de la utilització de les noves tecnologies i puguin disposar de les eines i estratègies per fer front a aquests riscos i protegir-se'n.

3. Els progenitors, els titulars de la tutela o de la guarda i les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de vetllar perquè la informació que rebin els infants i els adolescents sigui veraç, plural i respectuosa amb els principis constitucionals. Així mateix, els han de protegir de la informació i el material informatiu perjudicials.

4. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han d'incentivar la producció i la difusió de materials informatius dirigits als infants i els adolescents, adequats a la seva edat i al seu nivell de desenvolupament, i han de promoure la seva participació en els mateixos materials. Així mateix, han de facilitar el seu accés als serveis d'informació i documentació, les bases de dades i les biblioteques, així com a la resta de serveis culturals, i han de promoure una sensibilització adequada sobre l'oferta de lleure i cultura a Internet i sobre la defensa dels drets de propietat intel·lectual.

5. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de vetllar perquè els mitjans de comunicació, en els seus missatges dirigits als infants i els adolescents, promoguin els valors de la igualtat, la solidaritat, la diversitat i el respecte, tot evitant imatges i continguts nocius, de caràcter violent, pornogràfic o d'explotació en les relacions de caràcter personal, o que reflecteixin un tracte degradant, sexista o un tracte discriminatori. En concret, les administracions públiques han de promoure l'existència de codis ètics de conducta relatius als continguts emesos pels mitjans de comunicació.

6. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, i els prestadors de serveis han de promoure el gaudiment ple de la comunicació audiovisual als infants i els adolescents que presentin qualsevol tipus de discapacitat.

7. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de promoure accions dirigides a facilitar als infants i als adolescents una informació acurada sobre els seus drets, així com dels mitjans de què disposen per fer-los efectius, i n'han d'instar la protecció adequada.

Article 27. ***Dret a la llibertat de pensament, consciència i religió***

1. Els infants i els adolescents tenen dret a la llibertat de pensament, de consciència i de religió, en els termes que estableixi la normativa aplicable, i sempre respectant els drets i les llibertats fonamentals de la resta de ciutadans.

2. Els progenitors i els titulars de la tutela o de la guarda tenen el dret i el deure prioritari

d'afavorir i de cooperar perquè els infants i els adolescents exerceixin aquesta llibertat, d'acord amb la seva edat i les seves condicions de maduresa, de manera que contribueixin al seu desenvolupament integral, sempre en consonància amb el seu interès superior.

Article 28. ***Drets de participació social***

1. Els infants i els adolescents tenen el dret a participar plenament en els nuclis de convivència més propers i en la vida social, cultural, artística i recreativa del seu entorn, així com a incorporar-se progressivament a la ciutadania activa, d'acord amb el seu grau de desenvolupament personal.

2. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de promoure mesures destinades a facilitar i garantir la participació dels infants i els adolescents en espais destinats a recollir les seves opinions amb relació a les normes, les polítiques, els projectes, els programes o les decisions que els afectin, així com en l'avaluació que se'n dugui a terme.

Article 29. ***Consells comunals i Consell Nacional de la Infància i l'Adolescència***

1. Els comuns han de promoure la creació i la posada en funcionament de consells comunals de la infància i l'adolescència, per tal de donar als infants i als adolescents de les parròquies respectives un espai per canalitzar les seves reivindicacions i punts de vista, i incidir en les matèries que els afecten.

2. Es crea el Consell Nacional de la Infància i l'Adolescència amb la mateixa finalitat esmentada a l'apartat 1 anterior, en l'àmbit nacional.

3. La composició, l'estructura i les funcions dels consells comunals i del Consell Nacional de la Infància i l'Adolescència s'han d'establir per la via reglamentària.

Article 30. ***Dret a la llibertat d'associació i reunió***

1. Els infants i els adolescents tenen el dret a constituir associacions i a ser-ne membres d'acord amb el que estableix la normativa aplicable.

2. Els infants i els adolescents tenen el dret a constituir associacions infantils i juvenils i a ser-ne membres d'acord amb el que estableixi la normativa aplicable en aquesta matèria. També tenen el dret a ser membres d'organitzacions juvenils de partits polítics i sindicals, d'acord amb la normativa aplicable, i a participar-ne activament d'acord amb les seves condicions de maduresa.

3. Cap infant o adolescent no pot ser obligat a ingressar en una associació ni a romandre-hi contra la seva voluntat.

4. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han d'adoptar totes les mesures necessàries per garantir la protecció adequada dels interessos dels infants i els adolescents en cas que hi hagi indicis raonables que la pertinença d'un infant o adolescent o dels seus representants legals a una associació dificulti o perjudiqui el seu desenvolupament integral.

5. Els infants i els adolescents tenen el dret a prendre part en reunions públiques i manifestacions pacífiques convocades d'acord amb el que estableixi la normativa aplicable. Així mateix, i en les mateixes condicions, també tenen dret a promoure'n i convocar-ne amb el consentiment exprés dels seus progenitors o dels titulars de la tutela o de la guarda.

Article 31. ***Dret a la protecció de l'honor, la intimitat i la pròpia imatge***

1. Els infants i els adolescents tenen el dret a la protecció de l'honor, la intimitat personal i familiar, i la pròpia imatge. Aquests drets comprenen també la inviolabilitat del domicili familiar i de la correspondència, així com el secret de les comunicacions, incloses les comunicacions produïdes a través de les tecnologies de la informació i la comunicació.

2. L'exercici del dret a la protecció de l'honor, la intimitat i la pròpia imatge correspon a l'infant o a l'adolescent d'acord amb la seva edat i les seves condicions de maduresa, i sempre en atenció al seu interès superior. En cas contrari, correspon als seus progenitors o als titulars de la tutela o de la guarda, un cop escoltada sempre l'opinió de l'infant o l'adolescent si té la suficient capacitat natural i en atenció al seu interès superior.

3. Es presumeix que tota persona major de setze anys té la capacitat suficient per poder exercir per si mateixa la protecció de l'honor, la intimitat i la pròpia imatge, llevat que la normativa aplicable, atenent els seus propis interessos, estableixi el contrari.

4. S'ha de preservar els infants i els adolescents de la difusió de les seves dades personals, d'imatges que atemptin contra la seva dignitat i de l'explotació econòmica de la seva imatge, molt especialment en les comunicacions produïdes a través de les tecnologies de la

informació i la comunicació. El seu consentiment per utilitzar-ne el nom, la veu o la imatge amb finalitats publicitàries, promocionals, comercials o anàlogues no es pot prestar mitjançant contractes en massa o d'adhesió.

5. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de prestar una atenció especial al compliment de les disposicions de l'apartat 4 anterior en cas que els infants i els adolescents hagin estat objecte de violència o estiguin involucrats en qualsevol procés judicial o administratiu que els afecti. El Ministeri Fiscal i el servei especialitzat d'atenció a la infància i l'adolescència poden iniciar d'ofici les accions corresponents perquè s'adoptin les mesures oportunes per protegir els infants i els adolescents d'aquestes ingerències.

Article 32. *Dret a la protecció de dades personals*

1. Els infants i els adolescents tenen el dret a la protecció de les seves dades personals, així com a impedir-ne el tractament o la cessió sense el seu consentiment o, si escau, dels seus representants legals, segons el que estableixi la normativa aplicable.

2. Es presumeix que tota persona major de setze anys té la capacitat suficient per poder consentir per si mateixa el tractament de les seves dades de caràcter personal, llevat que la normativa aplicable exigeixi per prestar aquest consentiment l'assistència dels seus representants legals. En aquest darrer cas sempre s'ha d'escoltar l'infant o l'adolescent si té capacitat natural suficient.

3. En cap cas no es poden obtenir de l'infant o l'adolescent dades que permetin accedir a informació sobre la resta dels membres del grup familiar, o sobre les seves característiques, com ara les dades professionals dels progenitors o els titulars de la tutela o la guarda, informació econòmica, dades sociològiques o qualsevol altra dada del mateix estil, sense el consentiment dels titulars d'aquestes dades.

4. Quan el tractament estigui referit a dades d'infants o adolescents, la informació dirigida a aquests infants i adolescents s'ha d'expressar en un llenguatge que sigui fàcilment comprensible per a ells.

5. Les autoritats, els funcionaris, els professionals i qualsevol altra persona que tingui accés a dades personals d'infants o adolescents assumeixen el deure de reserva i de confidencialitat en relació amb aquestes dades.

Secció segona. *Drets en l'àmbit familiar*

Article 33. *Responsabilitat en la criança i en el desenvolupament integral*

1. La millor atenció a les necessitats dels infants i els adolescents es dona de manera natural en el si de la seva família. La responsabilitat primordial de la cura, la criança i la formació integral dels infants i els adolescents correspon als progenitors o a les persones que en tinguin atribuïda la tutela o la guarda, d'acord amb el que disposa la normativa aplicable.

2. Els progenitors i les persones que tenen atribuïda la tutela o la guarda dels infants i els adolescents han de garantir el seu benestar i han de procurar-los un entorn de vida adequat i saludable, sempre d'acord amb les seves possibilitats.

3. Els progenitors o les persones que tenen atribuïda la tutela o la guarda dels infants i els adolescents tenen l'obligació d'exercir responsablement les seves funcions, sense perjudici de l'actuació subsidiària de les administracions públiques, en els termes que estableixi la normativa aplicable.

Article 34. *Dret de relació i convivència*

1. Els infants i els adolescents tenen el dret a créixer i viure amb els seus progenitors en un entorn familiar adequat i lliure de violència, llevat dels casos en què, atenent el seu interès superior, la separació resulti necessària. També tenen el dret a conviure i relacionar-se amb altres parents i persones pròximes, molt especialment amb els avis i els germans. En tot cas, les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de promoure i facilitar relacions sanes i participatives entre les diverses generacions, especialment amb la gent gran.

2. Els infants i els adolescents tenen el dret a mantenir un contacte directe amb els progenitors amb els quals no convisquin, sempre en els termes establerts per la normativa aplicable i d'acord amb el seu interès superior.

3. El batlle competent de la jurisdicció de menors ha de prendre les mesures adequades per garantir els drets de visita als infants i adolescents que resideixin habitualment a l'estranger o que es trobin separats temporalment dels progenitors en aplicació d'una mesura protectora, tenint en compte sempre el seu interès superior.

Article 35. ***Suport a l'exercici de la parentalitat i a la conciliació de la vida personal, familiar i laboral***

1. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de promoure les mesures més adients de col·laboració i protecció de la família, en atenció a la seva funció socialitzadora, per tal que es pugui garantir el benestar material i espiritual, així com l'efectivitat dels drets dels infants i els adolescents.

2. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de promoure polítiques d'ús del temps i mesures per conciliar la vida personal, familiar i laboral que permetin als progenitors, o a les persones que tinguin atribuïda la tutela o la guarda d'un infant o adolescent, disposar del temps que la seva criança i educació requereixen, en funció de les seves necessitats.

3. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de promoure un exercici positiu de la parentalitat fonamentat en l'interès superior de l'infant i l'adolescent, que sigui respectuós amb els seus drets, que afavoreixi un estil d'afecció segur, que estimuli el desenvolupament de les seves capacitats i li ofereixi suport i orientació, i que eviti, en tot cas, qualsevol ús de la violència o qualsevol tracte degradant, però sense excloure l'establiment de límits.

4. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de fomentar la creació de serveis públics i prestar suport als serveis de cura i educatius adreçats als infants d'entre zero i tres anys, d'acord amb la normativa aplicable. Les administracions públiques han d'adoptar mesures per fomentar l'assistència a aquests serveis dels infants en situació de vulnerabilitat social o econòmica, i a les famílies amb una major dificultat de conciliació de la vida laboral i familiar.

5. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han d'oferir als progenitors i a les persones que tenen atribuïda la tutela o la guarda dels infants i els adolescents els mitjans d'informació i formació adequats amb la finalitat de fer possible el compliment de les seves responsabilitats, tenint sempre en compte les característiques de l'infant o l'adolescent concernit i fonamentant actituds educatives i de respecte dels seus drets i de compliment dels seus deures. En particular, les administracions públiques han de promoure campanyes de formació en habilitats a les famílies i als infants i els adolescents amb discapacitat, tenint sempre en compte la perspectiva de gènere, i disposar de programes de suport per a aquestes famílies, d'acord amb la normativa aplicable.

Article 36. ***Sostracció internacional d'infants i adolescents***

1. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han d'adoptar les mesures necessàries per lluitar contra els trasllats i les retencions il·lícits d'infants i adolescents a l'estranger, tant si els porta a terme un dels progenitors com una tercera persona.

2. Als efectes establerts a l'apartat 1 anterior, les administracions públiques han de promoure l'establiment de nous acords bilaterals o multilaterals, o l'adhesió a acords ja existents en aquestes matèries.

Article 37. ***Deures en l'àmbit familiar***

1. Els infants i els adolescents han de participar en la vida de família i han de respectar i potenciar una relació personal i familiar sana i afectiva en relació amb els seus progenitors, els titulars de la tutela o la guarda, els germans i els altres familiars i persones que visquin a la llar, d'acord amb el que estableixi la normativa aplicable.

2. Els infants i adolescents han de col·laborar en les tasques domèstiques de la llar on visquin, d'acord amb la seva edat, el seu grau de desenvolupament i la seva capacitat, i amb independència del seu gènere.

Capítol tercer. *Drets econòmics, socials i culturals*

Secció primera. *Dret a la salut bàsica i al benestar*

Article 38. ***Beneficiaris i contingut del dret a la salut***

1. Els infants i els adolescents, amb independència de la seva edat o situació administrativa, tenen dret a l'accés efectiu, a la promoció, a la prevenció i a la protecció de la seva salut, a l'assistència sanitària de qualitat i a l'accés a les actuacions, programes de salut pública i prestacions d'assistència sanitària que els permetin créixer i desenvolupar-se de manera integral fins a adquirir el nivell més alt de salut possible. L'accés a què es fa referència en aquest apartat s'ha de garantir d'acord amb els mecanismes establerts en la normativa

sanitària, sociosanitària i de la seguretat social aplicable.

2. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de dur a terme programes de detecció i atenció precoç i d'assistència sanitària oportuna, inclosa la rehabilitació, la provisió de suports necessaris, el transport sanitari i sociosanitari i les altres prestacions i serveis necessaris, dels infants i els adolescents amb discapacitat, d'acord amb la normativa de garantia dels drets de les persones amb discapacitat aplicable.

Article 39. ***Actuacions de promoció, prevenció i protecció de la salut***

1. Es reconeix als infants i als adolescents, en els termes establerts en la normativa aplicable:

a) El dret a gaudir d'actuacions de promoció de la salut i de la qualitat de vida que tinguin en compte les seves necessitats i especificitats, perquè puguin adoptar estils de vida saludable.

b) El dret a gaudir d'actuacions relatives a la seva salut segons les seves necessitats específiques.

c) El dret a rebre actuacions de protecció en l'àmbit de la salut per desenvolupar-se en un ambient saludable.

2. Els ministeris competents per raó de la matèria han de promoure programes i mesures transversals i coordinades per difondre la informació i formar en matèria de salut els infants i dels adolescents. Aquests programes han de permetre orientar-los en la presa de decisions responsables respecte de la seva pròpia salut.

3. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han d'adoptar les mesures necessàries per prevenir i, si escau, eliminar les pràctiques tradicionals perjudicials per a la salut dels infants i adolescents.

Article 40. ***Dret a l'assistència sanitària, a la informació sobre la salut i al consentiment informat***

1. Els infants i els adolescents tenen el dret a rebre assistència sanitària integral i de qualitat, inclosa l'assistència farmacèutica, d'acord amb la normativa aplicable.

2. Els infants i els adolescents tenen el dret a obtenir informació completa sobre la seva salut i el seu desenvolupament, així com sobre el procés assistencial que han de rebre. També tenen el dret que aquesta informació i la seva història clínica siguin confidencials, i a participar en les decisions que els afectin a través del consentiment informat, d'acord amb la normativa aplicable. Aquesta informació ha de comunicar-se en un llenguatge comprensible i adequat i en un format accessible d'acord amb la seva edat i el seu grau de maduresa.

3. Els infants i els adolescents només poden sotmetre's a experiments de recerca biomèdica quan no suposin un perjudici per a la seva integritat o salut. La prestació del consentiment per als actes de recerca biomèdica s'ha de fer d'acord amb la normativa aplicable.

Article 41. ***Dret a la protecció de la salut mental i en relació amb les conductes addictives***

1. Els infants i els adolescents tenen el dret a accedir als serveis i recursos de prevenció, atenció i recuperació en l'àmbit de la salut mental, i als establiments sanitaris i sociosanitaris específics en aquest mateix àmbit i adaptats a les seves necessitats particulars, d'acord amb la normativa aplicable.

2. Els centres i els serveis assistencials que atenguin les addiccions a certes substàncies, tals com les begudes alcohòliques, el tabac i les altres drogues, així com certes conductes que poden ser addictives, tals com els jocs d'atzar o l'ús abusiu de les tecnologies de la informació i la comunicació, han de dur a terme intervencions terapèutiques especialitzades i coordinades amb altres serveis, tenint en compte les característiques pròpies dels infants i els adolescents i adequant-se al perfil d'aquests pacients.

3. Els infants i els adolescents que siguin fills de persones amb una manca de cura sobre la seva salut o atenció personal, incloses les addiccions a certes substàncies i altres conductes addictives, tenen el dret a una atenció i reeducació adequades.

4. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han d'incloure dins les estratègies de planificació en l'àmbit de la salut mental un capítol específic relatiu als infants i els adolescents, amb previsions específiques per als que estan en situació de vulnerabilitat.

Article 42. ***Dret a l'hospitalització i l'acompanyament en el procés assistencial***

1. En tot el procés assistencial a un infant o un adolescent, s'ha de potenciar l'atenció ambulatòria o en el seu domicili, de forma que l'hospitalització sigui l'últim recurs. Si l'hospitalització és inevitable, ha de durar el temps més breu possible.

2. Els infants i els adolescents tenen dret a ser acompanyats pels seus progenitors o els titulars de la tutela o la guarda en tot el procés assistencial i, si escau, durant l'hospitalització, llevat que això perjudiqui la seva salut o la dels seus progenitors o titulars de la tutela o la guarda.

3. Durant l'hospitalització o durant l'atenció de la malaltia en el seu domicili que duri més d'un mes, els infants i els adolescents tenen el dret a prosseguir la formació escolar, llevat que això suposi un perjudici o un obstacle per a la seva salut, d'acord amb el que s'estableixi per la via reglamentària. Així mateix, s'ha de permetre a aquests infants i adolescents l'accés al lleure, a les activitats d'esbarjo i a la cultura en la mesura que sigui possible. En el cas d'infants i adolescents amb una malaltia crònica reconeguda o que es manifesta per brots, s'ha d'atendre la seva formació escolar de manera immediata sense període de carència, sempre que el seu estat de salut ho permeti.

4. En la mesura que sigui possible, l'atenció ambulatòria i l'hospitalització dels infants i els adolescents s'han de fer en espais separats dels adults, adaptats a les seves necessitats concretes, i, en el cas de l'hospitalització, que facilitin la seva relació personal, familiar i social.

Article 43. *Dret al nivell de benestar adequat*

1. Els infants i els adolescents tenen el dret a un nivell bàsic de benestar adequat al seu desenvolupament integral. Els progenitors, o els titulars de la tutela o la guarda, han d'oferir aquest nivell de benestar, i les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han d'oferir-los els programes, les prestacions i els ajuts de protecció social i seguretat social necessaris per assolir-lo.

2. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han d'emprendre actuacions dirigides a reduir la taxa d'infants i adolescents que es troben en situació de vulnerabilitat socioeconòmica.

3. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han d'establir els criteris que determinin el nivell bàsic de benestar dels infants i els adolescents, tant material com emocional.

4. Els infants i adolescents tenen el dret a viure de forma estable en un habitatge i a accedir als subministraments bàsics, d'acord amb el que estableixi la normativa aplicable.

5. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han d'assegurar a tots els infants i els adolescents l'accés a una alimentació suficient, saludable, nutritiva i adequada a la seva edat i al seu estat de desenvolupament, d'acord amb el que estableixi la normativa aplicable.

Secció segona. *Dret a l'educació*

Article 44. *Dret a l'educació*

1. Els infants i els adolescents tenen, des que neixen, el dret al major grau d'educació possible que els permeti desenvolupar la seva personalitat, aptituds i capacitats fins al nivell màxim de les seves possibilitats.

2. Els infants i els adolescents tenen el dret a rebre i l'obligació de seguir l'educació bàsica obligatòria, la qual comprèn la primera i la segona ensenyances, i també tenen el dret a rebre l'ensenyament en els nivells educatius no obligatoris. L'ensenyança ha de ser de qualitat i gratuïta, en els termes establerts en la normativa aplicable.

3. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de vetllar per una formació inclusiva, i que atengui de forma equitativa les necessitats educatives específiques dels infants i els adolescents per raó de qualsevol condició o circumstància personal, familiar o social. En concret, els infants i adolescents amb discapacitat tenen el dret a gaudir d'una educació en igualtat de condicions amb la resta de l'alumnat, en entorns inclusius, amb els suports adequats i els ajustos raonables necessaris en tots els nivells educatius, segons el que estableixi la normativa aplicable.

4. Els infants i adolescents tenen dret al respecte de la persona sense patir discriminacions, humiliacions o vexacions dins l'àmbit educatiu.

Article 45. *Accés, permanència i èxit en el sistema educatiu*

1. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de garantir un nombre de places suficient als centres educatius per assegurar l'ensenyança a què els infants i els adolescents tenen dret.

2. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de garantir el dret dels progenitors i dels titulars de la tutela o la guarda a escollir el sistema educatiu per als seus fills, o per a les persones que estan sota la seva tutela o guarda, d'entre els sistemes

educatius que coexisteixen al Principat d'Andorra. També han de garantir que els infants i els adolescents es mantinguin en aquest sistema educatiu si aquesta permanència és conforme al seu interès superior. En tot cas, en l'elecció del sistema educatiu també s'ha de prendre en consideració l'opinió de l'infant i l'adolescent, d'acord amb la seva edat i les seves condicions de maduresa.

3. Els infants i adolescents en situació de desemparament tenen el dret a continuar escolaritzats en el mateix centre educatiu on estaven escolaritzats amb anterioritat, llevat que això sigui contrari al seu interès superior.

4. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de proporcionar els mitjans materials, humans i de transport que assegurin una atenció escolar de qualitat i en condicions d'equitat quan la situació de l'infant o l'adolescent ho requereixi, d'acord amb el que estableixi la normativa aplicable.

5. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de garantir l'assistència dels infants i els adolescents als centres educatius. Amb aquesta finalitat, han d'adoptar les mesures corresponents i coordinades per evitar la no escolarització o l'absentisme escolar en les etapes d'escolarització obligatòria, d'acord amb el que estableixi la normativa aplicable.

6. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de vetllar per prevenir l'abandonament prematur dels estudis i, si escau, cercar els suports complementaris per erradicar-lo.

7. Les pràctiques culturals i religioses dels infants i els adolescents no han de suposar una discriminació, una limitació o una exclusió en el dret a l'educació o a les activitats extraescolars, de lleure, d'esbarjo, esportives o culturals, d'acord amb el Conveni de les Nacions Unides relatiu a la lluita contra la discriminació en l'àmbit de l'ensenyament, del 14 de desembre de 1960.

Article 46. *Inclusió de continguts en els projectes educatius i els currículums escolars*

Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de vetllar perquè els projectes educatius dels centres de tots els nivells i els currículums escolars incloguin de forma transversal continguts relatius a l'educació en drets humans, en concret dels drets reconeguts en la Convenció sobre els drets de l'infant, del 20 de novembre de 1989; la violència de gènere; la violència domèstica o familiar; la diversitat funcional o la discapacitat; la promoció i la prevenció en l'àmbit de la salut, inclosa la salut sexual i reproductiva; les formes de maltractament, inclòs l'abús sexual, i la seva prevenció i protecció; la promoció de la cultura de pau i de la no-violència, inclosa la prevenció de l'assetjament entre l'alumnat, i la igualtat de tracte i la no-discriminació.

Article 47. *Dret de participació en l'àmbit educatiu*

1. Els infants i els adolescents tenen el dret a la participació activa en el seu propi procés formatiu a través d'associacions i estructures participatives democràtiques concretes de l'àmbit educatiu.

2. Els progenitors o els titulars de la tutela o la guarda tenen el dret a fer el seguiment de l'educació dels seus fills, o de les persones que estan sota la seva tutela o guarda, i a participar en el seu procés educatiu.

3. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de promoure i garantir les condicions necessàries per tal que els infants i els adolescents puguin fer efectiva la seva participació activa en l'àmbit educatiu.

Article 48. *Drets en matèria de formació professional i d'accés al món laboral*

1. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han d'incentivar l'existència de programes de formació i inserció laboral per a adolescents en edat laboral que afavoreixin la transició a un treball digne. En aquests programes, s'ha de prestar una atenció especial als infants i adolescents en situació de vulnerabilitat.

2. S'ha de garantir als adolescents en edat laboral la informació i l'orientació oportunes, lliure d'estereotips per raó de gènere, sobre les possibilitats educatives i professionals existents, se'ls ha d'oferir un ensenyament i una formació adequats, i s'ha de fomentar la vessant pràctica d'aquesta formació sempre que sigui possible.

Article 49. *Deures en l'àmbit escolar i de formació*

1. Els infants i els adolescents tenen l'obligació d'assistir als centres educatius en les etapes d'ensenyança obligatòria, així com de mantenir una actitud positiva i proactiva durant tot el procés d'aprenentatge.

2. Els infants i els adolescents han de respectar les normes del centre educatiu, el seu professorat, la resta de companys i els altres membres de la comunitat educativa, i han d'evitar situacions de conflicte.

3. Els infants i els adolescents han de gestionar les situacions de conflicte a través del debat. En cap cas han de fer servir l'agressió física o verbal.

Secció tercera. *Dret al lleure i a la cultura*

Article 50. *Dret al descans, al lleure i a les activitats d'esbarjo, culturals i artístiques*

1. Els infants i els adolescents tenen el dret al descans i a les activitats de lleure, d'esbarjo i al joc, incloses les activitats esportives, culturals i artístiques, d'acord amb la seva edat i les seves necessitats de desenvolupament.

2. Les activitats escolars requerides i les activitats programades per als infants i als adolescents han de permetre el descans i la possibilitat de dur a terme activitats de lleure.

3. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de promocionar i donar suport a les associacions i les altres entitats culturals, esportives i socials dedicades a oferir aquestes activitats, i assegurar que l'oferta de lleure sigui suficient, variada i estable.

4. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de promocionar i fomentar la intervenció dels infants i els adolescents en programes i activitats de voluntariat, a través d'entitats públiques o privades, d'acord amb el que estableixi la normativa aplicable.

5. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de facilitar l'accés equitatiu a les activitats de lleure i d'esbarjo, al joc, i a les activitats esportives, culturals i artístiques, i han de promoure que es proveeixin els ajustos necessaris segons la diversitat de capacitats.

Article 51. *Dret a accedir a les activitats d'esbarjo, de joc i esportives*

1. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de fomentar l'educació en el lleure com a forma d'aprenentatge, i l'organització d'activitats de lleure, que comprèn les activitats de joc, d'esbarjo i esportives. Aquestes activitats han de ser conformes a la diversitat de necessitats dels infants i els adolescents, sense que impliquin cap tipus de discriminació, i amb el foment de les relacions intergeneracionals.

2. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de fomentar les activitats de lleure actiu i potenciar l'activitat física i esportiva com a hàbit de salut i millora de la qualitat de vida dels infants i els adolescents.

3. La participació dels infants i dels adolescents en esports de competició ha de ser en tot cas voluntària. Els horaris, els mètodes i els plans d'entrenament han de ser conformes al seu grau de desenvolupament i la seva condició física, a les seves necessitats educatives, i sempre tenint en compte el seu interès superior.

4. En concret, els jocs, les joguines i els videojocs han de reunir les condicions de seguretat dels productes, adequar-se a l'edat i al nivell de desenvolupament de l'infant o l'adolescent, i no contenir missatges violents ni incitar a la violència o a la discriminació per raó de gènere, identitat, naixement o qualsevol altra raó o condició, d'acord amb el que estableixi la normativa aplicable.

Article 52. *Dret a les activitats culturals i artístiques*

1. Els infants i els adolescents tenen el dret a rebre una formació cultural i artística, a disposar dels recursos i els mitjans que els permetin desenvolupar les seves capacitats intel·lectuals i plàstiques, a participar en les manifestacions culturals i artístiques com a forma d'expressió de la seva identitat pròpia i de la seva comunitat, i que es respectin les seves opcions culturals.

2. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de fomentar la creació de manifestacions culturals i artístiques dirigides particularment als infants i als adolescents i a estimular el seu interès pel patrimoni cultural i les pràctiques artístiques.

3. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de promoure i garantir l'accés obert i equitatiu als béns culturals i patrimonials, així com als serveis d'informació, arxius, biblioteques, museus i altres serveis i equipaments culturals.

Secció quarta. *Drets com a consumidors i usuaris*

Article 53. *Protecció i defensa com a consumidors i usuaris*

1. Els infants i els adolescents tenen el dret que les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, vetllin per la protecció i la defensa dels seus drets i interessos com a consumidors i usuaris, tenint en compte les seves necessitats i característiques concretes, i d'acord amb el que estableixi la normativa aplicable.

2. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de fomentar la sensibilització i l'educació dels infants i els adolescents sobre el consum sostenible i responsable.

3. Els productes, els béns o els serveis destinats als infants i adolescents han de contenir de forma llegible informació sobre la composició, les característiques, l'ús i l'edat recomanada per utilitzar-los, segons correspongui.

Article 54. *Protecció respecte de béns perjudicials per a la salut i el desenvolupament*

1. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de vetllar pel compliment de la normativa relativa a la publicitat i a la prohibició en la venda, el subministrament o el consum de begudes alcohòliques i de tabac, o de qualsevol altra substància que els imitin o indueixin els infants i els adolescents a consumir-ne. Aquestes prohibicions de venda, subministrament i consum s'han de fer constar de forma visible en els locals on es venguin o subministrin.

2. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de vetllar per la protecció en relació amb les conductes addictives tals com els jocs d'atzar o l'ús abusiu de les tecnologies de la informació i la comunicació.

3. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han d'establir mesures efectives per impedir l'accés per qualsevol mitjà a les substàncies que puguin causar dependència, ja sigui física o psíquica, als infants o els adolescents, en concret a les substàncies estupefaents i psicotròpiques.

4. El subministrament de medicaments i altres productes sanitaris a infants i adolescents i la seva publicitat s'ha d'efectuar d'acord amb el que estableixi la normativa aplicable.

5. Les administracions públiques han de vetllar perquè no es venguin, exposin ni difonguin als infants i adolescents publicacions amb contingut pornogràfic, que incitin a la violència o que continguin qualsevol tipus de discriminació perjudicial per al seu desenvolupament o que sigui contrària als seus drets i llibertats. Les administracions públiques també han de vetllar perquè no es vengui, exposi, difongui ni projecti material audiovisual amb el contingut a què es refereix aquest apartat.

6. Es prohibeix la publicitat de begudes alcohòliques, tabac o qualsevol altra substància que els imitin o indueixin, i d'altres substàncies nocives per a la salut, en les activitats dirigides als infants i els adolescents.

7. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències han de vetllar per protegir als menors d'edat del tabaquisme amb accions encaminades a la prevenció i promoció de la salut individual i col·lectiva.

8. Es prohibeix de vendre, oferir per a la venda o lliurar a menors d'edat productes destinats a ésser fumats, inhalats, xuclats, mastegats o altres, constituïts totalment o parcialment per tabac. També es prohibeix vendre, oferir per a la venda o lliurar a menors d'edat els productes que imiten o que indueixen a l'hàbit de fumar. Aquesta prohibició ha d'ésser advertida, en forma i lloc perfectament visible de la manera que sigui determinada per reglament, en els establiments on s'expedeixen productes de tabac i productes relacionats amb el tabac.

9. Es prohibeix als menors d'edat participar en les accions adreçades a la publicitat i la promoció de begudes alcohòliques, productes de tabac i productes relacionats amb el tabac.

Article 55. *Accés a espais i a serveis*

1. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de vetllar perquè els espais d'esbarjo, esportius i oberts al públic, i els serveis de què són usuaris habitualment els infants i els adolescents, disposin de les condicions físiques, ambientals, sanitàries, higièniques, d'accessibilitat i de seguretat adequades, d'acord amb el que estableixi la normativa aplicable.

2. Les activitats de lleure i els espectacles públics en què assisteixin com a usuaris o espectadors els infants i adolescents han de comptar amb el personal suficient i degudament qualificat per evitar accidents. Els

requisits que han de reunir aquest tipus d'activitats i espectacles s'han de desenvolupar reglamentàriament.

3. Es prohibeix l'accés a les sales de joc i la participació dels infants i adolescents en jocs d'atzar, d'acord amb el que estableixi la normativa aplicable.

Secció cinquena. *Dret al medi urbà i al medi ambient*

Article 56. *Dret a conèixer el medi urbà i a gaudir-ne*

1. Els infants i els adolescents tenen el dret a conèixer la seva parròquia i a gaudir del seu entorn i dels espais públics i equipaments destinats al seu ús.

2. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de prendre en consideració les necessitats concretes dels infants i adolescents en la planificació urbanística, a l'efecte de destinar el sòl als usos, espais i equipaments que els siguin menester, així com adaptar el mobiliari urbà a les seves necessitats. En tot cas, aquests espais i equipaments han de tenir en compte la diversitat de necessitats dels grups d'edat, de gènere i de capacitats.

3. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de promoure l'ús del transport públic entre els infants i els adolescents, facilitar-ne l'accés i promoure'n una oferta àmplia.

4. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de fomentar que les zones limítrofs a espais i equipaments destinats als infants i adolescents siguin per a vianants. Així mateix, han de mantenir i fomentar el traçat de camins escolars per permetre que es puguin desplaçar de forma autònoma i responsable entre les seves llars i l'escola o a altres espais de formació, esbarjo o lleure.

5. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de garantir la participació activa dels infants i els adolescents en el disseny i la configuració dels espais i equipaments a què fa referència l'apartat 2 anterior, a través dels consells comunals de la infància i l'adolescència, entre altres.

Article 57. *Dret a conèixer el medi ambient i a gaudir-ne*

1. Els infants i els adolescents tenen el dret a viure en un medi ambient i natural saludable i sostenible, a conèixer-lo i a gaudir-ne. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han d'adoptar les mesures adequades per a la protecció, la conservació i la millora d'aquest medi ambient i natural.

2. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de promoure programes de sensibilització i educació mediambiental per a l'ús sostenible i responsable dels recursos naturals, l'adquisició d'hàbits positius de conservació del medi ambient i de mitigació dels efectes del canvi climàtic.

3. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de garantir la participació activa dels infants i els adolescents en la col·laboració i en el compromís per a la protecció, la conservació i la millora del medi ambient a través i del Consell Nacional de la Infància i l'Adolescència i dels consells comunals de la infància i l'adolescència, entre altres.

Article 58. *Deures en l'àmbit social*

1. Els infants i els adolescents han d'exercir el seu rol com a ciutadans actius en la societat, de forma participativa i responsable. A aquest efecte, han de respectar les persones amb qui es relacionen en l'àmbit social amb independència de qualsevol circumstància personal o social.

2. Els infants i els adolescents han de fer un bon ús dels espais i els equipaments públics i privats, el mobiliari urbà i qualsevol altre espai on desenvolupin les seves activitats, respectar-los i conservar-los.

3. Els infants i els adolescents han de conèixer i respectar el medi ambient i natural i col·laborar en la seva protecció, conservació i millora.

Títol II. Protecció als infants i els adolescents

Capítol primer. *Protecció als infants i els adolescents contra qualsevol tipus de maltractament*

Secció primera. *Disposicions generals*

Article 59. *Protecció contra qualsevol tipus de maltractament*

1. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de protegir els infants i els adolescents contra qualsevol tipus de maltractament, per garantir el seu benestar i el seu desenvolupament sa i ple.

2. El sistema de protecció dels infants i els adolescents comprèn el conjunt d'actuacions,

mesures i serveis dirigits a prevenir, detectar, notificar, derivar, intervenir, prestar atenció i facilitar la recuperació i la reinserció social, segons correspongui, de qualsevol forma de maltractament que pateixin aquests infants i adolescents.

3. S'entén per maltractament qualsevol tipus de violència, física o psicològica, com ara els càstigs corporals, la negligència, els abusos sexuals, la violència de gènere, domèstica o familiar i l'explotació sexual, laboral o amb qualsevol altra finalitat, incloent-hi quan es du a terme mitjançant les tecnologies de la informació i la comunicació, amb independència de l'entorn o la persona o la institució que el genera. També ho és la manca d'atenció de les necessitats bàsiques de l'infant que afectin al seu desenvolupament.

4. Les administracions públiques, les altres entitats públiques i privades i els professionals que intervenen en el sistema de protecció als infants i els adolescents han de col·laborar i actuar de forma coordinada i transversal per garantir una actuació integral contra qualsevol tipus de maltractament.

5. Constitueixen situacions de desprotecció social dels infants i els adolescents en l'àmbit familiar les situacions de risc i de desemparament, que es desenvolupen en el capítol segon d'aquest títol.

Secció segona. *Actuacions preventives*

Article 60. *Prevenció*

1. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de desenvolupar de forma prioritària, i amb l'assignació pressupostària específica, les actuacions preventives necessàries per abordar els indicadors i els factors de risc i per prevenir les situacions que puguin posar els infants i els adolescents en una situació de desprotecció.

2. Les actuacions preventives a què fa referència l'apartat 1 anterior suposen també considerar les causes estructurals que poden donar lloc a la desprotecció, ja siguin individuals, familiars o socials, i relatives a la salut pública, la pobresa, la vulnerabilitat socioeconòmica o la discriminació per diferents causes, entre d'altres.

3. Per desenvolupar actuacions de prevenció dels maltractaments als infants i els adolescents, les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, poden subscriure acords de col·laboració amb altres entitats públiques i privades.

4. En l'elaboració de polítiques i programes de sensibilització i educació per prevenir el maltractament als infants i els adolescents, s'ha de fomentar la participació dels mateixos infants i adolescents, així com de la societat civil i del sector privat que incideixi en aquestes matèries.

Article 61. *Prevenció de la situació de risc en l'àmbit familiar*

1. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de vetllar perquè els progenitors o les persones que tenen atribuïda la tutela o la guarda dels infants o els adolescents portin a terme, d'acord amb el que estableix l'article 35, apartat 5, les seves responsabilitats de criança de forma apropiada. També els han de proporcionar els serveis de prevenció, informació, orientació i acompanyament en tots els àmbits que afectin el benestar i el desenvolupament integral dels infants i els adolescents.

2. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències i d'acord amb la normativa aplicable, han de promoure programes socioeducatius de suport familiar per subvenir a les possibles dificultats que les famílies puguin trobar-se en l'exercici de les seves responsabilitats, així com potenciar les habilitats parentals i la promoció de pautes de criança i disciplina positiva, no violenta i participativa dels infants i els adolescents.

3. Els programes de suport familiar a què fa referència l'apartat 2 anterior han d'anar especialment dirigits a donar suport als progenitors o els titulars de la tutela o de la guarda que exerceixen responsabilitats parentals en situacions especialment difícils, com ara els progenitors primerencs, els progenitors o titulars de la tutela o la guarda d'adolescents, les famílies monoparentals o que tinguin necessitats especials, els progenitors o els titulars de la tutela o la guarda d'infants i adolescents amb discapacitat o amb trastorns greus de conducta i les famílies amb dificultats econòmiques o que no comptin amb el suport necessari d'altres parents.

4. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de fomentar les visites domiciliàries a les famílies amb infants i adolescents per identificar possibles situacions de risc, sobretot en la primera infància.

Article 62. ***Prevenció de la situació de risc en l'àmbit comunitari***

1. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de dur a terme campanyes informatives d'abast comunitari sobre els factors de risc que poden comportar situacions de maltractament, així com sobre les actuacions necessàries per evitar aquestes situacions.

2. En particular, la identificació d'indicadors o factors de risc específics respecte d'un conjunt d'infants o adolescents amb unes característiques socials, culturals o d'origen concretes, i amb una concentració de desigualtat més gran, requereix l'elaboració de plans d'intervenció social preventiva i comunitària dirigits especialment a aquest col·lectiu, que no estigmatitzin i si escau amb l'ajut de mediadors culturals.

Article 63. ***Sensibilització ciutadana***

1. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de dur a terme accions concretes de sensibilització i informació dirigides a la ciutadania sobre el bon tracte que han de rebre els infants i els adolescents, a l'efecte de garantir la seva dignitat i el seu benestar. També han de desenvolupar programes formatius i de sensibilització sobre totes les formes de maltractament que poden patir els infants i els adolescents, amb una atenció particular a l'explotació i l'abús sexuals, als efectes nocius del maltractament i a les mesures de prevenció de tots els tipus de maltractament.

2. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de vetllar perquè els mitjans de comunicació incorporin en els canals de ràdio i televisió públics continguts específics de sensibilització i informació en els termes que estableix l'apartat 1 anterior.

Article 64. ***Formació i honorabilitat dels professionals***

1. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de vetllar perquè els professionals que treballen pels infants i els adolescents i en contacte amb ells, en particular en el sector de l'educació, la salut, els afers socials, la joventut, la justícia, la seguretat, els esports, el lleure, la cultura i els mitjans de comunicació, rebin una formació inicial i continuada integral i especialitzada sobre els maltractaments a aquests col·lectius, per prevenir, detectar tot tipus de maltractament de forma efectiva perpetrades per qualsevol persona i respondre a aquests maltractaments de forma efectiva. Aquesta obligació també és exigible al personal voluntari que estigui en contacte habitual amb els infants i els adolescents o que hi col·labori.

2. Per accedir i exercir professions que comportin el contacte habitual amb els infants i els adolescents o que puguin tenir accés a dades personals i imatges d'infants o adolescents, els professionals han de demostrar que no tenen antecedents penals per delictes contra la llibertat sexual, d'acord amb el que s'estableixi per la via reglamentària.

Article 65. ***Sensibilització als infants i els adolescents***

1. Els sistemes educatius i de formació, en l'àmbit de les seves competències i en totes les etapes educatives, han de desplegar programes de sensibilització i educació adaptats a les franges d'edat i, en particular, en matèria afectivosexual, d'abús sexual i d'assetjament que permetin als infants i els adolescents identificar els factors de risc als quals poden veure's exposats, àdhuc a través de les tecnologies de la informació i la comunicació, i que expliquin les mesures al seu abast per protegir-se'n.

2. La sensibilització en les matèries a què es refereix l'apartat 1 anterior també correspon als progenitors i als titulars de la tutela i la guarda, que les han de desplegar en el marc de les seves funcions educatives.

Article 66. ***Recerca en matèria de maltractaments***

Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de promoure la recerca sobre el maltractament dels infants i els adolescents. Aquesta recerca ha de comportar l'anàlisi de les causes, les conseqüències i les estratègies necessàries per erradicar el maltractament, i ha d'incloure la recopilació de dades i una difusió oportuna dels resultats.

Article 67. ***Coordinació efectiva contra el maltractament***

1. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han d'establir els mecanismes de coordinació necessaris per garantir una cooperació efectiva en la prevenció, la detecció, la notificació i la derivació del maltractament als infants i els adolescents. Aquesta coordinació ha de permetre l'atenció immediata i la recuperació

física i psíquica, així com la reinserció social i la intervenció judicial corresponent.

2. La cooperació a què fa referència l'apartat anterior concerneix les administracions públiques, els serveis públics i privats i els professionals competents i especialitzats en la matèria, en concret dels àmbits sanitari, educatiu, dels afers socials, de la joventut, dels esports, del lleure, de la cultura, policial i judicial, i ha d'incloure l'atorgament de protocols d'actuació i de col·laboració. Aquests protocols han de preveure el procediment que s'ha de seguir en cas que es constati o es tingui la sospita fonamentada que s'ha comès una infracció penal o que cal adoptar mesures cautelars.

3. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de proporcionar la formació inicial i continuada en matèria de maltractaments als professionals que treballen en l'àmbit de la infància i l'adolescència, per donar difusió als mecanismes de coordinació existents, inclosos els protocols d'actuació i col·laboració.

4. Els professionals competents, en l'exercici de les seves activitats, tant en l'àmbit públic com en el privat, han d'aplicar obligatòriament els protocols d'actuació i col·laboració pactats per les entitats concernides en matèria de maltractament dels infants i els adolescents.

Secció tercera. *Actuacions de detecció i derivació*

Article 68. Detecció

1. Les administracions públiques, les altres entitats públiques i privades i els professionals que intervenen en el sistema de protecció dels infants i els adolescents han d'establir programes i protocols i donar suport al seu desplegament, i també han de garantir la detecció eficient dels casos de maltractament, mitjançant la identificació dels indicadors i la constatació dels supòsits de desprotecció.

2. Els professionals esmentats a l'apartat 1 anterior s'han de responsabilitzar de la detecció de les situacions que donen llocs a supòsits de desprotecció, i tenen l'obligació de complir i actuar segons els programes i els protocols establerts.

3. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de vetllar per establir programes de detecció precoç de qualsevol forma de maltractament als infants i els adolescents.

Article 69. *Notificació per part de la ciutadania*

1. Els ciutadans que tinguin coneixement o sospites fonamentades d'una situació de desprotecció en què es troba un infant o adolescent, i en particular d'una situació de risc o de desemparament, han de comunicar-ho al ministeri encarregat dels afers socials, al Cos de Policia, a l'Administració de Justícia, al Ministeri Fiscal o al Raonador del Ciutadà. Aquestes administracions o serveis han de garantir la confidencialitat de la informació i de la identitat de la persona que fa la comunicació.

2. El deure de comunicació a què fa referència l'apartat 1 anterior no eximeix de l'obligació de prestar l'ajuda corresponent als infants o als adolescents concernits.

3. El ministeri encarregat dels afers socials ha d'establir una línia telefònica gratuïta i permanent, i els mitjans i les aplicacions telemàtiques que permetin la col·laboració de la ciutadania en la notificació de les situacions o les possibles situacions de desprotecció, i en particular les situacions de risc o de desemparament, en què poden trobar-se els infants i els adolescents.

4. Els infants i els adolescents poden fer saber a qualsevol persona una situació de maltractament que estiguin patint, sense necessitat de comptar amb el consentiment dels seus progenitors o dels titulars de la tutela o de la guarda, però aquests darrers n'han de ser informats quan això no sigui contrari a l'interès dels infants o adolescents.

Article 70. *Notificació i derivació per part dels professionals*

1. Tots els professionals, especialment els que treballen en els àmbits dels afers socials, la salut, l'educació, la justícia, la cultura i el lleure, i les autoritats que per raó de la seva professió o el seu càrrec tinguin coneixement o sospites fonamentades d'una situació de desprotecció en què es troba un infant o un adolescent, en particular d'una situació de risc o de desemparament, ho han de notificar o denunciar als òrgans competents segons els protocols que s'estableixin.

2. Els professionals i les autoritats a què fa referència l'apartat 1 anterior han de facilitar la informació i la documentació relatives a l'infant o l'adolescent concernit, i al seu entorn familiar o social, que siguin necessàries per valorar la situació. No cal l'autorització de la persona interessada per obtenir la informació o la

documentació facilitada, la qual només es pot utilitzar per protegir l'infant o l'adolescent, d'acord amb el seu interès superior.

3. L'obligació dels professionals i les autoritats a què fa referència l'apartat 1 d'aquest article s'anteposa a les normes que els puguin ser aplicables en relació amb el secret professional. L'advocat està obligat a respectar el secret professional, si bé el pot aixecar en els casos establerts en la Llei 48/2014, del 18 de desembre, de l'exercici de la professió d'advocat i del Col·legi Oficial d'Advocats d'Andorra.

Article 71. *Registre de maltractament*

1. El ministeri encarregat dels afers socials ha de crear un registre unificat de maltractament als infants i els adolescents, per prevenir-ne casos o per intervenir-hi. El registre també ha de desenvolupar funcions estadístiques.

2. El registre de maltractament té la funció de centralitzar totes les notificacions i les informacions que qualsevol administració o servei conegui o detecti en relació amb el maltractament als infants i els adolescents, en qualsevol moment.

3. La creació, el funcionament, les funcions i les altres normes relatives al registre de maltractament es fan per la via reglamentària.

4. En la gestió de la informació del Registre de maltractament s'ha de garantir la confidencialitat i la privacitat de les dades, i que l'accés, la utilització i la transmissió d'aquestes dades sigui conforme a la normativa aplicable en la matèria. No obstant això, no és necessari comptar amb el consentiment de les persones interessades per valorar la situació individual, familiar o social de l'infant o l'adolescent concernit, sempre que això es faci d'acord amb el seu interès superior.

Secció quarta. *Actuacions d'atenció i recuperació*

Article 72. *Atenció als infants i els adolescents maltractats*

1. Els infants i els adolescents víctimes de qualsevol tipus de maltractament han de rebre orientació, assessorament i atenció integral, immediata, especialitzada i coordinada entre les administracions i serveis intervinents.

2. El ministeri encarregat dels afers socials ha d'establir una línia telefònica vinculada als mitjans i les aplicacions telemàtiques, gratuïta, permanent i especialitzada, per oferir als infants i els adolescents orientació, assessorament i atenció en relació amb el maltractament, i per permetre'ls de denunciar qualsevol tipus de maltractament, garantint sempre el seu anonimat.

Article 73. *Recuperació i reinserció social*

1. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de prendre totes les mesures necessàries per aconseguir la recuperació física i psicològica i la reinserció social dels infants o els adolescents que han estat en qualsevol situació de risc, sense perjudici de la protecció establerta per a les situacions de desemparament.

2. Els infants i adolescents que han estat en una situació de risc o de desemparament tenen el dret a un accés prioritari als serveis i programes que els facilitin la recuperació i la reinserció, com ara els relatius a la salut mental, l'assessorament psicològic i legal, o qualsevol altre recurs que els ajudi a aquest efecte.

3. Per desenvolupar actuacions de recuperació i reinserció social dels infants i adolescents en situació de risc o desemparament, les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, poden subscriure acords de col·laboració amb altres entitats públiques i privades, d'acord amb la normativa aplicable.

Article 74. *Tractament de la informació per part dels mitjans de comunicació*

1. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de vetllar perquè els mitjans de comunicació facin un tractament rigorós dels continguts informatius relacionats amb els maltractaments dels infants i els adolescents, tant si en són víctimes com si en són agressors o testimonis, amb respecte a l'honor, la intimitat i la pròpia imatge d'aquests infants i adolescents.

2. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de promoure que, juntament amb la publicació o l'emissió dels continguts informatius a què fa referència l'apartat 1 anterior, es faci esment dels programes i els serveis de prevenció, atenció i protecció existents i es visibilitzi el telèfon gratuït d'atenció als infants i els adolescents.

Article 75. *Mesures per evitar la victimització secundària en els processos judicials*

1. Les declaracions i l'obtenció de proves en un procés judicial o en qualsevol altre procés en què intervingui un infant o un adolescent no els ha d'ocasionar una victimització secundària.

2. La declaració dels infants i els adolescents víctimes, denunciants o testimonis es pot dur a terme evitant la confrontació visual amb l'inculpat, per reduir o evitar els perjudicis que se'n puguin derivar. A aquest efecte, el batlle o el tribunal pot ordenar la utilització de qualsevol mitjà tècnic per practicar la prova, inclòs qualsevol mitjà apte per gravar i reproduir el so i la imatge que asseguri, en tot cas, la contradicció de les parts.

3. En els processos penals, s'ha d'informar els infants i els adolescents dels drets que els concerneixen, i en concret del dret a la defensa i l'assistència tècnica lletrades gratuïtes, dels serveis a què poden accedir i de com es desenvoluparà el procés.

Article 76. *Equipament per evitar la victimització secundària*

1. El ministeri encarregat dels afers socials ha d'establir un equipament públic que eviti la victimització secundària dels infants i els adolescents víctimes o possibles víctimes, o testimonis de maltractaments.

2. L'equipament a què fa referència l'apartat 1 anterior ha de servir per possibilitar la pràctica de la prova preconstituïda, oferir l'atenció i el suport necessaris als infants i els adolescents concernits, i facilitar la coordinació dels professionals interdisciplinaris intervinents.

3. L'estructura i les funcions de l'equipament a què fa referència l'apartat 1 d'aquest article es despleguen per la via reglamentària.

Capítol segon. *Protecció als infants i els adolescents en situació de risc o de desemparament*

Secció primera. *Disposicions generals*

Article 77. *Drets específics dels infants i els adolescents en situació de risc o desemparament*

Tots els infants i els adolescents que es trobin en una situació de risc o de desemparament juntament amb els altres drets que els reconeix aquesta Llei són, segons correspongui, titulars dels drets específics següents:

a) Ser protegits, fins i tot amb l'oposició dels seus progenitors o de les persones que en tenen atribuïda la tutela o la guarda, una vegada es constati la situació de risc o de desemparament.

b) Que el seu interès superior sigui valorat i considerat com a prioritari en totes les actuacions i les decisions que es derivin de l'acció protectora.

c) Rebre, d'acord amb la seva edat i el seu grau de maduresa, informació respecte de la seva situació personal, de les mesures que es volen adoptar i de la seva durada i el seu contingut, i dels drets que els corresponen. La informació ha de ser veraç, comprensible, adequada a les condicions de l'infant o l'adolescent concernit, contínua i tan completa com sigui possible durant tot el procés d'intervenció.

d) Ser escoltats i, sempre que tinguin dotze anys complerts o la maduresa i la capacitat suficients, participar en la presa de decisions sobre la seva situació, sense perjudici dels supòsits en què hagi de prestar el seu consentiment de conformitat amb el que estableix la normativa aplicable.

e) Proporcionar-los la seguretat jurídica i emocional necessàries mitjançant una tramitació tan eficaç i ràpida com sigui possible de la intervenció. En aquest sentit, s'ha d'impedir la prolongació innecessària de les mesures de caràcter provisional, evitar les intromissions en l'esfera de la intimitat de l'infant o l'adolescent més enllà del que sigui estrictament imprescindible i restringir tant com sigui possible les interferències en la seva vida personal i familiar.

f) Comptar amb un professional de referència que determini el ministeri encarregat dels afers socials, el qual ha de disposar de la informació conjunta de la situació, i poder accedir amb facilitat al professional esmentat perquè informi i escolti l'infant o l'adolescent.

g) Que es respecti la seva identitat i idiosincràsia.

h) Ser beneficiaris dels drets establerts en l'article 5 de la Llei 1/2015, de 15 de gener, per l'eradicació de la violència de gènere i de la violència domèstica, quan el risc derivi d'una situació de violència de gènere o domèstica.

i) Que es respecti la confidencialitat total i la reserva sobre les seves circumstàncies personals i de la seva família, llevat del que sigui estrictament necessari per assegurar una intervenció eficaç, i sempre d'acord amb el seu interès superior.

j) Relacionar-se directament amb el batlle competent de la jurisdicció de menors, el Ministeri Fiscal, i els responsables tècnics i administratius de la seva protecció.

k) En els supòsits d'acolliment, i sempre d'acord amb la seva edat i les seves condicions

de maduresa, conèixer la seva història personal i familiar en els termes establerts en aquesta Llei.

l) Fer saber al Ministeri fiscal o al Raonador del Ciutadà les queixes i reclamacions oportunes en relació amb les mesures de protecció que s'hagin adoptat i que els afectin.

Article 78. *Col·laboració dels progenitors, els tutors o els guardadors*

1. Els progenitors, tutors o guardadors de l'infant o l'adolescent en situació de risc estan obligats a col·laborar activament, segons la seva capacitat, en l'execució de les intervencions o les mesures establertes per part del servei competent a aquest efecte.

2. Si no s'obté la col·laboració dels progenitors o de les persones que tinguin atribuïda la tutela o la guarda de l'infant o l'adolescent, o si es neguen a participar en l'execució de les intervencions o mesures establertes, sense que això comporti un perill per al desenvolupament o el benestar personal de l'infant o l'adolescent, el servei especialitzat d'atenció a la infància i l'adolescència pot demanar al batlle competent de la jurisdicció de menors que en promogui la col·laboració oportuna.

3. Si no s'obté la col·laboració d'aquests progenitors, tutors o guardadors, o si es neguen a participar en l'execució de les intervencions o les mesures establertes, i això comporta un perill per al desenvolupament o el benestar personal de l'infant o l'adolescent, el servei especialitzat d'atenció a la infància i l'adolescència ha d'elaborar un informe acreditatiu d'aquesta circumstància i elevar-lo al batlle competent de la jurisdicció de menors perquè valori, en cas que ho consideri convenient, una possible situació de desemparament i, si escau, l'inici del procés corresponent.

4. Si una vegada analitzada la situació de l'infant o l'adolescent i dels progenitors, tutors o guardadors, el batlle competent de la jurisdicció de menors considera que no hi ha indicis que aquest infant o adolescent es trobi en una situació de desemparament, no inicia el procés corresponent.

Article 79. *Criteris d'actuació*

Les actuacions de les administracions públiques i, en concret, del servei especialitzat d'atenció a la infància i l'adolescència s'han de dur a terme respectant els principis rectors que estableix aquesta Llei i, segons correspongui, els criteris següents:

a) El respecte del que estableixin els convenis internacionals i les normes restants que formen part de l'ordenament jurídic andorrà, i les mesures administratives vigents.

b) El respecte a l'autonomia personal, a la llibertat i a la dignitat dels infants i els adolescents.

c) La intervenció mínima i proporcionada per interferir tan poc com sigui possible en la vida dels infants i els adolescents i de la seva família, la qual cosa exigeix modular la intensitat de la intervenció en funció de la gravetat i la periodicitat de la situació de desprotecció.

d) La prevenció i la detecció primerenca de les situacions de desprotecció per evitar-les o reduir-ne al màxim els efectes negatius.

e) L'equitat i la inclusió de qualsevol grup social d'infants o d'adolescents en situació de desavantatge, mitjançant l'adopció de les mesures necessàries perquè no siguin discriminats i accedeixin en condicions d'igualtat a l'acció protectora.

f) La participació dels infants i els adolescents, d'acord amb la seva edat i el seu estat de maduresa, en la presa de decisions sobre les mesures i les actuacions que cal aplicar, així com en el desenvolupament i l'avaluació d'aquestes mesures i actuacions.

g) L'abordatge integral de la situació de risc i l'actuació coordinada de tots els agents que intervinguin directament o indirectament en l'acció protectora.

h) La prioritat de la intervenció en l'entorn familiar per facilitar el manteniment de l'infant o de l'adolescent en el seu medi sociofamiliar.

i) La recerca de solucions estables que garanteixin a llarg termini l'atenció integral de les necessitats de l'infant o l'adolescent protegit i l'exercici ple dels seus drets.

j) L'enfortiment de les capacitats de l'infant o l'adolescent protegit per superar les conseqüències adverses de les situacions de risc o de desemparament.

k) L'objectivitat, la imparcialitat i la seguretat jurídica en l'actuació protectora.

l) La confidencialitat en la tramitació dels expedients de l'acció protectora.

m) La sensibilització del conjunt de la societat davant les situacions de risc i de desemparament dels infants i els adolescents, i la promoció de la participació i la solidaritat social en la prevenció, la identificació i la correcció d'aquestes situacions.

Secció segona. *Situacions de risc*

Article 80. *Definició i concepte de situació de risc*

1. S'entén per situació de risc la situació que afecta el desenvolupament i el benestar dels infants o els adolescents, quan es veuen limitats o perjudicats per qualsevol circumstància personal, familiar o social, sempre que per protegir efectivament l'infant o l'adolescent no calgui la separació del nucli familiar però sigui necessària la intervenció de les administracions públiques competents per eliminar, reduir o compensar les dificultats que estiguin travessant.

2. En qualsevol cas, es consideren com a situacions de risc:

a) La manca d'atenció física o psíquica de l'infant o l'adolescent per part dels seus progenitors o de les persones que en tenen atribuïda la tutela o la guarda que suposi un perjudici lleu per a la seva salut física o emocional, o l'obstaculització de l'exercici dels seus drets.

b) La utilització del càstig físic o emocional sobre l'infant o l'adolescent que no constitueixi un episodi sever o un patró crònic de maltractament.

c) Les mancances de qualsevol tipus que afavoreixin una situació de marginació o inadaptació de l'infant o l'adolescent, encara que sigui de tipus indiciari o lleu.

d) La manca d'escolarització o l'abandonament escolar, així com l'absentisme escolar habitual o sense justificació durant el període obligatori.

e) Les dificultats dels progenitors o de les persones que en tenen atribuïda la tutela o la guarda de controlar la conducta de l'infant o l'adolescent.

f) Les pràctiques discriminatòries per qualsevol de les causes establertes en l'article 12, per part dels progenitors o les persones que tenen atribuïda la tutela o la guarda cap als infants o els adolescents, i que comportin un perjudici per al seu desenvolupament i benestar.

g) Els comportaments dels progenitors, tutors o guardadors que prioritzen de manera habitual les seves necessitats materials, emocionals o físiques en lloc de les de l'infant o l'adolescent.

h) Els comportaments dels progenitors, tutors o guardadors que instrumentalitzen l'infant o l'adolescent en els seus conflictes relacionals, hagin estat o no judicialitzats.

i) La situació en què un adolescent és víctima de violència de gènere.

j) Qualsevol altra circumstància que afecti el desenvolupament adequat i el benestar de l'infant o adolescent.

3. Davant de qualsevol situació de risc, la intervenció de les administracions públiques competents ha de garantir el respecte dels drets de l'infant i l'adolescent, i s'ha d'orientar a reduir o eliminar els indicadors de risc que afectin la seva situació personal, familiar i social, i a promoure les mesures necessàries per protegir-los i preservar el seu context familiar.

4. No es poden considerar mancances d'atenció aquelles situacions provocades per la manca de recursos econòmics de les famílies per motius aliens a la seva voluntat.

Article 81. *Tipologia o gradació del risc*

1. El risc pot graduar-se en risc lleu, moderat i greu.

2. En cas de risc lleu i moderat, la valoració, la intervenció i el seguiment corresponen al servei social d'atenció primària.

3. En cas de risc greu i en els casos en què hi hagi una situació de desemparament, la valoració, la intervenció i el seguiment correspon al servei especialitzat d'atenció a la infància i l'adolescència. A més, les situacions de desemparament requereixen sempre la intervenció del batlle competent de la jurisdicció de menors.

Article 82. *Valoració de la situació de risc*

1. El servei social d'atenció primària ha de valorar l'existència d'una situació de risc i promoure, si escau, l'aplicació d'intervencions o recursos d'atenció social i educativa que permetin disminuir o eliminar aquesta situació de risc, amb la col·laboració dels progenitors o de les persones que tinguin atribuïda la tutela o la guarda de l'infant o l'adolescent, sempre d'acord amb el seu interès superior en el període de temps més curt possible des del moment en què s'ha rebut l'alerta d'aquesta situació.

2. El ministeri encarregat d'afers socials, d'acord amb el que estableix la lletra *f*)de l'article 77, ha de designar un professional de referència de l'infant o l'adolescent per a cada cas, al qual correspon avaluar-ne la situació i fer-ne el seguiment corresponent.

3. La valoració de la situació de risc ha de comportar l'elaboració d'un pla d'intervenció

familiar en el qual s'han de fer constar els objectius, els recursos i les intervencions dissenyades per respondre a les necessitats detectades, així com una previsió de temporalitat. En l'elaboració d'aquest pla s'ha de procurar la participació dels progenitors o de les persones que tinguin atribuïda la tutela o la guarda de l'infant o l'adolescent i s'ha d'escoltar l'infant o l'adolescent, d'acord amb la seva edat i el grau de maduresa. Un cop elaborat el pla, l'han de signar totes les parts interessades, després d'haver estat informades del seu contingut de manera comprensible i en format accessible.

4. En cas que el servei social d'atenció primària consideri que hi ha un risc greu o que no aconsegueix disminuir o controlar la situació de risc amb la seva intervenció, eleva un informe amb la valoració de la situació de risc i el resultat de la seva intervenció a la Comissió d'Atenció a la Infància i l'Adolescència, la qual, si ho considera oportú, pot fer la derivació oportuna al servei especialitzat d'atenció a la infància i l'adolescència.

5. El servei especialitzat d'atenció a la infància i l'adolescència, d'acord amb els informes i les actuacions realitzats pel servei social d'atenció primària o per altres administracions públiques, ha de completar i actualitzar la valoració. En cas que es tracti d'una situació de risc greu, ha d'exposar els indicadors de risc existents i fer una proposta tècnica a la Comissió d'Atenció a la Infància i l'Adolescència amb les intervencions o les mesures que es considerin necessàries per reconduir la situació de risc detectada i protegir l'infant o l'adolescent. Aquesta proposta tècnica és valorada per la Comissió d'Atenció a la Infància i l'Adolescència, que ha d'emetre la resolució corresponent.

Article 83. *Impugnació de les decisions de la Comissió d'Atenció a la Infància i l'Adolescència*

Les decisions que adopta la Comissió d'Atenció a la Infància i l'Adolescència, a proposta del servei especialitzat d'atenció a la infància i l'adolescència, i que no hagin estat ratificades mitjançant un aute del batlle competent de la jurisdicció de menors, poden ser impugnades davant el batlle esmentat en el termini màxim d'un mes a comptar de la data en què es notifiqui la decisió impugnada, sense que calgui haver exhaurit prèviament la via administrativa.

Article 84. *Intervenció en la situació de risc*

1. Les intervencions socioeducatives que es poden establir en situacions de risc són les següents:

a) L'orientació, l'assessorament i el suport a la família. El suport a la família inclou les actuacions de contingut tècnic, econòmic o tecnològic dirigides a millorar l'entorn familiar i fer-hi possible la permanència de l'infant o l'adolescent.

b) La intervenció familiar mitjançant l'establiment de programes de capacitació parental per als progenitors o les persones que tinguin atribuïda la tutela o la guarda de l'infant o l'adolescent, amb la finalitat que assoleixin capacitats i estratègies alternatives per tenir-ne cura i educar-los.

c) El fet de garantir l'assistència de l'infant o l'adolescent als centres educatius o a altres activitats, i el suport psicològic o els ajuts a l'estudi corresponents.

d) La prestació del servei d'atenció domiciliària.

e) L'atenció en serveis socioeducatius.

f) L'atenció sanitària, que pot incloure la intervenció psicoterapèutica o el tractament familiar, tant per als progenitors o les persones que tenen atribuïda la tutela o la guarda de l'infant o l'adolescent, com per al mateix infant o adolescent.

g) Els programes formatius de suport per als infants i adolescents que hagin abandonat el sistema escolar.

h) El suport mitjançant prestacions de respir als progenitors o a les persones que tinguin atribuïda la tutela o la guarda amb discapacitat, i que els permeti assumir de manera autònoma les seves obligacions d'atenció i cura dels infants i els adolescents.

i) El suport als infants i els adolescents amb discapacitat que els permeti superar la situació de risc.

j) Qualsevol altra mesura de caràcter social i educatiu que contribueixi a la desaparició de la situació de risc i que prevegi la Cartera de serveis socials i sociosanitaris.

2. En cas de risc greu, les mesures de protecció decidides per la Comissió d'Atenció a la Infància i l'Adolescència i que han de ser ratificades pel batlle competent de la jurisdicció de menors són les següents:

a) La supervisió de les visites de l'infant o adolescent amb els progenitors, els tutors, els

guardadors o els altres familiars a través del Servei de Trobada Familiar.

b) La suspensió de les visites de l'infant o adolescent amb els progenitors, els tutors, els guardadors o els altres familiars.

Article 85. ***Servei de suport puntual amb persona o família col·laboradora***

1. L'acompanyament i el suport d'un infant o un adolescent en situació de risc durant períodes curts per una persona o una família col·laboradora o de l'àmbit del voluntariat han de tenir lloc en les condicions que s'estableixin reglamentàriament.

2. La persona o la família col·laboradora o de l'àmbit del voluntariat ha de vetllar per l'infant o l'adolescent en situació de risc, tenir-lo en la seva companyia i assistir-lo durant els períodes esmentats a l'apartat 1 anterior, sempre sota la supervisió i amb l'acompanyament del servei especialitzat d'atenció a la infància i l'adolescència.

Secció tercera. *Situacions de desemparament*

Article 86. ***Definició i concepte de situació de desemparament***

1. S'entén per situació de desemparament la situació que afecta el desenvolupament i el benestar de l'infant o l'adolescent, en el sentit que es veu limitat o perjudicat greument per qualsevol circumstància personal, familiar o social, sempre que per protegir-lo de forma efectiva calgui separar-lo imprescindiblement del seu nucli familiar com a mesura adient per garantir la seva atenció adequada, d'acord amb el que estableix la normativa vigent.

2. En qualsevol cas, es consideren situacions de desemparament les següents:

a) La manca d'atenció física, psíquica o emocional de l'infant o l'adolescent per part dels seus progenitors o de les persones que en tenen atribuïda la tutela o la guarda que suposi un perjudici greu per a la seva salut física o mental, o una desatenció crònica de les seves necessitats principals, o quan s'obstaculitzi l'exercici dels seus drets d'una manera reiterada i agreujada.

b) La dificultat greu per proporcionar l'atenció física i psíquica adequada a l'infant o l'adolescent, malgrat la voluntat de fer-ho dels progenitors o de les persones que en tenen atribuïda la tutela o guarda.

c) L'abandonament de l'infant o l'adolescent per part dels seus progenitors o de les persones que en tenen atribuïda la tutela o la guarda, com a demostració de la manca de voluntat evident d'atendre o de seguir atenent les seves necessitats.

d) Els maltractaments físics o psíquics i els abusos sexuals dels infants o els adolescents fets pels seus progenitors o les persones que en tenen atribuïda la tutela o la guarda, o executats amb la seva complaença, així com les relacions familiars amb patrons de comportament violent.

e) Les mancances en les funcions parentals o de guarda que comportin un greu perjudici per a l'infant o l'adolescent i que no puguin ser tractades adequadament sense una separació del seu nucli familiar.

f) La manca de cura en la salut o l'atenció personal, o les addiccions dels progenitors o dels titulars de la tutela o guarda de l'infant o adolescent que repercuteixin greument en el seu benestar o en el lliure desenvolupament de la seva personalitat.

g) La manca de col·laboració persistent i constatada dels progenitors o dels titulars de la tutela o guarda de l'infant o l'adolescent en relació amb l'atenció dels seus drets, o la mateixa impossibilitat de garantir-los com a conseqüència de l'obstaculització o la manca de resposta a les indicacions adoptades per resoldre situacions de risc agreujades.

h) La manca de capacitat o la impossibilitat dels progenitors o de les persones que en tenen atribuïda la tutela o la guarda de controlar la conducta de l'infant o l'adolescent que generi un perill evident de fer-se mal o de perjudicar els mateixos progenitors, les persones que en tenen atribuïda la tutela o la guarda, o terceres persones, sense perjudici de les obligacions que els corresponguin.

i) La cronificació, la reiteració o la persistència de situacions de risc que derivin en una situació de privació a l'infant o l'adolescent de la cobertura de les seves necessitats bàsiques per garantir el lliure desenvolupament de la seva personalitat.

j) La utilització de l'infant o l'adolescent per cometre delictes greus, la mendicitat, la prostitució, el consum d'estupefaents o situacions d'una gravetat anàloga que siguin contràries al lliure desenvolupament de la seva personalitat, per part dels seus progenitors o

dels titulars de la tutela o guarda, o amb la seva complaença.

k) La violència de gènere o domèstica que perjudiqui el desenvolupament de l'infant o l'adolescent d'acord amb el reconeixement dels seus drets i del seu lliure exercici.

l) El maltractament prenatal que pugui originar greus seqüeles al futur naixement d'un infant, a causa de la manca d'atenció o cura durant el procés de gestació.

m) Qualsevol altra circumstància que atempti contra la integritat física o psíquica de l'infant o l'adolescent i que requereixi objectivament la separació del seu nucli familiar per oferir-li una atenció adequada al seu desenvolupament integral.

3. Davant de qualsevol situació de desemparament, la intervenció de les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, ha de garantir el respecte ple dels drets dels infants i els adolescents concernits, i s'ha d'orientar a resoldre de la manera més adequada els indicadors que afectin la seva situació personal, familiar i social, i a promoure les mesures adients per protegir-los.

Article 87. *Procediment de desemparament*

1. La situació de desemparament la declara el batlle competent de la jurisdicció de menors, d'ofici o a instància del Ministeri Fiscal, del servei especialitzat d'atenció a la infància i l'adolescència, dels progenitors o de la persona que en tingui atribuïda la tutela o la guarda, o de qualsevol altre familiar de l'infant o l'adolescent. La suspensió de la pàtria potestat també la pot decidir un batlle o un tribunal mitjançant una sentència dictada en un procés penal.

2. La decisió judicial mitjançant la qual es declara la situació de desemparament comporta, si escau, la suspensió de la pàtria potestat a un o ambdós progenitors. En aquest cas, el batlle competent de la jurisdicció de menors pot atribuir la tutela de l'infant o l'adolescent al ministeri encarregat dels afers socials o a persones que, per la seva relació amb l'infant o l'adolescent, garanteixin que poden exercir adequadament les funcions tutelars.

3. Abans d'admetre a tràmit la sol·licitud en què es demana que es declari el desemparament de l'infant o l'adolescent o, en cas que s'hagi admès a tràmit, durant tota la tramitació del procés, el batlle competent de la jurisdicció de menors pot practicar les diligències que consideri oportunes. També pot requerir els informes socials i sociosanitaris que escaiguin en relació amb la situació de l'infant o l'adolescent, amb la finalitat de conèixer les circumstàncies del cas concret.

4. L'inici del procés de desemparament s'ha de notificar al Ministeri Fiscal i als progenitors de l'infant o l'adolescent o a les persones que en tinguin atribuïda la tutela o guarda. També se'ls ha d'informar del seu dret a comparèixer durant la tramitació del procés per efectuar les al·legacions i proposar les proves que considerin oportunes a l'efecte de defensar els seus drets i interessos.

5. Quan l'adolescent tingui dotze anys o més ha de ser escoltat en tots els casos durant la tramitació del procés de desemparament. També es pot escoltar l'infant que tingui maduresa i capacitat suficients en un context adequat per garantir la seva privacitat i amb el suport psicològic adient.

6. El procés de desemparament finalitza mitjançant un aute motivat que declara el desemparament i decideix la suspensió de la pàtria potestat o, en cas contrari, arxiva el procés, sense perjudici de la derivació o el retorn eventual al servei especialitzat d'atenció a la infància i l'adolescència, amb la finalitat que es faci un seguiment de les situacions de risc detectades o que es puguin detectar en el futur i sobre les quals calgui intervenir en el nucli familiar. Aquest aute es notifica al Ministeri Fiscal, al servei especialitzat d'atenció a la infància i l'adolescència, als progenitors o als titulars de la tutela o la guarda i a l'adolescent que tingui dotze anys o més, amb la indicació de les vies d'impugnació o recurs existents i els terminis processals establerts a aquest efecte.

7. En concret, el ministeri encarregat dels afers socials pot impugnar qualsevol aute que declari el desemparament d'un infant o adolescent o que arxivi el procés corresponent, així com les decisions que modifiquin aquesta declaració o que incideixin en aspectes accessoris de la declaració de desemparament.

Article 88. *Actuació cautelar administrativa en cas d'urgència o conformitat*

1. Els professionals, especialment els que treballen en l'àmbit dels afers socials, l'educació i els altres que tinguin una implicació directa en els drets dels infants i els adolescents tenen

l'obligació de donar una atenció immediata a l'infant o l'adolescent que estigui en una situació de desemparament.

2. El servei especialitzat d'atenció a la infància i l'adolescència pot decidir en cas d'urgència la separació de l'infant o l'adolescent del seu nucli familiar quan consideri raonadament que és la mesura de protecció més adequada d'acord amb els seus drets i interessos. Aquesta decisió s'ha de comunicar al batlle competent de la jurisdicció de menors en el termini màxim de vint-i-quatre hores des del moment en què s'ha adoptat perquè es pugui tramitar, si escau, el procés de desemparament corresponent, i es pot impugnar en els termes que estableix l'article 83.

3. El Cos de Policia, en cas que intervingui i evidenciï una situació d'urgència que suposi un perill greu i imminent per a l'infant o l'adolescent, o per a terceres persones, pot separar l'infant o l'adolescent del seu nucli familiar i adoptar la mesura de protecció que consisteix en l'acolliment residencial. Aquesta decisió s'ha de comunicar en el termini més breu possible al batlle competent de la jurisdicció de menors i al Ministeri Fiscal, i s'ha de notificar als progenitors o a les persones que tinguin o tenien atribuïda la tutela o la guarda de l'infant i l'adolescent. A més, s'ha de tenir en compte l'opinió de l'adolescent o de l'infant que tingui capacitat i maduresa suficients. En qualsevol cas, la decisió esmentada ha de ser validada eventualment pel Ministeri Fiscal en el termini màxim de dotze hores, i pot ser revocada en qualsevol moment pel batlle competent de la jurisdicció de menors.

4. En cas que els progenitors o els titulars de la tutela o la guarda estiguin conformes amb la separació de l'infant o l'adolescent del nucli familiar, el servei especialitzat d'atenció a la infància i l'adolescència pot assumir la tutela d'aquest infant o adolescent. Aquesta decisió s'ha de comunicar al batlle competent de la jurisdicció de menors en el termini màxim de setanta-dos hores des del moment en què s'ha adoptat perquè es pugui tramitar, si escau, el procés de desemparament corresponent.

5. En totes les actuacions cautelars a què fa referència aquest article, l'adolescent que tingui dotze anys o més ha de ser escoltat. També es pot escoltar l'infant que tingui maduresa i capacitat suficients en un context adequat per garantir la seva privacitat i amb el suport psicològic adient.

Article 89. ***Efectes del desemparament***

1. La suspensió de la pàtria potestat determina que la guarda de l'infant o l'adolescent l'assumeixi provisionalment un dels progenitors, un familiar o una tercera persona, o bé sigui confiada al ministeri encarregat dels afers socials, que té atribuïda la seva tutela mentre duri aquesta suspensió, d'acord amb el que estableix la normativa vigent.

2. El batlle competent de la jurisdicció de menors, en aplicació de l'interès superior de l'infant o l'adolescent, pot decidir una suspensió parcial de la pàtria potestat, limitada a alguns drets i funcions que hi són inherents, de manera específica i raonada en virtut de l'aute corresponent.

3. El batlle competent de la jurisdicció de menors pot decidir la suspensió de la pàtria potestat només pel que fa a un o a alguns dels fills. Tanmateix, si es tracta de germans, s'ha d'intentar que es mantingui la seva unitat i la relació fraternal en la convivència, sempre que no sigui contraproduent d'acord amb el seu interès superior.

4. L'aute mitjançant el qual es declara el desemparament i es decideix la suspensió de la pàtria potestat estableix la relació, les comunicacions i les trobades de l'infant o l'adolescent amb els seus progenitors, la persona que en tenia la tutela o la guarda o els altres parents, i com es porten a terme. També decideix en relació amb l'obligació d'aliments en sentit ampli i, si escau, pel que fa a la possibilitat que el ministeri encarregat dels afers socials es pugui rescabalar de les despeses que es puguin originar.

Article 90. ***Privació de la pàtria potestat***

Els progenitors poden ser privats de la pàtria potestat totalment o parcialment d'acord amb els supòsits, els requisits i el procediment que estableixi la normativa vigent.

Article 91. ***Restitució de la pàtria potestat***

1. El servei especialitzat d'atenció a la infància i l'adolescència, els progenitors, els titulars de la tutela o la guarda o el Ministeri Fiscal poden sol·licitar al batlle competent de la jurisdicció de menors la restitució de la pàtria potestat suspesa, si les circumstàncies que concorren justifiquen la reintegració familiar. Aquesta sol·licitud només es pot plantejar mentre l'infant o l'adolescent no hagi estat preadoptat i si encara no han transcorregut dos anys des de la data en què es va notificar l'aute mitjançant

el qual es va declarar el desemparament i es va suspendre la pàtria potestat.

2. Si els progenitors han cessat la convivència o estan separats o divorciats, i només es donen les condicions adequades per procedir a la reintegració familiar amb un d'ells, el batlle competent de la jurisdicció de menors pot deixar sense efecte parcialment la declaració de desemparament i restituir la pàtria potestat només pel que fa a un dels progenitors.

3. En virtut de l'aute mitjançant el qual deixa sense efecte la declaració de desemparament i restitueix la pàtria potestat, el batlle competent de la jurisdicció de menors pot decidir la supervisió periòdica, i com a mínim semestral, per part del servei especialitzat d'atenció a la infància i l'adolescència, del restabliment de les relacions familiars. El servei esmentat ha de lliurar els informes de seguiment que li siguin requerits i, eventualment, ha de fer les propostes que consideri oportunes d'acord amb l'interès superior de l'infant o l'adolescent. Aquest aute es notifica en els termes que estableix l'apartat 6 de l'article 87.

Article 92. ***Extinció de les mesures de protecció***

Les mesures de protecció s'extingeixen per qualsevol de les causes següents:

a) En arribar l'adolescent que és subjecte d'aquestes mesures a la majoria d'edat, sense perjudici del seguiment eventual mitjançant els programes de transició a la vida adulta i de suport a l'autonomia personal que hagi acceptat voluntàriament o de la derivació a l'efecte que s'adoptin altres mesures, d'acord amb la normativa aplicable.

b) En fer-se efectiva l'emancipació de l'adolescent que és subjecte d'aquestes mesures, llevat que de forma excepcional calgui continuar fent-ne el seguiment mitjançant els programes de transició a la vida adulta i de suport a l'autonomia personal que hagi acceptat voluntàriament o de la derivació a l'efecte que s'adoptin altres mesures, d'acord amb la normativa aplicable.

c) En constituir-se l'adopció de l'infant o l'adolescent que és subjecte d'aquestes mesures.

d) En constituir-se la tutela ordinària de l'infant o l'adolescent que és subjecte d'aquestes mesures, excepte que procedeixi mantenir-les d'acord amb l'interès superior de l'infant o l'adolescent.

e) En deixar sense efecte el batlle competent de la jurisdicció de menors la declaració de desemparament i en restituir la pàtria potestat, sempre que aquesta decisió justifiqui l'extinció de totes les mesures de protecció adoptades.

f) En cas que sigui convenient substituir les mesures de protecció adoptades per altres mesures que es considerin més adients per part del servei especialitzat d'atenció a la infància i l'adolescència, tenint en compte el canvi motivat degudament de les circumstàncies que van motivar l'adopció de les mesures originàries. Aquesta proposta s'ha de comunicar al batlle competent de la jurisdicció de menors i al Ministeri Fiscal, i s'ha de notificar als progenitors o a les persones que tinguin o tenien atribuïda la tutela o la guarda. A més, s'ha de tenir en compte l'opinió de l'adolescent o de l'infant que tingui capacitat i maduresa suficients.

g) En autoritzar el batlle competent de la jurisdicció de menors l'extinció de les mesures de protecció adoptades, a proposta del servei especialitzat d'atenció a la infància i l'adolescència.

h) Per la mort o la declaració de mort de l'infant o l'adolescent que és subjecte d'aquestes mesures.

Secció quarta. ***Guardes protectores***

Article 93. ***Guarda administrativa***

1. El ministeri encarregat dels afers socials, mitjançant el servei especialitzat d'atenció a la infància i l'adolescència, és l'encarregat de gestionar la guarda i les mesures de protecció més adequades dels infants i adolescents que es trobin sota la seva tutela en virtut d'un aute dictat pel batlle competent de la jurisdicció de menors; de manera cautelar en els casos d'urgència, i a sol·licitud dels progenitors o de la persona que tingui atribuïda la tutela o la guarda.

2. La forma en què s'exerceix la guarda i les seves modificacions s'ha d'exposar i motivar mitjançant un informe del servei especialitzat d'atenció a la infància i l'adolescència, d'acord amb l'aute que hagi dictat el batlle competent de la jurisdicció de menors. Aquest informe s'ha de comunicar al batlle competent de la jurisdicció de menors, al Ministeri Fiscal, als progenitors o a la persona que tingui o tenia atribuïda la tutela o la guarda, i a l'adolescent o l'infant que tingui capacitat i maduresa suficients.

3. La guarda administrativa derivada de la sol·licitud dels progenitors o de la persona que té atribuïda la tutela o la guarda de l'infant o

l'adolescent, per circumstàncies greus i transitòries que els impedeixin acomplir les seves funcions, s'ha de consensuar per escrit entre ells i el servei especialitzat d'atenció a la infància i l'adolescència. Aquesta guarda comporta que els progenitors o les persones que tenen atribuïda la tutela o la guarda conservin la pàtria potestat, i es pot desenvolupar durant un període màxim d'un any, prorrogable excepcionalment un any més, sempre que l'interès de l'infant o l'adolescent així ho aconselli i la reintegració familiar dins d'aquests terminis sigui previsible.

4. En cas que només un dels dos progenitors sol·liciti la guarda administrativa, el ministeri encarregat dels afers socials només pot accedir-hi si l'altre progenitor hi ha prestat el seu consentiment o no s'hi ha oposat en el termini de tretze dies hàbils des que se li notifica la sol·licitud plantejada. En cas contrari, la sol·licitud s'ha de traslladar al batlle competent de la jurisdicció de menors a l'efecte que iniciï, si escau, el procés de desemparament corresponent.

5. L'assumpció de la tutela de l'infant o l'adolescent per part del ministeri encarregat dels afers socials es porta a terme mitjançant un pla individualitzat, en el qual s'han d'establir els objectius de la intervenció administrativa, les mesures de protecció més adequades, la delegació eventual de les funcions, la previsió o no de la reintegració familiar, les relacions de l'infant o l'adolescent amb els parents i les persones properes, i els terminis previstos per executar aquest pla.

6. La guarda administrativa ha de prendre en consideració l'atenció integral de les necessitats de l'infant o l'adolescent, i s'ha orientar, sempre que sigui possible i conforme al seu interès superior, a la reintegració familiar. Aquesta reintegració s'ha de fer en un termini màxim de dos anys, prorrogable excepcionalment un any més, d'acord amb l'acompliment dels compromisos de col·laboració establerts.

7. Els plans individualitzats s'han d'avaluar i, si escau, revisar almenys cada nou mesos, a fi de valorar el progrés en relació amb els objectius fixats i la conveniència de mantenir o modificar les mesures de protecció. Tanmateix, en el cas dels infants de fins a sis anys, els plans individualitzats s'han d'avaluar i, si escau, revisar almenys cada sis mesos.

8. L'adolescent en tot cas i l'infant amb capacitat i maduresa suficients han de ser informats pel servei especialitzat d'atenció a la infància i l'adolescència sobre els seus drets i la seva situació personal, el tipus, la durada i el contingut de les mesures de protecció adoptades i de les actuacions que cal seguir, i les persones de referència a les quals es poden dirigir. Aquesta informació s'ha de donar d'una manera comprensible i adequada a les condicions i a l'edat de l'infant o l'adolescent. A més, si la seva edat i les condicions de maduresa de l'infant o l'adolescent ho fan possible, se l'ha de fer participar en relació amb el seu pla individualitzat.

9. El ministeri encarregat dels afers socials, tot i assumir la tutela dels infants i els adolescents i gestionar-ne la guarda, pot delegar tanmateix l'exercici d'aquesta guarda en persones, famílies o institucions que compleixin les condicions necessàries per adequar-se a les necessitats dels infants i els adolescents. Aquestes condicions i la forma de valoració de les famílies, les persones i les institucions esmentades es determinen per la via reglamentària.

Article 94. ***Guarda de fet***

1. La persona, la família o la institució que exerceix la guarda de fet d'un infant o un adolescent ha d'atendre les seves necessitats de manera peremptòria i d'acord amb el seu interès superior, i ha d'acomplir les obligacions i els deures que estableix la Llei qualificada de la persona i de la família pel que fa als tutors.

2. Si la guarda de fet no obeeix a una situació esporàdica o puntual, de forma que pot haver-hi una situació objectiva de desemparament per manca d'atenció efectiva dels progenitors o de les persones que tenen atribuïda la tutela o la guarda de l'infant o l'adolescent, la persona, la família o la institució que exerceix la guarda de fet ha de comunicar-ho a l'Administració de Justícia, al Ministeri Fiscal o al ministeri encarregat dels afers socials perquè es pugui instar el procés de desemparament corresponent i es puguin establir les mesures de protecció més adequades, si escau.

3. La persona, la família o la institució que ha exercit la guarda de fet d'un infant o un adolescent pot ser considerada a l'efecte de delegar-li l'exercici de la guarda administrativa o d'exercir-ne la tutela, si és conforme a l'interès superior de l'infant o l'adolescent i s'acredita la seva idoneïtat per atendre les seves necessitats.

Secció cinquena. *Mesures de protecció als infants i adolescents en situació de desemparament*

Article 95. *Tipologia de les mesures de protecció*

1. Les mesures de protecció que es poden adoptar en el cas d'un infant o un adolescent en situació de desemparament, en virtut d'una resolució judicial motivada, són les següents:

a) La suspensió de la pàtria potestat del progenitor que posa en perill l'infant o l'adolescent i l'atribució exclusiva a l'altre progenitor.

b) L'acolliment familiar temporal per una persona o una família.

c) L'acolliment familiar permanent per una persona o una família.

d) L'acolliment familiar especialitzat.

e) L'acolliment residencial.

f) La supervisió de les visites de l'infant o adolescent amb els progenitors, el tutor, el guardador o altres familiars a través del Servei de Trobada Familiar.

g) La suspensió de les visites de l'infant o l'adolescent amb els progenitors, el tutor, el guardador o altres familiars.

h) L'adopció com a filiació constituïda judicialment, que pot ser la conseqüència de l'adopció prèvia d'altres mesures de protecció.

i) Qualsevol altra mesura de tipus social, educatiu o terapèutic que sigui aconsellable d'acord amb les circumstàncies de l'infant o l'adolescent, així com les mesures de transició a la vida adulta i de suport a l'autonomia personal.

2. Les mesures d'acolliment familiar, sempre que sigui possible, tenen preferència respecte de les mesures d'acolliment residencial, especialment en la primera infància.

Article 96. *Concepte d'acolliment familiar*

S'entén per acolliment familiar la mesura de protecció d'un infant o un adolescent en situació de desemparament en virtut de la qual es produeix la plena participació d'aquest infant o adolescent en la vida d'una família, que assumeix les obligacions de vetllar per ell, tenir-lo en la seva companyia, alimentar-lo, educar-lo i procurar-li una formació completa en un entorn afectiu estable que faci possible el desenvolupament integral de la seva personalitat.

Article 97. *Modalitats d'acolliment familiar*

1. L'acolliment familiar pot ser temporal o permanent.

2. L'acolliment familiar temporal s'ha de decidir si es preveu que la situació de desemparament sigui transitòria. La durada i les tipologies de l'acolliment familiar temporal s'estableixen per la via reglamentària, tenint en compte els criteris específics següents:

a) La durada màxima no pot excedir dos anys, prorrogable excepcionalment un any més mitjançant una resolució motivada del servei especialitzat d'atenció a la infància i l'adolescència, que s'ha de comunicar i notificar en els termes que estableix la lletra *f*)de l'article 92. Per tal de garantir la continuïtat de la protecció, en cas de persistir la situació de desemparament al finalitzar l'acolliment temporal, s'adoptarà, atès l'interès superior de l'infant o l'adolescent, alguna altra de les mesures protectores previstes a l'article 95.

b) S'ha de garantir la comunicació, la relació i les trobades de l'infant o l'adolescent amb els seus familiars i altres persones properes, llevat que l'interès superior de l'infant o l'adolescent en faci aconsellable la limitació o fins i tot l'exclusió. Si fos el cas de forma prolongada, cal adoptar una mesura de protecció que sigui més adequada d'acord amb l'interès superior de l'infant o l'adolescent.

3. L'acolliment familiar permanent s'ha de decidir si es preveu que la situació de desemparament sigui definitiva i no es donen les circumstàncies apropiades o no és possible, d'acord amb l'interès superior de l'infant o l'adolescent, de procedir a la preadopció, en els termes que estableixi la normativa aplicable.

4. L'acolliment familiar d'un grup de germans, temporal o permanent, s'ha d'intentar confiar a una mateixa persona o família, llevat que hi hagi circumstàncies que en justifiquin la separació. També s'han de facilitar les relacions entre l'infant o l'adolescent i la seva família quan sigui possible el reintegrament familiar, per tal d'afavorir-lo, i sempre que aquestes relacions puguin beneficiar l'infant o l'adolescent.

Article 98. *Acolliment en família extensa i acolliment en família aliena*

1. L'acolliment familiar, temporal o permanent, es pot constituir per raó del seu vincle en família extensa o en família aliena de l'infant o l'adolescent.

2. L'acolliment temporal o permanent en família extensa es dona quan hi ha una relació de parentiu, sigui per consanguinitat o afinitat, entre l'infant o l'adolescent acollit i la persona o la família acollidora, o bé quan, malgrat no haver-hi una relació de parentiu, hi ha una relació afectiva prèvia consolidada entre aquest infant o adolescent i la persona o la família acollidora.

3. L'acolliment en família extensa té preferència, sempre que sigui possible, respecte de l'acolliment en família aliena, tenint en compte l'interès superior de l'infant o l'adolescent.

4. L'elecció dels familiars en l'acolliment en família extensa ha de prendre en consideració les condicions personals i educatives d'aquests familiars i de les altres persones que hi conviuen, la relació o el vincle afectiu existent entre ells i l'infant o l'adolescent i la capacitat de preservar-lo de les condicions que van generar la situació de desemparament. En aquesta elecció, l'adolescent ha de mostrar la seva conformitat i l'infant ha de ser escoltat si té la capacitat i la maduresa suficients.

Article 99. ***Acolliment familiar especialitzat***

1. L'acolliment familiar especialitzat és el que es porta a terme en casos d'infants o adolescents que, tenint en compte la seva situació particular, requereixen una atenció específica o terapèutica.

2. L'acolliment familiar especialitzat pot ser temporal o permanent i requereix que les persones que el porten a terme al seu domicili disposin de la formació, la capacitació i l'experiència suficients a aquest efecte. Aquestes persones reben una remuneració com a treballadors per compte propi o com a treballadors d'una entitat pública o privada, i se'ls han de rescabalar d'altra banda les despeses de tot tipus que comporti l'acolliment.

3. El nombre màxim d'infants o adolescents que poden ser beneficiaris d'un mateix acolliment familiar especialitzat, els requisits de titulació, capacitació o formació i experiència de les persones acollidores, el règim i l'import de la remuneració i les altres particularitats de l'acolliment familiar especialitzat es desenvolupen per la via reglamentària.

Article 100. ***Formalització de l'acolliment familiar***

1. L'acolliment familiar, temporal o permanent, s'ha de formalitzar per escrit, i hi ha de constar el consentiment de la persona o la família acollidora i de l'adolescent acollit. En el cas dels infants, han de ser escoltats abans de formalitzar l'acolliment si tenen la capacitat i la maduresa suficients.

2. En el moment de formalitzar l'acolliment, el servei especialitzat d'acolliments familiars ha de facilitar a la persona o la família acollidora tota la documentació i la informació necessàries per exercir adequadament la guarda de l'infant o l'adolescent.

3. Els criteris de valoració de les persones o les famílies acollidores s'han d'establir per la via reglamentària, i han de tenir en compte en tot cas l'edat, l'aptitud educadora, la situació familiar i les altres circumstàncies que incideixin en l'interès superior de l'infant o l'adolescent acollit.

Article 101. ***Finalització de l'acolliment familiar***

L'acolliment familiar pot finalitzar pels supòsits següents:

a) Per la mort, l'emancipació o la majoria d'edat de l'infant o l'adolescent acollit.

b) Per una resolució del servei especialitzat d'acolliments familiars com a resultat de la voluntat expressa i raonada de l'infant o l'adolescent de finalitzar l'acolliment.

c) Per l'incompliment per part de la persona o la família acollidora de les obligacions derivades de l'acolliment i que siguin determinants per posar-hi fi.

d) Per la falsedat acreditada de les dades que ha de declarar de forma obligatòria la persona o la família acollidora.

e) Per la presència d'indicadors de risc prop del nucli familiar de la persona o la família acollidora.

f) Per la mort o la renúncia a l'acolliment de la persona o la família acollidora.

g) Pel retorn de l'infant o l'adolescent acollit amb els progenitors, el tutor o el guardador.

h) Per les altres circumstàncies justificades degudament i que el servei especialitzat d'acolliments familiars consideri determinants per posar fi a l'acolliment familiar, d'acord amb l'interès superior de l'infant o adolescent.

Article 102. ***Compensació econòmica***

1. Les persones o les famílies acollidores tenen el dret de rebre una prestació econòmica com a compensació per les despeses d'alimentació i d'educació i per les altres despeses de l'infant o

l'adolescent acollit, i per la tasca que porten a terme i, en concret, per la disponibilitat que comporta l'acolliment.

2. L'import de la compensació s'ha de determinar reglamentàriament, d'acord amb les previsions de la Cartera de serveis socials i sociosanitaris. Tanmateix, es poden fixar diferents imports en funció de la qualificació i la disponibilitat requerida, segons la modalitat d'acolliment de què es tracti, de les necessitats de l'infant o l'adolescent acollit, o d'altres circumstàncies que afectin de manera notable la quantia de les despeses ocasionades o a la seva incidència en la situació econòmica familiar.

3. El dret de percebre la compensació econòmica s'extingeix quan finalitza l'acolliment familiar d'acord amb el que estableix l'article 101.

Article 103. ***Drets de la persona o la família acollidora***

La persona o la família acollidora té els drets següents:

a) Rebre informació sobre la naturalesa i els efectes de l'acolliment, així com la formació prèvia, el seguiment i el suport tècnic especialitzat durant i en finalitzar el procés acollidor. En cas que aculli infants o adolescents amb discapacitat, té el dret de rebre orientació, acompanyament i suport tècnic adaptat a la situació específica de cada infant o adolescent acollit.

b) Ser escoltat pel servei especialitzat d'atenció a la infància i l'adolescència abans que adopti qualsevol resolució que afecti l'infant o l'adolescent acollit, especialment abans de modificar o suspendre de manera temporal el règim de trobades, de relació o de comunicació amb els familiars o les altres persones properes.

c) Ser informat del pla individualitzat de protecció dissenyat per atendre l'infant o l'adolescent acollit.

d) Ser part de tots els processos que es tramitin pel que fa al desemparament o a les mesures de protecció de l'infant o l'adolescent acollit.

e) Cooperar amb el servei especialitzat d'acolliments familiars en el desenvolupament dels plans d'actuació i de seguiment de l'acolliment.

f) Disposar de la documentació identificativa, sanitària i educativa, i de la resta de la documentació necessària de l'infant o l'adolescent acollit.

g) Exercir tots els drets inherents a la guarda de l'infant o l'adolescent acollit. En cas que es tracti d'un acolliment familiar permanent, aquests drets es fan extensius a la tutela.

h) Ser respectat per l'infant o l'adolescent acollit.

i) Sol·licitar l'auxili del servei especialitzat d'acolliments familiars en l'exercici de les funcions que se li encomana.

j) Rebre una compensació econòmica d'acord amb el que estableix l'article 102 i, si escau, qualsevol altre ajut que estableixi la normativa aplicable.

k) Relacionar-se amb l'infant o l'adolescent acollit un cop ha finalitzat l'acolliment, si el servei especialitzat d'acolliments familiars ho considera convenient per a l'interès superior de l'infant o l'adolescent.

l) Ser protegit pel que fa a les seves dades personals en relació amb la família d'origen de l'infant o l'adolescent acollit, d'acord amb el que estableixi la normativa aplicable.

m) Rebre de qualsevol administració pública el mateix tracte des d'un punt de vista prestacional que qualsevol altra unitat familiar.

Article 104. ***Deures de la persona o família acollidora***

La persona o la família acollidora té els deures i les obligacions següents:

a) Vetllar pel benestar, la salut i l'interès superior de l'infant o l'adolescent acollit, tenir-lo en la seva companyia, alimentar-lo, educar-lo i procurar-li una formació completa en un entorn afectiu estable que faci possible el desenvolupament integral de la seva personalitat.

b) Escoltar l'adolescent o l'infant acollit, d'acord amb la seva edat i la seva maduresa, abans de prendre qualsevol decisió que l'afecti, així com transmetre al servei especialitzat d'acolliments familiars les peticions que faci l'infant o l'adolescent.

c) Assegurar la plena participació de l'infant o l'adolescent en la vida familiar.

d) Informar el servei especialitzat d'acolliments familiars de qualsevol acte transcendent vinculat a l'infant o l'adolescent acollit.

e) Respectar i afavorir les relacions amb la família d'origen i amb les persones properes a l'infant o l'adolescent acollit, garantint, en tot cas, el marc relacional dissenyat d'acord amb el seu interès superior.

f) Col·laborar activament amb el servei especialitzat d'acolliments familiars en el desenvolupament i el seguiment del pla individualitzat dissenyat per atendre l'infant o l'adolescent acollit.

g) Respectar la confidencialitat de les dades relatives als antecedents personals i familiars de l'infant o l'adolescent acollit.

h) Comunicar al servei especialitzat d'acolliments familiars qualsevol canvi en la situació personal o familiar que pugui afectar el benestar o el desenvolupament integral de l'infant o l'adolescent acollit.

i) Garantir el dret a la intimitat i a la identitat de l'infant o l'adolescent acollit, i el respecte a la seva pròpia imatge, així com vetllar pel respecte dels seus altres drets fonamentals.

j) Participar en les accions formatives que es proposin.

k) Col·laborar activament en el procés de reintegració de l'infant o l'adolescent acollit en el seu nucli familiar d'origen, en el canvi de modalitat d'acolliment familiar o en l'adopció, segons el cas.

l) Qualsevol altre deure o obligació respecte de l'infant o l'adolescent acollit que la normativa aplicable estableixi per als titulars de la pàtria potestat.

Article 105. ***Foment de l'acolliment familiar***

1. El ministeri encarregat dels afers socials ha d'adoptar mesures de difusió de l'acolliment familiar en les diverses modalitats, amb la finalitat de sensibilitzar la ciutadania sobre la seva funció social important.

2. El ministeri encarregat dels afers socials ha de donar suport a les actuacions de promoció de l'acolliment familiar en les diverses modalitats que duguin a terme les altres administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, així com les altres entitats públiques i privades dedicades a l'atenció i la protecció dels infants i els adolescents.

3. Per promoure i incentivar l'acolliment familiar en les diverses modalitats, les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han d'atorgar a les persones i les famílies acollidores, d'acord amb la normativa aplicable, els mateixos drets de preferència i les mateixes exempcions i bonificacions de les taxes i els preus públics que es reconeixen a les famílies nombroses.

4. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de tenir en compte la situació de les persones o les famílies acollidores en la implementació de les polítiques tributàries i d'habitatge, amb la finalitat de compensar les necessitats més importants que poden tenir pel fet d'acollir infants o adolescents en situació de desemparament.

Article 106. ***Concepte d'acolliment residencial***

1. L'acolliment en un centre residencial s'ha de decidir quan es prevegi que la situació de desemparament o la necessitat de separació de la pròpia família són transitoris, i no ha estat possible o aconsellable l'acolliment familiar per part d'una persona o família, o quan les necessitats de l'adolescent així ho requereixin. També és aplicable quan, malgrat que s'acompleixen els requisits per a la preadopció, aquesta preadopció no s'ha pogut constituir.

2. L'acolliment en un centre residencial consisteix en el fet que l'infant o l'adolescent resideixi en un centre adequat a les seves característiques per tal que rebi l'atenció i l'educació necessàries.

3. Els centres on es porta a terme l'acolliment residencial han de ser oberts, integrats en un barri o en una comunitat, i s'han d'organitzar sempre en unitats que permetin un tracte afectiu i una vida quotidiana personalitzats.

4. L'acolliment en un centre residencial es constitueix mitjançant un aute del batlle competent de la jurisdicció de menors.

Article 107. ***Principis de l'acolliment residencial***

L'acolliment residencial s'ha de portar a terme d'acord amb els principis següents:

a) Desinstitucionalització: s'han de reduir al màxim possible els períodes d'estada dels infants i els adolescents en el centre, i s'han de promoure models de funcionament en nuclis reduïts, on la convivència es desenvolupi en condicions similars a les famílies.

b) Participació dels infants i els adolescents acollits en la presa de decisions que els afectin: tots els centres han de disposar d'òrgans interns de participació que promoguin la intervenció dels infants i els adolescents en la gestió del centre.

c) Formació en el lleure: s'han de portar a terme activitats socials, culturals, esportives, mediambientals i de lleure que propiciïn el

benestar i el desenvolupament integral de l'infant i l'adolescent acollit, i que el formin en hàbits de participació i en valors de compromís i inclusió social.

d) Emancipació: s'ha de promoure l'autonomia personal, la formació educativa i la integració sociolaboral dels infants i adolescents acollits.

e) Coordinació: en el desenvolupament de les seves funcions, els centres han d'actuar de forma coordinada amb el servei especialitzat d'atenció a la infància i l'adolescència, amb la resta d'administracions públiques i d'entitats públiques i privades i, si escau, amb la família d'origen de l'infant o l'adolescent acollit.

f) Inclusió: s'ha d'adaptar el funcionament, l'equipament i els espais dels centres a la diversitat funcional dels infants i adolescents acollits.

Article 108. ***Contingut de l'acolliment residencial***

1. La Direcció del centre d'acolliment residencial exerceix, per delegació del ministeri encarregat dels afers socials, les facultats inherents a la guarda dels infants i els adolescents acollits.

2. El centre d'acolliment residencial ha de dispensar als infants i els adolescents acollits un tracte afectiu i l'atenció i l'educació necessàries per garantir el seu benestar, la seva salut i el desenvolupament integral de la seva personalitat.

3. El personal del centre ha de tenir la titulació acadèmica corresponent a la seva professió, així com la competència i la preparació adequades, d'acord amb el que estableixi la normativa aplicable.

4. Cal procurar que els germans siguin acollits en el mateix centre residencial, llevat que sigui contrari al seu interès superior.

5. Com a mínim durant l'any següent a la finalització de l'acolliment residencial, el servei especialitzat d'atenció a la infància i l'adolescència ha de fer el seguiment dels infants i els adolescents acollits prèviament, amb la finalitat de comprovar que la seva integració social sigui correcta. El servei esmentat pot demanar la col·laboració de les altres administracions públiques i les altres entitats públiques o privades amb aquesta finalitat.

6. No poden ser atesos en un centre d'acolliment residencial els infants i adolescents que puguin posar en perill la seva integritat o la de terceres persones, o que impedeixin la convivència en el centre. Els infants i els adolescents amb necessitats especials han de disposar dels suports i els recursos tècnics i humans necessaris i específics en funció d'aquestes necessitats.

Article 109. ***Programa de suport i atenció temporal***

1. L'estada durant períodes de temps curts, durant els caps de setmana o durant les vacances d'un infant o un adolescent en situació de desemparament mitjançant un acolliment residencial o amb una persona o família col·laboradora, es porta a terme en les condicions que s'estableixin reglamentàriament, atenent de manera prioritària els infants o adolescents en situacions que dificultin l'establiment d'un acolliment familiar, temporal o permanent.

2. La persona o la família col·laboradora ha de vetllar per l'infant o l'adolescent, tenir-lo en la seva companyia, alimentar-lo i assistir-lo, sempre sota la supervisió i amb l'acompanyament del servei especialitzat d'atenció a la infància i l'adolescència.

Article 110. ***Drets dels infants i els adolescents en acolliment residencial***

Els infants i els adolescents acollits en centres residencials tenen els drets següents:

a) Ser informats pel personal del centre dels seus drets i obligacions, així com de la seva situació legal.

b) Ser escoltats en les decisions que els afecten, d'acord amb la seva edat i el seu estat de maduresa.

c) Ser atesos sense cap tipus de discriminació.

d) Tenir cobertes les necessitats bàsiques de la vida quotidiana que garanteixin el seu benestar, la seva salut i el desenvolupament integral de la seva personalitat.

e) Participar en l'elaboració i en l'avaluació periòdica del seu projecte individual.

f) Gaudir en el seu dia a dia de períodes equilibrats d'activitat, lleure i descans.

g) Rebre un tracte digne del personal del centre i de la resta de residents.

h) Veure respectada la confidencialitat de les seves dades personals.

i) Mantenir relacions amb els seus familiars i les altres persones properes, llevat que això sigui contrari al seu interès superior.

j) Veure respectada la seva intimitat i la de les seves pertinences individuals en el centre. També tenen el dret a la inviolabilitat de la seva correspondència i a rebre i fer trucades telefòniques en privat, llevat que això posi en risc la seva protecció o sigui contrari al seu interès superior.

k) Participar de manera activa en l'elaboració o la modificació de les normes de convivència interna recollides en el reglament de règim intern del centre residencial, així com en la programació i el desenvolupament de les activitats internes o externes del centre.

l) Ser escoltats en cas de queixa i ser informats de tots els sistemes d'atenció i reclamació que tenen a l'abast.

m) Participar en els processos d'avaluació i inspecció de què sigui objecte el centre.

n) No ser separats dels seus germans, sempre que això no sigui contrari al seu interès superior.

Article 111. ***Deures dels infants i els adolescents en acolliment residencial***

Els infants o els adolescents acollits en centres residencials tenen els deures següents:

a) Respectar i complir les normes de funcionament i de convivència del centre.

b) Respectar la dignitat i les funcions de totes les persones que treballen i viuen al centre.

c) Desenvolupar les activitats escolars i laborals, o qualsevol altra activitat orientada a la seva formació i al seu desenvolupament integral.

d) Fer un ús adequat de les instal·lacions i dels mitjans materials que es posin al seu abast.

e) Complir les mesures educatives correctores i les mesures de seguretat imposades d'acord amb el que estableixen els articles 112 i 117, respectivament.

f) Col·laborar i complir el programa educatiu i terapèutic que els professionals estableixin.

Article 112. ***Mesures educatives correctores***

1. L'incompliment dels deures que estableix l'article 111 pot donar lloc a l'aplicació de mesures educatives correctores. Aquestes mesures han de tenir un contingut i unes funcions essencialment educatius i no poden implicar, directament o indirectament, càstigs corporals, la privació de l'alimentació, la privació del dret de visita i relació amb els familiars o les altres persones properes, la intervenció de les comunicacions orals o escrites, la privació del dret a l'educació i d'assistència al centre educatiu, la privació del dret a l'assistència sanitària, o qualsevol altra mesura que atempti contra la dignitat de l'infant o l'adolescent acollit.

2. Les conductes que poden ser objecte de mesures educatives correctores i el seu contingut, els quals han d'estar necessàriament vinculats als deures que estableix l'article 110, i les pautes d'aplicació de les mesures esmentades es desenvolupen, d'acord amb els criteris establerts en aquest article, per la via reglamentària.

3. Entre les mesures educatives correctores s'ha de donar una rellevància especial a la realització d'activitats d'interès per a la col·lectivitat en el mateix centre i a la reparació dels danys causats.

4. Les mesures educatives correctores com a resposta als incompliments dels deures per part dels infants i els adolescents han de garantir sempre el dret d'aquests infants o adolescents de ser informats i escoltats amb relació als fets considerats com a incompliments dels deures.

Article 113. ***Criteris per a l'aplicació de les mesures educatives correctores***

Per aplicar les mesures educatives correctores, s'han de tenir en compte els criteris següents:

a) L'edat i les característiques de l'infant o l'adolescent.

b) El projecte educatiu individual.

c) El grau d'intencionalitat o de negligència.

d) La reiteració de la conducta.

e) La pertorbació del funcionament del centre.

f) Els perjudicis causats als altres residents, al personal o als béns o les instal·lacions del centre.

Article 114. ***Aplicació de les mesures educatives correctores***

1. En funció de la seva naturalesa, l'aplicació de les mesures educatives correctores correspon al professional que té al seu càrrec l'infant o l'adolescent.

2. Quan es tracti de conductes o fets greument perjudicials per a la convivència del centre, correspon a la Direcció aplicar la mesura educativa correctora mitjançant la instrucció d'un expedient disciplinari, en què s'ha de nomenar un instructor.

Article 115. ***Acolliment residencial de protecció intensiva***

1. En cas que sigui necessari, el ministeri encarregat dels afers socials ha de crear centres amb espais d'escolarització propis reconeguts pel ministeri encarregat de l'educació, i que incorporin en la seva configuració arquitectònica elements constructius de protecció, amb l'objecte d'afavorir l'eficàcia dels programes educatius i del tractament psicològic i terapèutic dels adolescents.

2. El centres de protecció intensiva tenen com a objectiu oferir un acolliment residencial i un tractament social, psicològic i terapèutic als adolescents en situació de desemparament que presentin alteracions de conducta recurrents o addiccions que posin en perill la seva integritat o la de terceres persones.

3. L'acolliment residencial de protecció intensiva només s'ha de dur a terme quan no sigui possible la intervenció mitjançant altres mesures de protecció, i té com a finalitat proporcionar a l'adolescent un marc educatiu de referència, incidir en les seves alteracions conductuals, reintegrar-lo a la seva família d'origen quan això sigui possible, i promoure el desenvolupament lliure i harmònic de la seva personalitat.

Article 116. ***Requisits de l'acolliment residencial de protecció intensiva***

1. El ministeri encarregat dels afers socials, quan se li hagi atribuït la tutela o la guarda d'un adolescent, i el Ministeri Fiscal estan legitimats per sol·licitar al batlle competent de la jurisdicció de menors l'acolliment d'un adolescent en un centre de protecció intensiva. Aquesta sol·licitud s'ha de fonamentar en informes psicosocials que aconsellin l'adopció d'aquesta mesura de protecció.

2. No es poden acollir en els centres de protecció intensiva els adolescents que requereixin un tractament específic per part dels serveis de salut.

3. L'acolliment d'un adolescent en un centre de protecció intensiva requereix l'autorització del batlle competent de la jurisdicció de menors, que ha de garantir prèviament i en tot cas el dret de l'adolescent de ser escoltat. En cas que decideixi l'acolliment esmentat, la resolució del batlle s'ha de pronunciar també i eventualment sobre la necessitat d'aplicar mesures de seguretat i sobre la restricció temporal de les visites, les comunicacions i les sortides de l'adolescent acollit.

4. L'acolliment en els centres de protecció intensiva i les mesures de contenció que s'hagin d'aplicar han de respectar en tot cas els drets fonamentals dels adolescents i es regeixen per la normativa aplicable, sense perjudici del desplegament reglamentari que es pugui portar a terme.

5. Els adolescents acollits en els centres de protecció intensiva han de rebre des de l'inici informació escrita sobre els seus drets i deures, les normes de funcionament intern del centre, el règim educatiu, el règim disciplinari i les vies per formular peticions, queixes i recursos. Aquesta informació ha de ser facilitada en un format accessible i en un llenguatge comprensible, atenent la seva edat i les seves condicions de maduresa.

Article 117. ***Mesures de seguretat en l'acolliment de protecció intensiva***

1. Les mesures de seguretat que s'apliquin en l'acolliment de protecció intensiva han de tenir una finalitat educativa i han de respondre als principis d'excepcionalitat, necessitat, proporcionalitat i provisionalitat. Així, només s'han d'aplicar durant el temps estrictament necessari i amb la mínima intensitat possible, respectant en tot cas els drets i la dignitat de l'adolescent acollit.

2. Les mesures de seguretat s'han d'aplicar per personal especialitzat i com a darrer recurs de contenció de l'adolescent, en defensa pròpia o en casos d'intents de fuga, de risc directe d'autolesió o de lesions a terceres persones o de danys greus a la propietat.

3. Correspon al director del centre de protecció intensiva o a la persona en qui s'hagi delegat aquesta funció la decisió d'adoptar mesures de seguretat. Aquestes mesures s'han d'adoptar de manera motivada i s'han de notificar en el termini més breu possible a l'adolescent concernit, al batlle competent de la jurisdicció de menors, al Ministeri Fiscal i al ministeri encarregat dels afers socials. El batlle competent de la jurisdicció de menors, d'ofici o a instància del Ministeri Fiscal, pot revocar en qualsevol moment la mesura de seguretat adoptada, després d'haver escoltat el director del centre i l'adolescent concernit.

4. Correspon al director del centre de protecció intensiva o a la persona en qui s'hagi delegat aquesta funció fer el seguiment de les mesures de seguretat adoptades. S'ha de dur un registre d'aquestes mesures i informar-ne com a mínim un cop al mes mentre siguin vigents el batlle

competent de la jurisdicció de menors, el Ministeri Fiscal i el ministeri encarregat dels afers socials.

Article 118. *Aïllament en l'acolliment de protecció intensiva*

1. L'aïllament d'un adolescent en l'acolliment de protecció intensiva, mitjançant la seva permanència en un espai adequat en què se'n limiti la sortida, només es pot portar a terme en els casos en què sigui imprescindible per prevenir actes violents, autolesions o lesions a terceres persones, així com per evitar danys greus a les instal·lacions del centre de protecció intensiva.

2. L'aïllament no es pot aplicar en cap cas com una mesura disciplinària i s'ha de dur a terme preferentment en la mateixa habitació de l'adolescent o, en cas que no sigui possible, en un altre espai habilitat degudament amb aquesta finalitat. No pot excedir cinc hores consecutives i, mentre dura l'aïllament, l'adolescent ha de ser supervisat per personal especialitzat.

3. S'apliquen a l'aïllament les disposicions dels apartats 3 i 4 de l'article 117, sempre que no contradiguin les disposicions d'aquest article.

Article 119. *Visites i sortides en l'acolliment de protecció intensiva*

1. Les visites dels adolescents en l'acolliment de protecció intensiva es poden suspendre o limitar en atenció al seu interès superior, sempre de manera motivada, quan el tractament educatiu així ho aconselli. Aquesta suspensió o limitació s'ha de decidir de mutu acord pel servei especialitzat d'atenció a la infància i l'adolescència i el director del centre de protecció intensiva o la persona en qui s'hagi delegat aquesta funció.

2. Les visites no poden ser suspeses ni limitades com a conseqüència de l'aplicació d'una mesura disciplinària.

3. El director del centre de protecció intensiva o la persona en qui s'hagi delegat aquesta funció pot restringir o suprimir les sortides dels adolescents per un període màxim d'un mes, de manera que es puguin desenvolupar programes intensius d'atenció individual. La restricció o la supressió de les sortides s'han de revisar setmanalment com a mínim.

4. S'apliquen a les visites i les sortides les disposicions dels apartats 3 i 4 de l'article 117, sempre que no contradiguin les disposicions d'aquest article.

Article 120. *Comunicacions en l'acolliment de protecció intensiva*

1. Els adolescents acollits en un centre de protecció intensiva tenen el dret de comunicar-se lliurement i amb privacitat amb els seus familiars i les altres persones properes. El dret de l'adolescent de mantenir comunicacions i el secret d'aquestes comunicacions no es poden suspendre ni limitar com a conseqüència de l'aplicació d'una mesura disciplinària.

2. No obstant el que estableix l'apartat anterior, les comunicacions de l'adolescent en l'acolliment de protecció intensiva es poden restringir o limitar quan ho decideixin de mutu acord el servei especialitzat d'atenció a la infància i l'adolescència i el director del centre de protecció intensiva o la persona en qui s'hagi delegat aquesta funció, en atenció al seu interès superior i sempre de manera motivada, quan el tractament educatiu així ho exigeixi.

3. S'apliquen a les comunicacions les disposicions dels apartats 3 i 4 de l'article 117, sempre que no contradiguin les disposicions d'aquest article.

Article 121. *Programes de transició a la vida adulta i de suport a l'autonomia personal*

1. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han d'oferir programes de transició a la vida adulta i de suport a l'autonomia personal que incloguin, entre d'altres, mesures de formació, inserció sociolaboral, ajuts econòmics, allotjament o suport psicològic.

2. Aquests programes s'han d'adaptar a les necessitats de cada adolescent i jove, i són de participació voluntària. Els destinataris d'aquests programes són adolescents a partir dels setze anys i joves que, més enllà de la majoria d'edat, es trobin en una situació vulnerable, fonamentalment els que estan o han estat subjectes d'una mesura de protecció.

Article 122. *Adopció*

1. L'adopció es constitueix mitjançant un aute del batlle competent de la jurisdicció de menors i té en compte sempre l'interès superior de l'infant o l'adolescent adoptat i la idoneïtat de la persona o les persones adoptants per exercir la pàtria potestat.

2. Les actuacions administratives exigides durant la tramitació d'un procés d'adopció s'han d'ajustar en tots els casos a la normativa aplicable.

3. Per iniciar la tramitació d'un procés d'adopció és necessària la proposta del servei especialitzat d'adopcions a favor de la persona o les persones adoptants, les quals han d'haver estat valorades favorablement a aquest efecte. Aquesta proposta ha de reunir els requisits que estableix la normativa vigent.

4. Les particularitats relatives als processos d'adopció nacional o internacional s'estableixen reglamentàriament.

Article 123. Adopció internacional

En matèria d'adopció internacional s'apliquen les disposicions de la Llei qualificada de la persona i de la família i la normativa que la desenvolupi, com també el Conveni relatiu a la protecció dels infants i a la cooperació en matèria d'adopció internacional, fet a l'Haia el 29 de maig de 1993.

Secció sisena. *Altres disposicions*

Article 124. *Acords internacionals en matèria de protecció als infants i els adolescents*

Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de promoure l'establiment de nous acords bilaterals o multilaterals, o l'adhesió a acords ja existents, en l'àmbit de la protecció als infants i els adolescents.

Article 125. *Infants que cometen infraccions penals*

1. Quan un infant hagi comès un fet delictiu pel qual és inimputable per raó d'edat, d'acord amb el que estableix la normativa aplicable, s'ha de posar l'infant a disposició dels seus progenitors o dels titulars de la tutela o la guarda, i comunicar aquest fet al ministeri encarregat dels afers socials, que ha de valorar, entre d'altres, si hi ha una situació de risc o desemparament de l'infant o l'adolescent.

2. En cas que es consideri que hi ha una situació de desemparament de l'infant que ha comès una infracció penal que aconselli, conforme al seu interès superior, un acolliment familiar o residencial, aquest acolliment ha de ser especialitzat i ha d'atendre les necessitats concretes i les característiques específiques de l'infant.

Disposició addicional primera. *Normativa en matèria de joventut*

Els drets reconeguts en aquesta Llei als adolescents s'entenen sense perjudici de la normativa aplicable en matèria de joventut.

Disposició addicional segona. *Programa postadoptiu*

El Programa postadoptiu ha d'incloure, dins les seves actuacions de suport a les persones adoptades i a les seves famílies, la cerca i el coneixement dels orígens així com qualsevol altra actuació que sigui necessària per assegurar el creixement i el benestar d'aquestes persones i famílies.

Disposició derogatòria

Es deroga la Llei qualificada de l'adopció i de les altres formes de protecció del menor desemparat, del 21 de març de 1996, excepte el capítol primer i segon relatiu a l'adopció.

Disposició final primera. *Modificació de la Llei qualificada d'educació*

Es modifica l'apartat 1 de l'article 4 de la Llei qualificada d'educació, del 3 de setembre de 1993, el qual queda redactat en els termes següents:

"Article 4

1. L'educació bàsica és obligatòria i gratuïta per a tots els ciutadans, els naturals i els estrangers que visquin efectivament al Principat d'Andorra, independentment de la seva situació administrativa, en els nivells que estableix l'article 7 d'aquesta Llei. L'Estat garanteix aquest dret a través dels centres públics.

[...]."

Disposició final segona. *Modificació de la Llei qualificada d'associacions*

1. Es modifica l'apartat 3 de l'article 4 de la Llei qualificada d'associacions, del 29 de desembre del 2000, el qual queda redactat en els termes següents:

"Article 4. *Titulars del dret d'associació i requisits personals*

3. Per constituir una associació, llevat de les associacions infantils i juvenils regulades a l'article 33, cal que la persona compti amb capacitat d'obrar o que tingui almenys catorze anys i actuï amb l'assistència dels representants legals si no està emancipada. Els menors d'edat poden ser membres de les associacions existents, si així ho preveuen expressament els seus estatuts i en els termes que s'hi estableixin. Els menors d'edat, sempre que no estiguin emancipats, no poden elegir ni ser elegits per als òrgans directius de les associacions de les

quals formin part, excepte de les associacions infantils i juvenils.

[...]."

2. Es modifica l'article 33 de la Llei qualificada d'associacions, del 29 de desembre del 2000, el qual fou modificat al seu torn per la Llei 32/2007, del 20 de desembre, qualificada de modificació de l'article 33 de la Llei qualificada d'associacions, del 15 de desembre del 2000, i que queda redactat en els termes següents:

"Article 33. *Associacions infantils i juvenils*

1. Són associacions infantils i juvenils les que, en virtut del seu objecte i de les seves finalitats socials, són idònies per agrupar persones amb una edat màxima de vint-i-nou anys. En la denominació s'hi ha d'expressar aquesta condició mitjançant els termes *infantil* o *juvenil*, d'*infants* o *de joves*, o qualsevol altre terme similar.

2. Les associacions infantils i juvenils es regeixen per les normes d'aquesta Llei, amb les especificitats següents:

a) Els membres poden ser persones de l'edat determinada pels estatuts, que en tot cas han de tenir com a màxim vint-i-nou anys.

b) Per constituir-les és suficient la capacitat natural. Tanmateix, per fer-hi aportacions o assumir obligacions patrimonials, cal la capacitat necessària per portar a terme aquests actes. En tot cas, en la seva constitució hi ha de participar almenys una persona major d'edat o emancipada, amb plenitud de drets.

c) En la junta directiva hi ha de figurar almenys un membre major d'edat o emancipat, que ha de fer-se càrrec dels actes d'administració que requereixin plena capacitat d'obrar.

d) En el Registre s'ha d'anotar el caràcter infantil o juvenil de l'associació."

Disposició final tercera. *Modificació de la Llei de la seguretat social*

1. Es modifica la lletra *d* de l'apartat 6 de l'article 139 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, el qual fou modificat al seu torn per l'article 45 de la Llei 18/2014, del 24 de juliol, de modificació de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, i que queda redactada en els termes següents:

"Article 139. *Reembossament de les prestacions*

[...]

6. També tenen dret a un reembossament del 100% de les tarifes de responsabilitat les persones següents:

[...]

d) Les persones que resten sota la tutela del Govern i els infants i adolescents que hi són assimilats, en els termes establerts a l'article 220 d'aquesta Llei.

[...]."

2. Es modifiquen l'enunciat i els apartats 1, 4 i 5 de l'article 220 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, els quals foren modificats al seu torn per l'article 87 de la Llei 18/2014, del 24 de juliol, de modificació de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, i que queden redactats en els termes següents:

"Article 220. *Orfes de pare i mare, altres persones la tutela o guarda de les quals es confia a l'Estat i infants i adolescents assimilats*

1. Es troben incloses dins d'aquest règim especial les persones menors d'edat la tutela o guarda de les quals es confia a l'Estat per decisió judicial o administrativa, i els infants i adolescents que hi són assimilats.

Els infants i els adolescents que no es trobin sota la tutela o guarda de l'Estat però que no gaudeixin de cobertura sanitària, i els seus progenitors, tutors o guardadors no disposin dels ingressos suficients per assumir les despeses corresponents relatives a l'infant o adolescent, poden ser assimilats i inclosos en aquest règim especial, sense perjudici dels deures que tenen atribuïts i que es poden exigir als progenitors, tutors o guardadors. Per accedir a aquest dret, el ministeri competent en matèria d'afers socials ha d'iniciar un expedient administratiu que ha d'incloure un informe de valoració de la situació familiar i, si escau, l'informe corresponent del Servei d'Immigració. A partir dels resultats d'aquests informes, el ministeri esmentat dicta una resolució que, en cas que sigui favorable, té una vigència de com a màxim sis mesos, prorrogables només amb la revisió prèvia corresponent.

[...]

4. L'alta s'ha de sol·licitar a partir de la data de la resolució ferma, judicial o administrativa, que confia la tutela o la guarda a l'Estat d'acord amb la normativa aplicable en matèria de menors i organismes tutelars. Així mateix, en el supòsit previst al segon paràgraf de l'apartat 1 d'aquest article, l'alta s'ha de sol·licitar a partir

de la data de la resolució administrativa favorable emesa pel ministeri competent en matèria d'afers socials.

5. La baixa s'ha de cursar en el moment en què es dicta una resolució ferma, judicial o administrativa, que deixa sense efecte o revoca la tutela o la guarda de la persona menor d'edat a càrrec de l'Estat o fins que la persona assoleix la majoria d'edat. Així mateix, en el supòsit previst al segon paràgraf de l'apartat 1 d'aquest article, la baixa s'ha de cursar quan finalitza la vigència de la resolució administrativa favorable emesa pel ministeri competent en matèria d'afers socials, o quan el ministeri esmentat dicti una resolució en què deixa sense efecte el dret a la cobertura sanitària.

[...]."

Disposició final quarta. *Modificació de la Llei del voluntariat d'Andorra*

S'afegeix un nou paràgraf al final de l'article 8 de la Llei 90/2010, del 16 de desembre, del voluntariat d'Andorra, el qual queda redactat com segueix:

"Article 8. *Deures de la persona voluntària*

[...]

Per accedir i exercir com a persona voluntària, en cas que es tingui contacte habitual amb els infants i els adolescents, cal demostrar que no concorren antecedents penals per delictes contra la llibertat sexual, d'acord amb el que s'estableixi per la via reglamentària."

Disposició final cinquena. *Modificació de la Llei qualificada de protecció civil als drets a la intimitat, a l'honor i a la pròpia imatge*

Es modifica l'apartat 3 de l'article 5 de la Llei 30/2014, de 27 de novembre, qualificada de protecció civil als drets a la intimitat, a l'honor i a la pròpia imatge, el qual queda redactat en els termes següents:

"Article 5. *Consentiment*

[...]

3. En el cas d'una persona menor d'edat, només es pot prestar el consentiment per a l'accés legítim en la intimitat o la pròpia imatge, i s'ha de prestar per ella mateixa, si les seves condicions de maduresa li ho permeten. En aquest sentit, es presumeix que tota persona major de setze anys té aquestes condicions de maduresa. En cas contrari, el consentiment l'han de prestar els seus representants legals.

En tot cas, és nul el consentiment per a l'accés legítim en el dret a la intimitat o la pròpia imatge de la persona menor d'edat si la utilització del seu nom o imatge produeixen un perjudici de la seva reputació, o si és contrària als seus interessos. Quan un operador de mitjans de comunicació o un proveïdor de continguts hagin actuat diligentment en la sol·licitud del consentiment d'una persona menor d'edat, ni aquests darrers, ni terceres persones per ells autoritzades, ni prestadors de serveis d'intermediació no són responsables en el cas que, amb posterioritat, es declari nul el consentiment. El consentiment per a l'accés legítim en el dret a l'honor de la persona menor d'edat és nul en tots els casos.

[...]."

Disposició final sisena. *Modificació de la Llei de drets i deures dels usuaris i dels professionals del sistema sanitari i sobre la història clínica*

Es modifica l'article 24 de la Llei 20/2017, del 27 d'octubre, de drets i deures dels usuaris i dels professionals del sistema sanitari i sobre la història clínica, el qual queda redactat en els termes següents:

"Article 24. *Drets del menor hospitalitzat*

A un menor hospitalitzat no se li pot refusar la presència dels seus pares, tutors o guardadors, de dia o de nit, tingui l'edat que tingui i sigui quin sigui el seu estat de salut, sempre que no hi hagi un risc per a la salut del menor i dels pares, tutors o guardadors."

Disposició final setena. *Modificació de la Llei de protecció contra el tabaquisme passiu ambiental*

Es modifica l'apartat 2 del article 1 de la Llei 7/2012, del 17 de maig, de protecció contra el tabaquisme passiu:

"Article 1

Objecte

[...]

2. A l'efecte d'aquesta Llei s'entén per:

- Producte de tabac: qualsevol substància o manufacturat compost totalment o parcialment de tabac, que inclou fulles de tabac o concentrats de tabac.

- Fumar: consumir els fums de la combustió, o sostenir en combustió qualsevol producte de tabac directament o per mitjà d'estris destinats

a l'efecte, els dispositius susceptibles d'alliberació de nicotina o les pipes d'aigua.

- Fumador passiu: persona que, sense fumar voluntàriament, inhala el fum del tabac.

- Edificis públics: els immobles coberts i els seus annexos, encara que no es trobin coberts, així com les instal·lacions i equipaments de l'Administració pública i de les entitats parapúbliques incloses les zones no destinades al públic, amb excepció dels parcs i jardins en les zones no destinades als menors d'edat.

- Establiments privats: les zones d'ús comú dels clients i aquelles d'accés al públic dels immobles coberts i annexos coberts, amb excepció de les terrasses, així com les instal·lacions i equipaments coberts de les persones o entitats privades on es desenvolupi una activitat comercial, industrial o de serveis, així com les instal·lacions esportives encara que no es trobin cobertes i les instal·lacions culturals i lúdiques no cobertes, si en aquestes darreres es permet l'accés a menors.

- Zones de treball: els espais laborals tancats que no siguin d'accés al públic.

- Mitjans de transport col·lectiu: els taxis, les camionetes, els autobusos, els helicòpters, els ascensors i elevadors, els funiculars i telefèrics i qualsevol altre mitjà que serveixi per transportar persones de manera col·lectiva, amb excepció dels mitjans de transport d'ús particular."

Disposició final vuitena. *Desplegament reglamentari*

1. El Govern ha de desenvolupar per la via reglamentària les previsions contingudes a l'article 7, relatives a la Comissió Nacional de la Infància i l'Adolescència, en el termini màxim de sis mesos a comptar de l'entrada en vigor d'aquesta Llei.

2. El Govern ha de desenvolupar reglamentàriament les disposicions restants d'aquesta Llei en el termini màxim d'un any a comptar de l'entrada en vigor d'aquesta Llei.

Disposició final novena. *Reglamentació en l'àmbit del lleure*

El Govern ha d'aprovar un reglament que desenvolupi la matèria del lleure en el termini màxim d'un any a comptar de l'entrada en vigor d'aquesta Llei.

Disposició final desena. *Aprovació del Pla nacional de la infància i l'adolescència*

El Govern ha d'aprovar el primer Pla nacional de la infància i l'adolescència a què fa referència l'article 8 en el termini màxim de dos anys a comptar de l'entrada en vigor d'aquesta Llei.

Disposició final onzena. *Creació d'un equipament públic per evitar la victimització secundària*

L'equipament públic per evitar la victimització secundària dels infants i els adolescents a què es refereix l'article 76 d'aquesta Llei s'ha de posar en funcionament com a programa pilot en el termini màxim d'un any a comptar de l'entrada en vigor d'aquesta Llei.

Disposició final dotzena. *Creació i posada en funcionament del centre residencial de protecció intensiva*

El centre residencial de protecció intensiva a què fan referència els articles 115 i següents d'aquesta Llei s'ha de crear i posar en funcionament com a programa pilot en el termini màxim d'un any a comptar de l'entrada en vigor d'aquesta Llei.

Disposició final tretzena. *Publicació de textos consolidats*

S'encomana al Govern que, en el termini màxim de sis mesos des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, publiqui al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra* el text consolidat de la Llei qualificada d'educació, del 3 de setembre de 1993; la Llei qualificada d'associacions, del 29 de desembre del 2000; la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social; la Llei 90/2010, del 16 de desembre, del voluntariat d'Andorra; la Llei 30/2014, de 27 de novembre, qualificada de protecció civil als drets a la intimitat, a l'honor i a la pròpia imatge, la Llei 20/2017, del 27 d'octubre, de drets i deures dels usuaris i dels professionals del sistema sanitari i sobre la història clínica, i la Llei 7/2012, del 17 de maig, de protecció contra el tabaquisme passiu, que incloguin les modificacions introduïdes fins a l'actualitat en aquestes sis lleis.

Disposició final tretzena. *Entrada en vigor de la Llei*

Aquesta Llei entrarà en vigor l'endemà de ser publicada al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

En els termes precedents es formula l'informe de la Comissió Legislativa d'Afers Socials que, d'acord amb l'article 100.1 del Reglament del Consell General, es tramet al M.I. Sr. Síndic General, als efectes escaients.

M.I. Sra. Patrícia Riberaygua Marme
Vicepresidenta de la Comissió Legislativa d'Afers Socials

M.I. Sra. Sílvia Eloïsa Bonet Perot
Presidenta de la Comissió Legislativa d'Afers Socials

A la M.I. Sindicatura,

La sotasignada, Rosa Gili Casals, consellera general socialdemòcrata del Grup Parlamentari Mixt, d'acord amb el que disposa l'article 100 de Reglament del Consell General, mitjançant aquest escrit presento les reserves d'esmena següent a *Projecte de llei qualificada dels drets dels infants i els adolescents*, publicat al Butlletí del Consell General núm. 103/2018 de data 25 d'octubre del 2018.

Reserva d'esmena 1

Reserva de l'esmena 5 de l'informe del ponent (Grup Parlamentari Mixt – PS 3), que proposa modificar l'apartat 2 de l'article 7 del Projecte de llei.

"Article 7. *Comissió Nacional de la Infància i l'Adolescència*

1. La Comissió Nacional de la Infància i l'Adolescència és l'organisme col·legiat responsable de la coordinació de les polítiques i les mesures adoptades pels òrgans del Govern i dels comuns amb la finalitat d'acomplir les previsions contingudes en aquesta Llei, així com de promoure'n l'efectivitat.

2. La Comissió Nacional de la Infància i l'Adolescència s'adscriu conjuntament als ministeris competents en matèria d'afers socials**, sanitat** i educació, i la seva composició i el seu funcionament es determinen per la via reglamentària."

Reserva d'esmena 2

Reserva de l'esmena 12 de l'informe del ponent (Grup Parlamentari Mixt – PS 7), que proposa afegir un nou apartat 1. d) a l'article 38 del Projecte de llei amb el següent text:

"Article 38. *Actuacions de promoció, prevenció i protecció de la salut*

1. Es reconeix als infants i als adolescents, en els termes establerts en la normativa aplicable:

a) El dret a gaudir d'actuacions de promoció de la salut i de la qualitat de vida que tinguin en compte les seves necessitats i especificitats, perquè puguin adoptar estils de vida saludable.

b) El dret a gaudir d'actuacions relatives a la seva salut segons les seves necessitats específiques.

c) El dret a rebre actuacions de protecció en l'àmbit de la salut per desenvolupar-se en un ambient saludable.

d) El dret a rebre informació sobre salut sexual i reproductiva i accés a totes les mesures de planificació familiar."

Reserva d'esmena 3

Reserva de l'esmena 18 de l'informe del ponent (Grup Parlamentari Mixt – PS 13), que proposa modificar l'article 45 del Projecte de llei.

"Article 45. *Inclusió de continguts en els projectes educatius i els currículums escolars*

Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de vetllar perquè els projectes educatius dels centres **de tots els sistemes educatius del país** de tots els nivells i els currículums escolars incloguin de forma transversal continguts relatius a l'educació en drets humans, en concret dels drets reconeguts en la Convenció sobre els drets de l'infant, del 20 de novembre de 1989; la violència de gènere; la violència domèstica o familiar; la diversitat funcional o la discapacitat; la promoció i la prevenció en l'àmbit de la salut, inclosa la salut sexual i reproductiva; les formes de maltractament, inclòs l'abús sexual, i la seva prevenció i protecció; la promoció de la cultura de pau i de la no-violència, inclosa la prevenció de l'assetjament entre l'alumnat, i la igualtat de tracte i la no-discriminació."

Reserva d'esmena 4

Reserva de l'esmena 20 de l'informe del ponent (Grup Parlamentari Mixt – PS 14), que proposa afegir un nou apartat 6 a l'article 49 del Projecte de llei amb el següent text:

“Article 49. *Dret al descans, al lleure i a les activitats d’esbarjo, culturals i artístiques*

1. Els infants i els adolescents tenen el dret al descans i a les activitats de lleure, d’esbarjo i al joc, incloses les activitats esportives, culturals i artístiques, d’acord amb la seva edat i les seves necessitats de desenvolupament.

2. Les activitats escolars requerides i les activitats programades per als infants i als adolescents han de permetre el descans i la possibilitat de dur a terme activitats de lleure.

3. Les administracions públiques, en l’àmbit de les seves competències, han de promocionar i donar suport a les associacions i les altres entitats culturals, esportives i socials dedicades a oferir aquestes activitats, i assegurar que l’oferta de lleure sigui suficient, variada i estable.

4. Les administracions públiques, en l’àmbit de les seves competències, han de promocionar i fomentar la intervenció dels infants i els adolescents en programes i activitats de voluntariat, a través d’entitats públiques o privades, d’acord amb el que estableixi la normativa aplicable.

5. Les administracions públiques, en l’àmbit de les seves competències, han de facilitar l’accés equitatiu a les activitats de lleure i d’esbarjo, al joc, i a les activitats esportives, culturals i artístiques, i han de promoure que es proveeixin els ajustos necessaris segons la diversitat de capacitats.

6. Les administracions públiques han de vetllar per la conciliació familiar i perquè els infants i adolescents puguin gaudir de moments compartits amb els seus progenitors o tutors legals.”

Consell General, 11 de febrer del 2019

Rosa Gili Casals

Dipòsit legal: And. 262/94
ISSN 1024-9044

Preu de l'exemplar: 0,90 €
Subscripcions: Tel. 877877